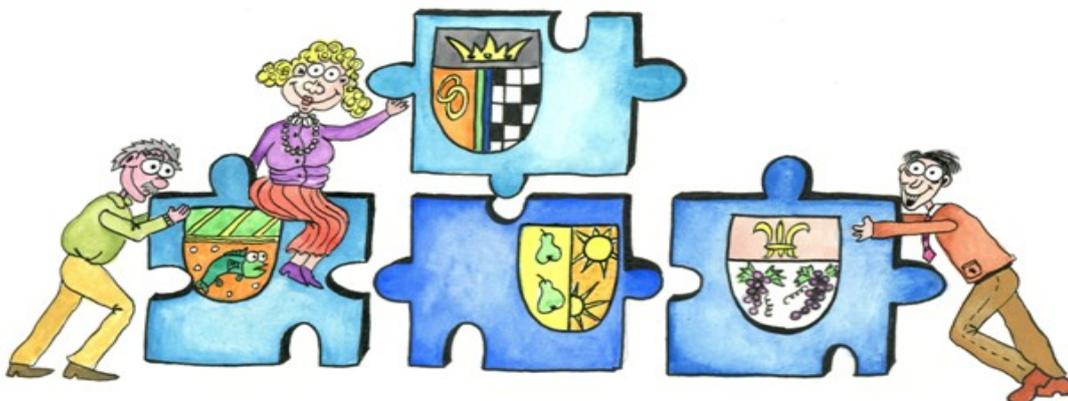

Strategie území správního obvodu

ORP NÁCHOD

v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb,
odpadového hospodářství a servisu samosprávám

Dokument je zpracován na období 2015-2024.

„Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.“

1. Úvod	6
1.1. Základní informace o strategii	6
1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu	7
1.3. Kontext vzniku a existence strategie	10
1.4. Účel strategie – proč byla zpracována	10
1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží	10
1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty	11
2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza	13
2.1. Profil území správního obvodu	13
2.1.1. Identifikace správního obvodu	13
2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu	14
2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území	35
2.1.4. Aktéři regionálního rozvoje	38
2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu	39
3. Téma 1.: Školství	40
3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů	40
3.1.1. Základní legislativa	40
3.1.2. Popis předškolního a základního vzdělávání správního obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj	42
3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy	78
3.1.4. SWOT analýza školství	81
3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)	82
3.2. Návrhová část pro oblast školství	86
3.2.1. Struktura návrhové části	86
3.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)	90
3.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech	96
3.2.4. Indikátory	99
3.3. Pravidla pro řízení strategie (implementační pravidla)	102
3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	102
3.3.2. Systém změn strategie	105
3.3.3. Akční plán	105
3.4. Závěr, postup zpracování	108
3.4.1. Shrnutí	108
3.4.2. Popis postupu tvorby strategie	108
3.5. Přílohy	109
3.5.1. Seznam zkratk	109
3.5.2. Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4	109
4. Téma 2.: Sociální služby	110

4.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	110
4.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému	110
4.1.2.	Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj.....	111
4.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy	122
4.1.4.	SWOT analýza sociálních služeb	129
4.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části).....	130
4.2.	Návrhová část pro oblast sociálních služeb	132
4.2.1.	Struktura návrhové části.....	132
4.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy)	135
4.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech	136
4.2.4.	Popis cílů v jednotlivých oblastech	142
4.2.5.	Indikátory	145
4.3.	Pravidla pro řízení strategie (implementační pravidla)	148
4.3.1.	Systém monitorování a hodnocení realizace strategie.....	148
4.3.2.	Systém změn strategie.....	150
4.3.3.	Akční plán.....	150
4.4.	Závěr, postup zpracování.....	153
4.4.1.	Shrnutí.....	153
4.4.2.	Popis postupu tvorby strategie.....	154
4.5.	Přílohy.....	155
4.5.1.	Grafické výstupy zpracované v rámci analytické části.....	155
5.	Téma 3.: Odpadové hospodářství	158
5.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	158
5.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému	158
5.1.2.	Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj.....	159
5.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy	184
5.1.4.	SWOT analýza oblasti.....	186
5.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části).....	187
5.2.	Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství.....	189
5.2.1.	Struktura návrhové části.....	189
5.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy).....	191
5.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech	196
5.2.4.	Indikátory.....	201
5.3.	Pravidla pro řízení strategie (implementační pravidla)	208

5.3.1.	Systém monitorování a hodnocení realizace strategie.....	208
5.3.2.	Systém změn strategie.....	210
5.3.3.	Akční plán.....	211
5.4.	Závěr, postup zpracování a kontakty.....	213
5.4.1.	Shrnutí.....	213
5.4.2.	Popis postupu tvorby strategie.....	214
5.5.	Přílohy k tématu 3.: odpadové hospodářství	215
	Příloha č. 1 - Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012.....	217
	Příloha č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně	219
	Příloha č. 3 - Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008-2012.....	223
	Příloha č. 4 - Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012.....	225
	Příloha č. 5 - Celková produkce BRO na území ORP za období 2008-2012 podrobně	227
	Příloha č. 6 - Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012	231
	Příloha č. 7 - Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012	233
	Příloha č. 8 Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012	235
	Příloha č. 9 - Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012	237
	Příloha č. 10 - Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období 2008-2012	239
6.	Téma 4.: Servis samosprávám	241
6.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	242
6.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému	242
6.1.2.	Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj.....	243
6.1.3.	Starostové a místostarostové měst a obcí v ORP Náchod.....	244
6.1.4.	Počty členů v zastupitelstvech měst a obcí v ORP Náchod.....	246
6.1.5.	Počty zaměstnanců obcí a měst v ORP Náchod.....	247
6.1.6.	Současný stav ve správním obvodu ORP Náchod	248
6.2.	Návrhová část pro oblast volitelného tématu	250
6.2.1.	Právní podpora	250
6.2.2.	Ekonomické agendy	253
6.2.3.	Dotační management	255
6.2.4.	Veřejné zakázky	257
6.2.5.	IT podpora.....	259

6.2.6.	Technická a stavební podpora	261
6.2.7.	Rozvoj obce.....	263
6.3.	Preferovaný stav ve správním obvodu ORP Náchod	265
6.3.1.	Právní podpora	268
6.3.2.	Ekonomické agendy	271
6.3.3.	Dotační management	273
6.3.4.	Veřejné zakázky	275
6.3.5.	IT podpora.....	277
6.3.6.	Technická a stavební podpora	279
6.3.7.	Rozvoj obce.....	281
6.4.	Způsob financování.....	283
6.4.1.	Dotazník část V. různé.....	286
6.5.	Analýza rizik a další potřebné analýzy	295
6.5.1.	SWOT analýza oblasti.....	300
6.5.2.	Souhrn výsledků analýz (analytické části).....	301
6.6.	Návrhová část pro oblast volitelného tématu	304
6.6.1.	Struktura návrhové části.....	304
6.6.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy).....	306
6.6.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech	309
6.6.4.	Indikátory.....	312
6.7.	Pravidla pro řízení strategie (implementační pravidla)	316
6.7.1.	Systém monitorování a hodnocení realizace strategie.....	316
6.7.2.	Systém změn strategie.....	318
6.7.3.	Akční plán.....	319
6.8.	Závěr, postup zpracování.....	321
6.8.1.	Shrnutí.....	321
6.8.2.	Popis postupu tvorby strategie.....	322
7.	Závěr a kontakty na zpracovatele strategie	323
7.1.	Závěr	323
7.2.	Zpracovatele strategie	324
8.	Přílohy.....	325
8.1.	Seznam tabulek	325
8.2.	Seznam mapových podkladů	329
8.3.	Seznam grafů	329

1. Úvod

1.1. Základní informace o strategii

Tabulka č. 1: Základní informace o strategii

Název strategie	Strategie území správního obvodu ORP Náchod v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a servis samosprávám
Kategorie strategie	Místní strategie (strategie správního obvodu ORP) tematického charakteru (pro oblast předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadové hospodářství a servis samosprávám)
Řešené území	Správní obvod ORP Náchod
	Počet obyvatel správního obvodu: 111 874
	Počet obcí ve správním obvodu: 36
	Rozloha správního obvodu: 852 km ²
Názvy obcí správního obvodu	Města: Náchod, Hronov, Červený Kostelec, Česká Skalice, Police nad Metují, Stárvkov
	Obce: Bezděkov nad Metují, Borová, Brzice, Česká Čermná, Česká Metuje, Červená Hora, Dolní Radechová, Horní Radechová, Hoříčky, Kramolna, Lhota pod Hoříčkami, Litoboř, Machov, Mezilečí, Nový Hrádek, Říkov, Slatina nad Úpou, Studnice, Suchý Důl, Velká Jesenice, Velké Petrovice, Velké Poříčí, Vestec, Vysoká Srbská, Vysokov, Zábrodí, Žďárky, Žernov, Žďár nad Metují
Zadavatel strategie	Svaz měst a obcí České republiky v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností"
Gestor tvorby strategie	Svaz obcí Úpa
Koordinátor tvorby strategie	Zdena Hovorková
Rok zpracování strategie	2014-2015
Schvalovatel strategie	Shromáždění starostů SO ORP Náchod
Forma a datum projednání / schválení	Projednání na shromáždění starostů dne .... Schváleno na shromáždění starostů dne .... Projednáno / schváleno usnesením DSO dne ...
Číslo a datum aktualizace	Zatím neproběhla aktualizace
Související legislativa	Zákon o obcích
Doba realizace strategie	2015-2024
Odpovědnost za implementaci	Shromáždění starostů SO ORP Náchod
Kontext vzniku strategie	Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).

	Projekt na území SO ORP Náchod realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci se zapojenými obcemi v rámci SO.
	Strategie byla zpracována: květen 2014, podílel se realizační tým za ORP Náchod
Stručný popis řešeného problému a obsahu strategie	V rámci projektu je zpracován souhrnný dokument, který obsahuje dílčí strategie ve 4 oblastech (3 povinné a 1 volitelné)
	1. Školství
	2. Sociální služby
	3. Odpadové hospodářství
	4. volitelné téma: Servis samosprávám

1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu

Ve správním obvodu je celkem 36 obcí, z toho 6 obcí se statutem města.

Obce: Bezděkov nad Metují, Borová, Brzice, Česká Čermná, Červený Kostelec, Česká Skalice, Česká Metuje, Červená Hora, Dolní Radechová, Horní Radechová, Hronov, Hoříčky, Kramolna, Lhota pod Hoříčkami, Litoboř, Machov, Mezilečí, Nový Hrádek, Police nad Metují, Říkov, Slatina nad Úpou, Stárkov, Studnice, Suchý Důl, Velká Jesenice, Velké Petrovice, Velké Poříčí, Vestec, Vysoká Srbská, Vysokov, Zábrodí, Žďárky, Žernov, Žďár nad Metují

Tabulka č. 2 :Obce správního obvodu dle abecedního pořadí

Znak	Údaje o obci
	Název obce: Bezděkov nad Metují
	Počet obyvatel: 503
	Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: Borová
	Počet obyvatel: 201
	Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: Brzice
	Počet obyvatel: 200
	Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: Bukovice
	Počet obyvatel: 369
	Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: Česká Čermná
	Počet obyvatel: 519
	Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: Česká Metuje
	Počet obyvatel: 309
	Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>

	Název obce: Červená Hora
	Počet obyvatel: 195
	Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: Červený Kostelec
	Počet obyvatel: 8569
	Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: Česká Skalice
	Počet obyvatel: 5 234
	Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: Dolní Radechová
	Počet obyvatel: 792
	Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: Horní Radechová
	Počet obyvatel: 507
	Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: Hoříčky
	Počet obyvatel: 535
	Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: Hronov
	Počet obyvatel: 6267
	Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: Kramolna
	Počet obyvatel: 1 087
	Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: Lhota pod Hoříčkami
	Počet obyvatel: 290
	Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: Litoboř
	Počet obyvatel: 117
	Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: Machov
	Počet obyvatel: 1 095
	Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: Mezilečí
	Počet obyvatel: 153
	Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: Náchod
	Počet obyvatel: 20 741
	Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>

	Název obce: Nový Hrádek
	Počet obyvatel: 787
	Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: Police nad Metují
	Počet obyvatel: 4 302
	Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: Říkov
	Počet obyvatel: 203
	Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: Slatina nad Úpou
	Počet obyvatel: 303
	Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: Stárkov
	Počet obyvatel: 629
	Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: Studnice
	Počet obyvatel: 1 120
	Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: Suchý Důl
	Počet obyvatel: 421
	Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: Velká Jesenice
	Počet obyvatel: 754
	Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: Velké Petrovice
	Počet obyvatel: 395
	Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: Velké Poříčí
	Počet obyvatel: 2473
	Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: Vestec
	Počet obyvatel: 163
	Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: Vysoká Srbská
	Počet obyvatel: 279
	Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: Vysokov
	Počet obyvatel: 489
	Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>

	Název obce: Zábrodí
	Počet obyvatel: 506
	Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: Žďárky
	Počet obyvatel: 548
	Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: Žernov
	Počet obyvatel: 258
	Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>
	Název obce: Žďár nad Metují
	Počet obyvatel: 658
	Zapojení do tvorby strategie: <i>ano</i>

Poznámka: Počet obyvatel k 1. 1. 2014 dle evidence obyvatel MVČR.

1.3. Kontext vzniku a existence strategie

Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).

Projekt na území SO ORP název realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci se Svazem obcí "Úpa" a se zapojenými obcemi v rámci SO. Z toho důvodu je Svaz zadavatelem strategie a Svaz obcí "Úpa" je gestorem tvorby strategie. Koordinátorem strategie je koordinátor meziobecní spolupráce Zdena Hovorková.

Strategie byla zpracována Zdenou Hovorkovou a Martinou Zocherovou.

1.4. Účel strategie – proč byla zpracována

Účelem strategie je vymezit a definovat ve 4 oblastech možnosti meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP, a to včetně návrhu možných řešení. Strategie má sloužit též k hledání dobrých praxí a prostoru pro úspory nákladů nebo zvýšení kvality v těchto 4 oblastech pomocí meziobecní spolupráce.

1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží

Strategie je určena obcím správního obvodu, jejich občanům, voleným orgánům a zřízeným či založeným organizacím. Slouží také představitelům organizací a subjektů v rámci daného území správního obvodu - mikroregionům, MAS, ziskovému i neziskovému sektoru. K uživatelům strategie mohou patřit též stát a jeho organizace.

1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty

V následující tabulce jsou uvedeny názvy vybraných významných strategických dokumentů včetně odkazu, kde je možné je získat. Nejsou zde uváděny všechny strategické dokumenty – u obcí jsou zmíněny jen ty, které mají značný přesah mimo území obce nebo jsou svým charakterem pro některé z témat klíčové. Jedná se o všechny dokumenty, které se vztahují k území SO ORP.

Tabulka č. 3 : Relevantní významné strategické dokumenty

Č.	Název dokumentu	Kde jej lze získat
	Stát	
1	Strategie Evropa 2020	http://www.mmr.cz/getmedia/7c31b211-1a5a-46a8-b6bd-151b72dc94ec/EU2020-CJ.pdf
2	Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020	http://www.mmr.cz/getmedia/08e2e8d8-4c18-4e15-a7e2-0fa481336016/SRR-2014-2020.pdf
3	Strategie rozvoje KHK 2014 -2020	http://strategie2020.cz/docs9/Strategie_rozvoje_KH_K_2014-2020.pdf
4	Plán rozvoje sociálních služeb v Královéhradeckém kraji 2011 – 2016	www.kr-kralovehradecky.cz
5	Strategický plán LEADER Mezi Úpou a Metují	http://meziupouametuji.cz
6	Politika územního rozvoje České republiky (2008)	http://databaze-strategie.cz/
7	Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR (2010 - 2030)	http://databaze-strategie.cz/
8	Strategie boje proti sociálnímu vyloučení 2011 - 2015	http://databaze-strategie.cz/
9	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2011 - 2015	http://databaze-strategie.cz/
10	Politika ochrany klimatu ČR 2009 - 2020	http://databaze-strategie.cz/
11	Státní politika životního prostředí ČR 2012 - 2020	http://databaze-strategie.cz/
12	Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR 2014–2020	http://databaze-strategie.cz/
13	Strategie elektronizace zadávání veřejných zakázek 2011-2015	http://databaze-strategie.cz/
	Kraj	
1	Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje (2011 -)	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/uzemni-planovani
2	Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2007 - 2015 (Dodatek č. 1)	http://databaze-strategie.cz/
3	Plán odpadového hospodářství Královéhradeckého kraje (2004 -)	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty

4	Plán rozvoje sociálních služeb v Královéhradeckém kraji 2011 - 2016	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty
5	Strategie integrace sociálně vyloučených lokalit v Královéhradeckém kraji (2010 -)	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty
6	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje 2012 - 2016	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty
	Mikroregiony, města a obce	
1	Portál územního plánování ORP Náchod	http://portal.uur.cz/nastroje-uzemniho-planovani-v-ceske-republice/upd-a-upp-obci.asp
2	Strategie rozvoje	http://www.mestonachod.cz/mestonachod/projekty/strategie-rozvoje-evropsky
3	Územně analytické podklady obce s rozšířenou působností Náchod	http://www.mestonachod.cz/mestonachod/projekty/strategie-rozvoje-evropsky

Zdroj: vlastní šetření

	Seznam DSO, MAS na území ORP Náchod	
1	Dobrovolný svazek obcí Policko	www.policko.cz
2	Svazek obcí Úpa	www.mikroregionupa.cz
3	Svazek obcí 1866	www.svazekobci1866.cz
4	Svazek obcí Metuje	www.obcemetuje.cz

2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza

2.1. Profil území správního obvodu

2.1.1. Identifikace správního obvodu

Správní obvod ORP Náchod se rozkládá v severovýchodní části Královéhradeckého kraje. SO ORP Náchod leží na severovýchodě Královéhradeckého kraje v prostoru mezi Krkonošemi a Orlickými horami. Na severu a východě je státní hranice s Polskem, na západě sousedí s okresem Trutnov, na jihu s okresy Hradec Králové a Rychnov nad Kněžnou. Svoji rozlohou 852 km², zabírá 17,9 % rozlohy kraje. ORP Náchod je plošně pátým největším obvodem v rámci Královéhradeckého kraje. Svoji rozlohou 35 558 ha zaujímá 7,5 % rozlohy kraje. Zahrnuje celkem 36 obcí (Bezděkov nad Metují, Borová, Brzice, Bukovice, Červená Hora, Červený Kostelec, Česká Čermná, Česká Metuje, Česká Skalice, Dolní Radechová, Horní Radechová, Hoříčky, Hronov, Kramolna, Lhota pod Hoříčkami, Litoboř, Machov, Mezilečí, Náchod, Nový Hrádek, Police nad Metují, Říkov, Slatina nad Úpou, Stárkov, Studnice, Suchý Důl, Velká Jesenice, Velké Petrovice, Velké Poříčí, Vestec, Vysoká Srbská, Vysokov, Zábrodí, Žďár nad Metují, Žďárky, Žernov), z nichž 6 obcí má statut města, a to Náchod, Česká Skalice, Červený Kostelec, Hronov, Police nad Metují a Stárkov. Na území zasahuje Polická křídová pánev, která je významnou zásobárnou velmi kvalitní a čisté vody. Životní prostředí je lokálně ovlivňováno nadměrnou tranzitní dopravou. Zemědělská půda se rozkládá na 57,2 % území a lesní půda pokrývá 30,7 % území. Územím ORP prochází přes Náchod silnice I. třídy I/33 spojující Hradec Králové s Náchodem a silnice I/14 spojující Náchod - Červený Kostelec a Trutnov. V Náchodě se nachází nejdůležitější hraniční přechod do Polska Náchod - Běloves –Kudowa Zdrój. Region nemá přímé napojení na dálnici nebo rychlostní komunikaci. Železniční dostupnost od Hradce Králové komplikuje úvratňová spojka mezi obcemi Starkoč a Václavice. Přímé železniční spojení je ze směru Týniště nad Orlicí - Opočno po trati č. 026, která dále pokračuje směrem na Hronov, Teplice nad Metují a Broumov. Starkoč je spojená s Trutnovem a Jaroměří tratí č. 032. V regionu je poměrně velký zájem o bydlení. Novou výstavbu reprezentuje jak individuální tak bytová výstavba. Postupně se renovuje a rekonstruuje starší bytový fond.

Výčet měst, městysů a obcí: Bezděkov nad Metují, Borová, Brzice, Česká Čermná, Česká Metuje, Červená Hora, Dolní Radechová, Horní Radechová, Hoříčky, Kramolna, Lhota pod Hoříčkami, Litoboř, Machov, Mezilečí, Nový Hrádek, Říkov, Slatina nad Úpou, Studnice, Suchý Důl, Velká Jesenice, Velké Petrovice, Velké Poříčí, Vestec, Vysoká Srbská, Vysokov, Zábrodí, Žďárky, Žernov, Žďár nad Metují

Mapa č. 1: Administrativní členění správního obvodu v ČR

SO ORP N Á C H O D

Správní obvod obce s pověřeným obecním úřadem

- Červený Kostelec
- Česká Skalice
- Hronov
- Náchod
- Police nad Metují

- obec
- katastrální území

➔ území náleží k obci ve směru šipky

Zdroj: http://www.czso.cz/xh/redakce.nsf/i/so_orp_nachod

2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu

A. Obyvatelstvo a obce

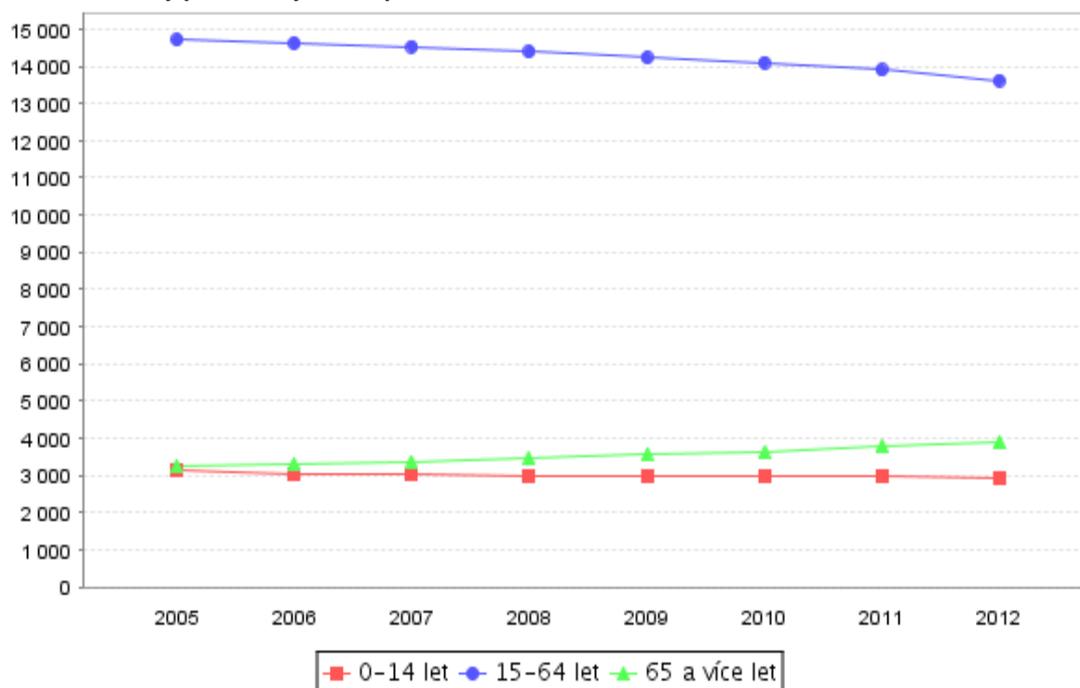
Následující tabulky se zabývají charakteristikou a obyvatelstvem v ORP Náchod.

Tabulka č. 4: Charakteristika území ORP Náchod

OBCE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obcí	36	36	36	36	36	36	36	36
Počet částí obcí	110	110	110	110	110	110	110	110
Počet katastrálních území	95	95	95	95	95	95	95	95
Počet obcí se statutem města	5	6	6	6	6	6	6	6
Počet obcí se statutem městyse		3	3	3	3	3	3	3
POZEMKY								
Výměra v tis. ha	35 558	35 558	35 558	35 558	35 559	35 562	35 565	35 562
zemědělská půda	20 399	20 368	20 355	20 340	20 319	20 297	20 276	20 261
lesní pozemky	10 881	10 915	10 923	10 931	10 934	10 941	10 944	10 955
zastavěné plochy	842	838	842	845	845	848	856	858
Hustota zalidnění (osoby/km ²)	172,9	172,8	173,1	173,5	173	172,9	173,5	172,6

Zdroj: www.czso.cz

Graf 1: Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 5: Demografický vývoj obyvatel v území ORP Náchod

Vývoj počtu obyvatel		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet obyvatel celkem		112 293	112 302	112 507	112 582	112 342	112 294	112 206	111 874	111 874
v tom:	muži	54 753	54 864	55 023	55 062	54 946	54 926	54 904	54 796	57 078
	ženy	57 540	57 438	57 484	57 520	57 396	57 368	57 302	57 078	54 796
Věkové skupiny										
v tom ve věku:	0 - 14	15,4	15,1	15	14,8	14,9	15,1	15,1	15,1	15,2
	15 - 64	69,8	69,8	69,7	69,4	68,8	68,2	67,5	66,8	66,1
	65 +	14,8	15,1	15,3	15,8	16,3	16,7	17,4	18	18,7
Průměrný věk (celkem)		40	40,3	40,5	40,8	40,9	41,1	41,4	41,7	42,0
Index stáří (65+ / 0-14 v %)		104,5	107,9	110,3	112,9	114,7	117,2	120,5	125,3	131,1
Muži										
v tom ve věku:	0 - 14	16,6	16	15,8	15,4	15,6	15,9	15,9	15,9	16,1
	15 - 64	71,7	72	72,3	71,8	70,8	70,2	69,4	68,7	67,5
	65 +	12	12,2	12,1	12,7	13,6	13,9	14,7	15,3	16,2
Průměrný věk		38,9	39,2	39,3	39,5	39,7	39,9	40,1	40,5	40,9
Index stáří (65+ / 0-14 v %)		72,29	76,25	76,58	82,47	87,18	87,42	92,45	96,23	100,62
Ženy										
v tom ve věku:	0 - 14	14,2	14,2	14,2	14,2	14,2	14,3	14,3	14,3	14,3
	15 - 64	67,9	67,6	67,1	67,0	66,8	66,2	65,6	64,9	64,7
	65 +	17,6	18,0	18,5	18,9	19	19,5	20,1	20,7	21,2
Průměrný věk		42,1	42,4	42,6	42,7	42,9	43,1	43,3	43,6	43,9

Zdroje dat: <http://www.czso.cz>, průměrný věk rok 2005: tabulky ČSÚ, 2006 - tabulky SMO, průměrný věk 2007-2012: <http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=OBY5082PU> OK

V rámci řešených let není rozdíl v celkových počtech obyvatel příliš veliký, nicméně od roku 2009 můžeme v ORP Náchod zaznamenat pozvolný úbytek obyvatel, a to celkem o 420 občanů. Takový vývoj byl ale zřejmě odrazem celorepublikové i celosvětové hospodářské krize, kdy ani zahraniční zaměstnavatelé, kteří v ORP Náchod zaměstnávají značný podíl obyvatel, nedokázali zamezit jejím dopadům.

B. Občanská a technická vybavenost obcí správního obvodu ORP Náchod

Obyvatelé ORP Náchod patří mezi nejvzdělanější v kraji. Podíl vysokoškoláků je nejvyšší v rámci kraje, podíl středoškolsky vzdělaných a obyvatel s vyšším vzděláním je druhý nejvyšší v kraji, naopak podíl obyvatel se základním vzděláním je v rámci kraje nejnižší a bez vzdělání druhý nejnižší.

Tabulka č. 6: Stručná charakteristika školství v území ORP Náchod

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Počet MŠ	40	111,11	<u>Včetně samostatných MŠ + sloučených zařízení MŠ + ZŠ</u>
Počet obcí se ZŠ jen 1 stupeň	17	47,22	<u>ZŠ - neúplná (1. stupeň)</u> <ul style="list-style-type: none"> • Základní škola Bukovice • Základní škola Červený Kostelec, Lhota • Základní škola Červený Kostelec, Olešnice • Základní škola Česká Čermná • Základní škola Dolní Radechová • Základní škola Hronov, Velký Dřevíč • Základní škola Náchod, Babí • Základní škola Náchod, Běloves • Základní škola Náchod, Staré Město • Základní škola Studnice • Základní škola Suchý Důl • Základní škola Velká Jesenice • Základní škola Žďár nad Metují

			<ul style="list-style-type: none"> • Základní škola Žďárky • Základní škola Horní/ odloučené zařízení spadající pod městem Červený Kostelec • Základní škola Zbečnick / odloučené zařízení spadající pod městem Hronov • Základní škola Bezděkov / odloučené zařízení spadající pod městem Police nad Metují
Počet obcí se ZŠ 1 i 2 stupeň	12	33,33	<p><u>ZŠ - úplná (1.a2. stupeň)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Základní škola, Červený Kostelec V. Hejny • Základní škola, Česká Skalice • Základní škola Hoříčky • Základní škola Hronov • Základní škola Machov • Základní škola Náchod, Komenského • Základní škola Náchod, Plhov • Základní škola Náchod TGM • Základní škola Nový Hrádek • Základní škola Police nad Metují • Základní škola Stárkov • Základní škola Velké Poříčí
-obory gymnázií	2	5,56	Jiráskovo gymnázium v Náchodě
-obory středních odborných škol a praktických škol	12	33,33	<ul style="list-style-type: none"> • v Náchodě • v Hronově • ve Velkém Poříčí • v Červeném Kostelci
-obory středních odborných učilišť a odborných učilišť	15	41,67	<ul style="list-style-type: none"> • v Náchodě • v Hronově • ve Velkém Poříčí • v Červeném Kostelci
Počet základních uměleckých škol	4	11,11	ZUŠ na území ORP <ul style="list-style-type: none"> • v Náchodě,

			<ul style="list-style-type: none"> • v Hronově, • v Polici nad Metují • v Červeném Kostelci
Počet konzervatoří	0	0,00	- nevidujeme
Počet jazykových škol	2	5,56	v okresním městě Náchod: <ul style="list-style-type: none"> • Pastime jazyková škola • Magic English
Počet vyšších odborných škol	0	0,00	- nevidujeme
Počet vysokých škol	0	0,00	- nevidujeme

Zdroj: Městská a obecní statistika, <http://vdb.czso.cz/mos/okres.jsp?k=CZ0523>

Tabulka 6 shrnuje oblast školství a předškolního vzdělávání. Tato problematika je náplní jedné celé kapitoly dokumentu (kap. 3), kde je podrobně rozebrána.

Z tabulky 7 vyplývá, že každá obec v ORP Náchod disponuje minimálně jedním kulturním zařízením a hřištěm. Všechny obce dále disponují alespoň jedním zařízením pro tělovýchovu (buď samostatná tělocvična, sál kulturních domů či venkovní sportoviště). Na druhé straně jsou některá zařízení koncentrována pouze do centra ORP, např. krytý stadion/Náchod, což je logické a dostačující. V ORP Náchod fungují také pouze tři Střediska volného času, což při vlastním šetření – zájem o SVČ vzrůstá.

Tabulka č. 7a): Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" v území ORP Náchod

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Veřejná knihovna vč. poboček	7	19,44	v 6 obcích
Stálá kina	5	13,89	v 5 obcích
Divadlo	5	13,89	v 5 obcích
Muzeum (včetně poboček a samostatných památníků)	6	16,67	v 6 obcích
Galerie (vč. poboček a výstavních síní)	4	11,11	ve 4 obcích
Kulturní zařízení ostatní	30	83,33	každá obec má minimálně jedno své zařízení

Tabulka č. 7b): Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" v území ORP Náchod

Středisko pro volný čas dětí a mládeže	3	8,33	Domy dětí a mládeže.
Koupaliště a bazény	6	16,67	v 6 obcích
-z toho kryté	1	2,78	Náchod
Hřiště (s provozovatelem nebo správcem)	75	208,33	každá obec má minimálně jedno své zařízení
Tělocvičny (vč.školních)	12	33,33	12 – pouze šk. tělocvičny
Stadiony otevřené	0	0,00	0
Stadiony kryté	2	5,56	ve 2 obcích
Zimní stadiony kryté i otevřené	2	5,56	ve 2 obcích
Ostatní zařízení pro tělo-výchovu (s provozovatelem nebo správcem)	4	11,11	ve 4 obcích

Zdroj: Městská a obecní statistika, <http://vdb.czso.cz/mos/okres.jsp?k=CZ0523>

Tabulka č. 8: Stručná charakteristika "zdravotnictví" veřejného i soukromého charakteru v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Sdružená ambulantní zařízení	1	2,78	Náchod
Detašované pracoviště sdruženého ambulantního zařízení	1	2,78	Náchod
Ambulantní zařízení	1	2,78	Police nad Metují
Detašované pracoviště ambulantního zařízení	1	2,78	Detašované pracoviště nemocnice V Polici nad Metují
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro dospělé	11	30,56	

Zdroj: Městská a obecní statistika, <http://vdb.czso.cz/mos/okres.jsp?k=CZ0523>

Z pohledu zdravotnické péče v ORP Náchod (tabulka 8) je většina zdravotnických zařízení koncentrována buď do centra ORP, případě do populačně větších obcí (Náchod, Police nad Metují, Česká Skalice, Červený Kostelec a Hronov apod.). Řada populačně malých nedisponuje žádným zdravotnickým zařízením.

Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro děti a dorost	14	38,89	
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - stomatologa	12	33,33	
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - gynekologa	7	19,44	
Zařízení lékárenské péče	15	41,67	
Nemocnice	1	2,78	Oblastní nemocnice Náchod
Odborné léčebné ústavy	1	2,78	Oblastní nemocnice Náchod
Léčebna pro dlouhodobě nemocné	1	2,78	Hospic Anežky České v Červeném Kosteleci
Ostatní lůžková zařízení	1	2,78	Oblastní nemocnice Náchod

Zdroj: Městská a obecní statistika, <http://vdb.czso.cz/mos/okres.jsp?k=CZ0523>

Na počátku 90. let došlo k privatizaci některých zařízení zdravotní a sociální péče a ke vzniku nových soukromých zařízení s nabídkou speciálních služeb. Změnu zaznamenal také systém financování zdravotnictví. V Královéhradeckém kraji je poskytována ve zdravotnických zařízeních péče na vysoké úrovni (kvalitní technické a personální vybavení).

V náchodském okrese zajišťuje zdravotnické služby Oblastní nemocnice Náchod, a. s. V oblasti sociálních služeb působí v našem okrese organizace a zařízení, která nabízejí - poradenství, rezidenční služby (domovy pro seniory, penzióny, atd.), terénní služby (pečovatelská služba, stacionáře, atd.), služby sociální intervence, denní stacionáře a ostatní služby.

C. Ekonomická situace území, struktura ekonomiky území a trh práce

Tabulka č. 9a): Ekonomická aktivita obyvatel území ORP Náchod - zaměstnaní

		Celkem	muži	ženy	
Ekonomicky aktivní celkem		28 042	15 273	12 769	
v tom:	zaměstnaní		23 589	13 272	10 317
	z toho podle postavení v zaměstnání	zaměstnanci	20 745	10 689	10 056
		zaměstnavatelé	966	706	260
		pracující na vlastní účet	3 448	2 491	957
	ze zaměstnaných	pracující důchodci	1 297	649	648
		ženy na mateřské dovolené	544	0	544

Tabulka č. 9b): Ekonomická aktivita obyvatel území ORP Náchod - nezaměstnaní

		Celkem	muži	ženy
nezaměstnaní		3 120	1 157	1 963
Ekonomicky neaktivní celkem		29 560	12 707	16 853
z toho	nepracující důchodci	14 782	5 023	9 759
	žáci, studenti, učni	8 876	4 691	4 195
Osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou		2 782	1 463	1 319

Zdroj: www.czso.cz

Tabulka č. 10: Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání

		Celkem	
Vyjíždějící do zaměstnání a škol			
Vyjíždějící celkem		37012	
v tom	vyjíždějící do zaměstnání		25908
	v tom	v rámci obce	16840
		do jiné obce okresu	5181
		do jiného okresu kraje	2073
		do jiného kraje	1295
		do zahraničí	518
		vyjíždějící do škol	
	v tom	v rámci obce	7772
mimo obec		3331	

Zdroj: www.czso.cz

Z tabulky 10 vyplývá, že převážná část obyvatel vyjíždějících do zaměstnání se pracovním uplatňuje v rámci okresu Náchod (přibližně 82 %). Z pohledu celkového počtu vyjíždějících obyvatel představují vyjíždějící do zaměstnání 76 %, vyjíždějící do škol 27 %.

Z tabulky 11 vyplývá, že v případě hospodařících domácností, které jsou tvořené jednou rodinou, je 80 % rodin úplných. Přibližně jedna pětina rodin je neúplných.

Tabulka č. 11: Charakteristika domácností

Hospodařící domácnosti podle typu				Hospodařící domácnosti
Hospodařící domácnosti celkem				45 924
v tom:	tvořené 1 rodinou			29 200
	v tom	úplné	bez závislých dětí	13 896
			se závislými dětmi	9 584
		neúplné	bez závislých dětí	2 590
			se závislými dětmi	3 130
tvořené 2 a více rodinami			606	
domácnosti jednotlivců			14 505	
vícečlenné nerodinné domácnosti			1 613	

Zdroj: www.czso.cz

Tabulka č. 12: Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP

NEZAMĚŠTNANOST	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Evidovaní uchazeči o zaměstnání	2132	2269	2234	1747	1230	1288	2218	2290	1936	
z toho (%):										
občané se zdravotním postižením	11,6	12,9	12,6	14,8	17,7	15,5	10,5	12,1	11,5	
z toho (%):										
absolventi	11,4	9,7	7,2	6	5,5	8,2	5	4,4	6,1	
z toho (%):										
osoby s délkou evidence nad 12 měsíců	27,7	28,1	29,4	29,5	20,2	10,6	9,4	16,8	23,3	
Volná pracovní místa	411	295	361	512	578	351	204	216	153	
Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo	5,2	7,7	6,2	3,4	2,1	3,7	10,9	10,6	12,7	
Míra nezaměstnanosti (%) za ORP	6,96	7,41	6,82	5,25	3,69	3,92	7,12	7,21	6	

Zdroj: <http://portal.mpsv.cz/>

V měřítku Královéhradeckého kraje (v letech 2003-2012) je ORP Náchod druhým okresem (po ORP Trutnov) s nejvyšší mírou nezaměstnanosti.

Míra nezaměstnanosti spíše kopíruje republikový než krajský průměr.

Tabulka č. 13: Charakteristika trhu práce v území ORP

EKONOMICKÉ SUBJEKTY SE SÍDLEM NA ÚZEMÍ ORP	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ekonomické subjekty cel- kem (podle Registru ek. subjektů)	13 638	13 853	13 969	14 035	14 159	14 464	14 314	14 593	14 851	14 921
fyzické osoby celkem	11 425	11 522	11 575	11 601	11 659	11 881	11 672	11 896	12 110	12 157
z toho země- dělní podnik- atelé	908	906	925	921	917	921	240	248	257	265
vyjádření v %										
právnícké osoby celkem	2 213	2 331	2 394	2 434	2 500	2 583	2 642	2 697	2 741	2 764
z toho ob- chodní spo- lečnosti vyjádření v %	1 029	1 056	1 091	1 112	1 148	1 183	1 189	1 195	1 208	1 229
Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví ek. činnosti (%)										
zemědělství, lesnictví a rybářství	7,7	7,6	7,9	7,9	7,9	7,9	4	4,3	4,6	4,9
průmysl cel- kem	15,1	14,7	14,5	14,3	14,2	14	14,6	14,7	14,7	14,4
stavebnictví	12,5	12,6	12,5	12,7	13	13,2	14	14,1	13,8	13,7
velkoobchod, maloobchod; opravy a údržba moto- rových vozidel	35,3	35,1	34,6	34,4	34,3	33,9	34,4	34	33,5	33,3

Zdroj: www.czso.cz

D. Doprava

V rámci administrativního uspořádání Královéhradeckého kraje je Náchod jedním z 15 správních obvodů – obce s rozšířenou působností /obce III. stupně/. Správní územím ORP – Broumov, Trutnov, Dvůr Králové n. L., Jaroměř, Nové město nad Metují a Dobruška.

Správní území zahrnuje 36 obcí, třetí nejvyšší počet v kraji. Na celkovém počtu obyvatel se podílí více než jednou desetinou na území kraje více než sedmi procenty. Ve městech Náchod, Červený Kostelec, Česká Skalice, Hronov a Police nad Metují žije téměř 75 procent obyvatel.

Územím prochází od severu k jihu toku Metuje (Police, Hronov, Náchod/ a Úpy /Slatina nad Úpou, Česká Skalice/. Svoji polohou je území nástupním místem do Broumovského výběžku. Severní část je součástí CHKO Broumovsko.

Území leží na komunikační ose Praha – Hradec Králové – Klodzko/Polsko/, která je v území tvořena páteří komunikací I/33 (zařazené do evropské sítě E67).

Silniční doprava

Hustota a kvalita dopravních sítí odráží a zároveň podmiňuje celkovou hospodářskou úroveň regionu. Železniční a především silniční síť zabezpečuje poměrně dobré dopravní spojení Náchoda s jednotlivými regionálními a mikroregionálními centry i s většinou obcí náchodského regionu. Samo město je pak napojeno na dopravní tepny celostátního i mezinárodního významu. Nemalý problém však představuje skutečnost, že dopravní kapacita stávajících hlavních silnic procházejících náchodským regionem a zejména jeho jádrem městem Náchodem v posledním desetiletí dosahuje mezních hodnot.

Možnosti dalších významných kvalitativních změn stávajících tras (rozšíření silnice, zvýšení kvality povrchu, světelné křižovatky, kruhové objezdy atd.) jsou v podstatě vyčerpány.

Územím ORP prochází přes Náchod silnice I. třídy I/33 spojující Hradec Králové s Náchodem a silnice I/14 spojující Náchod - Červený Kostelec a Trutnov. V Náchodě se nachází nejdůležitější hraniční přechod do Polska Náchod - Běloves – Kudowa Zdrój. Region nemá přímé napojení na dálnici nebo rychlostní komunikaci. Železniční dostupnost od Hradce Králové komplikuje úvratová spojka mezi obcemi Starkoč a Václavice. Přímé železniční spojení je ze směru Týniště nad Orlicí - Opočno po trati č. 026, která dále pokračuje směrem na Hronov, Teplice nad Metují a Broumov. Starkoč je spojená s Trutnovem a Jaroměří tratí č. 032.

Okresem prochází silnice I. třídy [I/14](#), [I/33](#) a [I/37](#). Silnice II. třídy jsou [II/285](#), [II/299](#), [II/301](#), [II/302](#), [II/303](#), [II/304](#), [II/307](#), [II/308](#), [II/309](#) a [II/567](#).

Autobusová linková doprava

Město Náchod a okolí obce jsou obslouženy řadou linek pravidelné autobusové dopravy. Jedná se mimo jiné o několik mezinárodních linek, které zajišťují spojení se sousedním Polskem. Vnitrostátní dálkové autobusové linky zajišťují především spojení Broumova s Hradcem Králové a Prahou. Zajištěno je také spojení s Krkonošemi a Brnem.

Výrazným zlepšením infrastruktury pro veřejnou dopravu je nové autobusové nádraží v Náchodě včetně přilehlého veřejného prostoru.

Doprava v klidu

V oblasti dopravy v klidu je situace obdobná jako u jiných velikostně srovnatelných měst. Omezené prostorové podmínky budou ve vazbě na rozvoj automobilizace klást nároky na vznik nových parkovacích míst. Problematická jsou tradičně především území s vysokou koncentrací obyvatel, zejména sídliště s panelovou zástavbou. Možnost parkování je k dispozici na místních komunikacích a na veřejných parkovištích. Větší plochy pro parkování se nacházejí v centrálních částech měst a obcí, například v Náchodě na Masarykově náměstí a u stadionu při ulici Pražská a bratří Čapků.

Další samostatná parkoviště se nacházejí před obchodními objekty (Lidl, Albert, Penny Market, Kaufland, Bělovsí) Tato parkoviště jsou ovšem určena jen pro zákazníky uvedených obchodů a nijak tedy nepřispívají k řešení situace parkování ve městech. Naopak se jedná o objekty, které generují cílovou dopravu v daných lokalitách a spíše přispívají tak k intenzitě dopravy ve městech.

Další větší parkoviště se nacházejí při objektech občanské vybavenosti (mj. u zámku, koupaliště, ZŠ, hřiště, stadionů a hřišť), při vícepodlažní obytné zástavbě, u areálu větších firem. Lze předpokládat, že i v následujících letech bude narůstat počet automobilů, pro které bude třeba nalézt zejména v centrech měst a na sídlištích dostatečné parkovací plochy a řešení dopravy v klidu tak bude zřejmě muset být prověřeno v dílčích lokalitách, nebo v celkové koncepci prostřednictvím specializovaných dopravních studií.

Pěší doprava

Chodníky se nacházejí při silnici I.- III. tříd a u většiny místních komunikací s tím, že chodníky chybí v některých okrajových částech měst při silnici III. tříd. Průzkumy a rozborů k územnímu plánu zmiňují pouze obecně.

E. Těžba nerostných surovin, průmyslová výroba a stavebnictví, řemesla a jiné drobné podnikatelské aktivity, komerční služby a maloobchodní sféra, inovace.

Těžba nerostných surovin

Na správním území ORP Náchod zasahují do území, zejména na ploše obce Stárkov, ložiska nerostných surovin z oblasti Rtyně v Podkrkonoší, zejména černé uhlí. Dvě ložiska jsou bilancovaná, jedno je prognózní. V obci Bezděkov nad Metují se nachází ložisko stavebního kamene. Ložiska jsou dřívější (povrchová i hlubinné) nebo dosud netěžené.

Chráněné ložiskové území

Chráněná ložisková území jsou vyhlášena na ploše ložisek nerostných surovin Svatoňovice – Rtyně v Podkrkonoší – Stárkov /černé uhlí/ a Bezděkov nad Metují /stavební kámen/.

Podnikatelské aktivity

Jednoznačně převládají podnikatelské subjekty bez zaměstnanců, dle doložených faktů viz. Ekonomické subjekty. Podle právní formy převládají mezi ekonomickými subjekty fyzické osoby (12 157), právnických osob bylo evidováno 2 764. Výrobní charakter této lokality je převážně průmyslový s dlouholetou, historicky rozvinutou základnou zaměřenou převážně na oblast textilního průmyslu, strojírenství, nábytkářství. Dále je zde rozvinut i průmysl gumárenský a elektrotechnický. Tradiční zastoupení zemědělství na sebe váže i výrobu potravinářskou.

Nejvýznamnější a největší zaměstnavatelé regionu jsou koncentrováni výhradně do měst Náchod, Česká Skalice, Červený Kostelec, Hronov, Police nad Metují, ale i do menších obcí Vysokov, Zábrodí, Nový Hrádek, Říkov a Velké Poříčí.

F. Ekologická situace a ochrana životního prostředí, zemědělství a lesnictví

Životní prostředí

Ekologie

Řešené území je podle souhrnných celorepublikových údajů hodnoceno jako území s dobrou kvalitou ovzduší. Určitým problémem zůstává cílový limit pro benzo(a)pyrenu, který bývá překročen na 3,6% území. Tato škodlivá imise má svůj původ vzniku ve spalovacích procesech. Kromě malých zdrojů znečištění ovzduší se jedná především o automobilovou dopravu. Zejména ve větších městech správního obvodu podél významnějších komunikací s tranzitní dopravou - Náchod, Hronov, Police n/M je proto kvalita ovzduší zhoršená. V těchto městech je navíc koncentrována průmyslová výroba, která zahrnuje většinu tzv. velkých zdrojů znečištění, které se ve správním obvodu nacházejí.

Půdy ve spravovaném území zatíženy nebezpečnými látkami nejsou. Jedním z problémů, který na části území přetrvává dlouhodobě, je způsoben zemědělskou výrobou. Zejména na Policku dochází k přehnojování zemědělských pozemků a k vyplavování především dusičnanů.

Na území se nachází několik desítek skládek odpadu, které byly v minulosti využívány bez řádného zabezpečení. Tyto skládky byly postupně uzavírány a sanovány, takže dnes na území není v provozu žádná oficiální skládka odpadu. Vybrané zejména velké skládky (Náchod, Horní Radechová, Radešov, Police nad Metují) jsou pravidelně monitorovány.

V současné době jsou veškeré odpady, které nebyly vytríděny, odstraňovány mimo **spravované území (skládka Křovice, Kryblice, Lodín, Liberec apod.)**.

Zemědělství

Území ORP Náchod můžeme považovat za zemědělskou oblast s tím, že jihozápadní část území směrem od Náchoda je více intenzivní (nižší nadmořská výška, lepší klimatické a půdní podmínky), východ a sever od Náchoda je více kopcovitý až podhorský, což se projevuje na způsobu zemědělského hospodaření. Rozdílná nadmořská výška se projevuje i na zemědělských výnosech, oblast Českoskalicka je nejurodnější z regionu. Z druhů půd má největší % zastoupení orná půda /63% počítáno z okresu Náchod/, dále travní porosty /35%/, následují sady, rychle rostoucí dřeviny, školky a zelinářské zahrady /dohromady zhruba 2%/. Jelikož se v regionu neplánuje žádná rozsáhlá silniční stavba /dálnice/ ani stavby obřích výrobních komplexů, nehrozí prozatím masivní zábor zemědělské půdy.

Největší zastoupení mají na orné půdě obiloviny (pšenice, ječmen), v ZD Dolany také ovoce, dále řepka, kukuřice a pícniny. Poměrně velké zastoupení mají travní porosty. Ze zvířat se zde chovají především krávy s tržní produkcí mléka, ale i krávy bez tržní produkce mléka, dále ovce a kozy, méně již ostatní druhy zvířat.

Skladba plodin se mění v závislosti na trhu /pěstuje se více řepky/, ale i na dalších trendech /vznikají bioplynové stanice/. Předpokládá se nárůst ploch kukuřice, což z agronomického hlediska není nejšťastnější řešení. Také se rozšiřují plochy rychle rostoucích dřevin.

Mezi největší zemědělské podniky patří: Zemědělské družstvo Dolany, ZD Ostaš, Družstvo vlastníků Police nad Metují, ZD Žernov, Obchodní družstvo Impro, Statek Stárkov, s. r. o., BOR spol. s r. o., ZD Velké Poříčí. Podstatnou část také tvoří soukromí zemědělci.

V současné době je zaznamenáván větší zájem mladých lidí o práci v zemědělství, zvyšuje se poptávka po zemědělské půdě (zájem je o pronájem i o koupi). Zemědělské subjekty využívají možnost nákupu (a některé i opakovaně) zemědělské techniky s podporou PGRLF, a. s. (PGRLF, a. s. hradí část úroků z úvěru na nákup stroje). Na různých setkáních k problematice zemědělství je vidět poměrně hodně mladých zemědělců.

Chráněná krajinná oblast Broumovsko

Na území ORP Náchod zasahuje Chráněná krajinná oblast Broumovsko /CHKO Broumovsko/, která byla zřízena v roce 1991 na ploše 410 km² za účelem „ochrany a postupné obnovy hodnot krajiny, jejího vzhledu a jejích typických znaků a vytvoření a rozvíjení ekologicky optimálního systému všestranného využívání krajiny a jejích přírodních zdrojů v oblasti“. CHKO Broumovsko zasahuje svými zónami na území Policka a Hronovska /I. zóna – Ostaš, Kočičí skály, Broumovské mokřadní louky v

Řeřišném, II. zóna Machovský Bor, Kozinek, Stárkovské stráně, Maršovské údolí, úpatí Broumovských stěn, III. zóna - části Polické vrchoviny a hřeben Jestřebích hor/.

Největší část, více než tři čtvrtiny území CHKO zaujímají III. a IV. zóna. Jsou tvořeny zemědělskými pozemky a lesy s různou druhovou skladbou, vesměs jehličnaté, ale občas i velmi kvalitní smíšené a listnaté porosty menšího rozsahu, které nelze zahrnout do II. zóny a sídelními útvary. Lesy ve IV. zóně jsou menšího rozsahu, obklopené rozsáhlými plochami zemědělské půdy. IV. zóna je vymezena v prostoru Broumovské kotliny, nový návrh zónace počítá s jejím podstatným zmenšením. Nově by však měla zahrnout i některé sídelní útvary, které jsou nyní součástí III. zóny.

Zastoupení zón v CHKO Broumovsko - shrnutí

Zóna	Platná zónace (%)	Návrh (%)
I.	8,5	10,5
II.	14	21,5
III.	61,5	64
IV.	16	4

Lesnictví

Na území ORP Náchod se lesy nacházejí na ploše o výměře cca 10 950ha. Lesnatost činí cca 30,64%.

Jedná se převážně o lesy smíšené /vyskytují se však i smrkové monokultury či čistě listnaté porosty. Ve vyšších polohách převažuje smrk, dále se vyskytují jedle z listnatých je to nejvíce buk a klen. V nižších polohách je zvýšený výskyt listnáčů– dub, jasan, bříza, olše, z jehličnatých to jsou borovice a modřín. Značná část lesů na Hronovsku, Červenokostelecku a zejména Policku se nachází na území CHKO Broumovsko. Lesnatost se v ORP Náchod nesnižuje. Naopak, z dlouhodobého pohledu, se rozloha lesů zvyšuje a to v řádu hektarů za rok.

Vyskytující se problémy v lesnictví – i přes spolupráci se Správou CHKO Broumovsko, Českou inspekcí ŽP, Policií ČR a obcemi dochází k realizaci nezákonných těžeb, někdy i větších rozměrů. Ve smrkových monokulturách, zejména v odlehlých příhraničních oblastech a nepřístupných lokalitách, hrozí přemnožení škodlivých organismů, zejména kůrovců na smrku.

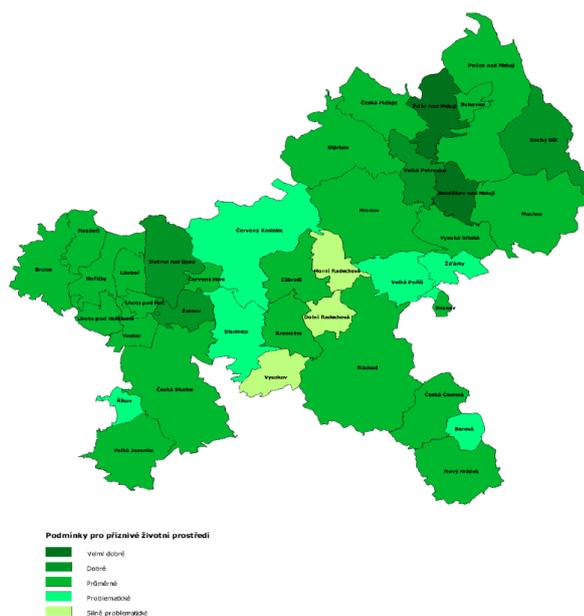
Životního prostředí

Na území ORP Náchod je relativně uspokojivá kvalita povrchových vod mimo zastavěné území.

Stručná charakteristika

SO ORP NÁCHOD	Životního prostředí
Charakteristika	Pozitivní trend ve zlepšování kvality ovzduší
	Relativně uspokojivá kvalita povrchových vod mimo zastavěné území
	Větší sídla v území mají kanalizaci vyústěnou na ČOV
	Snížení celkové zátěže životního prostředí (emise, hluk) koncepčním řešením dopravy v centrech
	Nabídka národních a evropských programů pro rozvoj venkovských obcí a venkovských území
	Likvidace ploch zasažených starou ekologickou zátěží
	Preference trvalého hospodářského růstu a bagatelizace jeho dopadů na životní prostředí

Vyhodnocení územních podmínek pro příznivé životní prostředí

G. Technická infrastruktura (elektroenergetika, plynárenství, teplárenství, dálkovody, telekomunikace, vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu, odpadové hospodářství, vodní hospodářství, ochrana před povodněmi a živelními pohromami)

Technická infrastruktura

Vysoká úroveň technické infrastruktury je důležitým faktorem pro další rozvoj Královéhradeckého kraje. V zájmu kraje v oblasti technické infrastruktury je dosáhnout na svém území takového stavu, kdy bude zabezpečeno odpovídající napojení obyvatelstva a příslušných sektorů hospodářství na všechny inženýrské sítě. Tato napojení však musí respektovat územní omezení a požadavky, které klade na rostoucí ekonomiku kraje koncepce udržitelného rozvoje. Systémy provozních souborů vedení objektů zařízení a ploch technické infrastruktury nezbytně vyžadují koordinaci v území, a to právě s ohledem na ochranu tohoto území pro následné využití budoucími generacemi. Specifickými cíli v oblasti infrastruktury jsou: zkvalitnění a rozvoj technické podnikatelské infrastruktury a vznik a rozvoj pro informační a telekomunikační technologie včetně jejich dosahu a využití.

Zvýšené nároky na území kraje lze charakterizovat především v souvislosti se snahou o zlepšení technického stavu vodohospodářské infrastruktury, se zabezpečením energetických potřeb území kraje, se zvyšováním využití obnovitelných zdrojů energie a se zabezpečováním komunikačních potřeb. Rozvoj technické infrastruktury je podmíněn i komplexním řešením energetických sítí na území kraje a jednotlivých energetických zdrojů za účelem dlouhodobého zajištění spolehlivosti jejich dodávek a snížení ztrát z energie. Možnosti zlepšení dané situace jsou závislé především na cíleném řešení konkrétních slabých míst v území. Ačkoliv například plynifikace obcí, i přes svou frekventovanost v zavádění, nemusí vždy být vzhledem k souvisejícím charakteristikám lokality nejvýhodnějším řešením.

Elektroenergetika, plynárenství, dálkovody

Na celém území ORP Náchod je dostatečné pokrytí el.energií i vyhovující stav vedení. Kromě energetického systému ČEZ a.s. jsou na území provozovány další zdroje, výroby elektrické energie, které mají pouze lokální význam. Na Novém Hrádku se nacházejí větrné zdroje energie /VTE Nový Hrádek/. Na území je také několik malých vodních elektráren /MVE Rozkoš, MVE Velké Poříčí, MVE Velké Petrovice – Žabokrky, MVE Hronov/. Solární energii využívá např. ZŠ Česká Skalice a SpŠ Hronov. Plyn není rozveden po celém území. Zdrojem tepla jsou pro Náchod a Polici nad Metují také Teplárna Náchod a kotelna – sídliště Police n/M.

Vodovody a kanalizace

Území ORP Náchod je částečně pokryto kanalizací. Především velká města a obce jako Náchod, Police n/M, Červený Kostelec, Česká Skalice, Nový Hrádek, Kramolna, Velká Jesenice, Machov mají kanalizaci z velké části vyřešenu. Naopak v některých malých obcích spadajících pod větší obce veřejná kanalizace naprosto chybí. V některých částech je momentálně v realizaci /Hronov – Zbečnick/. Poskytovateli kanalizačních služeb jsou na ORP Náchod: VAK Náchod a.s., KA Contracting ČR s.r.o., Technické služby Police n/M s r. o., Voda Červený Kostelec s.r.o., Českoskalické vodárny s.r.o., Velkojesenická s.r.o., Holzbecher s.r.o. – barevna a bělidlo Zlič.

Vodní útvar povrchových a podzemních vod

Východ a převážná část jihu zájmového území se nachází v povodí Metuje a dílčích povodí jejich přítoků, západní část pak v povodí Úpy. Plošně zcela nepatrná území na západní hranici patří do povodí Horního Labe, na hranici východní pak do povodí Stěnavy. Kolem vodních toků jsou stanovena ochranná a manipulační pásma podle zákona č.254/2001 Sb. V platném znění. Téměř celé území SO ORP Náchod se nachází v povodí (úmoří) Labe. Pouze nepatrné území na východních svazích Broumovských stěn spadá do povodí (úmoří) Odry. Mezi nejvýznamnější toky procházejícími územím SO ORP Náchod zde patří Úpa v západní části a Metuje v části východní. Oba toky území od severu k jihu, kde se stáčí na západ.

Vodní nádrže

Rozkoš – byla vybudována v dolním povodí Metuje na potoce Rozkoš v roce 1972. Využívána je pro ochranu před velkými vodami, pro závlahy, pro nadlepšení průtoků i rekreaci. Je hrazena zemní sypanou hrází o výšce 26m a 420m dlouhou. Celková plocha nádrže je 1000ha, maximální hloubka 17m. Vlastní nádrž se skládá ze dvou částí, které jsou rozděleny Rovenskou hrází o délce 1,7m. Celkový objem vody v přehradě je 76 154 000 m³.

Odkaliště Dolní Radechová – vodní dílo, které se nachází nad Náchodem ve směru na Dolní Radechovou. Bylo vybudováno za účelem usazování strusko-popílkové směsi vznikající v teplárně Náchod. Jeho navržení je takové, že zachytí a bezpečně převede tisíciletou povodeň. Hráz odkaliště je vysoká 20m, objem uloženého popela 1 035 000m³ a volná voda nacházející se v odkališti má objem cca 80 000m³.

Dalšími vodními nádržemi jsou: Špínka, Brodský, Čermák, Karel, M. Čermná, Hony, Krčmařík, Studnický, Picolomini, Homolka I a II, Podborný, Velká Jesenice, Rýzmburský, Pivovarský, Hlubočky, Česká Čermná, Lhotecký, Brzický, Baník.

Záplavové území

Na území SO ORP Náchod jsou stanovena záplavová území na tocích Úpy, Metuje, Židovky, Dřevíče, Trnkavy, Brlenky, Olešnice a v ústí VD Rozkoš. Pod VD Rozkoš je v jihozápadním cípu SO ORP Náchod na území obce Velká Jesenice, vymezeno zvláštní území povodně pod vodním dílem. Dle Povodňového plánu města Náchod se na území města mohou tyto povodně vyskytnout v souvislosti s vodními díly odkaliště – teplárna a rybník Podborný.

Území zvláštní povodně pod vodním dílem

Pod VD Rozkoš je v cípu SO ORP Náchod na území obce Velká Jesenice, vymezeno zvláštní povodně pod vodním dílem. Dle Povodňového plánu města Náchod se na území města mohou tyto povodně vyskytnout v souvislosti s vodními díly odkaliště – teplárna a rybník Podborný.

Objekt/zařízení protipovodňové ochrany

Na území správního území ORP Náchod se nacházejí následující objekty protipovodňové ochrany: Ochranná hráz Ratibořice, Ochranná hráz Náchod – Malé Poříčí, Metuje, Metuje - velké Poříčí – zvýšení ochrany rekonstrukcí úpravy, Optimalizace odtokových poměrů Klůček (nádrž 1,2 a 3), Protierozní nádrž Suchý Důl, Poldr Slatina nad Úpou, Suché poldry a ochranný příkop Horní Radechová.

Vymezení koridoru technické infrastruktury územní rezervy pro záměr mezinárodního významu:

- Propojovací plynovod VVTL DN PN 63 /TPIr

Dotčené území obce z ORP Náchod: Dolní Radechová, Kramolna, Náchod, Studnice, Vysokov, Zábrodí

- Vymezení koridoru dopravní infrastruktury nemístního významu pro:

Optimalizaci trati č. 032 Jaroměř – Náchod s výstavbou tzv. Vysokovské spojky /DZ

- Koridory pro navrhované VTL plynovody a plochy pro technologické objekty zásobování zemním plynem
- Vymezení koridoru územních rezerv pro záměry nemístního významu pro: silnice II/303/DS2pr dotčené území Bukovice a Police nad Metují

SO ORP NÁCHOD	Horninové prostředí a geologie
Charakteristika	Subprovincie Krkonošsko - jesenická soustava a Česká tabule
	Chráněná ložisková území Rtyň a Bezděkov
	Ložiska nerostných surovin Rtyň - Svatoňovické sloje, Bezděkov nad Metují a Malé Svatoňovice
	Členitost území určující charakter území
	Velký počet jevů se zvláštními poměry geologické stavby v území
	Plošné rozsáhlé poddolované území na Stárkovsku a severně zastavěného území Hronova

Zdroj: charakteristika území

Výroba elektřiny

Mimo energetický systém ČEZ a.s. jsou na území provozovány další zdroje „výrobní“ elektrické energie. Mají pouze lokální význam.

Tepelné:

Teplárna Náchod

sídliště kotelna Police nad Metují

Větrné:

VTE Nový Hrádek

Malé vodní elektrárny:

MVE Rozkoš

MVE Velké Poříčí

MVE Velké Petrovice – Žabokrký

MVE Hronov

Solární:

ZŠ Skalice

SpŠ Hronov

H. Rekreace, památky a cestovní ruch

Turistický region Náchodsko se nachází v severovýchodních Čechách při hranici s Polskem. Mezi nejnavštěvovanější místa patří Adršpašsko - teplické skály, které jsou tvořeny unikátními pískovcovými skalními městy, které jsou nejrozsáhlejšími skalními masivy ve střední Evropě.

Dalším uskupením skalních měst, roklin, skalních věží a hřibů tvoří 10 km dlouhý hřeben Broumovských stěn, dále hora Ostaš a stolové hory Bor a Hejšovina na hranicích s Polskem, které jsou dominantami regionu.

Náchodsko nabízí také k prohlídce pevnostní systém II. světové války Dobrošov, který je propojen naučnou stezkou s pěchotním srubem Březinka, upraveném autenticky do stavu roku 1938. Pohled do vzdáleného kraje poskytne turistům vyhlídková věž na Jiráskově chatě.

Návštěvníka Náchodska potěší jistě návštěva zámků Náchod, Nového Města nad Metují a Ratibořic, které jsou všem známy z díla Boženy Němcové. Pozoruhodný je benediktýnský klášter v Broumově, postavený dle plánů K. I. Dienzenhofera a klášter v Polici nad Metují založený roku 1253 s gotickým pískovcovým portálem v průčelí kostela.

Odpočinek pro turisty nabízejí stylové výletní restaurace Jiráskova chata na Dobrošově, Bartoňova útulna v Pekle a Hvězda v Broumovských stěnách. Možnost vodních sportů a koupání nabízí dnes již velmi známé rekreační centrum Rozkoš u České Skalice.

Celý náchodský region je pak zachycen v dílech slavných rodáků tohoto kraje - Aloise Jiráska, Josefa a Karla Čapkových, Boženy Němcové, Egona Hostovského a v neposlední řadě i Josefa Škvoreckého, který pochází přímo z Náchoda. Náchodsko tak svojí polohou a rozmanitou krajinou nabízí nespočet aktivit k pěší turistice, projížďce na horských kolech, vyjížďky na koních, výlety po značených turistických stezkách, jachting a windsurfing, horolezectví, vyhlídkové lety, koupání a v zimě sjezdové lyžování a běžky.

Mapa č. 2: Trasovník SO ORP Náchod /Památky

Cyklostezka, cyklotrasa/turistické stezky

V oblasti je velmi hustá síť značených turistických, pěších tras, které se kumulují zvláště v oblastech skalních měst – Adršpašských a Broumovských stěn a dalších významných krajinných útvarů. Tuto síť je možno považovat za celkem stabilizovanou a lze předpokládat pouze případné rozšíření zahraničních vazeb na ploském území, kde se nacházejí obdobné útvary jako u nás.

SO ORP NÁCHOD	Rekreace
Charakteristika	Velmi vysoký potenciál cestovního ruchu
	Existence sítě stezek pro nemotorovou dopravu mimo hlavní tahy
	Existence zdrojů přírodních minerálních vod v Bělovsi a Hronově
	Téměř 100% pokrytí územní plánovací dokumentací obcí a měst s vymezením zastavěného území a zastavitelných ploch
	Atraktivita území pro trvalé bydlení i celoroční rekreační aktivity
	Místy zachovalá urbanistická struktura center a původní venkovská zástavba
	Postupné zlepšování vzhledu obcí
Příležitosti	Další rozvoj nemotorové dopravy v regionu
	Využití rekreačního potenciálu (Broumovské stěny, Adršpašsko - teplické skály, Orlické Hory, Rozkoš, Ratibořické údolí)
	Revitalizace lázní Běloves
	Napojení zastavitelných ploch na inženýrské sítě
	Vytvoření jasných regulativů pro prostorové a funkční využití území
	Zpracování územních studií a regulačních plánů pro rozvojové lokality
	Citlivé začlenění měst a obcí do přírody
	Intenzivní rozvoj na přestavbových plochách na úkor extenzivní expanze do krajiny
	Nabídka národních a evropských programů na rozvoj venkovských obcí a venkovských území
	Příliš restriktivní politika ochrany CHKO Broumovsko

Zdroj: charakteristika území

2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území

Následující tabulka uvádí počty obcí s platným územním plánem a strategickým plánem (programem rozvoje obce nebo jiným koncepčním dokumentem řešící rozvoj) v rámci správního obvodu.

Tabulka č. 14: Územní a strategické plánování

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu obcí	Komentář
Počet obcí s platným územním plánem	36	100%	
Počet obcí s plánem v přípravě			
Počet obcí se strategickým plánem (nebo programem rozvoje obce)	18	50%	

Zdroj: vlastní šetření

Se zásadami územního rozvoje Královéhradeckého kraje je možné se seznámit na webových stránkách kraje (<http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/uzemni-planovani/zasady-uzemniho-rozvoje-kralovehradeckeho-kraje-46187/>). K dalším významným dokumentům z hlediska územního plánování patří:

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu:

Dostupné z:

<http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Legislativa-v-priprave/Platne-pravni-predpisy/Oblast-uzemniho-planovani-a-stavebniho-radu>

Politika územního rozvoje ČR (2008):

Dostupné z:

http://www.mmr.cz/getmedia/d6c409ab-d65c-414c-b2bd-3a4aed146bf3/Politika_uzemniho_rozvoje_C_R_2008

Územně analytické podklady Královéhradeckého kraje (aktualizace 2013):

Dostupné z:

<http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/uzemni-planovani/uap-kralovehradeckeho-kraje--28795/>

Územně analytické podklady ORP Náchod (aktualizace 2012):

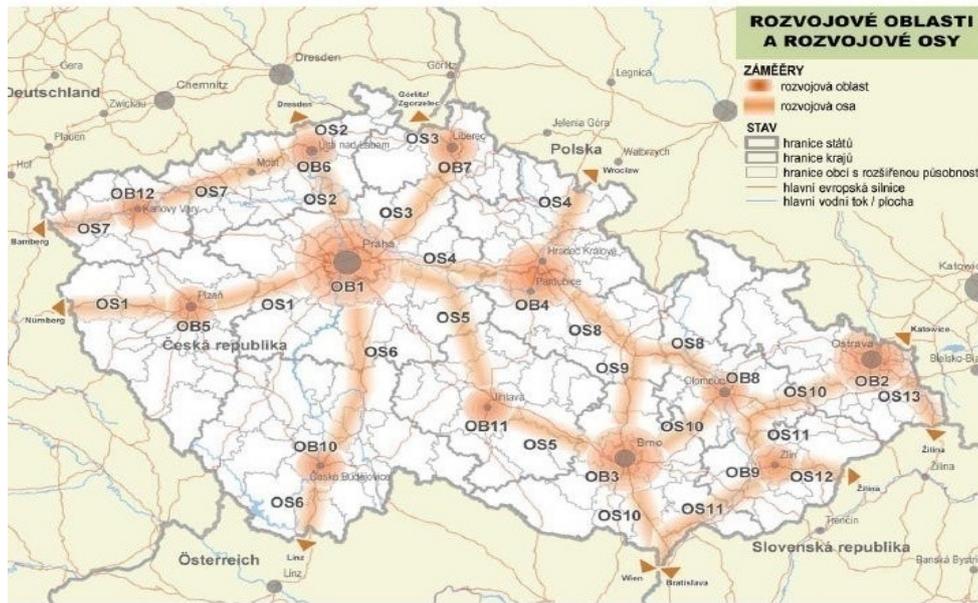
Dostupné z:

http://www.mestonachod.cz/mestsky-urad/vystavba/uap/PRURU_2012.pdf

Z územního plánování na úrovni obcí (územní plány jednotlivých obcí), kraje (zásady územního rozvoje) a státu (politika územního rozvoje) plynou následující významná omezení, příležitosti či limity:

- 1) V rámci politiky územního rozvoje ČR je přes území ORP Trutnov navržena jedna rozvojová osa mezinárodního a regionálního významu (OS4: Praha – Hradec Králové/ Pardubice – Trutnov – hranice ČR/Polsko a dále směr Wrocław)s výraznou vazbou na významné dopravní cesty, tj. dálnici D11, koridory připravovaného pokračování dálnice D11 a připravované rychlostní silnice R11
- 2) V rámci Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje je v území ORP navržena jedna rozvojová osa spadající specifická oblast nadmístního významu (NSO1: Broumovsko)
- 3) Koridor pro umístění plynovodu VVTL DN 500 PN63(P5) vedoucí z okolí obce Olešná v kraji Vysočina na hranici ČR – Polsko do okolí hraničního přechodu Náchod – Kudowa Zdroj v Královéhradeckém kraji za účelem vymezení územní ochrany koridoru.

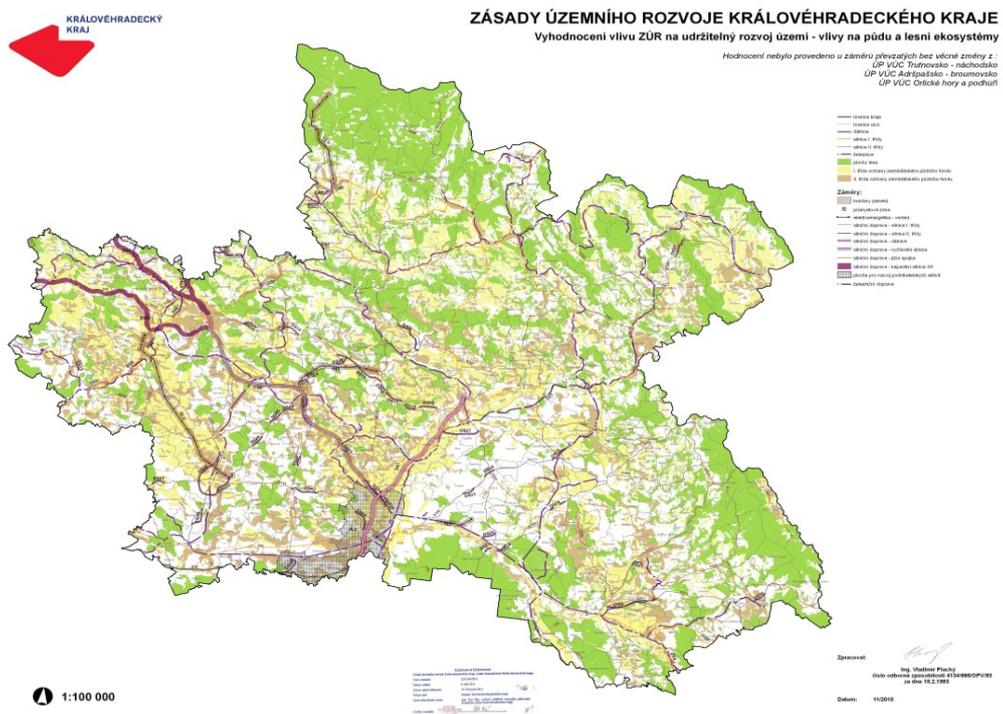
Mapa č. 3: Rozvojové oblasti a rozvojové osy

Zdroj PÚR ČR 2008

- 1) V rámci Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje je v území ORP navržena jedna rozvojová osa spadající specifická oblast nadmístního významu (NSO1: Broumovsko)
- 2) Koridor pro umístění plynovodu VVTL DN 500 PN63(P5) vedoucí z okolí obce Olešná v kraji Vyšočina na hranici ČR – Polsko do okolí hraničního přechodu Náchod – Kudowa Zdroj v Královéhradeckém kraji za účelem vymezení územní ochrany koridoru.

Mapa č. 4 Zásady územního rozvoje

2.1.4. Aktéři regionálního rozvoje

Následující tabulka popisuje stručně klíčové aktéry rozvoje území správního obvodu.

Tabulka č. 15: Popis klíčových aktérů

Název údaje	Počet aktérů toho druhu	Komentář
Město Náchod	1	Původně okresním městem nyní je přirozeným regionálním centrem území, nejvíce pracovních příležitostí v oblasti služeb a vzdělávání.
Města	5	Největší sídla s dalšími vazbami ve svém spádovém okolí. (Města: Náchod, Červený Kostelec, Česká Skalice, Police nad Metují, Hronov)
Obce SO/DSO	15	Menší sídla s potenciálem být centrem dění v mikroregionech nebo v turistickém ruchu vzhledem k své poloze
MAS	4	1866, Policko, Úpa, Metuje
Královéhradecký kraj	1	Správa silnic, zřizovatel středních škol, nemocnice, dopravní obslužnost, podpora formou POV (Program podpory venkova).
Stát	1	Důležitý např. z hlediska PÚR (dopravní koridor jde přes území SO)

Zdroj: internetové stránky jednotlivých obcí, stránky ČSÚ, vlastní šetření

2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu

Tabulka č. 16: SWOT analýz

Silné stránky:	Slabé stránky:
Vcelku dobrá úroveň, pokrytí a dostupnost služeb (sociálních a zdravotních služeb, škol a školských zařízení). Zvyšující se počet maturantů a absolventů VŠ. Existence škol a školských zařízení/ZŠ/MŠ.	Nedostatek finančních prostředků na sociální a zdravotní služby. Nesnadné uplatnění absolventů bez praxe. Očekávaná nadbytečnost školských zařízení na základě demografického vývoje.
Uspokojivá úroveň občanské vybavenosti většiny obcí (zázemi pro sportovní a kulturní aktivity).	Nedostatečná spolupráce obcí v oblasti školství (spolupráce v oblasti optimalizace naplněnosti tříd, využívání alternativních metod ve výuce), i v oblasti sociálních služeb.
Pracovní příležitosti ekonomických aktivit např. velikosti i zaměření ekonomických subjektů, přítomnost významných společností: Sico Rubena, Wikov, Saar-gummi, Veba, apod.	Problematika pracovních příležitostí: malá nabídka pracovních míst pro kvalifikované pracovníky (umění, kultura, marketing, obchod). Odliv kvalifikovaných lidí do větších měst za prací. Slabá spolupráce samospráv se soukromým sektorem.
Přítomnost dobře fungujících územních celků aktivních v rozvoji regionu DSO, MAS.	Neochota subjektů v cestovním ruchu spolupracovat především v soukromém sektoru: propagace, společná infrastruktura.
Významné území z hlediska cestovního ruchu a celkem dostatečná infrastruktura na území ORP Náchod.	Nevyhovující stav veřejných prostranství a místních komunikací.
Příležitosti:	Hrozby:
Rozvoj příhraniční spolupráce s polskými partnery: v oblasti soukromého, veřejného a neziskového sektoru. Možnost podpory z EU.	Neustále se zvyšující potřeba sociálních a zdravotních služeb - rostoucí index stáří.
Rozvoj potenciálu CR zlepšování kvality služeb rozšíření nabídky	Zvyšující se nezaměstnanost v návaznosti na rušení velkých firem, nebo jejich přesídlení za lepšími podmínkami
Rozvoj služeb v oblasti školství zavádění nových inovativních metod ve vzdělávání. Sociální péče a nových služeb v oblasti sociální péče (terénní služby, Hospic apod.)	Odliv obyvatelstva do větších měst v souvislosti s možným rušením velkých zaměstnavatelů v regionu (odliv kvalifikované pracovní síly).
Rozvoj regionu na základě spolupráce zapojení klíčových subjektů z různých odvětví a sektorů.	Nedostatek finančních prostředků: na zkvalitnění místních komunikací, výstavbu zařízení sociální péče, opravu kulturních památek, opravu budov občanské vybavenosti.
Dosídlování vesnic: příliv mladých rodin na venkov v souvislosti se zlepšováním životních podmínek na venkově.	Dosídlování vesnic: obavy vzrůstající se nezaměstnanosti, kriminality. Hustota osídlování malých obcí – dopad na větší města.

Zdroj: vlastní šetření - dotazníky

3. Téma 1.: Školství

3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

3.1.1. Základní legislativa

Vytváření podmínek pro rozvoj výchovy a vzdělávání je jednou z významných aktivit obce, kterou jí umožňuje zákon o obcích. Za tím účelem obec pro poskytování předškolního vzdělávání a plnění povinnosti zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s trvalým pobytem na území obce zřizuje svou mateřskou školu, nebo se za určitých smluvních podmínek dohodne s jinou obcí, případně se svazkem obcí. Také pro základní vzdělávání buď zřizuje svoji základní školu, nebo se postará o plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí. Oblast předškolního a základního vzdělávání se tak stává problémem, který nelze řešit pouze na území jedné obce. Jde o oblast, které se musí společně věnovat (např. i s ohledem na dojíždění za prací v celém spádovém regionu) jak malé obce tak střední a velká města.

Populační vlny se dlouhodobě promítanou do rozvoje regionálního školství a jednotlivých územních celků. Vzhledem k demografickému vývoji mají zejména malé obce problémy s udržením potřebného počtu dětí ve školách. Je zde silná tendence posílat děti do lépe vybavených městských škol jde jenom o proces, kdy dítě jede do školy s rodičem do místa jeho pracoviště. Dojíždění se však stává palčivým problémem nejen pro obce, rodiče a děti, ale i pro nejbližší města, která nemají ve svých školách dostatečnou kapacitu. V okolí velkých měst a příměstských oblastech je akutní otázkou k řešení otázka přeplněnosti mateřských škol.

Ustanovení školského zákona také vymezuje povinnost obce zajišťovat ty výdaje škol a školských zařízení, které nejsou hrazeny ze státního rozpočtu. Obce jsou však často nuceny podporovat školy nad rámec svých povinností. Ač tedy nemají přímou povinnost na některé oblasti přispívat (např. platy pedagogických a nepedagogických pracovníků, školní pomůcky), hledají finanční prostředky ve svých někdy opravdu napjatých rozpočtech, aby školám v jejich svízelné situaci pomohly. Bohužel, ani úprava v rámci zákona o rozpočtovém určení daní zdaleka nezohledňuje náklady potřebné na zázemí pro vzdělávání, a tak se čím dál častěji objevuje rozdíl mezi tím, co by škola potřebovala, a tím, co si jí obec může poskytnout v rámci finančních možností.

Pro kvalitu života obyvatel dané obce a území je důležitou oblastí také kultura a trávení volného času. Možnosti neformálních volnočasových aktivit a vlastní iniciativy obyvatel související s lokálními tradicemi se projevují spíše na venkově než ve velkých městech. Právě škola jako komunitní centrum zde sehrává velmi významnou roli.

Právě meziobecní spolupráce by mohla přinést odpověď na otázku, jakými cestami a prostředky lze z pohledu zřizovatelů nejen udržet optimálně dimenzovanou síť škol, ale především jak pozitivně působit na zvyšování kvality a vybavenosti škol a školských zařízení včetně ovlivňování a zlepšování jejich rozvoje a úrovně vzdělávání v nich. Díky této spolupráci může navíc docházet k přeměně škol na kulturní, společenská a komunitní centra svých lokalit, kdy škola získá prostor a podmínky pro svou kreativitu a jako otevřené společenské centrum naplní širší vzdělávací a volnočasovou nabídku nejen pro žáky školou povinné, ale také pro ostatní občany.

Meziobecní spolupráce může přispět k hledání nových řešení nejen v oblasti předškolního a základního vzdělávání s ohledem na kompetence obcí na úrovni území ORP. Jedná se o dlouhodobý proces budování důvěry a spolupráce v co nejvyšší míře mezi místní správou, školou, veřejností, společenskými skupinami a organizacemi, o vytváření místního partnerství. Zapojení jednotlivců i veřejnosti do dílčích záměrů rozvoje obce nebo regionu, propojení jejich ekonomických, sociálních a ekologických aspektů pak otevírá další možnosti rozvoje plnohodnotného života ve městech i na venkově.

Základní legislativa

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů vymezuje kompetence a úkoly jednotlivých orgánů ve školství, a to jak orgánů samosprávy, tak i orgánů vykonávajících státní správu
- Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, upravuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, jejich pracovní dobu, další vzdělávání a kariérní systém. Vztahuje se na pedagogické pracovníky škol a školských zařízení, které jsou zapsány do rejstříku škol a školských zařízení a na pedagogické pracovníky v zařízeních sociálních služeb.
- Vyhlášky ke školskému zákonu
- Ostatní vyhlášky
- Vyhlášky k zákonu o pedagogických pracovnících
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků, jimiž jsou obce a kraje a stanoví pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků. Upravuje také zřizování nebo zakládání právnických osob územních samosprávných celků. Ustanoveními tohoto zákona se řídí také hospodaření dobrovolných svazků obcí, pokud tento zákon nestanoví jinak, a zřizování příspěvkových organizací v oblasti školství svazkem obcí.
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), vymezuje uspořádání a rozsah finanční kontroly vykonávané mezi orgány veřejné správy, mezi orgány veřejné správy a žadateli nebo příjemci veřejné finanční podpory a uvnitř orgánů veřejné správy. Stanoví předmět, hlavní cíle a zásady finanční kontroly vykonávané podle tohoto zákona a podle zvláštních právních předpisů, pokud tak tyto předpisy stanoví.
- Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, v platném znění, upravuje výkon státní kontroly v České republice.
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, stanoví v souladu s právem Evropské unie rozsah a způsob vedení účetnictví, požadavky na jeho průkaznost a podmínky předávání účetních záznamů pro potřeby státu
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů upravuje rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitostí a daně silniční.

3.1.2. Popis předškolního a základního vzdělávání správního obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj

Obecné informace

Ve 36 obcích území se nachází celkem 71 škol a školských zařízení. Vyjma jednoho zařízení jsou všechna zřizována obcemi. Níže následuje přehled těchto zařízení.

Základní školy (mající 1. a současně také 2. stupeň)

Školy mající současně 1. i 2. stupeň vzdělávání (tzv. úplné) se nacházejí na území ORP Náchod v těchto obcích: Jedná se o 12 škol:

- Základní škola, Červený Kostelec V. Hejny
- Základní škola, Česká Skalice
- Základní škola Hoříčky
- Základní škola Hronov
- Základní škola Machov
- Základní škola Náchod, Komenského
- Základní škola Náchod, Plhov
- Základní škola Náchod TGM
- Základní škola Nový Hrádek
- Základní škola Police nad Metují
- Základní škola Stárkov
- Základní škola Velké Poříčí

Do těchto škol a zejména do Základních škol v Náchodě, v Hronově a v Polici nad Metují nastupují do 2. vzdělávacího stupně žáci z malotřídních škol v okolí.

Základní školy (mající jen 1. stupeň)

Základní školy s 1. stupněm vzdělávání se nacházejí v následujících obcích:

- Základní škola Bukovice
- Základní škola Červený Kostelec, Lhota
- Základní škola Červený Kostelec, Olešnice
- Základní škola Česká Čermná
- Základní škola Dolní Radechová
- Základní škola Hronov, Velký Dřevíč
- Základní škola Náchod, Babí
- Základní škola Náchod, Běloves
- Základní škola Náchod, Staré Město
- Základní škola Studnice
- Základní škola Suchý Důl
- Základní škola Velká Jesenice

- Základní škola Žďár nad Metují
- Základní škola Žďárky
- Základní škola Horní/ odloučené zařízení spadající pod městem Červený Kostelec
- Základní škola Zbečnick / odloučené zařízení spadající pod městem Hronov
- Základní škola Bezděkov / odloučené zařízení spadající pod městem Police nad Metují

Celkový počet neúplných základních škol je 17, z toho 3 jsou odloučená pracoviště.

Další školy

- Základní škola a Mateřská škola Josefa Zemana v Náchodě (sloučená zařízení)
web: <http://www.zszemana.cz/>
Škola poskytuje výchovu a vzdělávání žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.
Součástí této školy je:
  1. **Základní škola praktická**
  2. **Základní škola speciální** (třídy plně vybaveny pro imobilní žáky).
  3. **Přípravná třída** (pro děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, které jsou sociálně znevýhodněné a u kterých je předpoklad, že zařazení do přípravné třídy vyrovná jejich vývoj).
- Speciální ZŠ Augustina Bartoše v Červeném Kostelci
/ **Speciální základní škola Augustina Bartoše**, se sídlem Úpice/
Web: <http://upice.spzsabartose.cz/>
/odloučené pracoviště Červený Kostelec, Manželů Burdychových 302/
Web: <http://www.spzsabartose.cz/>
Součástí této školy je:
  1. **Základní škola praktická**
  2. **Základní škola speciální**
 - zřizovatelem Královéhradecký kraj

Předškolní vzdělávání - mateřské školy

V území se nachází celkem 40 mateřských škol zřizovaných obcemi.

Jedná se o mateřské školy: v Náchodě, ve Stárkově, v Dolní Radechové, v Hronově, v České Čermné, v Červeném Kostelci, v České Skalici, v Polici nad Metují, v Machově, ve Žďárkách, v Horní Radechové, ve Velké Jesenici, ve Velkém Poříčí, v Hoříčkách, ve Studnici, v České Metuji, na Novém Hrádku, v Bezděkově nad Metují, v Suchém Dole.

Za sloučenou organizaci považujeme (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ)

Jedná se o mateřské a základní školy v těchto obcích:

- Obec Bukovice – Základní škola a Mateřská škola
- Obec Červený Kostelec, Olešnice - Základní škola a Mateřská škola
- Obec Česká Čermná - Základní škola a Mateřská škola
- Obec Dolní Radechová - Základní škola a Mateřská škola
- Obec Studnice - Základní škola a Mateřská škola
- Obec Suchý Důl - Základní škola a Mateřská škola
- Obec Velká Jesenice - Základní škola a Mateřská škola
- Obec Žďárky - Základní škola a Mateřská škola
- Obec Hořičky - Základní škola a Mateřská škola
- Obec Machov - Základní škola a Mateřská škola
- Obec Police nad Metují - Základní škola a Mateřská škola (4 Mateřské školy)
- Obec Stárvkov - Základní škola a Mateřská škola

Gymnázium

Jiráskovo gymnázium v Náchodě je jediným gymnáziem na území ORP Náchod. Střední škola s více než stoletou historií, slučuje gymnázium osmileté a čtyřleté. Studium je možné pouze denní formou.

Zřizovatelem školy je Královéhradecký kraj.

Škola má kapacitu 720 žáků. Ti jsou organizováni do 24 tříd. V každém ročníku osmiletého i čtyřletého gymnázia jsou dvě paralelní třídy.

Střední školy

Na území ORP Náchod se nacházejí Střední školy, které jsou zmíněny v tomto odstavci.

Středoškolské vzdělávání poskytuje v Náchodě pět středních škol, tři školy zřizuje Královéhradecký kraj, ostatní školská zařízení se nacházejí ve Velké Poříčí, v Hronově a v Červeném Kostelci.

Seznam:

- Jiráskovo gymnázium Náchod/zmíněno viz výše
- Obchodní akademie Náchod
- VOŠ stavební a SPŠ stavební arch. Jana Letzela Náchod
- Střední odborná škola sociální – Evangelická akademie Náchod – církevní škola, zřizovatelem Synodní rada církve Českobratrské evangelické
- COP Hronov - Centrum odborné přípravy - učební a studijní obory strojní a elektro, informace o škole. COP Hronov má komplexně uspořádanou výuku strojírenských a elektrotechnických oborů v úrovni studijních i učebních oborů.
- Střední škola oděvní, služeb a ekonomiky v Červeném Kostelci
- Střední škola propagační tvorby a polygrafie Velké Poříčí

Ostatní školy a školská zařízení:

Na území ORP Náchod působí další 4 zařízení poskytující hudební a dramatické vzdělávání.

Jedná se o:

- Základní umělecká škola v Polici nad Metují
- Základní umělecká škola v Hronově
- Základní umělecká škola v Náchodě
- Základní umělecká škola v Červeném Kostelci

Na základních uměleckých školách se vyučují obory hudební, taneční, výtvarné a literárně dramatické.

Dále na území ORP Náchod se nacházejí Domy dětí a mládeže. Vyskytují se pouze ve třech městech.

Jedná se o:

- DDM Domino Hronov
- Středisko volného času Děčko v Náchodě
- Dvoreček DDM Bájó v České Skalici

Střediska volného času, která uskutečňují svoji činnost ve více oblastech zájmového vzdělávání. Tato zařízení zajišťují provoz několika desítek zájmových kroužků (pravidelné i nepravidelné) a různé další akce.

Školská poradenská zařízení

- Pedagogicko psychologická poradna, pracoviště Náchod zřizuje Královéhradecký kraj
- SPC – Speciálně pedagogické centrum, pracoviště Náchod
- Kompas – Středisko výchovné péče – zřizuje MŠMT
- Archa – nízkoprahové zařízení pro děti a mládež zřizuje občanské sdružení Dokořán

Vzdělávací instituce

Školské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Královéhradeckého kraje.

Pracoviště Náchod, zřizuje Královéhradecký kraj

Tabulka č. 17: Počet škol v ORP Náchod podle velikostních kategorií obcí v období 2012/2013

Skupina obcí s počtem obyvatel pro správní obvod NÁCHOD	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	celkem
2012/2013											
-Počet obcí	4	16	7	3	2	3	0	1	0	0	36
-Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	3	1	2	3	0	3	0	0	12
-Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	3	4	2	0	5	0	3	0	0	17
-Počet MŠ	0	6	8	4	4	9	0	9	0	0	40
-Gymnázia	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
- Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	5	3	2	1	1	0	0	0	0	12
-Počet jiných zařízení	0	0	0	0	1	2	0	1	0	0	4

Zdroj: webové stránky škol, webové stránky zřizovatelů

Ve Správním území ORP Náchod se nachází 36 obcí, jehož okresním městem je Náchod. V tabulce jsou uvedeny Základní školy úplné (**mají 1. stupeň a současně také 2. stupeň**) tak i neúplné (**mají jen 1. stupeň**), Mateřské školy, včetně odloučených pracovišť a samostatných škol.

Sloučené organizace vznikaly již od roku 2003. Za sledované období nenacházíme žádné změny. Již zmíněno v kapitole 3.1.2/Obecné informace/Předškolní výchovy a základního vzdělávání.

V tabulce jsou uvedena jiná zařízení. Jedná se o Základní uměleckou školu v Náchodě, Základní uměleckou školu v Hronově, Základní uměleckou školu v Polici nad Metují a Základní uměleckou školu v Červeném Kostelci.

Tabulka č. 18: Definice správního obvodu ORP Náchod z pohledu předškolního a základního vzdělávání ve školním roce 2011/2012

2011/2012											
-Počet obcí	3	16	8	3	2	3	0	1	0	0	36
-Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	3	1	2	3	0	3	0	0	12
-Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	3	4	2	0	5	0	3	0	0	17
-Počet MŠ	0	6	8	4	4	9	0	9	0	0	40
-Gymnázia	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
- Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	5	3	2	1	1	0	0	0	0	12
-Počet jiných zařízení	0	0	0	0	1	2	0	1	0	0	4

Zdroj: ČSÚ, webové stránky škol, webové stránky zřizovatelů

Změna počtu mateřských škol nastala 1. ledna 2011 – Mateřská škola Krausova ve Velkém Poříčí se stala odloučeným pracovištěm Mateřské školy ve Velkém Poříčí.

Tabulka č. 19: Definice správního obvodu ORP Náchod z pohledu předškolního a základního vzdělávání ve školním roce 2005/2006 až 2010/2011

2005/2006 až 2010/2011											
-Počet obcí	4	16	7	3	2	3	0	1	0	0	36
-Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	3	1	2	3	0	3	0	0	12
-Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	3	4	2	0	5	0	3	0	0	17
-Počet MŠ	0	6	7	4	4	9	0	9	0	0	39
-Gymnázia	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
- Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	5	3	2	1	1	0	0	0	0	12
-Počet jiných zařízení	0	0	0	0	1	2	0	1	0	0	4

Zdroj: ČSÚ, webové stránky škol, webové stránky zřizovatelů

V průběhu těchto let 2005/2006 až 2010/2011 nedošlo ke změně počtu mateřských i základních škol, proto tabulky byly sloučeny. Změny nastaly pouze u mateřských škol, 1. září 2009 Mateřská škola v Dolní Radechové se stala součástí Základní školy v Dolní Radechové.

Tabulka č. 20: Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP Náchod ve školním roce 2012/2013

ORP NÁCHOD Název obce	celkem ředitelství	z toho						
		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ speciální / se speciálními třídami	MŠ speciální / se speciálními třídami	gymnázia
celkem škol	45	40	29	4	3	2	0	1
Bezděkov nad Metují	2	1	1					
Bukovice	1	1	1					
Česká Čermná	1	1	1					
Česká Metuje		1						
Červená Hora	1	1						
Červený Kostelec	7	3	4	1		1		
Česká Skalice	3	2	1		1	1		
Dolní Radechová	1	1	1					
Horní Radechová	1	1						
Hoříčky	2	1	1					
Hronov	4	4	3	1	1			
Kramolna	1	1						

Machov	1	1	1					
Náchod	9	9	6	1	1			1
Nový Hrádek	1	1	1					
Police nad Metují	2	2	1	1				
Stárkov	1	1	1					
Studnice	1	1	1					
Suchý Důl	1	1	1					
Velká Jesenice	1	1	1					
Velké Petrovice		1						
Velké Poříčí	2	2	1					
Žďárky	1	1	1					
Žernov								
Žďár nad Metují	1	1	1					

Zdroj: Výkazy MŠMT, webové stránky jednotlivých obcí

Tabulka č. 20 shrnuje počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP Náchod ve školním roce 2012/2013. Nejvíce jich je logicky zřízeno ve městech Náchod, Česká Skalice, Červený Kostelec a Police nad Metují.

Na území ORP jsou dvě speciální školy se zaměřením na speciální výuku pro zdravotně postižené děti. Zmíněno již v Úvodu/ Obecné informace – Školství/speciální školy.

ZŠ - Zvláštní základní škola/Lidická/Česká Skalice zařazena do ZŠ speciální SpZŠ -Augustina Bartoše v Červeném Kostelci/zřizovatelem KH kraj.

Spádové školy

Na území ORP Náchod evidujeme spádové školy, kam dojíždění děti z okolních obcí, které nemají školy menších obcí.

Soukromé školy

Na území SO ORP Náchod neevidujeme žádnou soukromou školu.

Církevní školy

Na území ORP Náchod neevidujeme žádnou církevní školu.

Pracovníci v mateřských a základních školách

Následující tabulky 21 až 28 a graf 2 shrnují počty pracovníků v mateřských školách a základních školách na území ORP Náchod za sledované období. U MŠ a ZŠ jsou v rámci sledovaného období počty pedagogických a nepedagogických pracovníků vždy v poměru 3:1. Celkově lze konstatovat, že počet pracovníků v ZŠ od školního roku 2007/2008 mírně klesal a od školního roku 2009/2010 je jejich počet víceméně stabilní. U celkového počtu pracovníků v MŠ se projevil vliv populační exploze a jejich počet proto začal ve školním roce 2009/2010 mírně stoupat. Silný vliv na počet předškolních dětí byl i školní rok 2005/2006. Závěrem lze shrnout, že celkový počet všech pedagogických i nepedagogických pracovníků v různých typech škol a školských zařízeních nezaznamenal žádnou výraznou odchylku v celkových počtech a vzájemných poměrech.

Tabulka č. 21: Pracovníci ve školství v ORP Náchod v zařízeních zřizovaných obcemi ve školním roce 2012/2013

typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2012/2013			
mateřské školy	226,54	165,70	60,84
základní školy	439,85	341,57	98,28
základní umělecké školy	79,19	68,14	11,05
gymnázia	0	0	0
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	4	4	0
školní družiny a kluby	42,07	42,01	0,06
střediska pro volný čas dětí a mládeže	18,31	12,20	6,11
zařízení školního stravování	120,90	0	120,90
celkem rok 2012/2013	930,88	633,63	297,25

Zdroj: Výkazy MŠMT

Tabulka č 21 shrnuje průměrné přepočtené počty pracovníků ve školství v ORP Náchod v zařízeních zřizovaných obcemi ve školním roce 2012/2013. Nejvyšším počtem pracovníků působí na ZŠ, což je způsobeno tím, že na ZŠ je nejvyšší počet žáků z výše jmenovaných škol a dalších zařízení souvisejících se vzdáváním, tedy i nejvyšší nároky na počet pracovníků.

Tabulka č. 22: Pracovníci ve školství v ORP Náchod v zařízeních zřizovaných obcemi ve školním roce 2011/2012

2011/2012			
mateřské školy	223,91	164,56	59,34
základní školy	445,59	343,90	101,68
základní umělecké školy	75,04	64,02	10,01
gymnázia	0	0	0
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	4,33	4,33	0
školní družiny a kluby	42,57	42,51	0,06
střediska pro volný čas dětí a mládeže	18,18	12,24	5,94
zařízení školního stravování	122,06	0	122,06
celkem rok 2011/2012	931,70	631,58	299,11

Zdroj: Výkazy MŠMT

Tabulka č. 23: Pracovníci ve školství v ORP Náchod v zařízeních zřizovaných obcemi ve školním roce 2010/2011

2010/2011			
mateřské školy	218,06	158,27	59,78
základní školy	446,93	340,13	106,79
základní umělecké školy	73,51	63,32	10,19
gymnázia	0	0	0
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	4,18	4,18	0
školní družiny a kluby	42,63	41,97	0,66
střediska pro volný čas dětí a mládeže	17,07	10,88	6,19
zařízení školního stravování	123,74	0	123,74
celkem rok 2010/2011	926,15	618,77	307,37

Zdroj: Výkazy MŠMT

Tabulka č. 24: Pracovníci ve školství v ORP Náchod v zařízeních zřizovaných obcemi ve školním roce 2009/2010

2009/2010			
mateřské školy	209,92	152,56	57,36
základní školy	449,05	342,52	106,53
základní umělecké školy	71,52	61,14	10,38
gymnázia	0	0	0
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	4,09	4,09	0
školní družiny a kluby	41,40	40,75	0,64
střediska pro volný čas dětí a mládeže	15,45	10,25	5,19
zařízení školního stravování	121,18	0	121,18
celkem rok 2009/2010	912,64	611,33	301,30

Zdroj: Výkazy MŠMT

Tabulka č. 25: Pracovníci ve školství v ORP Náchod v zařízeních zřizovaných obcemi ve školním roce 2008/2009

2008/2009			
mateřské školy	207,55	149,22	58,32
základní školy	458,20	349,64	108,56
základní umělecké školy	68,28	58,75	9,525
gymnázia	0	0	0
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	4,22	4,22	0
školní družiny a kluby	41,20	40,56	0,63
střediska pro volný čas dětí a mládeže	15,73	10,44	5,28
dětské domovy	0	0	0
zařízení školního stravování	121,10	0	121,10
celkem rok 2008/2009	916,30	612,86	303,43

Zdroj: Výkazy MŠMT

Tabulka č. 26: Pracovníci ve školství v ORP Náchod v zařízeních zřizovaných obcemi ve školním roce 2007/2008

2007/2008			
mateřské školy	198,92	142,20	56,72
základní školy	466,48	356,99	109,49
základní umělecké školy	65,61	56,08	9,52
gymnázia	0	0	0
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	4,11	4,11	0
školní družiny a kluby	40,25	39,75	0,5
střediska pro volný čas dětí a mládeže	16,83	11,61	5,22
dětské domovy	0	0	0
zařízení školního stravování	122,26	0	122,26
celkem rok 2007/2008	914,49	610,76	303,72

Zdroj: Výkazy MŠMT

Tabulka č. 27: Pracovníci ve školství v ORP Náchod v zařízeních zřizovaných obcemi ve školním roce 2006/2007

2006/2007			
mateřské školy	194,79	137,99	56,79
základní školy	472,78	366,32	111,46
základní umělecké školy	64,06	54,79	9,27
gymnázia	0	0	0
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	4,09	4,09	0
školní družiny a kluby	41,70	41,53	0,16
střediska pro volný čas dětí a mládeže	19,63	13,64	5,99
zařízení školního stravování	123,01	0	123,01
celkem rok 2006/2007	920,09	618,38	306,70

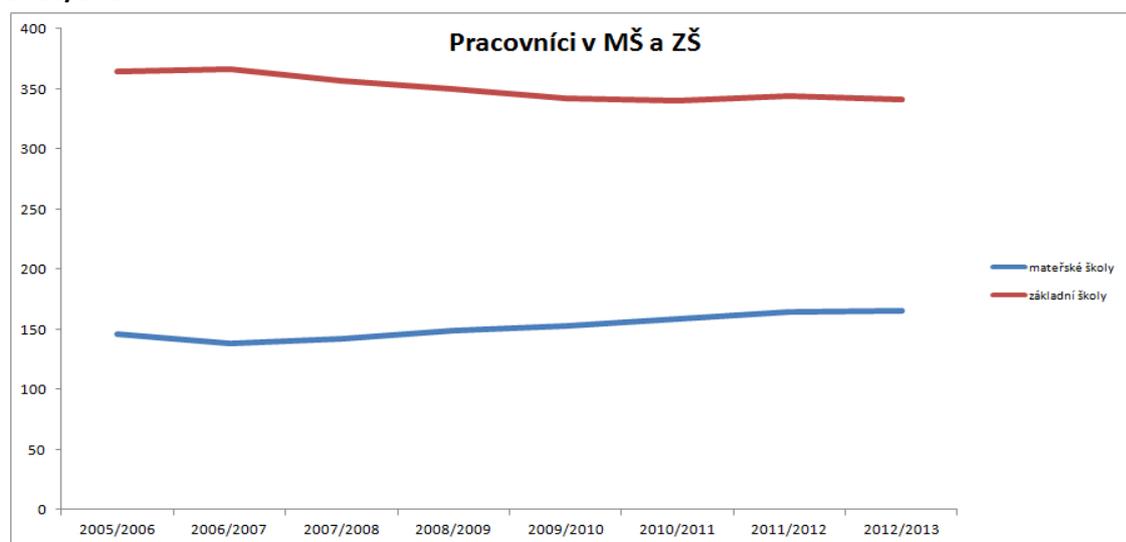
Zdroj: Výkazy MŠMT

Tabulka č. 28: Pracovníci ve školství v ORP Náchod v zařízeních zřizovaných obcemi ve školním roce 2005/2006

2005/2006			
mateřské školy	206,02	146,13	59,88
základní školy	478,97	364,64	114,32
základní umělecké školy	63,88	54,73	9,15
gymnázia	0	0	0
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	4,63	4,634	0
školní družiny a kluby	42,50	42,50	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	19,37	12,34	7,03
zařízení školního stravování	117,24	0	117,24
celkem rok 2005/2006	932,63	624,98	307,64

Zdroj: Výkazy MŠMT

Graf 2: Vývoj průměrného přepočteného počtu pracovníků v MŠ a ZŠ za období 2005/2006 až 2012/2013

Zdroj: Výkazy MŠMT

Základní vzdělávání

Na území ORP Náchod evidujeme celkem 29 základních škol, jejichž zřizovatelem jsou jednotlivé obce. Celkem 17 základních škol je tzv. neúplných a 12 základních škol je tzv. úplných.

- Obecní ZŠ úplné: Základní škola Červený Kostelec V. Hejny, Základní škola Česká Skalice, Základní škola Hoříčky, Základní škola Hronov, Základní škola Machov, Základní škola Náchod, Komenského, Základní škola Náchod, Plhov, Základní škola Náchod TGM, Základní škola Nový Hrádek, Základní škola Police nad Metují, Základní škola Stárkov, Základní škola Velké Poříčí
- Obecní ZŠ neúplné: Základní škola Bukovice, Základní škola Červený Kostelec, Lhota, Základní škola Červený Kostelec - Olešnice, Základní škola Česká Čermná, Základní škola Dolní Radechová, Základní škola Hronov - Velký Dřevíč, Základní škola Náchod - Babí, Základní škola Náchod - Běloves, Základní škola Náchod - Staré Město, Základní škola Studnice, Základní škola Suchý Důl, Základní škola Velká Jesenice, Základní škola Žďár nad Metují, Základní škola Žďárky
- Základní škola Horní/ odloučené zařízení spadající pod městem Červený Kostelec
- Základní škola Zbečnick / odloučené zařízení spadající pod městem Hronov
- Základní škola Bezděkov / odloučené zařízení spadající pod městem Police nad Metu

Tabulka č. 29: Počet ZŠ v ORP Náchod podle zřizovatele a úplnosti ve školním roce 2008/2009 až 2012/2013

Za ORP NÁCHOD	počet základních škol		
	celkem	úplné	neúplné
2012/2013			
obec	29	12	17
celkem	29	12	17

Zdroj: Výkazy MŠMT

Tabulka č. 29 znázorňuje vývoj počtu ZŠ v ORP Náchod podle zřizovatele a úplnosti v období 2008/2009 až 2012/2013. Ve sledovaném období ve školním roce 2008/2009 až 2012/2013 nedošlo ke změně počtu základních škol.

V těchto tabulkách nejsou zahrnuty speciální školy zřizované krajem.

Tabulka č. 30: Počet ZŠ v ORP Náchod podle zřizovatele a úplnosti ve školním roce 2008/2009 až 2012/2013

2005/2006			
obec	30	13	17
celkem	30	13	17

Zdroj: Výkazy MŠMT

V průběhu ve školním roce 2005/2006 nedošlo ke změně počtu základních škol.

Dle vlastního šetření bylo zjištěno, že v roce 2004 byla pod Základní školou v České Skalici přiřazena zvláštní škola a ta byla k 1. lednu 2006 z rejstříku vymazána a v základní škole zůstaly pouze speciální třídy. Tedy počet škol se shoduje viz tabulka (č. 30-31) na území ORP Náchod.

Tabulka č. 31: Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích v ORP Náchod ve školním roce 2012/2013

ORP NÁCHOD Název obce	počet škol celkem	z toho					
		jednotřídní	dvoutřídní	trojtřídní	čtyřtřídní	pětitřídní	vícetřídní
celkem škol	16	1	4	7	1		
Bezděkov nad Metují	1	1					
Bukovice	1		1				
Česká Čermná	1		1				
Červený Kostelec	1		1				
Dolní Rade- chová	1			1			
Hoříčky	1						
Hronov	2			2			
Machov	1						
Náchod	1				1		
Stárvkov	1						
Studnice	1			1			
Suchý Důl	1		1				
Velká Jese- nice	1			1			
Žďárky	1			1			
Žďár nad Metují	1			1			

Zdroj: Výkazy MŠMT

Tabulka č. 31 znázorňuje informace k ZŠ v ORP Náchod zřizovaných obcemi v období 2005/2006 až 2012/2013.

Tabulka č. 32: ZŠ zřizované obcemi v ORP Náchod v období 2005/2006 až 2012/2013

školní rok	počet ZŠ	samost. ZŠ	počet běžných tříd	počet speciálních tříd	počet žáků	úv. pedag.	počet žáků na 1 pedag.	počet žáků na třídu	počet žáků na školu
2011/2012	29	29	236	8	4816	324,9	14,82	20,40	166,06
2010/2011	29	29	238	3	4874	329,3	14,80	20,47	168,06
2009/2010	29	29	238	3	4910	333,4	14,72	20,63	169,31
2008/2009	29	29	243	3	5073	337,7	15,02	20,87	174,93
2007/2008	30	30	250	3	5241	349,7	14,98	20,96	174,70
2006/2007	30	30	256	3	5388	359,6	14,983	21,046	179,60
2005/2006	30	30	260	4	5577	361,5	15,42	21,45	185,90

Zdroj: Výkazy MŠMT

Ačkoliv v průměru je počet žáků na třídy i na pedagoga ve sledovaných obdobích stejný, tzn. cca 20 žáků ve třídě a cca 14 žáků na 1 pedagoga, což zní naprosto ideálně, skutečnost je diametrálně odlišná. Dle našich místních znalostí víme, že ve větších obcích a městech připadá na 1 třídu až 20žáků, zatímco v malých obcích a vesnicích je to často pouze 12 žáků na třídu.

Tabulka č. 33: Součásti základních škol v jednotlivých obcích ORP Náchod ve školním roce 2012/2013

Název obce	počet základních škol celkem	v nich součástí				
		ZŠ	MŠ	ŠD (ŠK)	ŠJ	Jiné
celkem	29	29	12	32	46	22
Bezděkov nad Metují	1	1		1	1	
Bukovice	1	1	1			1
Česká Čermná	1	1	1	1	1	
Česká Metuje					1	
Červený Kostelec	4	4	1	5	5	4
Česká Skalice	1	1		1	2	1
Dolní Radechová	1	1	1	1	1	1
Horní Radechová	0	0		0	1	
Hoříčky	1	1	1	1	1	1
Hronov	3	3		3	4	3
Machov	1	1	1	1	1	
Náchod	6	6		8	16	6
Nový Hrádek	1	1		1	1	
Police nad Metují	1	1	1	2	3	1
Stárvov	1	1	1	1	1	
Studnice	1	1	1	1	1	
Suchý Důl	1	1	1	1	1	1
Velká Jesenice	1	1	1	1	1	1
Velké Poříčí	1	1		1	2	1
Žďárky	1	1	1	1	1	1
Žďár nad Metují	1	1		1	1	

Zdroj: Výkazy MŠMT, weby zřizovatelů

Tabulka č. 33 shrnuje údaje o pracovnících ve školství zřizovaných obcemi v ORP Náchod. Základní školy /úplně i neúplně. Mateřské školy- včetně odloučených pracovišť, školní jídelny a školní výdejny, které jsou součástí jednotlivých škol. Hřiště a tělocvičny, jsou uvedeny pod položkou jiné.

Jelikož mateřských škol je víc než základních škol, jedná se o odloučená pracoviště.

Tabulka č. 34: Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcemi ve školním roce 2012/2013 v ORP Náchod

ORP NÁCHOD Název obce	počet škol	počet tříd	počet žáků	průměrný počet žáků na školu	průměrný počet žáků na třídu
celkem	29	244	4808	170	20
Bezděkov nad Metují	1	1	12	12	12
Bukovice	1	2	23	23	11,5
Česká Čermná	1	2	20	20	10
Červený Kostelec	4	34	713	178	21
Česká Skalice	1	22	503	503	23
Dolní Radechová	1	3	44	44	15
Hoříčky	1	7	105	105	15
Hronov	3	22	492	164	22
Machov	1	9	68	68	8
Náchod	6	79	1729	288	22
Nový Hrádek	1	9	145	145	16
Police nad Metují	1	22	432	432	20
Stárvkov	1	6	62	62	10
Studnice	1	5	62	62	12
Suchý Důl	1	2	25	25	13
Velká Jesenice	1	3	45	45	15
Velké Poříčí	1	11	241	241	22
Žďárky	1	3	43	43	14
Žďár nad Metují	1	2	44	44	22

Zdroj: Výkazy MŠMT

Tabulka č. 35: Počet úplných a neúplných ZŠ v ORP Náchod ve školním roce 2012/2013

ORP NÁCHOD Název obce	počet škol	počet úplných škol	počet neúplných škol
celkem	29	12	17
Bezděkov nad Metují	1		1
Bukovice	1		1
Česká Čermná	1		1
Červený Kostelec	4	1	3
Česká Skalice	1	1	
Dolní Radechová	1		1
Hoříčky	1	1	
Hronov	3	1	2
Machov	1	1	
Náchod	6	3	3
Nový Hrádek	1	1	
Police nad Metují	1	1	
Stárvkov	1	1	
Studnice	1		1
Suchý Důl	1		1
Velká Jesenice	1		1
Velké Poříčí	1	1	
Žďárky	1		1
Žďár nad Metují	1		1

Zdroj: data od školského odboru MÚ Náchod

V rámci ORP Náchod bylo ve školním roce 2012/2013 celkem 29 ZŠ, z toho 12 základních škol bylo úplných s ročníky 1. až 9. stupně. Aktuálně v ORP Náchod funguje celkem 29 základních škol.

Tabulka č. 36: Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v ORP Náchod ve školním roce 2012/2013

ORP NÁCHOD		fyzické osoby	přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem	celkem	z toho ženy
celkem učitelé		371	322,50	273,30
v tom vyučující	na 1. stupni	194	169	159,20
	na 2. stupni	177	153,50	114,10

Zdroj: Výkazy MŠMT a data od školského odboru MÚ Náchod

V tabulce č. 36 jsou znázorněny údaje o počtech ostatních pedagogických pracovníků škol v ORP Náchod ve školním roce 2012/2013. Z této tabulky vyplývá, že na těchto pracovních pozicích převažují ženy (83%). I v tomto případě platí, že ne všichni ostatní pedagogičtí pracovníci škol jsou zaměstnáni na plný úvazek, avšak na částečný úvazek.

Tabulka č. 37: Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v ORP Náchod ve školním roce 2012/2013

ORP NÁCHOD		fyzické osoby		přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy
asistenti pedagoga	pro žáky se zdravotním postižením	22	22	11,6	11,6
	pro žáky se sociálním znevýhodněním	3	2	2,6	1,6
psychologové		0	0	0	0
speciální pedagogové		2	2	0,7	0,7
výchovní poradci		9	8	9	8

Zdroj: Výkazy MŠMT

Na území ORP Náchod nenacházíme žádná speciální samostatná zařízení, avšak speciální výuka pro žáky se zdravotním postižením probíhá v běžných třídách, za pomoci odborného pracovníka/ myšleno asistentu pedagoga.

Asistent jim zprostředkovává učivo podle [individuálního vzdělávacího plánu](#) s ohledem na druh a stupeň jejich postižení, pomáhá jim zapojit se do sociálního dění ve třídě nebo zprostředkovává komunikaci. Individuální práce se žákem podle instrukcí učitele (ve formě dohledu, verbální podpory, dodatečného vysvětlování, vizuální podpory)

Jedním z příkladů na území ORP Náchod je Základní škola a Mateřská škola Josefa Zemana v Náchodě. V tabulce nejsou zahrnuty speciální školy.

Tabulka č. 38: Počet všech ZŠ a počet žáků na jednoho přepočteného pracovníka v ORP Náchod v období 2005/2006 až 2012/2013

školní rok	počet škol	počet žáků	počet učitelů (přepočtený stav)	počet žáků na jednoho přepočteného pracovníka
2012/2013	29	4808	536	9
2011/2012	29	4816	533	9
2010/2011	29	4874	545	9
2009/2010	29	4910	531	9
2008/2009	29	5073	534	10
2007/2008	30	5241	547	10
2006/2007	30	5388	542	10
2005/2006	30	5577	599	9

Zdroj: Výkazy MŠMT

V tabulce č. 38 je uveden celkový počet všech základních škol v ORP Náchod, (počítáno jen s údaji za ZŠ v případě sloučených škol).

Tabulka č. 39: Počet absolventů ZŠ v ORP Náchod v období 2005/2006 až 2012/2013

žáci, kteří ukončili školní docházku	2005/2006		2006/2007		2007/2008		2008/2009		2009/2010		2010/2011		2011/2012		2012/2013		
	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	běžné třídy	speciální třídy	
v 6. ročníku	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	
	6	1	4	2	5	0	3	1	2	1	1	0	4	0	1	0	
	19	0	16	0	12	2	20	3	22	1	17	0	15	0	10	0	
	645	4	635	11	631	10	625	0	584	3	544	3	529	4	494	2	
v tom	z 5. ročníku	45	0	56	0	49	0	51	0	59	0	66	0	33	0	49	0
	ze 7. ročníku	0	0	15	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
žáci 1. r. s dodatečným odkladem PŠD	0	0	0	0	0	0	6	0	3	0	7	0	0	0	0	0	

Zdroj: Výkazy MŠMT

Analýza potvrzuje trend odkladů povinné školní docházky. Dodatečné odklady PŠD narostly během pěti let sledovaného období o více jak 80%. Při sledování vývoje přechodu žáků z 5.tého ročníku na střední školu je vidět postupný pokles zájmu, z původních 59-ti žáků/2008-2009/ na aktuálních 49 - což představuje cca 15% pokles.

Běžné třídy - Jedná se o žáky ze škol zřizovanými obcemi.

Tabulka č. 40: Přehled škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v ORP Náchod ve školním roce 2012/2013

	celkem	z toho zřízené			
		krajem	obcí	církví	soukromé
ředitelství celkem	2	6	0	0	0
mateřská škola při zdravotnickém zařízení		1			
základní škola praktická		0			
základní škola speciální		2			
přípravný stupeň základní školy speciální		1			

Zdroj: Výkazy MŠMT

V tabulce č. 40 je uvedena – Základní škola a Mateřská škola Josefa Zemana v Náchodě. Škola poskytuje výchovu a vzdělávání žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

Součástí této školy je:

- 1. Základní škola praktická**
- 2. Základní škola speciální** (třídy plně vybaveny pro imobilní žáky).
- 3. Přípravná třída** (pro děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, které jsou sociálně znevýhodněné a u kterých je předpoklad, že zařazení do přípravné třídy vyrovná jejich vývoj).

Speciální škola Augustiána Bartoše v Červeném Kostelci (Praktická + Speciální škola)

Tabulka č. 41: Celkové počty MŠ dle zřizovatele v ORP Náchod ve sledovaném v období 2005/2006 až 2012/2013

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu	Komentář
2012/2013			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	19,99	100%	4778/239
Průměrný počet žáků celkem	19,99		
2011/2012			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	20,29	100%	4788/236
Průměrný počet žáků celkem	20,29		
2010/2011			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	20,33	100%	4839/238
Průměrný počet žáků celkem	20,33		
2009/2010			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	20,49	100%	4877/238
- jinými subjekty			
Průměrný počet žáků celkem	20,49		
2008/2009			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	20,74	100%	5039/243
Průměrný počet žáků celkem	20,74		
2007/2008			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	20,89	100%	5127/250
Průměrný počet žáků celkem	20,89		
2006/2007			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	20,87	100%	5342/256
- jinými subjekty			
Průměrný počet žáků celkem	20,87		
2005/2006			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	21,18	100%	5508/260
Průměrný počet žáků celkem	21,18		

Zdroj: Výkazy MŠMT

Tabulka č. 42: Popis ZŠ v ORP Náchod ve školním roce 2013/2014

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa
Celkem za SO ORP		7774	5028	2746
Základní škola	Žďárky 137	58	45	13
Základní škola	Česká Čermná 65	50	20	30
Základní škola - Bukovice 47	Police nad Metují	45	26	19
Základní škola - Olešnice 190	Červený Kostelec	35	33	2
Základní škola	Studnice 57	70	62	8
Základní škola	Velká Jesenice 2	85	38	47
Základní škola	Žďár nad Metují 73	80	54	26
Základní škola - Velký Dřevíč 82	Hronov	90	57	33
Základní škola - Bratří Čapků 138	Červený Kostelec, Lhota	120	87	33
Základní škola - Drtinovo náměstí 121	Náchod	200	131	69
Základní škola - 1. Máje 365	Náchod	100	95	5
Základní škola - Náchodská 288	Nový Hrádek	225	147	78
Základní škola	Stárkov 167	150	71	79
Základní škola	Hoříčky 71	170	105	65
Základní škola	Machov 103	200	78	122
Základní škola - Horní Kostelec 182	Červený Kostelec	91	91	0
Základní škola - Komenského 540	Červený Kostelec	910	607	303
Základní škola - Zelená 153	Česká Skalice	736	501	235
Základní škola - náměstí 320	Velké Poříčí	350	241	109
Základní škola - náměstí Čs. armády 15	Hronov	660	436	224
Základní škola - Zbečnick 210	Hronov	40	40	0
Základní škola - Bartoňova 1005	Náchod	800	327	473
Základní škola - Komenského 425	Náchod	900	769	131
Základní škola - Na Babí 190	Police nad Metují	710	450	260
	Bezděkov nad Metují 69	12	12	0
Základní škola - Příkopy 1186	Náchod - Plhov	690	359	331
Základní škola - Náchodská 85	Dolní Radechová	72	57	15
Základní škola - Pavlišovská 55	Náchod	85	64	21
Základní škola	Suchý Důl 24	40	25	15

Zdroj: Výkazy MŠMT, SO ORP Náchod, odbor školství

Data jsou zpracována k 30. 9. 2013.

Z tabulky č. 42 vyplývá, že momentální stav volných míst v základních školách je dostačující. Kapacita všech škol činí 7 774 z čehož aktuální počet žáků je 5 028, tedy rozdílem je 2 746. Jedná se o samostatné školy, odloučené i sloučené pracoviště.

Tabulka č. 43: Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu v ORP Náchod

Počet žáků správního obvodu	Počet	Volná místa (kapacita – počet žáků)	Počet žáků / kapacita v %
Kapacita všech ZŠ k 30.9. 2013	7774	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30.9. 2018		----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30.9. 2023		----	----
Počet žáků k 30.9. 2013	5028	2746	65,6%
Předpoklad ke konci roku 2018	5146	2628	68%
Předpoklad ke konci roku 2023			

Zdroj: Výkazy MŠMT

Číslo uvedené u kapacity všech ZŠ k 30.9.2013 vychází ze zjištěné kapacity škol v r. 2012/2013. Nepředpokládáme výrazné změny v kapacitě pro rok 2013 ani pro další roky. Kapacita se určitě nebude navyšovat na největších školách, tj. v Náchodě. Ve školách obecních se může jednat o nárůst kapacity v jednotkách, celkově tedy žádný či minimální rozdíl v letech 2012 a 2013.

Počet žáků ve školách zřízených obcemi v území ORP Náchod k 30.9. 2013 byl 5028 žáků.

Počet žáků ke konci roku 2018 je odhadem, který vychází z počtu žáků na ZŠ v Náchodě (žáků) dle dokumentu Základní školství v Náchodě s výhledem do roku 2019) a naplněnosti kapacit zbývajících škol (v obcích, zřizovaných krajem, soukromých).

Pro rok 2023 neexistují zatím žádné podklady ani na úrovni obcí, ani na úrovni sídla ORP. Přesnější údaje nebyly zjištěny, obec s rozšířenou působností nemá zájem na projektu spolupracovat a neposkytuje informace.

Předškolní vzdělávání

Celkové počty MŠ (viz tabulka 44, graf 3). V regionu jsou stabilní – 39 nebo 40 mateřských škol.

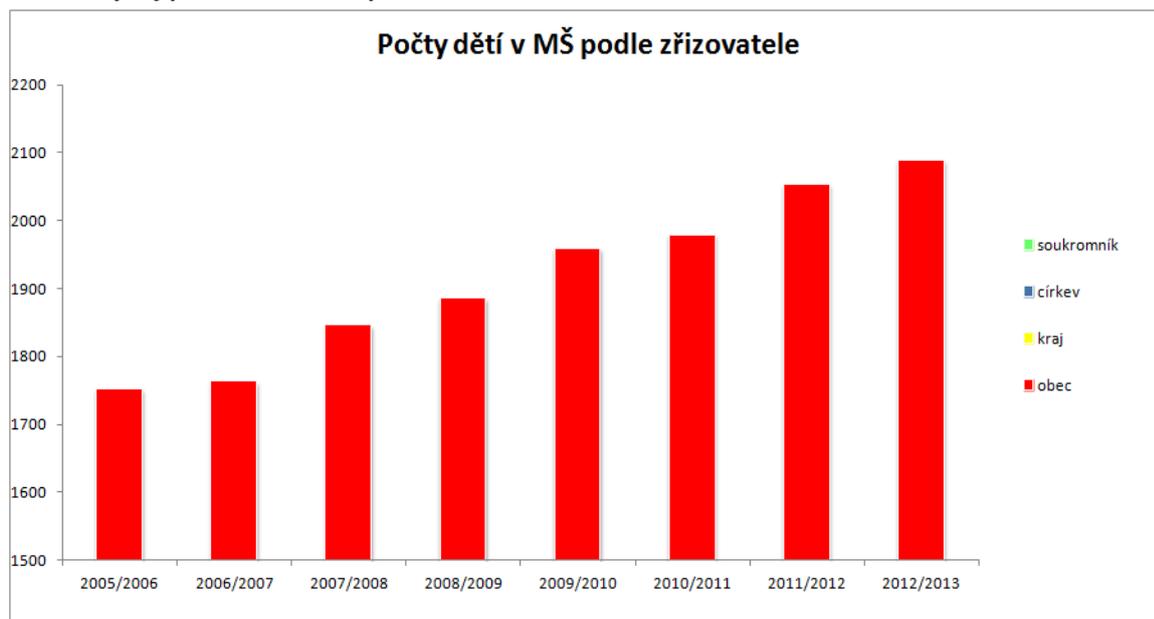
Za posledních 8 školních let vzrostl celkový počet dětí o 337, což je o cca 15%. Z přehledu jasně vyplývá vzrůstající trend předškolních dětí s výraznějším nárůstem v roce 2009/2010. Největší skok proběhl v roce 2011/2012. S tímto trendem souvisí i navyšování počtu běžných tříd, kdy ve školním roce 2006/2007 bylo běžných tříd celkem 80, v dalších letech se počet lehce zvyšoval, a v posledním sledovaném roce 2012/2013 dosáhl jejich počet 84, což je o 4 běžných tříd více, a zároveň o 334 dětí celkem více.

Tabulka č. 44: Celkové počty dětí v MŠ dle zřizovatele v ORP Náchod ve sledovaném období 2005 až 2013

zřizovatel	počet MŠ	počet dětí celkem	počet běžných tříd	počet dětí v běžných třídách	počet speciálních tříd	počet dětí ve speciálních třídách
2012/2013						
obec	40	2089	84	2063	2	26
celkem:	40	2089	84	2063	2	26
2011/2012						
obec	40	2054	83	2028	2	26
celkem:	40	2054	83	2028	2	26
2010/2011						
obec	39	1979	80	1953	2	26
celkem:	39	1979	80	1953	2	26
2009/2010						
obec	39	1959	82	1933	2	26
celkem:	39	1959	82	1933	2	26
2008/2009						
obec	38	1886	78	1860	2	26
celkem:	38	1886	78	1860	2	26
2007/2008						
obec	38	1846	80	1821	2	26
celkem:	38	1846	80	1821	2	26
2006/2007						
obec	38	1763	78	1738	2	25
celkem:	38	1763	78	1738	2	25
2005/2006						
obec	37	1752	75	1729	2	23
celkem:	37	1752	75	1729	2	23

Zdroj: Výkazy MŠMT

Graf 3: Vývoj počtu dětí v MŠ podle zřizovatele v ORP Náchod v období 2005/2006 až 2012/2013

Zdroj: Výkazy MŠMT

Tabulka č. 45: Mateřské školy zřizované obcemi v ORP Náchod v období 2005/2006 až 2012/2013

školní rok	počet MŠ	samost. MŠ	počet běžných tříd /speciál. tříd	počet dětí	úv. pedag.	počet dětí na 1 pedag. úvazek	počet dětí na třídu	počet dětí na školu
2012/2013	40	19	84	2089	163,2	12,80	24,86	52,22
2011/2012	40	19	85	2054	161,8	12,69	24,16	51,35
2010/2011	39	19	82	1979	153,6	12,88	24,13	50,74
2009/2010	39	19	84	1959	151,8	12,90	23,32	50,23
2008/2009	38	19	80	1886	145,7	12,94	23,57	49,63
2007/2008	38	19	80	1846	137,4	13,43	23,07	48,57
2006/2007	38	19	80	1763	133,2	13,23	22,037	46,39
2005/2006	37	19	77	1752	138,9	12,61	22,75	47,35

Zdroj: Výkazy MŠMT, sběr dat od školského úřadu MÚ Náchod

V rámci této tabulky počítáme s těmi to čísly/Počet mateřských škol je celkem 40 i se samostatnými MŠ. (tj. nyní máme 19 odloučených pracovišť, která jsou součástí ZŠ nebo jiné MŠ).

Tabulka č. 46a): Popis MŠ v ORP NÁCHOD ve školním roce 2012/2013

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet dětí	Volná místa	Komentář
Celkem		2474	2433	41	
Mateřská škola Olešnice 248	Červený Kostelec	25	25	0	
Mateřská škola Česká Čermná 158	Česká Čermná	30	28	2	
Mateřská škola Stárkov 32	Stárkov	24	24	0	
Mateřská škola Alšova 952	Náchod	60	60	0	
Mateřská škola Krausova 315	Velké Poříčí	120	120	0	
Mateřská škola Náměstí 561	Velké Poříčí	25	25	0	součást MŠ Krausova
Mateřská škola Vítkova 304	Náchod	111	111	0	
Mateřská škola U Písničku 35	Náchod	23	23	0	součást MŠ Vítkova
Mateřská škola Vančurova 1345	Náchod	88	70	18	
Mateřská škola Náchodská 85	Dolní Radechová	18	18	0	
Mateřská škola Větrník 999	Červený Kostelec	130	130	0	
Mateřská škola Zbečnický 210	Hronov	50	44	6	
Mateřská škola Kramolna 170	Náchod	85	82	3	
Mateřská škola U Kočovny 31	Náchod	22	22	0	součást MŠ Myslbečkova
Mateřská škola Bukovice 47	Police nad Metují	36	36	0	
Mateřská škola Březinova 669	Náchod	50	50	0	
Mateřská škola Červená Hora 58	Červený Kostelec	26	26	0	
Mateřská škola Myslbečkova 4	Náchod	103	103	0	
Mateřská škola Horní Radechová 162	Horní Radechová	28	28	0	
Mateřská škola Havlíčkova 1848	Náchod	124	124	0	
Mateřská škola Velký Dřevíč 20	Hronov	42	41	1	
Mateřská škola Česká Metuje	Česká Metuje 56	21	21	0	součást ZŠ Police nad Metují
Mateřská škola Křenkova 42	Česká Skalice	202	202	0	
Mateřská škola Hoříčky 19	Hoříčky	28	28	0	

Mateřská škola Na Podměstí 32	Česká Skalice	112	112	0	součást MŠ Křenkova
Mateřská škola Havlíčkova 520	Hronov	142	136	6	
Mateřská škola Velké Petrovice 80	Police nad Metují	17	17	0	součást ZŠ Police nad Metují
Mateřská škola	Žďár nad Metují 146	28	25	3	
Mateřská škola	Bezděkov nad Metují 69	88	88	0	
Mateřská škola Jiráskova 227	Police nad Metují	25	25	0	součást ZŠ Police nad Metují
Mateřská škola	Velká Jesenice 200	34	34	0	
Mateřská škola	Suchý Důl 24	25	25	0	
Mateřská škola Havlíčkova 656	Hronov	52	52	0	součást MŠ Havlíčkova 520
Mateřská škola Náchodská 270	Červený Kostelec	125	125	0	

Tabulka č. 46b): Popis MŠ v ORP NÁCHOD ve školním roce 2012/2013

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet dětí	Volná místa	Komentář
Mateřská škola Komenského 301	Náchod	113	113	0	
Mateřská škola Hradní 102	Nový Hrádek	40	40	0	
Mateřská škola	Machov 103	30	28	2	
Mateřská škola	Studnice 110	40	40	0	
Mateřská škola Fučíkova 328	Police nad Metují	104	104	0	
Mateřská škola	Žďárky 94	28	28	0	

Zdroj: Výkazy MŠMT

Na území ORP Náchod se do konce školního roku 2012/2013 nenacházejí žádné soukromé MŠ či podobná zařízení (např. firemní školy).

Na území ORP Náchod se nenacházejí žádné církevní MŠ.

Tabulka č. 47: Vývoj počtu přepočtených pedagogických pracovníků v MŠ zřizovaných obcemi v ORP Náchod v období 2005/2006 až 2012/2013

ZŘIZOVANÉ OBCEMI

školní rok	přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	% nekvalifikovaných
2012/2013	165,7	60,8	37%
2011/2012	164,6	59,8	36%
2010/2011	158,3	59,8	38%

školní rok	přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	% nekvalifikovaných
2009/2010	152,6	57,4	38%
2008/2009	149,2	58,3	39%
2007/2008	142,2	56,7	40%
2006/2007	138,0	56,8	41%
2005/2006	146,1	59,9	41%

Zdroj: Výkazy MŠMT

Počty pedagogických pracovníků v regionu jsou, jak už vyplynulo i z předchozích tabulek, celkově stabilní a jejich mírné navýšení korespondovalo s rostoucím počtem předškolních dětí – viz komentáře k tabulkám. Poměr nekvalifikovaných pracovníků je přibližně třetinový.

Nekvalifikovanost pracovníků je jedna z priorit pro nastin možných řešení a opatření. Například rekvalifikace pravidelné vzdělávací kurzy, potřebná aprobace k výukovým předmětům na menších obcích.

Tabulka č. 48: Očekávaný vývoj počtu dětí v mateřských školách v ORP Náchod ve školním roce 2012/2013

Počet dětí v MŠ ve správním obvodu	Počet	Volná místa (kapacita – počet dětí)	Počet dětí / kapacita v %
Kapacita všech MŠ k 30.9. 2013	2474	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30.9. 2018		----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30.9. 2023		----	----
Počet dětí v MŠ k 30.9. 2013	2433	41	93%
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2018	2496	-22	112%
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2023	2515	-41	121%

Zdroj dat: vlastní průzkum

Pro obecní MŠ je velmi těžký odhad budoucího vývoje i co do počtu dětí, proto nikdo z nich nedodal informaci o počtu žáků v MŠ do roku 2023. Počet dětí za rok 2018 je rovněž odhad kopírující celorepublikově se snižující počet narozených dětí.

Ostatní - Jídelny, SVČ, družiny, kluby

Tabulka č. 49 shrnuje informace o školních družinách (ŠD) a školních klubech (ŠK) v ORP Náchod v období 2005/2013.

Tabulka č. 49: Školní družiny a školní kluby v ORP Náchod v období 2005/2006 až 2012/2013

ŠD a ŠK zřizované	počet oddělení	počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
2012/2013				
obcemi	52	1473	77	1550
celkem	52	1473	77	1550

2011/2012				
obcemi	52	1505	59	1564
celkem	52	1505	59	1564

2010/2011				
obcemi	53	1393	103	1496
celkem	53	1393	103	1496

2009/2010				
obcemi	50	1368	103	1471
celkem	50	1368	103	1471

2008/2009				
obcemi	48	1348	47	1395
celkem	48	1348	47	1395

2007/2008				
obcemi	47	1353	55	1408
celkem	47	1353	55	1408

2006/2007				
obcemi	48	1258	97	1355
celkem	48	1258	97	1355

2005/2006				
obcemi	49	1233	6	1239
celkem	49	1233	6	1239

Zdroj: Výkazy MŠMT

Tabulka č. 50: Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v ORP ve školním roce 2012/2013

ŠK a ŠD zřizované	vychovatelé			ostatní pedag. pracovníci		
	interní		externí	interní		externí
	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav
obcemi	57	54	2			
celkem	57	54	2	0	0	0

Zdroj: Výkazy MŠMT

ŠD a ŠK zřizované obcemi, na území ORP Náchod evidují 57 interních a 2 externí vychovatelé. Ostatní pedag. pracovníci nevidujeme.

Základní umělecké školy

Na území SO ORP Náchod fungují čtyři ZUŠ. Již bylo zmíněno v obecných informacích/ Školství, viz. Kapitola 3.1.2.

Více informací naleznete na webových stránkách:

- Červený Kostelec- Základní umělecká škola
<http://www.ceskaskalice.cz/cs/nase-mesto/skolstvi/zakladni-umelecka-skola/>
- Hronov–Základní umělecká škola
<http://www.zushronov.cz/>
- Náchod–Základní umělecká škola
<http://www.zusnachod.cz/>
- Police nad Metují–Základní umělecká škola
<http://www.zuspolice.cz/>

Tabulka č. 51: Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ na území ORP Náchod ve školním roce 2012/2013

ZUŠ v obcích	pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
celkem	91	69,84
Červený Kostelec	18	13,36
Hronov	19	11,07
Náchod	31	24,04
Police nad Metují	23	21,35

Zdroj: Výkazy MŠMT

Tabulka č. 51 obsahuje údaje za školní rok 2012/2013, 36 fyzických osob tvoří externí i interní učitelé, přepočtené osoby tvoří úvazky externích i interních pracovníků.

Tabulka č. 52: Přehled středisek volného času podle zřizovatele v ORP Náchod ve školním roce 2012/2013

Název obce	z toho zřizovaných		
	krajem	obcemi	jiným zřizovatelem
Celkem	0	3	0
Červený Kostelec		1	
Hronov		1	
Náchod		1	

Zdroj: Výkazy MŠMT

Střediska volného času

Na území SO ORP Náchod fungují tři SVČ. Již bylo zmíněno v obecných informacích, viz 3.1.2.

Více informací naleznete na webových stránkách:

- Hronov: Domov dětí a mládeže Domino: <http://www.dominohronov.cz/>
- Náchod: Domov dětí a mládeže Děčko: <http://www.decko-nachod.cz/>
- Česká Skalice: Středisko volného času: <http://www.svcbajo.cz/>

Tabulka č. 53: SVČ zájmové kroužky a počet účastníků v ORP Náchod ve školním roce 2012/2013

Název obce	počet zájmových útvarů (kroužků)	počet účastníků			
		žáci, studenti VOŠ	děti	ostatní	celkem
celkem	258	1925	229	258	2412
Česká Skalice	55	318	55	98	471
Hronov	72	703	8	0	711
Náchod	131	904	166	160	1230

Zdroj: Výkazy MŠMT

Střediska volného času ve SO OPR Náchod nabízí široký záběr mimoškolních volnočasových aktivit od sportovních kroužků, až po divadelní zájmová uskupení, a to pro děti všech věkových kategorií.

Tabulka č. 54: Údaje o pracovnících SVČ v ORP Náchod ve školním roce 2012/2013

SVČ v ORP	pedagogičtí pracovníci				ostatní pracovníci			
	celkem	interní		externí	celkem	interní		externí
		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav
celkem	157	47	13	143	30	9	5,7	21
Česká Skalice	26	3	2,5	23	5	2	0,7	3
Hronov	36	36	3	33	2	2	0,6	0
Náchod	95	8	7,5	87	23	5	4,4	18

Zdroj: Výkazy MŠMT

Středisko volného času v Náchodě zajišťuje provoz svých aktivit v převážné míře díky externím pracovníkům.

Tabulka č. 55: Školní jídelny zřizované obcemi v ORP Náchod ve školním roce 2012/2013

ORP Název obce	počet ŠJ a výdejen	počet stravo- vaných žáků	z toho v		cílová kapacita kuchyně
			MŠ	ZŠ	
celkem	46	5129	2087	2919	6371
Bezděkov nad Metují	1	37	25	12	43
Česká Čermná	1	48	28	20	85
Česká Metuje	1	21	21	0	24
Červený Kostelec	5	866	285	581	1091
Česká Skalice	2	202	202	0	230
Dolní Radechová	1	65	21	44	113
Horní Radechová	1	28	28	0	32
Hoříčky	1	114	24	90	139
Hronov	4	311	204	107	353
Machov	1	90	27	63	109
Náchod	16	1890	712	1178	2190
Nový Hrádek	1	173	40	133	203
Police nad Metují	3	508	182	326	631
Stárvkov	1	80	24	19	126
Studnice	1	100	40	60	146
Suchý Důl	1	48	23	25	58
Velká Jesenice	1	67	26	41	109
Velké Poříčí	2	340	120	134	505
Žďárky	1	71	29	42	105
Žďár nad Metují	1	70	26	44	79

Zdroj: Výkazy MŠMT

Počet školních jídelen dle doložených podkladů je 46 na území SO ORP Náchod. Počet stravovaných činí 5 129, z toho MŠ s celkovým počtem 2 087, ZŠ s celkovým počtem 2 919, jejichž cílová kapacita kuchyně činí 6 371.

Tabulka č. 56: Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v ORP Náchod

školní jídelny zřizované	pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
obcemi	157	121,7

Zdroj: Výkazy MŠMT

Financování

Tabulka č. 57: Celkové provozní a investiční výdaje ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi (v Kč)

ZŠ/MŠ/jiné	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ZŠ (1. i 2. stupeň)	60 399 570	61 615 060	53 647 620	83 611 850	104 957 990	73 502 570	87 766 850	78 425 660
ZŠ (jen 1. stupeň)	0	0	1 891 180	509 600	504 730	763 600	414 000	634 600
MŠ	21 294 170	24 660 570	23 618 890	33 087 650	20 120 880	31 210 160	30 134 370	25 778 700
Jiné	9 728 830	15 672 760	22 153 880	12 033 290	12 050 970	10 744 110	3 997 780	44 301 420
celkem	91 422 570	101 948 390	101 311 570	129 242 390	137 634 570	116 220 440	122 313 000	149 140 380

Zdroj: sběr dat od školského úřadu MÚ Náchod

Zdrojem dat jsou rozpočty škol, zveřejněné v rámci hospodaření zřizovatelů na stránkách ministerstva financí ČR. Celkové provozní výdaje se liší rok od roku podle aktuálních potřeb škol. Trvale rostou výdaje v položce "jiné", kde je zahrnut provoz ZUŠ, středisek volného času apod. Tento údaj dokumentuje rostoucí počet zájmových útvarů spolu s rostoucím zájmem dětí o volnočasové aktivity.

Tabulka č. 58: Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školských zařízením zřízených obcemi v ORP Náchod v jednotlivých letech (v Kč)

rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
MP celkem	188 422 200	198 987 200	206 935 730	221 688 000	216 276 080	225 262 410	232 518 770	245 292 700
z toho	platy	186 519 000	196 885 000	204 758 000	219 539 000	213 923 000	221 876 000	230 475 000
	OON	1 903 200	2 102 200	2 177 730	2 149 000	2 353 080	3 389 410	14 817 700
SO a ONV	73 823 818	77 963 185	81 077 419	80 916 120	78 940 769	82 220 779	84 869 351	89 531 835
neinvestiční výdaje celkem	262 246 018	276 950 385	288 013 149	302 604 120	295 216 849	307 483 189	317 388 121	334 824 535

Zdroj: MP = mzdové prostředky; OON = ostatní osobní náklady, SO = související odvody, ONIV = ostatní neinvestiční výdaje.

V tabulce č. 58 nejsou zde uvedeny prostředky zasílané z rozvojových programů, pouze prostředky na přímé náklady. Jedná se o úhrn za všechny MŠ, ZŠ, ZUŠ a DDM v působnosti MěÚ Náchod.

Tabulka č. 58 shrnuje objem finančních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství za období 2005/2006 až 2012/2013. Ze zjištěných dat vyplývá, že objem finančních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství má tendenci vzrůstat.

Tabulka č. 59: Ukazatele nákladovosti na přímé náklady předškolní výchovy a základního vzdělávání v roce 2013 v ORP Náchod

druh školy, školského zařízení	přímé náklady na vzdělávání celkem (v Kč)	z toho náklady na jednotku výkonu* (v Kč)	
		celkové náklady	ONIV
předškolní vzdělávání	72 204 896	34 564,33	379,82
základní školy	168 259 370	35 215,43	386,98
gymnázia			
stravování MŠ, ZŠ	26 163 364	4 737,16	52,05
školní družiny a kluby	30 077 092	19 404,57	21,32
základní umělecké školy	32 077 363	15 518,80	170,53
využití volného času	6 043 082	2 505,42	27,53
celkem použité finanční prostředky	334 825 167	111 945,71	1 038,23

Zdroj: výkazy poskytnuté z MŠMT

Poznámky: * = dítě/žák/student/strávník, ONIV = ostatní neinvestiční výdaje

Gymnázium - zřizovatel KHK Zdroj: Krajský úřad Královéhradeckého kraje se neuvádí.

V tabulce č. 59 jsou zobrazeny ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve školství v roce 2013 v ORP Náchod. Z této tabulky vyplývá, že nejvíce přímých nákladů na vzdělávání připadá v ORP Náchod na ZŠ (55 % z celku), následované zařízeními předškolního vzdělávání (22 % z celku).

Tabulka č. 60: Finanční prostředky poskytnuté z RUD na ZŠ a MŠ, zřizovaných obcemi v ORP Náchod v roce 2013

Název obce	v Kč	
	Finanční prostředky z RUD	Celkové skutečné náklady
Celkem	52 760 000	120 796 172
Bezděkov nad Metují	800 000	448 328
Bukovice	184 000	1 795 125
Česká Čermná	384 000	450 000
Červený Kostelec	8 152 000	8 041 000
Česká Skalice	6 536 000	14 632 616
Dolní Radechová	496 000	1 108 539
Horní Radechová	224 000	424 979
Hořičky	1 064 000	1 300 000
Hronov	6 120 000	18 813 867
Machov	768 000	1 494 520
Náchod	19 896 000	39 943 581
Nový Hrádek	1 480 000	2 417 108
Police nad Metují	5 104 000	13 333 143
Stárkov	688 000	1 881 348
Studnice	816 000	6 278 464
Suchý Důl	400 000	575 348
Velká Jesenice	616 000	750 000
Velké Poříčí	3 088 000	3 825 749
Žďárky	496 000	615 212
Žďár nad Metují	552 000	2 667 245

Zdroj: stanovisko odboru Legislativně správního SMO ČR, vlastní průzkum – školský odbor v Náchodě

Poznámka: RUD = rozpočtové určení daní

V tabulce č. 60 jsou uvedeny všechny Základní i Mateřské školy na území ORP Náchod, včetně odloučených pracovišť i sloučených školských zařízení.

Hodnoty uvedené v tabulce 60 jsou vypočteny na základě stanoviska odboru Legislativně správního SMO ČR. Na základě tohoto stanoviska připadá přibližně příspěvek na jednoho žáka 8 000 Kč v roce 2013. Finanční prostředky poskytnuté z RUD pak byly vypočteny jako součin celkového počtu žáků v ZŠ a dětí v MŠ navštěvujících tato zařízení v dané obci s uvedenou průměrnou hodnotou příspěvku na jednoho žáka. Reálná hodnota příspěvku na žáka bude u jednotlivých školských zařízení trochu odlišná. Na základě údajů z této tabulky můžeme orientačně porovnat rozdíl finančních prostředků, co do škol na provoz přijde a kolik jich je na provoz reálně potřeba. Porovnáním zjistíme, že finanční prostředky poskytnuté na provoz těchto zařízení nepokryjí finanční prostředky potřebné na provoz těchto zařízení. Celkové skutečné náklady obcí na území ORP Náchod byly čerpány z webových stránek www.rozpočetobce.cz

Tabulka č. 61: Nezbytné investiční potřeby obcí v ORP Náchod týkající se ZŠ do roku 2023

Obec	Název a popis investice	odhadovaný rok	Orientační částka	Poznámka
celkem			76684860	
Police nad Metují	Pavilon a jídelna ZŠ - zateplení pláště budov	2016	4000000	
Police nad Metují	Rekonstrukce ZUŠ (modernizace) Police nad Metují	2015-2018	20000000	
Nový Hrádek	oprava střechy ZŠ	2017	1000000	
Nový Hrádek	změna vytápění ZŠ	2018	3000000	
Nový Hrádek	rekonstrukce suterénu ZŠ - šatny, dílny, kuchyňka, včetně vybavení	2020	3000000	
Nový Hrádek	rozšíření - vestavba MŠ	2020	3000000	
Červený Kostelec	Tepelné úspory MŠ Olešnice	2014	1640000	
Červený Kostelec	Tepelné úspory ZŠ Olešnice	2015	2544860	
Velké Poříčí	oprava soc. zařízení	2015-2016	3500000	
Velké Poříčí	oprava fasády	2016-2017	10000000	ZŠ je památk. Chráněný-chobjektů
Velké Poříčí	půdní vestavba-kabinety	2018-2019	3000000	
Velké Poříčí	regulace topení	2019-2020	2000000	
Hronov	ZŠ je památk.chráněných objekt		10000000	
Hronov	rekonstrukce WC	2014	10000000	ZŠ Zbečnick
Hronov	výměna střechy tělocvičny a zateplení budovy	2016	4000000	ZŠ Zbečnick
Hronov	přírodní učebna	2016	3000000	
Machov	zateplení, okna, střecha	2014-2018	7000000	
Náchod	Celková rekonstrukce ZŠ Pavlišovská	2015-2017	8000000	Veškeré investiční akce budou realizovány průběžně podle disponibilních prostředků Města Náchod
Náchod	Rekonstrukce pavilonu ZŠ Plhov	2015-2023	35000000	
Náchod	Výměna topení, rozvodů vody a podlah ZŠ TGM	2015-2023	20000000	
Náchod	Oprava vstupního vestibulu a dvora ZŠ Komenského	2015-2018	2000000	

Zdroj: informace z daných školských zařízení

Stávající kapacita mateřských škol v území je v současnosti maximálně naplněna až mírně nedostačující. Podle Strategie rozvoje regionálního školství (součást Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2011-2015) bylo celorepublikově nejvíce dětí v mateřských školách v roce 2013.

3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a) Analýza cílových (dotčených) skupin

Tabulka č. 62: Přehled dotčených cílových skupin v ORP Náchod

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Rodiče, kteří mají děti v MŠ, ZŠ	Kvalita výuky, moderní vybavení	optimalizace	Standardní/ZŠ, MŠ, obec	Diskuze, porada - řešení problematiky
Rodiče – zájem o MŠ, ZŠ	Dostatečná kapacita pro umístění	Neadekvátní požadavky ze strany rodičů	Standardní /ZŠ, MŠ, obec	Diskuze, porada - řešení problematiky
Děti v MŠ a žáci v ZŠ	atraktivnost výuky, moderní výuka	Nekvalitní vzdělávání	Standardní	Provázanost se šk.institucí/porady se studenty/škol.parlament
Pedagogové a další zaměstnanci	Dobré pracovní podmínky	Nadměrná administrativa	Standardní	Inspirace lepších pracovních podmínek např.zahraníčí
Představitelé obce, která má ZŠ, MŠ	Optimalizovat výdaje na provoz a investice	Nepromyšlené změny legislativy	Jednání mezi obcemi	MOS
Představitelé obce, kde škola ZŠ nebo MŠ není	Zajistit pro své občany	Nedostatek zdrojů	Jednání s obcemi o problematice	MOS
Ostatní zřizovatelé (mimo obce)	Spolupráce s ostatními školami v rámci ORP	Nedostatek zdrojů	Jednání s ostatními školami	MOS
Partneři škol (sponzoři, sdružení rodičů, NNO, ...)	Správné fungování a kvalita školy	Přerušování spolupráce se školou	Standardní	Motivovat ke spolupráci
Představitelé	Společná vize, zlepšení kvality školství a předškolního vzdělávání	Pracovní vytížení	Setkání, jednání - o problematice, řešení	MOS
Obcí SO ORP	Modernizace, vybavenost	Nedostatek financí	Pravidelná setkání	MOS
Kraje	Přizpůsobení zahraničním školským zařízením	Nedostatek financí	Standardní žádosti	MOS
Stát	Nové náměty	Jméno školy, obce	Partn. s medii	Informovanost

Zdroj: vlastní šetření a analýza

Analýza dotčených cílových skupin jasně deklaruje rozdílnost očekávání jednotlivých aktérů vzdělávacího procesu, proto se jako nejzápadnějším dopadem se jeví celospolečenský přínos vzdělávacího systému s důrazem na zvyšování kvality vzdělávání tak, aby byly respektovány moderní trendy s ohledem na měnící se potřeby současné společnosti.

b) Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Tabulka č. 63: Druhy rizika a jejich hodnocení v ORP Náchod

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Finanční riziko					
Nedostatek financí na běžný provoz a opravy	2	3	6	Zavést motivační systémy pro ZŠ a MŠ k úsporám.	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na investice a vybavení	2	3	6	Využít fondů EU pro zateplení a rekonstrukci škol	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na platy	3	5	15	MOS	Stát
Organizační riziko					
Špatné rozmístění ZŠ, MŠ v rámci území	1	2	2	MOS	Obce daného území
Nedostatek dětí / příliš mnoho dětí (nepříznivý demografický vývoj)	3	4	12	MOS	Obce daného území
Rušení dopravních spojů zajišťující dopravu dětí do a ze ZŠ, MŠ	2	5	10	MOS	Obce, kraj
Nezájem či neochota obcí na spolupráci	3	4	12	MOS	Obce daného území
Nevhodně stanovené normativy na ZŠ a MŠ ze strany kraje	3	3	9	Lepší komunikace s KÚ. MOS.	Obce daného území
Právní riziko					
Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím (např. zpřísnění hygienických předpisů)	3	3	12	Informovanost o změnách legislativy	Obce daného území
Reformy, které zhorší podmínky pro kvalitní výuku	2	4	8	Informovanost o změnách legislativy	Obce daného území

Tabulka č. 63 – pokračování: Analýza rizik v oblasti předškolního a základního vzdělávání

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	$V = P \cdot D$		
Technické riziko					
Špatný technický stav budov ZŠ, MŠ	2	3	6	Využití fondu EU pro zateplení budov a další úspory	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Zastaralé či nevyhovující vybavení	2	3	6	Využití fondu EU, modernizace učebních pomůcek a vybavení.	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Věcné riziko					
Špatné řízení školy	2	4	8	Kvalifikovaní pedagogové/ředitelé	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nízká kvalita výuky	2	4	8	Monitoring kvality výuky.	Konkrétní ZŠ, MŠ
Nezájem rodičů o umístění dětí do konkrétní ZŠ, MŠ	2	3	6	MOS	Konkrétní ZŠ, MŠ
Personální rizika (aprobovanou učitelů, fluktuace, věk, ...)	2	3	6	Lepší pracovní podmínky	Konkrétní ZŠ, MŠ

Zdroj: vlastní šetření a analýza

Jako nejvyšší riziko v oblasti předškolního a základního vzdělávání se jeví obecně nedostatek financí na běžný provoz škol a školských zařízení i nutné investice do budoucna. Jasným rizikem je také silný dopad v případě nekvalitní výuky v podání demotivovaných pedagogů.

3.1.4. SWOT analýza školství

Tabulka č. 64: Swot analýza

Silné stránky:	Slabé stránky:
<ul style="list-style-type: none"> • Dostatečná kapacita ZŠ a jejich optimální dostupnost • Rovnoměrné rozmístění ZŠ a MŠ po SO ORP • Vzrůstající počet dětí předškolního věku • Stabilní počet dětí připadajících na jednoho pracovníka, jak u MŠ, tak u ZŠ • Zastoupení škol pro děti a žáky se zdravotním handicapem či speciálními potřebami • Existence uměleckých škol • Vyhovující geografické rozmístění škol • Zapojení do evropských projektů (čerpání dotací) • Spolupráce škol, vytváření partnerství včetně zahraničních 	<ul style="list-style-type: none"> • Absence dostatečného počtu - Zařízení jeslového typu • Do budoucna nedostačující kapacita MŠ (jejich aktuální max. naplněnost) • Nedostatek aprobovaných učitelů na vesnických školách pro výuku cizích jazyků • Absence Středisek volného času • Velký rozdíl ve financování městských a vesnických škol v přepočtu na žáka (normativy) • Nedostatečně využitá kapacita většiny základních škol • Nedostatek zdrojů financování • Feminizované školství
Příležitosti:	Hrozby:
<ul style="list-style-type: none"> • Spolupráce na společném řešení problémů např. se zachováním škol (optimální naplněnost tříd) na úrovni DSO, platforma pro sdílení informací (kulaté stoly- starostové a ředitelé ZŠ) • Optimální počet MŠ s ohledem na budoucí vývoj • Využití dotačních prostředků a podpora alternativních forem zajištění předškolních, školních a volnočasových aktivit (dětské skupiny, lesní školky), jako pružná reakce na demografické změny • Spolupráce na prevenci sociálně patologických jevů u dětí • Spolupráce s partnerskými školami, vč. přes-hraniční spolupráce 	<ul style="list-style-type: none"> • Nemožnost nástupu matky do práce dříve než je dítě přijato do MŠ • Neřešení naplněnosti škol s ohledem na současný demografický vývoj • Zhoršující se technický stav budov a technického zázemí a vybavení • Stagující styl výuky • Špatné vedení • Neschopnost využití dotačních příležitostí • Povinnost udržitelnosti dotačních projektů (a možná kolize se schopností udržet školu, případně výstupy projektu po tuto dobu)

Zdroj: dotazníkové šetření, fokusní skupina

K silným stránkám regionu patří především rovnoměrné rozmístění mateřských i základních škol na území ORP Náchod i jejich optimální dostupnost. Mezi kladné tendence lze zařadit i vzrůstající počet dětí předškolního věku v posledních letech. Naopak slabou stránkou regionu se jeví hlavně absence dostatečného počtu zařízení jeslového typu právě pro děti předškolního věku do 3let. K nepříznivým skutečnostem se řadí také nedostatečně využitá kapacita většiny základních škol v ORP Náchod. Hlavní příležitostí meziobecní spolupráce se proto nabízí efektivnější nastavení spolupráce mezi jednotlivými školami v regionu, která by řešila stávající problémy. Optimální formou by mohlo být pořádání pravidelných setkání pod záštitou dobrovolného svazku obcí, za účasti ředitelů ZŠ a starostů.

3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Počet škol v ORP Náchod je za sledované období stabilní, téměř se nemění. Soukromé a církevní školy se nenacházejí na území SO ORP Náchod, pouze zřizované obcemi. Průměrný přepočtený počet pracovníků je také stabilní. V posledním sledovaném období se mírně zvýšil. Stejně je to u pedagogů i nepedagogů.

Nejvíce mateřských škol na území ORP Náchod zřizují jednotlivé obce, počet dětí se neustále zvyšuje, přičemž celkový počet mateřských škol se za sledované období zvýšil pouze o 2 MŠ. Celkově roste i počet žáků na 1 třídu. Vlastním šetřením bylo zjištěno, že kapacitní nárůst zajišťují obce ze svých zdrojů, a to rekonstrukcí a přístavbami stávajících škol.

Z celkového počtu 29 základních škol na území ORP Náchod je 12 úplných a 17 neúplných, ostatní jsou malotřídní. Početní žáků na 1 třídu je za sledované období v rozsahu od 24 až 25 žáků. Na území jsou školní družiny a školní kluby zřizované pouze jednotlivými obcemi, počet zapsaných se za sledované období neustále zvyšuje.

Ostatními pedagogickými pracovníky jsou psychologové, speciální pedagogové a asistenti pedagoga, jedná se převážně o ženy. Ve školních družinách a školních klubech jsou zaměstnány také převážně ženy. Počet žáků na přepočteného pracovníka se ve sledovaném období stále snižoval, v posledních 2 letech však sledujeme mírný nárůst.

Většina žáků končí povinnou školní docházku v 9. ročníku. Počet absolventů v 9. ročníku se však spíše snižuje. Dochází k mírnému nárůstu žáků, kteří přešli ze 7. ročníku na střední školy.

Na území ORP jsou celkem 4 Základní umělecké školy a to v Náchodě, v Červeném Kostelci, v Hronově a v Polici nad Metují.

Na území SO ORP Náchod také fungují Střediska volného času dětí a mládeže (3). Školních jídelen včetně výdejen jídla je na území ORP Náchod 96 s celkovou kapacitou 6400 stravovaných. Nynější kapacita je dostatečná.

Za sledované období se provozní výdaje na školy se zvyšují, toto souvisí s růstem cen a celkovou inflací. A také díky nárůstu počtu dětí v MŠ. Výdaje na platy poskytnuté ze státního rozpočtu se za sledované období zvýšily cca o 20 %. Ve většině obcí jsou náklady (u obcí výdaje) vyšší než finanční prostředky přijaté z RUD, počítáme-li 8000,-Kč na 1 žáka dle metodiky SMO, což může být v jednotlivých obcích také různé.

Při financování investic využívají obce různé granty a dotace, v posledních letech to byly především fondy EU.

Závěry vyplývající z dotazníkového šetření

Na území ORP Náchod jsou jednotlivá města a obce schopny zabezpečit mateřské a základní školy dle jejich potřeb a nechtějí, aby jim tuto činnosti zajišťoval nebo koordinoval jiný subjekt.

Spolupráce v oblasti předškolního a základního vzdělávání by mohla existovat při zabezpečení dostatečného množství míst v mateřských školách tak, aby byla přijatelná dojezdová vzdálenost pro děti ze všech dotčených obcí.

Hlavními nedostatky v oblasti předškolního a základního vzdělávání jsou nedostatek finančních prostředků na provoz a platy a investice i nedostatek míst v mateřských školách a ve školních družinách.

Obce by mohly spolupracovat při nabídce zájmových činností a mimoškolních aktivit, podpoře celoživotního vzdělávání a využívání grantů a dotací.

Nedostatek finančních prostředků na platy, provoz, investice

Školy a školská zařízení mají dva základní zdroje financování. Přímé náklady na vzdělávání od státu na mzdové náklady, pomůcky a ostatní neinvestiční náklady, kdy MŠMT rozděluje prostředky dle státních normativů (počtu dětí ve vztahu k MŠ, počtu žáků ve vztahu k ZŠ) na jednotlivé krajské úřady, které si pak stanovují vlastní krajské normativy a podle nich přerozdělují peníze na jednotlivé školy a školská zařízení. Provoz a investice jsou pak hrazeny prostřednictvím obecních rozpočtů. Do obecních rozpočtů přicházejí peníze na školství prostřednictvím rozpočtového určení daní. Na jednoho žáka dostává obec přibližně 8000 Kč. Náklady na provoz škol jsou však zpravidla vyšší, takže obce své školy dotují z vlastních zdrojů podle svých možností.

Situace ve financování předškolního a základního vzdělávání není jednoduchá. Zřizovatelé i ředitelé škol jsou každoročně nuceni reagovat na změny v kapitole školství státního rozpočtu, které mají dopady do rozpočtů škol a tím často i do rozpočtů obcí (nedostatek finančních prostředků na školní pomůcky nebo na platy nepedagogických pracovníků, financování změn díky nesouladu fiskálního a školního roku) a zároveň udržovat a zlepšovat podmínky pro vzdělávání dotacemi z obecních rozpočtů. Je nutné např. pokrývat vyšší cenu energií, inflaci, investovat do úspory energií (zateplení, výměna oken, rekonstrukce vytápění), rekonstruovat části budov (WC, střechy, odpady, kuchyně) popřípadě zkvalitňovat podmínky pro výuku (hřiště, interaktivní tabule, počítače). Zde výrazně pomáhají různé projekty a grantové programy, které mohou obce i školy využívat (evropské, národní, krajské).

- *Využití grantových a dotačních programů určených na vybavení škol, rekonstrukci a modernizaci budov.*

SO ORP Náchod – shrnutí

Předškolní a základní vzdělávání: v mateřských a základních školách se uskutečňuje prostřednictvím školských vzdělávacích programů, které vydává ředitel dané školy a zveřejní je na přístupném místě školy. Každá škola si vytváří vlastní školský vzdělávací program, vždy musí být v souladu s rámcovým vzdělávacím programem pro jednotlivé druhy škol, který vydává ministerstvo.

Mateřské školy: Předškolní vzdělávání na území SO ORP Náchod poskytuje čtyřicet mateřských škol, jejichž součástí jsou i odloučená pracoviště v menších obcích. Všechny mateřské školy jsou ve velmi dobrém stavu, jejich součástí jsou školní jídelny, vybavení odpovídá náročným hygienickým požadavkům a je průběžně modernizováno.

Základní školy: Základní vzdělávání na území SO ORP Náchod provozují dvacet-devět základních škol, tj. dvanáct úplných škol a sedmáct neúplných základních škol. V nich mohou žáci absolvovat výuku do pátého ročníku 1. stupně ZŠ, povinnou docházku ve 2. stupni ZŠ pak plní v úplných základních školách. Všechny ZŠ poskytují velmi dobré podmínky pro vzdělávání, jejich součástí jsou moderní školní kuchyně a jídelny, budovy škol jsou průběžně modernizovány a vybavovány. Školy poskytují i zájmové vzdělávání ve školních družinách, klubech a zájmových kroužcích.

Umělecké vzdělávání: poskytuje Základní umělecká škola. Na území ORP Náchod nacházíme čtyři školy uměleckého směru: Základní umělecké školy: v Náchodě, v Červeném Kostelci, v Hronově a v Polici nad Metují). Obory - hudební, taneční, výtvarný a literárně dramatický.

Zájmové vzdělávání: poskytuje v široké nabídce pro všechny věkové kategorie dětí, i pro dospělé Středisko volného času, v Náchodě, v České Skalici a v Hronově.

Dle vlastního a dotazníkového šetření vyplývá, že v oblasti předškolního a základního vzdělávání jsou tyto hlavní nedostatky:

- 37% procentní nekvalifikovanost pracovníků na základních a mateřských školách
- nedostatek finančních prostředků na provoz, platy a investice
- nedostatečná kapacita pro děti mladší 3let/ zařízení jeslového typu
- nedostatek míst v mateřských školách
- Dále ve spolupráci s obcemi, zrostl zájem o nabídky zájmových činností a mimoškolních aktivit
  - příkladem je Domov dětí a mládeže v Hronově nebo Středisko volného času v Náchodě.

Pozitiva a negativa - dané varianty

<u>Pozitiva - Positive</u>	<u>Negativa - Negative</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Vyrůstající počet dětí předškolního věku	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná kapacita MŠ/ jejich aktuální max. naplněnost
<ul style="list-style-type: none"> • Rozdělení nákladů na všechny obce, které školy využívají	<ul style="list-style-type: none"> • Omezený rozpočet
<ul style="list-style-type: none"> • Snaha o zkvalitňování výuky dle vzoru větších měst v ČR, EU	<ul style="list-style-type: none"> • Rizika spojené s přetížeností a přílišnou administrativou, nedostatek finančních prostředků
<ul style="list-style-type: none"> • Dostatečná kapacita Základních škol a jejich optimální dostupnost	<ul style="list-style-type: none"> • Absence dostatečného počtu - Zařízení jeslového typu
<ul style="list-style-type: none"> • Dostačující počet pedagogů ZŠ, MŠ	<ul style="list-style-type: none"> • Chybějící aprobace pedagogů
<ul style="list-style-type: none"> • Atraktivnost mimoškolní výuky – ŠD, kroužky	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek finančních prostředků

Variantní řešení

- Možnost doplnění si aprobaci při výkonu zaměstnání
- Optimalizace sítě MŠ vzhledem k budoucímu vývoji počtu dětí
- Podpora ze strany státu s ohledem na menší města, obce. Vzájemná podpora v rámci správního obvodu v oblasti předškolního a základního vzdělávání
- Podpora spolupráce v rámci SO s ostatními školami, popřípadě využití spolupráce MOS - žádost o budoucí dotace
- Rozšíření MŠ o samostatné zařízení jeslového typu s ohledem na vývoj dětí
- Rozšíření nabídky zájmových činností a mimoškolních aktivit

Finanční dopady

- Finanční dopady se budou odvíjet od rozsahu stanovených cílů v závislosti na možnostech daných obecních rozpočtů, rozpočtu státu a úspěšném čerpání finančních prostředků z příslušných programů a grantů.
- **Předpokládané finanční zdroje:** a)rozpočty obcí, b)grantové programy MŠMT a krajů, c)finanční prostředky EU

3.2. Návrhová část pro oblast školství

3.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Školství“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti školství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusi o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí z území ORP Náchod daných subjektů v oblasti předškolního a základního vzdělávání. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma školství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP Náchod bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hie-

rarchie až po nejnižší úrovni. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

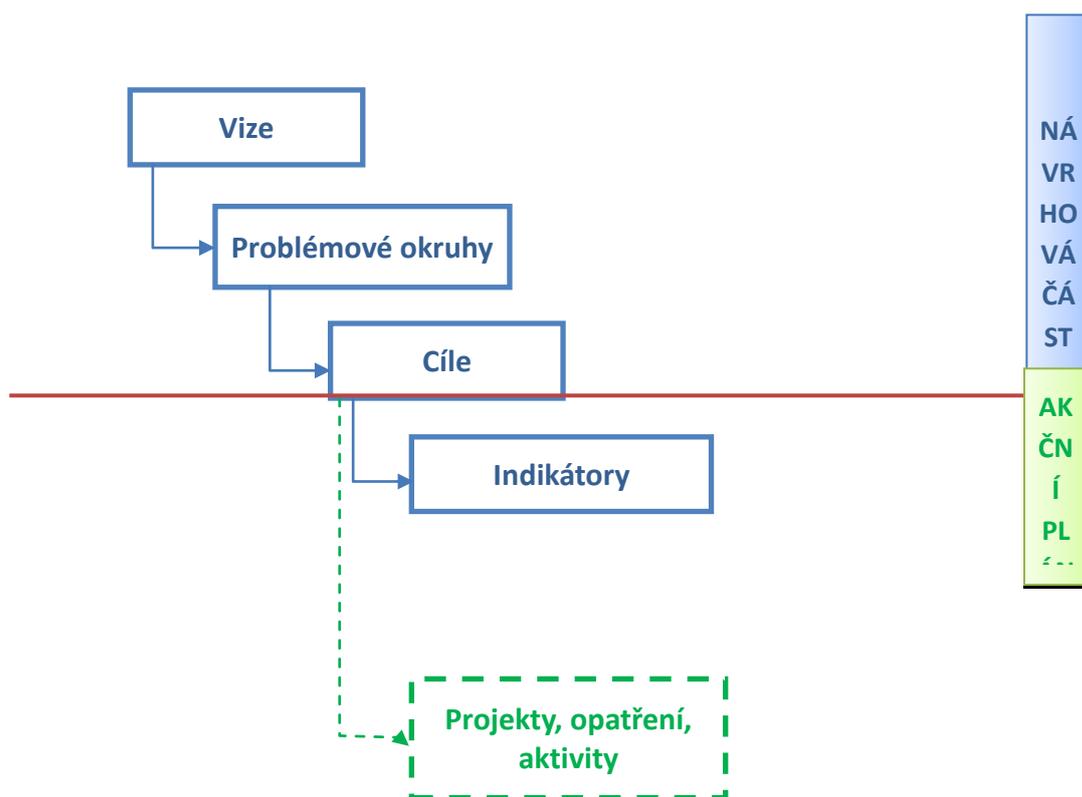
V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP Náchod pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma v oblasti předškolního a základního vzdělávání.

Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Graf č. 4: Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu předškolního a základního vzdělávání je uvedena v níže uvedeném schématu.

<u>Vize meziobecní spolupráce</u>			
<p><i>Správní obvod ORP Náchod je region založený na rovném partnerství všech jeho členů. Vzájemná spolupráce se rozvíjí vždy v oblastech aktuálních potřeb a současně probíhá v několika stávajících svazcích obcí, MAS i jednotlivě mezi obcemi. Kapacita předškolních, školních i mimoškolních zařízení odpovídá současným potřebám mládeže i jejich rodičů daného území a výběr mimoškolních aktivit nabízí rozsáhlý výběr kvalitní výuky pro děti a žáky ZŠ. Oblast odpadového hospodářství řeší společně vždy seskupení menších obcí. Požadavky a potřeby všech dotčených v oblasti sociálních služeb a péče zahrnuje komunitní plán ORP Náchod. Administrativní zátěž pomáhají obcím řešit profesionálně fungující svazky obcí.</i></p>			
<u>Školství</u>	<u>Problémová oblast 1:</u>	<u>Problémová oblast 2:</u>	<u>Problémová oblast 2:</u>
	<i>Nedostatečná kapacita MŠ, vzhledem věkového rozdílu dětí navštěvujících MŠ</i>	<i>Absence dostatečného počtu zařízení jeslového typu</i>	<i>Vzrůstající počet žáků ZŠ se speciálními poruchami učení</i>
	<i><u>Cíl 1:</u> Přizpůsobit kapacitu MŠ k demografickému vývoji dětí</i>	<i><u>Cíl 2:</u> Provést nezbytná opatření pro vytvoření třídy ve městě Náchod pro děti v rozmezí 2-3let – zařízení jeslového typu</i>	<i><u>Cíl 3:</u> Realizace: Vytvoření výukové třídy pro žáky ZŠ se speciálními poruchami učení</i>

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

3.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Obecná vize

Ve správním území ORP Náchod jsou respektovány fungující vazby mezi obcemi. Vzájemná spolupráce se rozvíjí vždy v oblastech aktuálních potřeb a současně probíhá v několika stávajících svazcích obcí, MAS i jednotlivě mezi obcemi. Oblast odpadového hospodářství řeší společně vždy seskupení menších obcí. Kapacita předškolních, školních i mimoškolních zařízení odpovídá současným potřebám mládeže i jejich rodičů daného území. Požadavky a potřeby všech dotčených v oblasti sociálních služeb a péče zahrnuje komunitní plán ORP Náchod. Administrativní zátěž pomáhají obcím řešit profesionálně fungující svazky obcí.

Problémové okruhy

V analytické části dokumentu byl zmapován současný stav v oblasti předškolního a základního vzdělávání (Mateřské školy – Předškolní vzdělávání, Základní školy – Základní vzdělávání, Základní umělecké školy – Umělecké vzdělávání, Domy dětí a mládeže – Zájmové vzdělávání, Školní družiny, Školní jídelny) na území ORP Náchodě.

Základním podkladem pro identifikaci problémů a jejich zařazení do konkrétních tematických celků - problémových okruhů, byla zpracovaná analytická část, dále SWOT analýza školství a také dokument Nástin variantních opatření.

Vlastním a dotazníkovým šetřením bylo zjištěno, že v oblasti předškolního a základního vzdělávání by vzájemně obce spolupracovaly v oblasti vzdělávání/ včetně celoživotního vzdělávání.

Jedná se o tyto okruhy v oblasti předškolního a základního vzdělávání:

- **optimální naplněnost tříd**
- **čerpání dotací a finančních prostředků z grantů a operačních programů**
- **podpora celoživotního vzdělávání**
- **prohloubení zájmu rodičů o dění ve škole**
- **poradenství pro výběr dalšího vzdělávání a volbu povolání**
- **poradenský servis pro školy a zřizovatele**
- **nabídka zájmových činností a mimoškolních aktivit**

Zjištěné problémy byly následně rozděleny do tří problémových okruhů. Při definici každého problémového okruhu jsou v následujícím textu zformulovány příčiny problému, jejich vzájemné vazby a případné důsledky v případě neřešení daného problému.

Hlavní nedostatky v oblasti předškolního a základního vzdělávání.

- **Nedostatečná kapacita MŠ**
- **Absence dostatečného počtu -zařízení jeslového typu**
- **Nízká kvalifikace pracovníků**
- **Nedostatek finančních prostředků na provoz a investice**
- **Vytvoření výukové třídy pro žáky ZŠ se speciálními poruchami učení**

Následně se sešla FS (RT + přizvaní starostové – 8 osob), která problémové okruhy projednala a schválila okruhy k dopracování.

Přehled problémových okruhů v oblasti předškolního a základního vzdělávání v OPR Náchod

Problémové okruhy ORP Náchod
1. Nedostatečná kapacita MŠ vzhledem věkového rozdílu dětí navštěvujících MŠ
2. Absence dostatečného počtu - zařízení jeslového typu
3. Vzrůstající počet žáků ZŠ s poruchami učení

Zdroj: zpracování analytické části k oblasti předškolního a základního vzdělávání, názory odborníků pracujících v oblasti školství

Problémový okruh č. 1

Věcné argumenty

Počet mateřských škol v ORP Náchod je za sledované období stabilní, téměř se nemění. Celkový počet mateřských škol - 40 pracovišť, včetně sloučených organizací (MŠ + ZŠ). Všechna školská zařízení jsou zřizována jednotlivými obcemi, z čehož vyplývá převážná část financování z vlastních zdrojů.

Příčiny problému

Vlastním šetřením bylo zjištěno, že kapacitní nárůst zajišťují obce ze svých zdrojů, a to rekonstrukcí a přístavbami stávajících školských zařízení. Provozní výdaje ve školách stále vzrůstají, jedná se o vzrůstající ceny a celkovou inflaci a také díky nárůstu počtu dětí v mateřských škol.

Nynější kapacita je dostatečná, avšak dle demografického vývoje počtu dětí, bude kapacita nedostatečná, tudíž bychom měli zvážit problematiku pro umístění dětí do mateřských škol v jednotlivých obcích/ ve městech, což je předmětem problémového okruhu na území ORP Náchod.

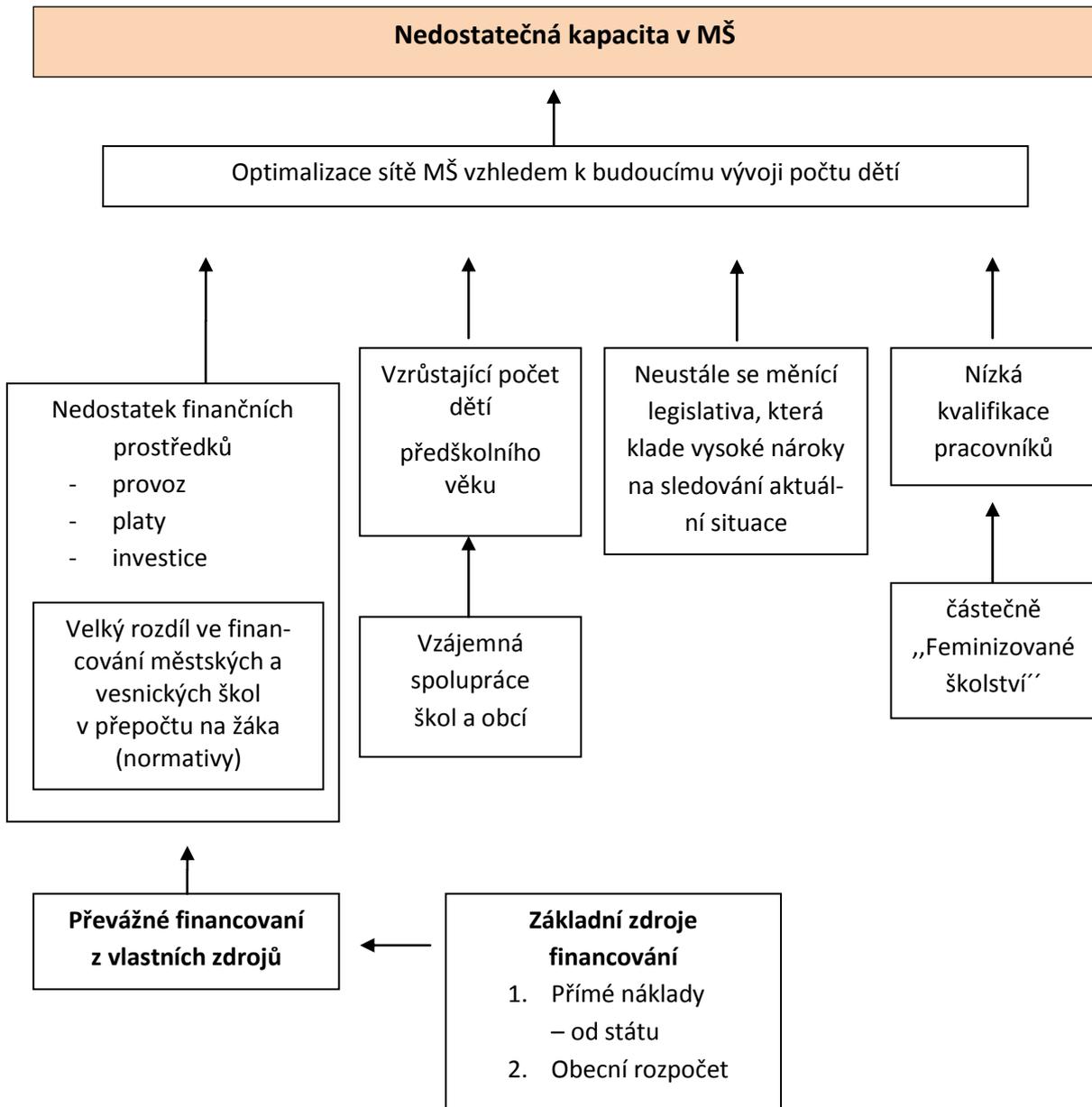
Důsledkem neřešení problému by bylo například: nemožnost nástupu matky do práce, ve výjimečných případech opožděný nástup do ZŠ dítěte do 1. třídy nebo komplikované řešení existenčních věcí rodin.

Varianty řešení:

1. Přizpůsobit kapacitu MŠ k demografickému vývoji dětí
2. Vytvoření nového zařízení MŠ pro umístění dětí

Školy a školská zařízení využívají při financování investic různé granty a dotace, v posledních letech to byly především fondy EU, které pomáhají řadu obcí pro realizaci projektu škol.

Strom problémů – grafické znázornění problémového okruhu1

Problémový okruh č. 2

Věcné argumenty

Na území ORP Náchod nevidujeme samostatné zařízení jeslového typu, avšak v některých mateřských školách umožňují přijetí předškolních dětí do 3 let, pouze ve výjimečných případech.

Příčiny problému

Ve velkých městech je často vedle zařízení jeslového typu, možnost výběru navštěvovat soukromé zařízení jeslového typu, na druhou stranu v řadě menších měst a obcí tato služba matkám nenabízí.

Na území ORP Náchod nevidujeme žádné soukromé zařízení jeslového typu.

Absence dostatečného počtu zařízení jeslového typu vzrůstá. Jedná se o problém existenčních věcí rodin, ať už z finančních důvodů nebo kvůli dřívějšímu nástupu do zaměstnání.

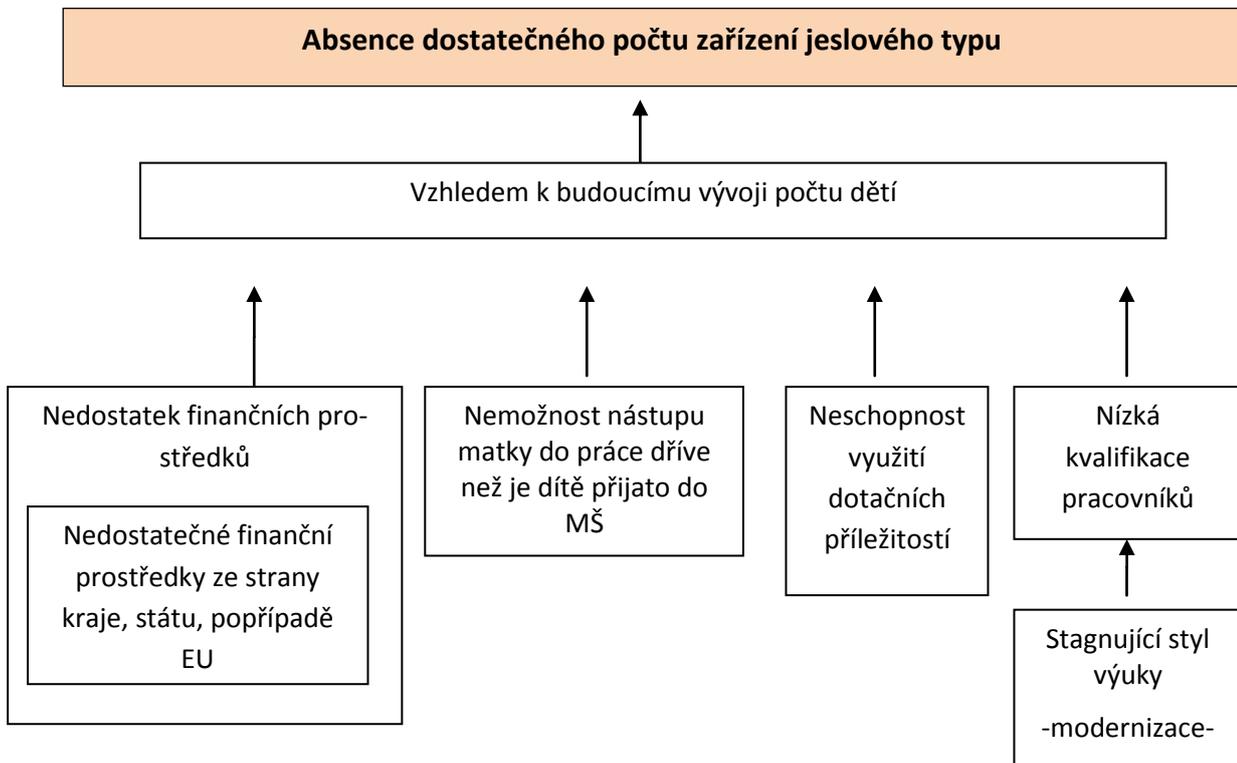
Důsledkem neřešení problému

Kapacita bude nedostatečná až alarmující. Poptávky na zařízení jeslového typu budou vzrůstat a podle mého názoru, dříve nebo později se tato problematika bude řešit radikálně či operativně. Téma „financování“, což je pro většinu obcí největším problémem vůbec.

Varianty řešení:

1. Provést nezbytná opatření pro vytvoření třídy ve městě Náchod pro děti v rozmezí 2-3let – zařízení jeslového typu
2. Rozšířit mateřskou školu o jeslové oddělení – pro děti do 3 let

Strom problémů – grafické znázornění problémového okruhu 2

Problémový okruh č. 3

Věcné argumenty

Na území ORP Náchod je nedostatečné množství tříd na ZŠ k umožnění speciální výuky dětí, u kterých se projevila speciální porucha učení. Jedná se o poruchy učení (dyslexie, dysgrafie, dysortografie, dyskalkulie). Tyto poruchy dítěte se provádí pomocí diagnostiky, je-li nutné další odborné vyšetření - logopedické, psychologické či jiné odborné, doporučí speciální pedagog odborníka.

Jde tedy o individuální pedagogický speciální plán dítěte, který bychom rádi zrealizovali.

Po nástupu školní docházky provádí nejčastěji učitel 1. st. tzv. "deposáž žáků" s těmito obtížemi. Základní diagnostika probíhá v pedagogicko – psychologické poradně a opírá se o přímé a nepřímé zdroje diagnostických informací. Při zjištění speciálních poruch dítěte, nadále zůstává v běžné třídě, i přes obtíže s problematikou učení.

Příčiny problému

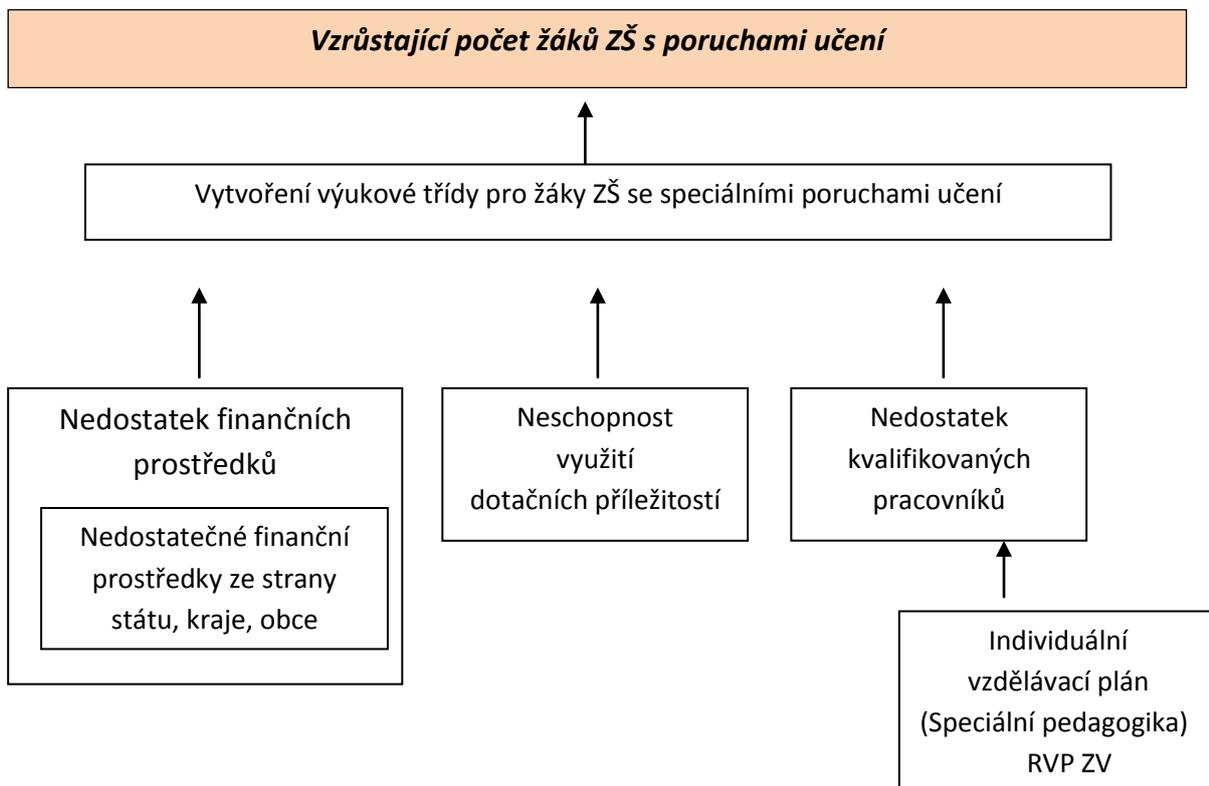
V menších obcích je často tato problematika opomíjena a nebrána na zřetel, avšak měli bychom dbát o zdravý rozvoj dítěte. Speciální individuální výuka ve vyrovnacích třídách v kolektivu je klíčovým řešením pro děti se speciálními poruchami. Vyrovnávací třída je zaměřena na podporu školní úspěšnosti žáků v běžné škole a tím se snaží předcházet selhávání žáků.

Na území ORP Náchod evidujeme pedagogicko – psychologické poradny, avšak se jedná pouze o doporučení odborného pracovníka pro rodiče s dětmi a navržení individuálního výukového plánu.

Varianty řešení:

1. Vytvoření výukové individuální třídy pro žáky ZŠ se speciálními poruchami učení (kapacitně maximálně 15 dětí s jedním pedagogickým pracovníkem se zaměřením na speciální pedagogiku)

Strom problémů – grafické znázornění problémového okruhu 3

3.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Přehled jednotlivých cílů v oblasti předškolního a základního vzdělávání

Problémový okruh 1	Nedostatečná kapacita MŠ
Cíl 1.1.	<i>Přizpůsobit kapacitu MŠ demografickému vývoji</i>
Popis cíle	<p>Větší a část menších obcí ORP Náchod nabízí školská zařízení – mateřské školy. Celkový počet školských pracovišť je 40, včetně sloučených organizací /což znamená ZŠ + MŠ, zřizovanými obcemi.</p> <p>Vlastním šetřením bylo zjištěno, že nynější kapacita je dostačující, avšak dle demografického vývoje by rádi představitelé některých obcí uvítali nové samostatné zařízení.</p> <p>Jedná se o obec Vysokov, kde doposud nebylo jediné zařízení pro děti předškolního věku. Dochází zde k přistěhování mladých lidí z okolních obcí, tudíž vzrostla poptávka po mateřských školkách pro umístění dětí. Město Česká Skalice eviduje zařízení předškolního věku, ale momentálně začínají být nedostačující, proto by bylo na zvážení, zda nepodpořit město Česká Skalice k realizaci samostatné mateřské školy. Jednalo by o samostatné školské zařízení, kapacitně zhruba 25 dětí, s 2 pedagogickými pracovníky.</p> <p>Na základě porovnání s řešením v okolních obcích by byla tato realizace projektu optimální a občané by tak mohly využívat školských zařízení s lepší dostupností.</p>
Hlavní opatření	<ol style="list-style-type: none"> 1. sestavení členů pracovní skupiny 2. získání podpory představitelů daných obcí 3. vytvoření organizační a řídicí struktury 4. stanovení pravidel jednání 5. provedení analýzy potřeb a stávajícího stavu 6. sestavení SWOT analýzy 7. stanovení směru vývoje – demografický vývoj 8. zpracování návrhu rozvoje k realizaci MŠ 9. zpracování plánu k realizaci MŠ 10. zařazení plánu k realizaci MŠ na jednání zastupitelstev ke schválení
Název indikátorů k hodnocení cíle	Rozšíření kapacity jednotlivé MŠ pro děti předškolního věku
Správce cíle	<i>Předpoklad: starosta vybrané obce</i>

Zdroj: vlastní šetření a analýza, sezení fokusních skupin

Přehled jednotlivých cílů v oblasti předškolního a základního vzdělávání

<p>Problémový okruh 2</p>	<p>Absence dostatečného počtu zařízení jeslového typu</p>
<p>Cíl 2.1.</p>	<p>Provést nezbytná opatření pro vytvoření třídy ve městě Náchod pro děti v rozmezí 2-3let – zařízení jeslového typu</p>
<p>Popis cíle</p>	<p>Na území ORP Náchod nenevidujeme žádné zařízení jeslového typu.</p> <p>Vlastním šetřením bylo zjištěno, že poptávka po jeslovém oddělení či zařízení jeslového typu vzrůstá. Z důvodu zaměstnání matky, popřípadě řešení existenčních záležitostí rodin apod.</p> <p>Na území ORP Náchod evidujeme soukromé školy, které nabízí umístění dětí do 3 let, avšak pro některé rodiny je to finančně nepřijatelné.</p> <p>Ve výjimečných případech v MŠ přijímají děti mladší 3let, avšak poptávka po jeslovém oddělení stále přetrvává.</p> <p>Možným způsobem, jak vyřešit problematiku absence jeslového oddělení by bylo rozšířit nynější mateřskou školu o jeslové oddělení- 1třídu (15dětí) + 1 pedagogický pracovník), jednalo by se např. o město Náchod, město Česká Skalice, popřípadě město Hronov.</p> <p>Na základě porovnání s řešením v okolních obcích by byla tato realizace projektu optimální a občané by tak mohly využívat školských zařízení pro děti do 3let.</p>
<p>Hlavní opatření</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. sestavení členů pracovní skupiny 2. získání podpory představitelů daných obcí 3. vytvoření organizační a řídicí struktury 4. stanovení pravidel jednání 5. provedení analýzy potřeb a stávajícího stavu 6. sestavení SWOT analýzy 7. stanovení směru vývoje – demografický vývoj 8. zpracování návrhu rozvoje k realizaci jeslového oddělení 9. zpracování plánu k realizaci jeslového oddělení 10. zařazení plánu k realizaci jeslového oddělení na jednání zastupitelstev ke schválení
<p>Název indikátorů k hodnocení cíle</p>	<p>Snaha pomoci rodinám s dětmi o umístění do zařízení jeslového typu pro děti do 3let</p>
<p>Správce cíle</p>	<p><i>Předpoklad: starosta vybrané obce</i></p>

Zdroj: vlastní šetření a analýza, sezení fokusních skupin

Přehled jednotlivých cílů v oblasti předškolního a základního vzdělávání

Problémový okruh 3	Vzrůstající počet žáků ZŠ s poruchami učení
Cíl 3.1.	Vytvoření vyrovnávací třídy pro žáky ZŠ se speciálními poruchami učení Podpořit vzájemnou spolupráci mezi školami
Popis cíle	<p>Na území ORP Náchod evidujeme školská zařízení s vyrovnávacími třídami, avšak je to nedostačující z pohledu kapacity. Jedná se o třídy se speciální výukou s počtem dětí 28-30 s 1 pedagogickým pracovníkem (SpP).</p> <p>Vlastním šetřením bylo zjištěno, že poptávka ze strany rodičů a pedagogů školských zařízení vzrůstá.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vzrůstající počet dětí se speciálními poruchami učení 2. Individuálnější přístup k dětem ve školách, což v nynějším prostředí s počtem 30 dětí je nereálné. <p>Optimálním řešením by bylo rozšíření vyrovnávacích tříd na ZŠ. Například: z nynější 1 třídy s celkovým počtem 30 dětí vytvořit 2 třídy po max. 15dětích /s jedním pedagogickým pracovníkem na třídu/, tím bychom zajistili kvalitnější a efektivnější - speciální individuální výuku. Výsledkem by byl rychlé začlenění do běžných tříd dětí ZŠ.</p> <p>Na základě porovnání s řešením v okolních obcích by byla tato realizace projektu optimální a občané by tak mohly využívat školských zařízení pro děti se speciálními poruchami učení.</p>
Hlavní opatření	<ol style="list-style-type: none"> 1. sestavení členů pracovní skupiny 2. získání podpory představitelů daných obcí 3. vytvoření organizační a řídicí struktury 4. stanovení pravidel jednání 5. provedení analýzy potřeb a stávajícího stavu 6. sestavení SWOT analýzy 7. stanovení směru vývoje 8. zpracování návrhu rozvoje k realizaci vyrovnávacích tříd 9. zpracování plánu k realizaci vyrovnávacích tříd 10. zařazení plánu k realizaci vyrovnávacích tříd na jednání zastupitelstev ke schválení
Název indikátorů k hodnocení cíle	Zajistit individuální výuku pro žáky se speciálními poruchami učení
Správce cíle	<i>Předpoklad: starosta města Náchod</i>

Zdroj: vlastní šetření a analýza, sezení fokusních skupin

3.2.4. Indikátory

Stanovení indikátorů představuje jednu z důležitých součástí strategického dokumentu. Díky indikátorům můžeme měřit úspěšnost dosahování stanovených cílů, potažmo v konečném důsledku celé strategie.

Každý indikátor musí být popsán. Vyjma uvedení názvu je nutné definovat měrnou jednotku, ve které je indikátor měřen, dále je uveden gestor indikátoru neboli osoba zodpovědná za zjištění hodnot indikátoru. Definovány jsou i roky sledování hodnot indikátoru – výchozí rok před zahájením realizace, v polovině plánovacího období a konečný rok sledování. Stručně je indikátor také popsán, co konkrétně měříme, dále je uvedeno, jak bude indikátor vypočten a odkud budou čerpána data k výpočtu indikátoru.

Pro každý problémový okruh je zvolen minimálně jeden indikátor výsledku a pro každý cíl je zvolen minimálně jeden indikátor výstupu. Indikátor výstupu bude schopen dostatečně jasně sledovat, zda stanoveného cíle dosahujeme. Indikátorů výstupu může být i více.

Problémový okruh č.1	Nedostatečná kapacita v MŠ		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	1. Vytvoření zcela nového zařízení pro děti předškolního věku (např. Vysokov/Česká Skalice)		
Měrná jednotka	2		
Správce měřítka	Předpoklad: ředitelka MŠ Česká Skalice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: 42	Návrh: 43
Skutečnost	40		
Popis měřítka:	Dle vlastního šetření bylo zjištěno, že poptávka po zřízení mateřských školek vzrostla. Jedná se o jednotlivé obce Vysokov, Česká Skalice. Momentální kapacita je nedostačující a proto by občané uvítali zřízení MŠ v těchto dvou obcích. Jednalo by se o mateřskou školku s kapacitou (25 dětí na 1 třídu + 2 pedagogičtí pracovníci).		
Metodika a výpočet:	Dle budoucího demografického vývoje dětí v MŠ – Graf č.3		
Zdroj čerpání dat:	Internetové stránky ORP Náchod, dotazníkové šetření		

Cíl	Přizpůsobit kapacitu MŠ k demografickému vývoji		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	1. Rozšíření kapacity MŠ pro děti předškolního věku		
Měrná jednotka	2		
Správce měřítka	Předpoklad: ředitelka MŠ Česká Skalice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: 42	Návrh: 43
Skutečnost	40		
Popis měřítka:	Dle vlastního šetření bylo zjištěno, že poptávka po zřízení mateřských školek vzrostla. Jedná se o jednotlivé obce Vysokov, Česká Skalice. Momentální kapacita je nedostačující a proto by občané uvítali zřízení MŠ v těchto dvou obcích. Jednalo by se o mateřskou školku s kapacitou (25 dětí na 1 třídu + 2 pedagogičtí pracovníci).		
Metodika a výpočet:	Dle budoucího demografického vývoje dětí v MŠ – Graf č.3		
Zdroj čerpání dat:	Internetové stránky ORP Náchod, dotazníkové šetření		

Problémový okruh č. 2	Absence dostatečného počtu zařízení jeslového typu		
Číslo indikátoru	3		
Název indikátoru	1. Realizace: Zařízení jeslového typu - jednotřídní (s kapacitou maximálně 15 dětí) např. v MŠ v Náchodě, v České Skalici		
Měrná jednotka	2		
Správce měřítka	Předpoklad: ředitelka MŠ v Náchodě		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: 2	Návrh: 1
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Možným a nejsnazším způsobem, jak vyřešit problematiku absence jeslového oddělení by bylo rozšířit nynější mateřskou školu o jeslové oddělení - 1 třídu (15 dětí) + 1 pedagogický pracovník), jednalo by se např. o město Náchod, město Česká Skalice, popřípadě město Hronov.		
Metodika a výpočet:	Dle budoucího demografického vývoje dětí		
Zdroj čerpání dat:	sběr dat na území OPR Náchod – vlastní šetření		

Cíl	Provést nezbytná opatření pro vytvoření třídy ve městě Náchod pro děti v rozmezí 2-3let – zařízení jeslového typu		
Číslo indikátoru	4		
Název indikátoru	1. Snaha pomoci rodinám s dětmi o umístění do zařízení jeslového typu pro děti do 3 let		
Měrná jednotka	2		
Správce měřítka	Předpoklad: ředitelka MŠ v Náchodě		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: 2	Návrh: 1
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Možným a nejsnazším způsobem, jak vyřešit problematiku absence jeslového oddělení by bylo rozšířit nynější mateřskou školu o jeslové oddělení - 1 třídu (15 dětí) + 1 pedagogický pracovník), jednalo by se např. o město Náchod, město Česká Skalice, popřípadě město Hronov.		
Metodika a výpočet:	Dle budoucího demografického vývoje dětí		
Zdroj čerpání dat:	sběr dat na území OPR Náchod – vlastní šetření		

Problémový okruh č. 3	Vzrůstající počet žáků ZŠ se speciálními poruchami učení		
Číslo indikátoru	5		
Název indikátoru	1. Zřízení samostatné vyrovnávací třídy na ZŠ 1.st. (např. Město Náchod – ZŠ Komenského)		
Měrná jednotka	49%		
Správce měřítka	Předpoklad: ředitel ZŠ Komenského v Náchodě		
Roky	2013	2017	2020
Plán		28%	40%
Skutečnost	35%		
Popis měřítka:	Pro zajištění kvalitní a speciální výuky na základních školách 1.stupně je nutné optimální počet dětí (max. 15dětí/1.třídu) ve speciální vyrovnávací třídě. Nadměrný počet žáků s poruchami učení v běžných třídách (cca 25dětí – na 1 pedagoga) se vytrácí individuální přístup pedagoga.		
Metodika a výpočet:	Procento 35% z žáků ZŠ s poruchami učení – vzrůstající tendence		
Zdroj čerpání dat:	sběr dat – školský odbor MÚ Náchod		

Cíl	Vytvoření vyrovnávací třídy pro žáky ZŠ se speciálními poruchami učení		
Číslo indikátoru	6		
Název indikátoru	1. Zajistit individuální výuku pro žáky se speciálními poruchami učení		
Měrná jednotka	49%		
Správce měřítka	Předpoklad: ředitel ZŠ Komenského v Náchodě		
Roky	2013	2017	2020
Plán		28%	40%
Skutečnost	21%		
Popis měřítka:	Pro zajištění kvalitní a speciální výuky na základních školách 1. stupně je nutné optimální počet dětí (max. 15dětí) ve speciální vyrovnávací třídě. Nadměrný počet žáků s poruchami učení v běžných třídách (cca 25dětí – na 1 pedagoga) se vytrácí individuální přístup pedagoga.		
Metodika a výpočet:	Procento 35% z žáků ZŠ s poruchami učení – vzrůstající tendence		
Zdroj čerpání dat:	sběr dat – školský odbor MÚ Náchod		

3.3. Pravidla pro řízení strategie (implementační pravidla)

3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
starosta města Česká Skalice
starosta města Náchod
starosta obce Vysokov
ředitel ZŠ Komenského v Náchodě
ředitel ZŠ Česká Skalice
vedoucí odboru školství MěÚ v Náchodě
starosta vybrané obce/vybraných obcí
ředitelka v MŠ v Náchodě/ Alšova 952

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1.	<i>Přizpůsobit kapacitu MŠ k demografickému vývoji</i>	starosta města Česká Skalice
2.1.	<i>Provést nezbytná opatření pro vytvoření třídy ve městě Náchod pro děti v rozmezí 2-3let – zařízení jeslového typu</i>	starosta města Česká Skalice
3.1.	<i>Vytvoření vyrovnávací třídy pro žáky ZŠ se speciálními poruchami učení</i>	starosta města Náchod

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1	<i>Vytvoření zcela nového zařízení pro děti předškolního věku (např. Vysokov/česká Skalice)</i>	starosta města Česká Skalice
2	<i>Rozšíření kapacity MŠ pro děti předškolního věku</i>	starosta města Česká Skalice
3	<i>Zařízení jeslového typu - jednotřídní (s kapacitou maximálně 15 dětí), např. v MŠ v Náchodě, v České Skalici)</i>	starosta města Česká Skalice
4	<i>Snaha pomoci rodinám s dětmi o umístění do zařízení jeslového typu pro děti do 3 let</i>	starosta města Česká Skalice
5	<i>Zřízení samostatné vyrovnávací třídy na ZŠ 1.st. (např. Město Náchod – ZŠ Komenského)</i>	starosta města Náchod
6	<i>Zajistit individuální výuku pro žáky se speciálními poruchami učení</i>	starosta města Náchod

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu)¹. Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.²

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

3.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

3.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok³. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fon-

dů.⁴ Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Přípravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

3.4. Závěr, postup zpracování

3.4.1. Shrnutí

V rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností“ /č. projektu CZ 1.04/4.1.00/88.00001/ vznikl souhrnný dokument, který obsahuje kromě tří povinných témat i jedno volitelné téma „Servis samosprávám“. Povinné téma „v oblasti předškolního a základního vzdělávání“ bylo vybráno a odsouhlaseno na prvním oficiálním setkání starostů na městském úřadě v Náchodě. Po zpracování a vyhodnocení marketingového výzkumu pomocí metody dotazníkového šetření bylo zjištěno, že představitelé škol a školských zařízení shledávají nedostatek finančních prostředků na provoz a investice škol a školských zařízení, nízká kvalifikovanost pedagogů a například v Náchodě vzrůstající poptávka po speciálních vyrovnávacích třídách pro žáky se speciálními poruchami na ZŠ.

Na základě těchto výsledků, které byly získány pomocí dotazníkového šetření a v některých případech i formou osobních rozhovorů s představiteli obcí, byly navrženy tři problémové okruhy.

Cíle i indikátory budou garantovány „správcí“, resp. „správcem“, kterým je starosta města Česká Skalice.

3.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Níže uvádíme přehled činností, které vedly k získání informací v oblasti předškolního a základního vzdělávání v ORP Náchod a následnému vytvoření Dokumentu.

- Tvorba a rozeslání dotazníků o stavu předškolního a základního vzdělávání do 36 obcí ORP Náchod
- Využití informací z výkazů MŠMT, vyhledávání informací na webových portálech (ČSÚ apod.)
- Komunikace s odborem školství na MÚ v Náchodě, dále s řediteli škol a školských zařízení
- Práce realizačního týmu za ORP Náchod
- Práce ve fokusech skupinách

3.5. Přílohy

3.5.1. Seznam zkratk

BT	běžná třída
ČR	Česká republika
DDM	dům dětí a mládeže
MC	mateřské centrum
MF	Ministerstvo financí
MM	magistrát města
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství a tělovýchovy
ONIV	ostatní neinvestiční výdaje
ORP	obec s rozšířenou působností
RUD	rozpočtové určení daní
ŠD	školní družina
SO	správní obvod
ST	speciální třída
SVČ	středisko volného času
ŠJ	školní jídelna
ŠK	školní klub
ZŠ	základní škola
ZUŠ	základní umělecká škola

3.5.2. Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4

Vazba na Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) - prioritní osa 3 (PO 3) Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání

Na základě jednání s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy – odborem přípravy Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání - najdou uplatnění některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce v podporovaných oblastech a aktivitách prioritní osy 3 „Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání, jako např. podpora budování kapacit pro inkluzivní vzdělávání, vytváření kapacit pro rozvoj základních pre/gramotností v mateřských a základních školách, podpora budování kapacit pro pedagogický leadership na úrovni školy a území včetně rozvoje spolupráce školy, rodičů a mimoškolního vzdělávání, nebo podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány.

Vazba na Operační program Integrovaný regionální operační program (IROP) – specifický cíl 2.4

Uplatnění najdou některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce a to zejména v oblastech budování infrastruktury mateřských škol, podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány s potřebami rozvoje infrastruktury pro podporu polytechnického vzdělávání nebo připojení k internetu a nebo konektivita celých škol.

4. Téma 2.: Sociální služby

4.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

4.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Z pohledu obcí je zajištění sociální péče jednou z významných aktivit, kterou v rámci výkonu samostatné působnosti plní. Tato oblast je velmi široká, finančně náročná a je neustále kladen důraz na zvyšování kvality těchto služeb. Co se týče financování, veřejné zdroje zcela určitě nebudou přibývat, zatímco počet uživatelů těchto služeb bude, vzhledem k demografickému vývoji, spíše narůstat.

Při reformě veřejné správy, konkrétně při ukončení činnosti okresních úřadů k 31.12.2002, například převzaly mnohé obce zřizovatelské kompetence k části pobytových zařízení pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Do dnešní doby se neustále potýkají s financováním těchto zařízení. V rámci sociální reformy bylo také přeneseno břemeno zajištění poskytování sociálních služeb ve zvýšené míře na obce, a to bez dostatečného finančního zajištění.

Vývoj společnosti a demografický vývoj vyžadují kvalitativní změnu sociálních služeb a flexibilitu jejich spektra. Takto zásadní a rozsáhlé změny vyžadují dlouhodobá koncepční řešení, která berou v úvahu i širší souvislosti. Z tohoto důvodu je oblast sociálních služeb vhodným tématem pro spolupráci obcí. Společně lze nastavit efektivnější systém nejen z pohledu ekonomického, ale také humanitního.

Meziobecní spolupráce na tomto poli může přinést vhodné strategie k řešení sociální problematiky, může vhodným způsobem podpořit přirozený rozvoj regionu – místního území. Obec je v této oblasti nejen v postavení poskytovatele a subjektu, který finančně přispívá ostatním poskytovatelům sociálních služeb, ale také koordinátora spolupráce s neziskovým sektorem, podnikatelskými strukturami a zájmovými sdruženími. Vhodně nastavenými strategiemi, programy, projekty je možné předejít sociální exkluzi některých skupin obyvatel, podpořit sociální začlenění již vyloučených skupin a saturovat oprávněné potřeby cílových skupin.

Nezanedbatelným bonusem spolupráce v regionu může být rozvoj tzv. sociální ekonomiky, jejíž koncept přináší nová a moderní řešení aktuálních témat, kterými jsou například integrace osob sociálně vyloučených, rozvoj místních zdrojů apod. Jeden z předpokladů, z nichž sociální ekonomika vychází, je, že stát není schopen finančně ani organizačně zajistit všechny sociální potřeby občanů. Sociální ekonomika je sociálně odpovědná, podporuje sociální soudržnost, směřuje k boji proti chudobě a sociální exkluzi.

Vzhledem k finanční náročnosti a proměnlivosti požadavků na spektrum sociálních služeb je žádoucí, aby byla vytvořena optimální síť sociálních služeb v regionu odpovídající skutečným potřebám. V této oblasti je celá řada problémů a témat, které je vhodné řešit společně, v rámci meziobecní spolupráce. Nemusí se však vždy jednat přímo o sociální služby ve smyslu zákona o sociálních službách, neoddiskutovatelný přínos je i v rozvoji služeb návazných či souvisejících. Smyslem projektu rozvoje meziobecní spolupráce není tvorba komunitních plánů rozvoje sociálních služeb nebo jejich nahrazování. Cílem je najít vhodné téma pro meziobecní spolupráci, které přispěje k místnímu rozvoji, aniž by byly narušeny již funkční principy či schémata.

Základní legislativa

V roce 2006 byly schváleny zákony, které zásadním způsobem transformovaly sociální oblast a poskytování sociálních služeb v ČR. V současné době je poskytování sociálních služeb v České republice upraveno těmito základními právními předpisy:

- 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, kterým jsou upraveny podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Kromě toho zákon upravuje podmínky pro vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb, výkon veřejné správy v této oblasti, včetně kontroly kvality poskytovaných sociálních služeb, předpoklady pro výkon činností v sociálních službách a předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka.
- vyhláška MPSV č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, v níž je mj. stanoven rozsah úkonů poskytovaných v rámci základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb, maximální výše úhrad za poskytování některých sociálních služeb, způsob hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby, obsah a hodnocení plnění standardů sociálních služeb atd.

4.1.2. Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Obce ORP Náchod v současné době neplánují zásadní rozvoj sociálních a s tím souvisejících služeb ve svém správním území a nejbližším okolí. Některá města a obce ORP Náchod se již dnes významně podílejí na financování sociálních služeb dle svých možností. Plánování sociálních služeb především pro seniory (výstavba domovů pro seniory, terénní pečovatelská služba a ošetřovatelská služba, dobrovolnictví apod.) probíhá na úrovni jednotlivých mikroregionů, které na území ORP Náchod působí. Hlavní překážkou v jejich rozvoji je nedostatek financí na jejich vybudování.

V celém regionu jsou zastoupeny zejména terénní služby pro seniory a zdravotně postižené, dále základní poradenství a odborné sociální poradenství pro všechny cílové skupiny a terénní práce s mládeží a menšinami. Rezidenční služby zajišťuje 6 domovů pro seniory a 2 domovy pro zdravotně postižené osoby.

Na území ORP Náchod působí 1 denní stacionář, 1 azylový dům, 1 dům na půl cesty, 1 nízkoprahové centrum, sociální poradna a další (tísňová péče 1x, sociální aktivizační služby 1x, pečovatelské služby 6x, osobní asistentce 1x, odlehčovací služby 4x).

Venkovské obce v rámci svých samosprávných činností zajišťují i další návazné služby pro své obyvatelstvo, které mají charakter neoficiálních sociálních služeb. Jedná se především o poradenství pro různé cílové skupiny na základě znalosti místních poměrů a potřeb v dané obci. Obce také významně materiálně i finančně podporují volnočasové aktivity na svém území a činnost zájmových spolků a klubů, které se vlastně starají o sociální začleňování, vzdělávání, aktivizaci i prevenci nežádoucích sociálních jevů v místních komunitách. V rámci těchto činností je významně propagováno a podporováno dobrovolnictví, bez kterého není možné fungování výše uvedených činností na malých venkovských obcích zajistit.

Poskytovatelé registrovaných sociálních služeb jsou zařazeni do sítě podporovaných sociálních služeb v Královéhradeckém kraji. Síť sociálních služeb je nástrojem k naplnění povinnosti kraje zajišťovat dostupnost poskytování sociálních služeb na svém území tj. i na území ORP Náchod. Na základě schválené sítě zpracovává Krajský úřad Královéhradeckého kraje návrhy na výše dotací na poskytování sociálních služeb ze státního rozpočtu prostřednictvím Ministerstva práce a sociálních věcí ČR. Schválená síť je také podkladem pro financování sociálních služeb z veřejných rozpočtů. Cílem obcí a měst a dalších regionálních aktérů je ve spolupráci s Královéhradeckým krajem vytvořit fungující stabilní síť sociálních služeb a zařízení dle skutečných a oprávněných potřeb občanů.

Sociální služby jsou poskytovány sociálně potřebným osobám, které se ocitly v tíživé sociální situaci a nejsou schopny ji sami řešit a nemohou o pomoc požádat rodinu či jiné blízké osoby. Na území ORP Náchod existuje několik zařízení, která nabízejí různé sociální služby (sociální poradenství, služby sociální péče a služby sociální prevence) a to pobytovou, ambulantní nebo terénní formou. Následující část je věnována přehledu sociálních zařízení a služeb v ORP Náchod. Na základě zjištěných a uvedených dat bude možné lépe určit, které sociální služby jsou v ORP Náchod dostačující, a které je naopak vhodné řešit v rámci možné meziobecní spolupráce.

Přehled zařízení sociálních služeb na území správního obvodu ORP Náchod /uvedené adresy označují místa poskytování služby, pokud není uvedeno jinak/.

- **denní stacionáře**

Občanské sdružení CESTA Náchod, zřizovatel občanské sdružení CESTA, kapacita 14 osob, poptávka lehce přesahuje nabídku
adresa: Vítkova 3, 547 01 Náchod, www.stacionarcesta.cz

- **domovy pro osoby se zdravotním postižením**

Středisko BETANIE, evangelický domov v Náchodě, zřizovatel Českobratrská církev evangelická, kapacita 20 osob, poptávka lehce přesahuje nabídku
adresa: Špreňarova 1053, 547 01 Náchod, www.betanie.diakonie.cz

Domovy Na Třešňovce Česká Skalice, zřizovatel Královéhradecký kraj, kapacita 57 osob, objekt znamená poptávku po dalších místech
adresa: Riegrova 594, 552 03 Česká Skalice, www.domovynatresnovce.cz

- **domovy pro seniory**

Domov důchodců Náchod, zřizovatel Královéhradecký kraj, kapacita 152 osob, poptávka cca po 350 místech
adresa: Bartoňova 903, 547 01 Náchod, www.ddnachod.cz

Městské středisko sociálních služeb MARIE Náchod, zřizovatel Město Náchod, kapacita 58 osob, poptávka převyšuje nabízená místa

adresa: Bartoňova 1998, 547 01 Náchod, www.messs-na.cz

Domov důchodců Police n/M, zřizovatel Královéhradecký kraj, kapacita 64 osob, velká poptávka po volných místech

adresa: Na Sibiři 149, 549 54 Police n/M, www.domovdouchodcu.policenadmetuji.cz

Domov odpočinku ve stáří JUSTYNKA Hronov, zřizovatel Město Hronov, kapacita 67 osob, poptávka převyšuje nabízená místa

adresa: Komenského náměstí 212, 549 31 Hronov, www.justynka.cz

Domov důchodců Malá Čermná, zřizovatel Královéhradecký kraj, kapacita 53 osob

adresa: Malá Čermná 42, 549 31 Hronov, www.dd-bohemia.wz.cz

Domovy Na Třešňovce Česká Skalice, zřizovatel Královéhradecký kraj, kapacita 97 osob, poptávka je vyšší než nabízená místa

adresa: Riegrova 837, 552 03 Česká Skalice, www.domovynatresnovce.cz

- **azylové domy**

Farní charita Náchod – SV. ANNA Domov pro matky s dětmi Náchod, zřizovatel Biskupství královéhradecké, kapacita 72 osob

adresa sídla organizace: Mlýnská 189, 547 01 Náchod, www.charitanachod.cz

- **domy na půli cesty**

Dům na půli cesty – Náchod, zřizovatel Biskupství královéhradecké, kapacita 11 osob, poptávka lehce převyšuje nabídku

adresa sídla organizace: Mlýnská 189, 547 01 Náchod, www.charitanachod.cz

- **nízkoprahová zařízení pro děti a mládež**

Sociálně akviziční služba pro rodiny s dětmi ARCHA, zřizovatel DOKOŘÁN o. s., kapacita 20

klientů/denně, poptávka značně převyšuje nabídku

adresa: Komenského 577, 547 01 Náchod, www.archa.dokoran.eu

- **chráněné bydlení**

chráněné bydlení Dům seniorů Bezděkov n/M, zřizovatel Obec Bezděkov n/M, kapacita 6 bytových jednotek, kapacita dostačující

adresa: Bezděkov nad Metují 164, www.bezdekov.org

Zdroje: vlastní dotazníkové šetření u poskytovatelů a obcí

Tabulkové přehledy sociálních služeb v ORP Náchod

Tabulka 65: Počet jednotlivých druhů zařízení sociálních služeb sídlících a zároveň působících v rámci ORP Náchod

Druh zařízení sociálních služeb	počet
Denní stacionáře	1
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	0
Domovy pro seniory	2
Azylové domy	0
Domy na půl cesty	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
Sociální poradny	1
Ostatní	13
celkem	18

Zdroj: vlastní šetření, Registr poskytovatelů sociálních služeb

Tabulka 66: Počet jednotlivých druhů zařízení sociálních služeb sídlících a zároveň působících v ORP Náchod- % vyjádření

vybraná zařízení sociálních služeb	počet	podíl (v %)
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1	5,5%
Domovy pro seniory	2	11,2%
Domovy na půli cesty	0	0
Azylové domy	0	0
Zbylá zařízení sociálních služeb	15	83,3%
Celkem v ORP Náchod	18	100%

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka 67: Počet jednotlivých druhů zařízení sociálních služeb působících v ORP Náchod/část zařízení má sídlo zřizovatele mimo ORP Náchod/

Druh zařízení sociálních služeb	počet
Denní stacionáře	1
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	2
Domovy pro seniory	6
Chráněné bydlení	1
Azylové domy	1
Domy na půli cesty	1
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
Sociální poradny	6
Ostatní	12
celkem	31

Zdroj: vlastní šetření

K získání informací byly využity dostupné údaje neziskových organizací působících v sociální sféře a data odborů sociálních služeb jednotlivých městských a obecních úřadů.

Přehled sociálních poraden /zahrnutých v tabulkách/

Občanské poradenské středisko, o.p.s., zřizovatel fyzická osoba, kapacita 8 konzultací a 8 intervencí denně

adresa poradny: Hálkova 432, 547 01 Náchod, www.ops.cz

Centrum pro zdravotně postižené, zřizovatel Centrum pro integraci osob se zdravotním postižením KH kraje, o.p.s., kapacitu neuvádějí

adresa poradny: Palachova 1303, 547 01 Náchod, www.czphk.cz

Manželská a rodinná poradna, zřizovatel CSPS o.p.s. HK, kapacita 8 klientů denně

adresa poradny: Hálkova 432, 547 01 Náchod, www.poradnahk.cz

Společnost vozíčkářů a zdravotně postižených, zřizovatel Společnost vozíčkářů a zdravotně postižených o.s., poptávka lehce přesahuje současnou kapacitu

adresa poradny: Běloveská 1775, 547 01 Náchod

Tyflocentrum, zřizovatel Tyflocentrum Hradec Králové o.p.s.

adresa poradny: Palachova 1303, 547 01 Náchod

Středisko výchovné péče KOMPAS, zřizovatel Středisko výchovné péče HK

adresa poradny: Smiřických 1237, 547 01 Náchod, www.ddu-hk.cz

Tabulka 68: Přehled zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP Náchod se sídlem mimo území ORP

pořadové číslo	název zařízení	typ zařízení	zřizovatel zařízení	sídlo zařízení (ORP)
1.	Oblastní charita ČK	terénní služby	Biskupství králové-hradecké	HK
2.	Domovy Na Třešňovce	domovy pro osoby se zdravotním postižením	KH kraj	HK
3.	Domovy Na Třešňovce	domov pro seniory	KH kraj	HK
4.	Domov důchodců Náchod	domov pro seniory	KH kraj	HK
5.	Domov důchodců Police n/M	domov pro seniory	KH kraj	HK
6.	SV. ANNA Domov pro matky s dětmi Náchod	azylové domy	Biskupství králové-hradecké	HK
7.	Dům na půli cesty	domy na půli cesty	Biskupství králové-hradecké	HK
8.	Charitativní pečovatelská služba	terénní služby	Biskupství králové-hradecké	HK
9.	Domov důchodců Malá Čermá	domov pro seniory	KH kraj	HK

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka 69: Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci ORP Náchod (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP Náchod) dle informací z Registru poskytovatelů sociálních služeb

Druh sociální služby		
	Sociální poradenství	
Služby sociální péče	Osobní asistence	1
	Pečovatelská služba	6
	Tísňová péče	1
	Odlehčovací služby	4
	Denní stacionáře	1
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	3
	Domovy pro seniory	6
	Azylové domy	1
	Domy na půl cesty	1
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	1

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb

Tabulka 70: Přehled sociálních služeb na území ORP Náchod

vybrané sociální služby	počet	podíl (v %)
Služby sociální péče	22	84,6%
služby sociální prevence	4	15,4%
Celkem v ORP	26	100%

Tabulka 71: Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci ORP Náchod (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP Náchod) na základě provedeného vlastního šetření

Druh sociální služby		
	Sociální poradenství	6
	Pečovatelská služba	6
	Tísňová péče	1
	Odlehčovací služby	4
	Denní stacionáře	1
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	2
	Domovy pro seniory	6
	Chráněné bydlení	1
	Telefonická krizová pomoc	1
	Azylové domy	1
	Domy na půl cesty	1
	Nízko-prahová zařízení pro děti a mládež	1

Zdroj: vlastní šetření

K získání informací byly využity dostupné údaje neziskových organizací působících v sociální sféře a data odborů sociálních služeb jednotlivých městských a obecních úřadů. Při porovnání s údaji uvedenými v Registru poskytovatelů sociálních služeb dochází k některým nesrovnalostem, které nejsou dány jen zánikem služeb, ale i chybami v Registru poskytovatelů. Jedná se o zdvojené uvedení některých subjektů.

nově vznikající:

- Sociální poradny na území ORP Náchod
- Chráněné bydlení v obci Bezděkov nad Metují
- Telefonická krizová pomoc při hospicu v Červeném Kostelci

zaniklé služby na území ORP Náchod:

- snížení počtu: domovů pro osoby se zdravotním postižením ze 3 na 2 uvedených v Registru poskytovatelů sociálních služeb – nejde o zánik, pouze o zdvojený zápis v Registru poskytovatelů
- zánik: služba osobního asistentství

Kamelot o.p.s Horní Radechová, zánik k 31. 12. 2008, nepodařilo se dosáhnout bývalého provozovatele ke zjištění důvodu zániku

Speciální ZŠ Augustina Bartoše Červený Kostelec, zánik k 3. 3. 2009, transformace organizace /přešlo pod jinou organizaci/

Zřizovatelé sociálních služeb v ORP Náchod

Sociální služby na daných územích nejsou záležitostí jednoho zřizovatele, ale je nutný podíl různých subjektů. Může se jednat o krajské úřady, církevní instituce či fyzické osoby. Následující tabulky přinášejí přehled zřizovatelů a poskytovatelů sociálních služeb na území ORP Náchod. Z vlastního šetření vyplývá, že nejvíce zastoupených zřizovatelů patří do skupiny „jiný zřizovatel“. Tento stav ovlivňuje především počet sociálních poraden působících na území ORP Náchod, jejichž zřizovateli jsou různé obecně prospěšné společnosti. Dalšími hlavními zřizovateli zařízení poskytujících sociální služby pro své občany jsou obce a to díky poskytovaným pečovatelským službám. Služby sociální prevence pak poskytují na území ORP Náchod především církevní organizace.

Tabulka 72: Počet zařízení sociálních služeb v ORP Náchod uvedených dle zřizovatele

Druh služby	zřizovatel					
	MP SV	kr aj	ob ec	cír-kev	F O	ji-ný
Posuzovaný správní obvod						
Typ zařízení sociálních služeb						
Denní stacionáře	0	0	0	0	0	1
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	0	1	0	1	0	0
Domovy pro seniory	0	4	2	0	0	0
Azylové domy	0	0	0	1	0	0
Domy na půli cesty	0	0	0	1	0	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0	0	0	0	0	1
Sociální poradny	0	0	0	0	1	5
Ostatní /osobní asistence, pečovatelská služba, tísňová péče, odlehčovací služby, chráněné bydlení/	0	0	6	5	0	2
celkem	0	5	8	8	1	9

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb

Tabulka 73: Podrobný přehled zařízení sociálních služeb působících v ORP Náchod uvedených dle zřizovatele, rozšířený o poskytování služeb typu osobní asistentství, pečovatelské služby, tísňová péče, odlehčovací služby

	typ sociální služby	zřizovatel					
		MP SV	kraj	ob ec	cír-kev	F O	ji-ný
Služby sociální péče	Osobní asistence	0	0	0	0	0	1
	Pečovatelská služba	0	0	4	2	0	0
	Tísňová péče	0	0	0	1	0	0
	Odlehčovací služby	0	0	1	2	0	1
	Chráněné bydlení	0	0	1	0	0	0
	Denní stacionáře	0	0	0	0	0	1
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	0	1	0	1	0	0
	Domovy pro seniory	0	4	2	0	0	0
	Azylové domy	0	0	0	1	0	0
	Domy na půli cesty	0	0	0	1	0	0
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0	0	0	0	0	1
	Sociální poradny	0	0	0	0	1	5
celkem	0	5	8	8	1	9	

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb

Finanční analýza

Tabulka 74 a) Přehled financování zařízení sociálních služeb v roce 2012

Druh služby	finanční prostředky						
	dotace MPSV	dotace kraj	dotace obec	příspěvek zřizovatele	úhrady uživatelů	sponzorské dary	jiné finanční zdroje
Denní stacionáře	3171000		--	-	1031169	1609410	20491
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	3544000	1800737	-	-	13634587	635100	3140309
Domovy pro seniory	23650000	25833088	-	-	93091076	5601287	13029793
Nízko-prahová zařízení pro děti a mládež	2994000	-	-	739434	-	-	2016965
Sociální poradny	1053000	-	-	-	-	-	596235
celkem za všechna zařízení	34412000	27633825	0	739434	107756832	7845797	18803793

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb, MPSV

Pro získání podkladů byla využita data z databáze Registru poskytovatelů sociálních služeb MPSV, dále informace obcí o výdajích na sociální služby, oslovena byla i některá konkrétní zařízení poskytující sociální služby. Ze zjištěných údajů vyplývá, že největší podíl na financování zařízení sociálních služeb mají samotní uživatelé. Tato situace je nejzřetelnější v domovech pro seniory. Kraj se např. podílí na financování domovů pro seniory a domovů pro občany se zdravotním postižením.

Tabulka 74 b) Přehled dotací na sociální služby v roce 2012 na území ORP Náchod

	dotace MPSV	dotace kraj	dotace obec	příspěvek zřizovatele	úhrady uživatelů	sponzorské dary	jiné finanční zdroje	finanční prostředky celkem
Celkem zařízení sociálních služeb ve správním obvodu ORP	34412000	27633825	0	739434	107756832	7845797	18803793	197191681

Tabulka 75: Kapacita zařízení sociálních služeb na území ORP Náchod

Druh zařízení sociálních služeb	pobytová					ambulantní				
	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory
Denní stacionáře	0	0	0	0	0	14	0	0	0	0
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	0	0	0	71	0	0	0	0	0	0
Domovy pro seniory	0	0	0	618	0	0	0	0	0	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0	0	0	0	0	20	8	0	0	0
Sociální poradny	0	0	0	0	0	0	12	0	0	0

Zdroj: Pro účely vyplnění byly využity informace z Registru poskytovatelů sociálních služeb a zároveň byla data konzultována se zúčastněnými subjekty a sociálními odbory.

Tabulka 76: Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v roce 2012

	Týdenní stacionáře		Domov pro osoby se zdravotním postižením			Domovy pro seniory	
		muži	ženy		muži	ženy	celkem
Posuzovaný správní obvod - celkem				71			556

	Domovy se zvláštním režimem			Chráněné bydlení			Azylové domy		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod - celkem	0	11	32						

Zdroj: data z Registru poskytovatelů sociálních služeb, vlastní šetření

sociální služby	děti a mládež do 18 let	dospělí	
		muži	ženy
domovy pro seniory		7	57
domovy se zvláštním režimem		11	32

Tabulka 77: Počet nákladů na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v roce 2012

Druh zařízení sociálních služeb	Celkové náklady (100 %)	Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní služby	Průměrné náklady na uživatele/den terénní služby	Průměrné náklady na uživatele/den pobytové služby
Domovy pro seniory	19093000	0	0	819,34
Domovy se zvláštním režimem	1257994	0	1060,48	2396,08

Následující tabulka přináší náklady subjektů spojené s jejich poskytováním sociálních služeb.

Vyčísleny jsou celkové náklady i průměrné náklady na uživatele a den.

Data byla využita z Registru poskytovatelů sociálních služeb a porovnána s reálnou praxí.

sociální služby	Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní služby	Průměrné náklady na uživatele/den terénní služby	Průměrné náklady na uživatele/den pobytové služby
Domovy pro seniory			819,34

Dobrovolnictví

obecné informace o dobrovolnictví

Státem podporovanou dobrovolnickou službu upravuje zákon č. 198/2002 O dobrovolnické službě ze dne 24. 4. 2002. Dobrovolnickou službou je činnost, při níž dobrovolník poskytuje pomoc nezaměstnaným, sociálně slabým, zdravotně postiženým, seniorům, imigrantům ..., pomoc při přírodních, ekologických nebo humanitárních katastrofách..., při uskutečňování rozvojových programů. Dle své povahy je dobrovolnická činnost krátkodobá nebo, je-li vykonávána po dobu delší než 3 měsíce, dlouhodobá. Dobrovolníkem může být fyzická osoba starší 15 let /při výkonu dobrovolnické služby na území ČR/ nebo starší 18 let /jde-li o výkon dobrovolnické služby v zahraničí/. Dobrovolník vykonává dobrovolnickou službu na základě smlouvy uzavřené s vysílající organizací. Vysílající organizace získává od Ministerstva vnitra akreditaci a to na základě doložení, že je schopna organizovat přípravu a realizovat dobrovolnické služby. Akreditace je udělována na dobu 3 let.

Počet organizací vykonávajících dobrovolnickou péči a počet jejich projektů v letech 2010, 2011 a 2012 v ORP Náchod

Dle Seznamu akreditovaných projektů MPSV na roky 2010 -2012 nebyly nalezeny žádné dobrovolnické organizace realizující své projekty/působící na území ORP. Ani z vlastního průzkumu nevyplývalo (včetně konzultace s Královéhradeckým krajem), že by v území nějaká organizace dobrovolníků působila. Obce nemají informace o žádných akreditovaných ani neakreditovaných dobrovolnických službách v sociální oblasti na území ORP Náchod.

Dobrovolnickou činnost využívá např. Hospic Anežky České v Červeném Kostelci. Náplní dobrovolníků je např. péče o zahradu a pokojové rostliny, rozhovory s pacienty, služba v recepci, obsluha v čajovně, šití a spravování prádla, pomoc při jednorázových kulturních akcích. Nejedná se tedy o dobrovolnické služby v sociální oblasti.

Zaměření dobrovolnických projektů v letech 2010, 2011 a 2012

Vzhledem k tomu, že nebyly nalezeny žádné dobrovolnické organizace aktivně působící na území ORP, nelze stanovit ani počet a zaměření jejich projektů.

4.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

Tabulka 78 Analýza dotčených skupin

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1.	poskytovatelé služeb	<p>naplněná kapacita zařízení</p> <p>dostatek finančních prostředků</p> <p>podpora ze strany zřizovatele a dalších orgánů přispívajících na jejich provoz (MPSV, kraj, apod.)</p> <p>kvalitní zaměstnanci</p>	<p>nedostatečná kvalita poskytovaných služeb</p> <p>špatná prezentace služby</p> <p>malá kapacita zařízení</p> <p>drahé služby</p> <p>nezájem zlepšovat úroveň zařízení</p> <p>nedodržování podmínek k přijetí uživatelů</p>	<p>informativní schůzky</p> <p>internet</p> <p>pravidelná komunikace mezi obcemi</p> <p>místní media</p>	<p>rozšíření kapacity potřebných zařízení poskytovaných služeb</p> <p>dotace na zkvalitnění zařízení sociálních služeb</p> <p>vytvoření komunitního plánu sociálních služeb</p> <p>prezentace výsledků</p>
2.	uživatelé služeb	<p>odpovídající kvalita zařízení</p> <p>příjemné zacházení od pracovníků v sociálních službách</p> <p>odpovídající časový fond pomoci dotčenému/né</p>	<p>nevhodné chování</p> <p>nedodržování řádu daného zařízení</p> <p>problémy s placením za služby</p>	<p>telefon</p> <p>internet</p> <p>informační materiály</p>	<p>zvýšit informovanost o dostupných sociálních službách</p>
3.	rodinní příslušníci	<p>dobré zacházení s uživatelem služeb</p> <p>včasná komunikace a informovanost</p> <p>odpovídající kvalita zařízení</p>	<p>problémy s placením za služby (pokud hradí za uživatele)</p> <p>neochota spolupráce</p> <p>nezájem o rodinného příslušníka v zařízení sociálních služeb</p>	<p>email</p> <p>telefon</p>	<p>zajištění včasného informování o situaci dotčeného/ne v zařízení sociálních služeb</p>
4.	veřejnost	<p>dobrá informovanost o dostupnosti zařízení sociálních služeb</p> <p>dostatečná nabídka poskytovaných druhů sociálních služeb</p>	<p>nezájem o problematiku sociálních služeb</p>	<p>informativní letáky</p> <p>prezentace dostupných sociálních služeb prostřednictvím webových stránek</p>	<p>zvýšení informovanosti veřejnosti o dostupných sociálních službách</p>

Tabulka 78 - pokračování

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
5.	představitelé obcí	dostatečná informovanost vlastních občanů uspokojení potřeb svých občanů spolupráce v rámci ORP	slabá spolupráce nezájem o spolupráci nedostatek finančních prostředků	pracovní schůzky starostů diskuze s občany komunikace se sociálním odborem	vytvoření komunitního plánu sociálních služeb spolufinancování sociálních služeb více obcemi zájem o sociální politiku využívání dotačních programů
6.	zaměstnanci v sociálních službách	odpovídající platové ohodnocení dobrý kolektiv profesionální vedení s dobrou organizací práce odpovídající pracovní podmínky možnost dalšího vzdělávání	nekvalifikovaný personál fluktuace zaměstnanců porušování pravidel a zákonů	porady newsletters	kvalitní nastavení odměňování benefity pravidelná komunikace
7.	kraj	uspokojení poptávky na území kraje efektivní rozložení služeb na území kraje efektivní strategie pro sociální služby pravidelná komunikace s ORP	slabý zájem o problematiku sociálních služeb změny legislativy nedostatek finančních prostředků	pracovní schůzky (se zřizovateli, poskytovateli, obcemi) prezentace činnosti na www	vytvoření komunitního plánu sociálních služeb orientace v dotační politice
8.	dárci, sponzoři	propagace a reklama	ukončení spolupráce	telefon	zlepšit úroveň propagace
		odpovídající využití poskytnutých finančních prostředků	neochota přispívat z důvodu zhoršených ekonomických podmínek	účast na různých akcích	zavést motivační opatření, aby dárci a sponzoři stále přispívali
10.	média	aktuální informace o sektoru sociálních služeb	zkreslení některých uvedených informací	telefon	pravidelná komunikace
			vlivem negativní prezentace špatný obrázek o zařízení sociálních služeb	účast na různých akcích	

Komentář: Tabulka 78 Analýza dotčených skupin je přehledem nejen cílových skupin, kterých se týká využívání či poskytování služeb, ale zároveň předkládá, co jednotlivé skupiny očekávají, jak komunikují, jaká opatření by jednotlivým skupinám mohla pomoci i jaká rizika představuje daná skupina pro ostatní subjekty. Vybrali jsme následujících 9 skupin, které se, dle našeho názoru, podílejí na tvorbě celkového fungování sociálních služeb v ORP Náchod. Zastoupeny jsou jak subjekty nabízející sociální služby /poskytovatelé, představitelé obcí, kraj, zaměstnanci v sociálních službách/, tak i i subjekty naopak využívající sociálních služeb /uživatelé, rodinní příslušníci, veřejnost/. Dotčenou skupinou jsou i média či sponzoři – subjekty, které mohou napomoci ke zkvalitnění fungování celého sociálního systému v ORP Náchod.

Očekávání jednotlivých skupin se samozřejmě liší. Pro uživatele a poskytovatele sociálních služeb je důležité především bezproblémové fungování sociální služby a dostatek finančních prostředků. Pro uživatele je prioritou naopak odpovídající kvalita, cenová dostupnost a dostatečná kapacita.

Každá ze zmíněných skupin představuje pro další subjekty pohybující se v sociálních službách i určitá rizika. Jedná se např. o nezáměr zlepšovat úroveň zařízení ze strany poskytovatelů či nedodržování podmínek k přijetí uchazečů. Ze strany uživatelů jde např. o nevhodné chování či o neochotu spolupracovat ze strany rodinných příslušníků. Všechna uvedená rizika mohou znesnadňovat a zneprůjemňovat fungování celého sociálního prostředí.

Uvedené skupiny vítají pravidelnou, ale zároveň jednoduchou vzájemnou komunikaci, a to následujícími způsoby: osobní schůzky, internet, média, telefon.

Uvedená navržená opatření vedou k celkovému plnohodnotnému fungování všech složek zapojených do sociálního systému v ORP Náchod.

Tabulka 79: Analýza cílových /vyloučených/ skupin – specifikace potřeb, očekávání...

č	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1	Senioři	dostatek míst v domech pro seniory, dostupnost finančních prostředků, důstojné jednání, možnost uplatnění, zájem rodiny, kvalitní soc. poradenství	zvyšující se počet seniorů, apatie seniorů, neochota rodinných příslušníků postarat se o seniory, nízká kvalita některých domů pro seniory, nepravidelné užívání soc. služeb	kluby, společná setkávání, informovanost na stránkách obcí, místní rozhlas	optimální pokrytí regionu domovy pro seniory, podpora rodin, pečujících o seniory, zapojení seniorů do aktivního života, fungující kluby, skupiny
2	Osoby se zdravotním postižením	dostatek finančních prostředků, nabídka uplatnění v běžném životě, zájem okolí, omezení zbytečných administrativ, kvalitní soc. poradenství	nižší kvalita odvedené práce, pracovní omezení, náročné zázemí, nepravidelné užívání soc. služeb	společná setkávání, zapojení do dobrovolnické činnosti, kluby, prezentace na stránkách obcí, místní rozhlas	trvalé zajištění finančních prostředků, podpora rodin starajících se o postižené členy, možnost denních a týdenních center pro ulehčení rodinám, chráněné dílny, podpora firem a subjektů zaměstnávajících postižené
3	Lidé 18-26 let v nepříznivé sociální situaci	pomoc okolí, finanční zázemí, pracovní uplatnění, otevřenost společnosti, právní pomoc	neznalost a nezkušenost z fungujících rodin, absence kladných návyků společnosti, absence pozitivních vzorů, špatná orientace ve společnosti	domovy s kvalifikovaným personálem, odborné působení, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, trénink praktických dovedností	domy na půli cesty, odborná pomoc, poskytování sociálního poradenství, využívání operačních programů EU /zaměstnanost/
4	Opuštěné matky s dětmi	rychle dostupná pomoc okolí při překlenutí tíživé životní situace, pochopení a aktivní zájem okolí, finanční zajištění, pracovní uplatnění	špatná zaměstnatelnost, nedůvěra v okolí, předávání špatných příkladů na další generace	fungující azylové domy poskytující bezpečné a sociální služby, kluby pro lidi se stejnými zkušenostmi	dostatek zařízení poskytující zázemí s odborným personálem, podpora spolupracujících firem
5	Sociálně vyloučené skupiny	finanční zajištění, pochopení společností, dostupná pomoc, nabídka volných míst	absence vzorů v dané komunitě v oblasti práce, školství	spolupráce s terénními pracovníky, spolupráce se školami a volnočasovými službami	podpora rodinného života, vhodná nabídka smysluplného trávení volného času, rovnoprávnost v dodržování pravidel celé společnosti, využití operačních programů EU /zaměstnanost/

Komentář: Tabulka 79 dopodrobna vystihuje očekávání, způsoby komunikace, rizika, která daná skupina představuje pro společnost a okolí a opatření, která by mohla vést k řešení problémů daných vyloučených skupin. Pro ORP Náchod jsme v oblasti sociální zvolili následující vyloučené skupiny: senioři, osoby se zdravotním postižením, lidé 18-26 let v nepříznivé sociální situaci, opuštěné matky s dětmi a ostatní vyloučené skupiny, kam lze zařadit např. národnostní menšiny.

Jedná se o skupiny, které se v určité životní etapě dostávají do sociálních problémů. A je právě na okolí a silném dobře fungujícím sociálním systému, aby těmto lidem pomohl danou situaci překonat a napomohl jim se co nejrychleji zařadit zpět do běžného života. Toto se samozřejmě týká především uvedených skupin – lidé 18-26let v nepříznivé situaci, opuštěné matky s dětmi a ostatní vyloučené skupiny. Jiná situace je u seniorů, které „přirozeně“ vyčleňuje věk a zdravotní problémy a osoby se zdravotním postižením, jejichž handicap je nevratný a je nutné jim pomoci se začleněním do většinové společnosti dle jejich možností. Důležitá je i pomoc rodinám, které o takovéto obyvatele pečují.

Tabulka 80: Analýza rizik v oblasti sociálních služeb v ORP Náchod

Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
		P	D	V = P.D		
Finanční riziko	slabá podpora zařízení sociálních služeb jednotlivými zřizovateli	2	4	8	vyhledání alternativních podporovatelů (sponzoři, dárce)	poskyvatelé zařízení sociálních služeb, zprostředkovaně i uživatelé
	nedostatečné dotace na provoz od státu	3	4	12	vyhledání alternativních podporovatelů (sponzoři, dárce)	zřizovatelé a poskyvatelé zařízení sociálních služeb, zprostředkovaně i uživatelé
	nedostatek prostředků na zkvalitnění služeb	3	3	9	žádost o dotace z fondů EU	zřizovatelé a poskyvatelé zařízení sociálních služeb, zprostředkovaně i uživatelé
	nedostatek prostředků na zvýšení potřebné kapacity	4	2	8	žádost o dotace z fondů EU	zájemci o sociální služby
Organizační riziko	není dostatečná reakce na demografický vývoj	3	4	12	vytvoření komunitního plánu sociálních služeb	obce, zájemci o sociální služby
	nezájem obcí spolupracovat	1	5	5	podpora meziobecní spolupráce	obce, zařízení sociálních služeb
	špatné zajištění provozu dané organizace	2	3	6	kontrola ze strany zřizovatele	daná organizace, zájemci o sociální služby
	zrušení zařízení sociálních služeb, jejichž provozovatelé mají sídlo v Praze (nezájem o tento region)	2	4	8	rozvíjení spolupráce s těmito provozovateli	obce, zájemci o sociální služby
Právní riziko	nevhodná změna legislativy - vyšší náklady na služby, složitější systém financování	2	5	10	upozornění na nevhodnou změnu legislativy	téměř všechny subjekty zainteresované v resortu sociálních služeb
Technické riziko	nedostačující vybavení zařízení sociálních služeb	3	4	12	žádost o dotace z fondů EU	zájemci o sociální služby
	špatný technický stav objektů, kde jsou zařízení sociálních služeb koncentrovány	2	4	8	žádost o dotace z fondů EU	obce, zájemci o sociální služby, poskyvatelé sociálních služeb
Věcné riziko	nezájem uživatelů a rodinných příslušníků o určité sociální služby	1	3	3	podpora zlepšení informovanosti	dané zařízení sociální služby, o které není zájem
	slabá informovanost o dostupných zařízeních sociálních služeb	3	3	9	podpora zlepšení informovanosti	zájemci o sociální služby, obce, rodinní příslušníci

Jak z tabulky č.80 vyplývá, největší riziko spatřujeme v nedostatku finančních prostředků na zajištění provozů zařízení poskytujících sociální služby. Zde bychom řešení viděli v žádostech o dotace z fondů EU. Stejně řešení by jistě přicházelo v úvahu i u dalšího rizika, a tím je nedostačující vybavení zařízení sociálních služeb. Taktéž právní riziko – nevhodné a časté změny legislativy, které s sebou přinášejí zbytečné zvyšování nákladů a finanční riziko - složitější systém financování sociálních služeb získaly v našem přehledu analýz rizik celkem vysoké body. Částečným řešením je neustálé upozorňování na nevhodné změny.

Jako možné řešení organizačního rizika – nedostatečná reakce společnosti na demografický vývoj, kdy se již několik let neustále hovoří o stárnoucí populaci, bude v našem regionu vytvoření Komunitního plánu sociálních služeb. Spolupráce 36 obcí ORP Náchod tak snad povede v sociální oblasti k řízenému řešení dané problematiky.

4.1.4. SWOT analýza sociálních služeb

Tabulka 81: Swot analýza

Silné stránky	Slabé stránky
1. poměrně velké množství organizací poskytujících sociální služby	1. kapacita DpS je vesměs naplněna– problém nárůstu počtu seniorů
2. dobrá úroveň současných sociálních zařízení	2. dlouhá čekací doba u některých domovů seniorů
3. malá vzdálenost mezi obcemi ORP	3. absence týdenního stacionáře
4. snaha obcí sociální situaci řešit	4. absence některých druhů sociálních služeb
5. přítomnost pečovatelské služby v populačně větších obcích ORP včetně zajištění okolí	5. absence sociálního podnikání
6. solidarita mezi obyvateli na venkově	6. naplněná kapacita některých sociálních poraden
7. široké spektrum poraden	7. malá informovanost o sociálních službách mezi obyvateli
	8. téměř čtvrtina organizací poskytujících sociální služby má sídlo v Praze – riziko ukončení činnosti
Příležitosti	Hrozby
1. vytvořit komunitní plán sociálních služeb	1. nevhodná změna legislativy
2. udržení stávajících sociálních služeb	2. snižování příspěvků a provozních dotací na fungování zařízení sociálních služeb
3. dotace z EU - např. na zkvalitnění zařízení sociálních služeb, na opravu nevyhovujících objektů	3. nereagování na trend demografického vývoje
4. poskytovat v ORP druh služby "Služby následné péče"	4. nereagování na horšící se technický stav některých objektů, kde jsou zařízení sociálních služeb
5. poskytovat v ORP druh služby "Podpora samostatného bydlení"	5. zhoršování kvality nabízených služeb
6. podpora vytváření nových pracovních příležitostí pro handicapované obyvatele	6. neřešení, pouhé přesunování obyvatel ohrožených sociálním vyloučením
7. podpora a rozvoj sociálního podnikání	7. neochota obcí při spolupráci
8. lepší úroveň spolupráce (poskytovatelé služeb, obce)	8. snižující se ochota pomáhat spoluobčanům

Ve výše uvedené swot analýze, týkající se sociálních služeb oblasti ORP Náchod, jsme se na základě vlastního šetření/komunikace s představiteli obcí, sociálními subjekty.../ snažili vystihnout silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby sociální oblasti v ORP Náchod. V současné době se vět-

šina obcí ORP Náchod snaží svým seniorům základní sociální služby zprostředkovat, i když samozřejmě jednodušší je to pro obyvatele větších měst. Zřízení speciálních sociálních služeb jako stacionáře, azylové domy ... je pro malé obce nedostupné a obyvatelé se musejí spolehnout na služby těchto zařízení v Náchodě. Velkou výhodou celého regionu je snadná dostupnost.

4.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Sociální služby v ORP Náchod jsou v současnosti poskytovány především lokálně a neprobíhá zde společné komunitní plánování. Poskytovatelé sociálních služeb jsou situováni do větších měst ORP (Náchod, Hronov, Červený Kostelec, Česká Skalice, Police nad Metují). Obce v jejich správním obvodu poté přispívají poskytovatelům sociálních služeb na služby, které využívají (pokud za ně neplatí samotní klienti), případně přispívají na jejich provoz v případě, že je jejich klientem obyvatel obce. Ve většině případů by však jednotlivé obce uvítaly rozšíření či tvorbu nových služeb (ambulantní či terénní), které by byly poskytovány i na jejich území.

Všechny větší obce v ORP Náchod – Náchod, Police nad Metují, Hronov, Česká Skalice, Červený Kostelec se zaměřují na řešení otázky stárnoucí populace a s tím spojené potřeby existence **domovů pro seniory a pobytovým službám s pečovatelskou službou**. Na území měst Hronov, Náchod, Police nad Metují jsou seniorům k dispozici dokonce dvě takováto zařízení. Celkový počet v regionu je 6 domovů pro seniory, chráněné bydlení v Bezděkově n/M, Dům s pečovatelskou službou v Polici nad Metují a v Hronově. Ani to však nepokrývá místní poptávku. Například Domov odpočinku ve stáří Justynka se neustále potýká s převyšující poptávkou. Stejně na tom jsou Domov důchodců Náchod, Městské středisko sociálních služeb MARIE, Domovy Na Třešňovce v České Skalici a převyšující poptávku má i Domov důchodců v Polici nad Metují. Obce tak do svých zařízení přijímají jen své občany a občany z jejich správního obvodu.

Vzhledem ke stárnoucímu obyvatelstvu a nárůstu počtu uživatelů sociálních služeb je v budoucnu nutnost tyto služby rozšířit a spolupracovat na jejich rozvoji.

Pečovatelské služby /terénní služby/ opět poskytují především města ORP Náchod – Police n/M s kapacitou 50 lidí denně pokrývá poptávku. Náchod /Charitní pečovatelská služba Náchod – kapacita 25 lidí/denně, MěSSS Marie – 260 lidí /denně, Společné cesty – kapacita 70 lidí/denně/ což dostatečně pokrývá poptávku. Hronov – pečovatelská služba s kapacitou 70 lidí/denně, poptávka pokryta. Česká Skalice – pečovatelská služba s kapacitou 70 lidí/denně.

Velká část malých obcí na území ORP Náchod však pečovatelské služby vůbec nenabízí a z některých dotazníků i vyplynulo, že ani netuší, zda některý z občanů jejich obce nějaké služby z jiného města využívá. Neposkytování pečovatelských služeb uvedly následující obce: **Stárkov** /cca 650 obyvatel/, **Vysoká Srbská** /cca 240 obyvatel/, **Žďárky**/cca 560 obyvatel/,**Velké Poříčí** /cca 2450 obyvatel/, **Studnice** /cca 1100 obyvatel/, **Borová** /215 obyvatel/, **Bukovice**/cca 370 obyvatel/,**Machov** /cca 1060 obyvatel/, **Provodov-Šonov** /1200 obyvatel/, **Dolní Radechová**/cca 720 obyvatel/,**Suchý Důl**/cca 420 obyvatel/,**Velké Petrovice** /cca 370 obyvatel/, **Žďár n/M** /cca 650 obyvatel/, **Litoboř** /cca 210 obyvatel/, **Žernov** /cca 250 obyvatel/, **Velká Jesenice** /cca 730 obyvatel/, **Vestec** /cca 160 obyvatel/, **Brzice** /cca 200 obyvatel/, **Mezilečí** /cca 140 obyvatel/, **Říkov** /cca 200 obyvatel/, **Hoříčky**/cca 540 obyvatel/, **Šestajovice** /cca 3110 obyvatel/, **Černčice** /cca 450 obyvatel/. Část obcí ORP Náchod pro své občany využívá pečovatelských služeb nabíze-

ných blízkými městy. Jedná se o Českou Metuji, Vysokov, Nový Hrádek, Slatina n/Ú, Rychnovek, Chvalkovice, Jasenná, Kramolna, Bezděkov n/M.

Pro malé obce je velmi složité a především finančně náročné zajišťovat pro své obyvatele vlastní pečovatelské služby. Blízkost větších měst, která tyto služby nabízejí, však přímo vyzývá k bližší meziobecní spolupráci na této úrovni.

Sociální poradny jsou umístěny jen v Náchodě. Blízkost do ostatních měst však částečně vyrovnává jejich absenci v ostatních městech a obcích. Zřizovateli poraden jsou však většinou subjekty zapsané na území Hradce Králové. Občané v tíživých situacích mají na území ORP Náchod možnost využít služeb těchto poraden: Občanské poradenské středisko s kapacitou 8 konzultací a 8 intervencí denně, Manželská a rodinná poradna s kapacitou 8 klientů denně, Centrum pro zdravotně postižené a Centrum vozíčkářů a zdravotně postižených – kapacity neuvádějí, Tyflocentrum – centrum pro zrakově postižené, kapacitu neuvádějí a Středisko výchovné péče, kapacitu neuvádějí. V současné době je největší poptávka po službách Občanského poradenského střediska, a to v oblasti řešení dluhové problematiky a Manželské a rodinné poradny. Obě poradny hlásí mnohonásobně převyšující poptávku.

Možným řešením převyšující poptávky je možnost přilákat do regionu další subjekty poskytující tyto služby v rámci Královéhradeckého kraje. Případně získání dalších finančních prostředků pro stávající subjekty poskytující v ORP Náchod své služby, aby mohly rozšířit své služby.

Největší město ORP Náchod – Náchod nabízí pro celý region služby denního stacionáře, Domov pro osoby se zdravotním postižením BETANIE, azylový dům U sv. Anny, Dům na půli cesty a nízkoprahové zařízení pro děti a mládež. V regionu ale zcela chybí centrum denních služeb, týdenní stacionář, nízkoprahová denní centra, noclehárny, terapeutické komunity a sociálně terapeutické dílny, zařízení rané a následné péče a centra sociálně rehabilitačních služeb. Ne všechna tato zařízení je jistě potřeba v ORP Náchod zřizovat. Absence zařízení následné péče pro starší občany, kteří zůstali sami a po těžkých nemocech a úrazech se již nemohou o sebe sami postarat, jistě tíží nejednoho seniora.

Jediným řešením je získání dalších finančních prostředků na rozšíření služeb stávajících subjektů.

Komunitní plánování v sociální oblasti v ORP Náchod

V roce 2006 byl v ORP Náchod vytvořen komunitní plán sociálních služeb. V současné době probíhá úzká spolupráce v rámci sociálních služeb s Krajským úřadem v Hradci Králové. V souvislosti s tvorbou a připravovanou aktualizací Strategického plánu Města Náchoda bude aktualizováno i komunitní plánování v sociální oblasti.

Možnost spolupráce MOS se SO ORP Náchod

1. Komunitní plánování rozvoje sociálních a souvisejících služeb pro celé území ORP – pravidelná setkání, komunikace s odborníky.
2. Podpora vzniku nových a rozšíření stávajících služeb pro cílové uživatele – podpora ze strany obcí ORP, krajů i státu (dotace) v oblasti získání finančních prostředků z EU.
3. Podpora dobrovolnictví (zapojení nezaměstnaných do dobrovolnické činnosti k opětovnému získání pracovních návyků). Podpora sociálního podnikání (vznik nových pracovních míst) výhod-

ným pronájmem volných prostor v majetku obcí. Podpora aktivního zapojení seniorů do veřejného života.

4.2. Návrhová část pro oblast sociálních služeb

4.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Sociální služby“, na jejímž základě byly připraveny Nástiný opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti sociálních služeb.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí z území ORP Náchod a ze zástupců organizací působících v oblasti sociálních služeb v tomto území. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma sociálních služeb.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

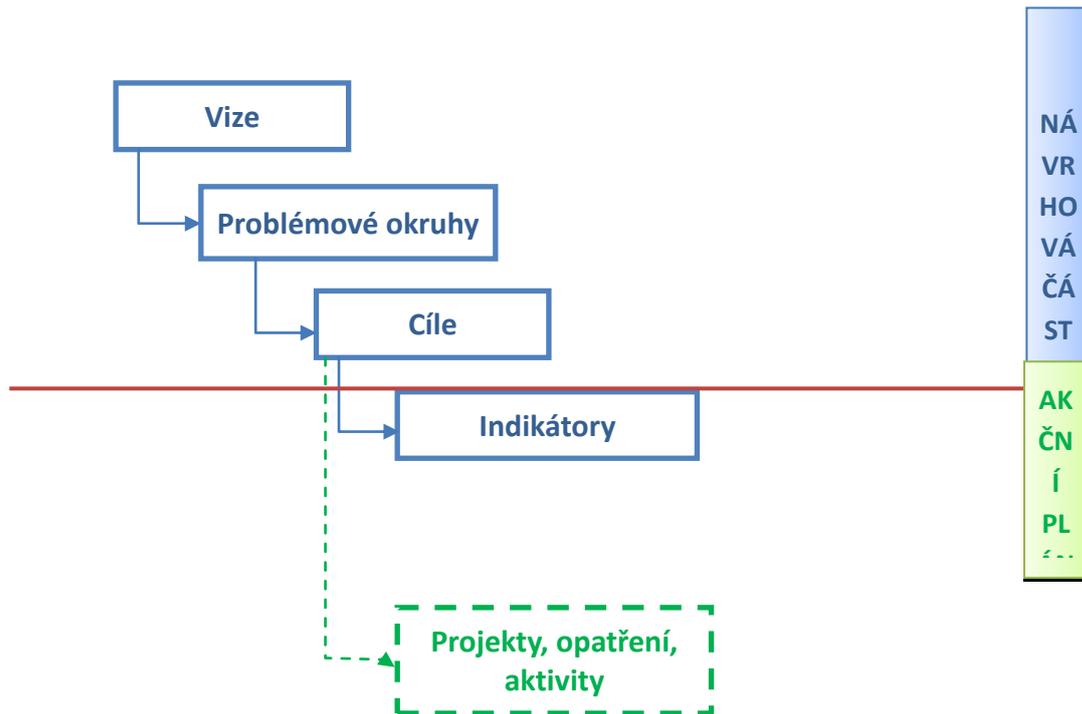
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Graf č. 5: Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Sociální služby“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize meziobecní spolupráce			
Sociální služby	Nedostatečná kapacita v domovech pro seniory	Nabídka pečovatelských služeb nepokrývá celé území ORP Náchod	Absence aktuálního komunitního plánu sociálních služeb v ORP Náchod
	Zajištění dostatečného pokrytí terénních a ambulantních služeb po celém ORP Náchod a snaha o udržení seniorů v přirozeném prostředí	Rozšíření spolupráce obcí Českoskalicka v oblasti pečovatelských služeb	Vytvoření aktuálního Komunitního plánu sociálních služeb v ORP Náchod

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

4.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Obecná vize

Ve správním území ORP Náchod jsou respektovány fungující vazby mezi obcemi. Vzájemná spolupráce se rozvíjí vždy v oblastech aktuálních potřeb a současně probíhá v několika stávajících svazcích obcí, MAS i jednotlivě mezi obcemi. Oblast odpadového hospodářství řeší společně vždy seskupení menších obcí. Kapacita předškolních, školních i mimoškolních zařízení odpovídá současným potřebám mládeže i jejich rodičů daného území. Požadavky a potřeby všech dotčených v oblasti sociálních služeb a péče zahrnuje komunitní plán ORP. Administrativní zátěž pomáhají obcím řešit profesionálně fungující svazky obcí.

4.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Vymezení problémových okruhů sociální oblasti v ORP Náchod

Problémové okruhy ORP Náchod	
1.	Nedostatečná kapacita v domovech pro seniory
2.	Nabídka pečovatelských služeb nepokrývá celé území ORP Náchod
3.	Absence aktuálního komunitního plánu sociálních služeb v ORP Náchod

Zdroj: zpracování analytické části k tématu Sociální služby

Problémový okruh č.1

1. Nedostatečná kapacita v domovech pro seniory

1a) Věcné argumenty

Všechny větší obce v ORP Náchod – Náchod, Police nad Metují, Hronov, Česká Skalice, Červený Kostelec se zaměřují na řešení otázky stárnoucí populace a s tím spojené potřeby existence domovů pro seniory a pobytových služeb s pečovatelskou službou. Na území měst Hronov, Náchod, Police nad Metují jsou seniorům k dispozici dokonce dvě takováto zařízení. Celkový počet v regionu je 6 domovů pro seniory, chráněné bydlení v Bezděkově n/M, Dům s pečovatelskou službou v Polici nad Metují a v Hronově. Ani to však nepokrývá místní poptávku po těchto službách. Příkladem může být třeba Domov odpočinku ve stáří Justynka v Hronově, který se neustále potýká s převyšující poptávkou klientů po volných místech. Stejně na tom jsou i Domov důchodců Náchod, Městské středisko sociálních služeb MARIE Náchod, Domovy Na Třešňovce v České Skalici či Domov důchodců v Polici nad Metují. Důsledkem je, že obce tak do svých zařízení přijímají jen své občany a občany ze svého správního obvodu. Na obyvatele menších samostatných obcí se většinou nedostane.

1b) Příčiny problému

Zvyšující se počet seniorů - v posledních letech dochází k tzv. Demografickému stárnutí, což je proces při němž se zvyšuje podíl seniorů a snižuje se podíl dětí mladších 15 let. Hlavní příčinou demografického stárnutí je spolu s poklesem porodnosti trvalý pokles specifických měr úmrtnosti, což vede k častějšímu dožívání se vyššího a vysokého věku.

Absence vzoru péče o starší členy rodiny u mladé generace - na zvýšeném zájmu o pobyt v domovech pro seniory má vliv i současný způsob života naší společnosti. Mladá generace již nemá vzory péče o starší členy rodiny. Obecně v naší společnosti nežijí pohromadě rodiny složené z několika generací.

Finanční náročnost udržitelnosti objektů pro zřizovatele – pro menší obce ORP Náchod je udržení funkčního zařízení pro seniory vzhledem k jejich rozpočtu nemyslitelné.

Další možné příčiny

- finanční tlak na životní způsob mladé generace
- nedostatečný bytový prostor u mladé generace

3c) Důsledky neřešení problému

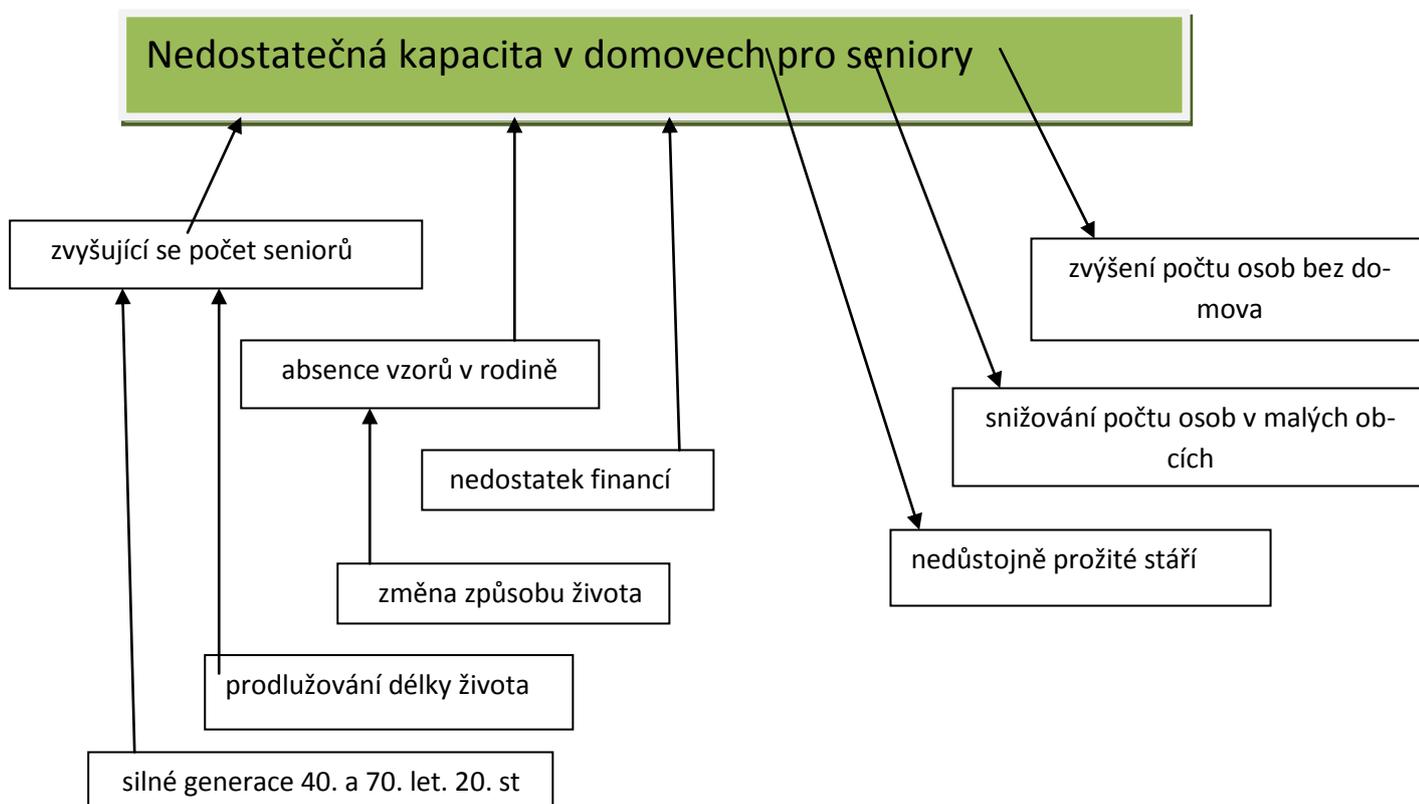
Vzhledem ke stárnoucímu obyvatelstvu a nárůstu počtu uživatelů sociálních služeb je v budoucnu nutné tyto služby rozšířit a spolupracovat na jejich rozvoji.

Neřešení daného problému může vést např. k jakémusi odsunutí seniorů na okraj společnosti. Pocit, že až člověk nebude moci se sám o sebe postarat a zůstane tak závislý na více či méně blízkých lidech, může být pro spoustu obyvatel deprimující. Vytvoření dostatku kvalitních domovů pro seniory či domovů se zvláštním režimem nabídne staré generaci jistotu, že nemusí mít obavy z neplnhodnotného prožití stáří a vždy má možnost využít nabízených sociálních služeb.

Neřešení problému může mít také částečně vliv na ubývání obyvatel v malých obcích, které nemají pro své obyvatele zabezpečen život ve stáří. Lidé se z vesnic vystěhovávají do měst a noví lidé do malých vesnic daleko od měst nepřicházejí.

Dalším důsledkem může být i zvýšený počet starších osob, které se ocitnou bez domova.

Strom problémů – grafické znázornění problémového okruhu 1

Problémový okruh č.2

2. Nabídka pečovatelských služeb nepokrývá celé území ORP Náchod

2a) Věcné argumenty

Pečovatelské služby /terénní služby/ poskytují především města ORP Náchod – Police n/M s kapacitou 50 lidí denně pokrývá poptávku. Náchod /Charitní pečovatelská služba Náchod – kapacita 25 lidí/denně, MěSS Marie – 260 lidí /denně, Společné cesty – kapacita 70 lidí/denně/ což dostatečně pokrývá poptávku. Hronov – pečovatelská služba s kapacitou 70 lidí/denně, poptávka pokryta. Česká Skalice – pečovatelská služba s kapacitou 70 lidí/denně.

Velká část malých obcí na území ORP Náchod však pečovatelské služby **vůbec nenabízí** a z některých dotazníků i vyplývá, že ani netuší, zda některý z občanů jejich obce nějaké služby z jiného města využívá. Neposkytování pečovatelských služeb uvedly následující obce: **Stárvov** /cca 650 obyvatel/, **Vysoká Srbská** /cca 240 obyvatel/, **Žďárky** /cca 560 obyvatel/, **Velké Poříčí** /cca 2450 obyvatel/, **Studnice** /cca 1100 obyvatel/, **Borová** /215 obyvatel/, **Bukovice** /cca 370 obyvatel/, **Machov** /cca 1060 obyvatel/, **Provodov-Šonov** /1200 obyvatel/, **Dolní Radechová** /cca 720 obyvatel/, **Suchý Důl** /cca 420 obyvatel/, **Velké Petrovice** /cca 370 obyvatel/, **Žďár n/M** /cca 650 obyvatel/, **Litoboř** /cca 210 obyvatel/, **Žernov** /cca 250 obyvatel/, **Velká Jesenice** /cca 730 obyvatel/, **Vestec** /cca 160 obyvatel/, **Brzice** /cca 200 obyvatel/, **Mezilečí** /cca 140 obyvatel/, **Říkov** /cca 200 obyvatel/, **Hoříčky** /cca 540 obyvatel/, **Šestajovice** /cca 3110 obyvatel/, **Černčice** /cca 450 obyvatel/. Část obcí ORP Náchod pro své občany využívá pečovatelských služeb nabízených blízkými městy. Jedná se o Českou Metuji, Vysokov, Nový Hrádek, Slatina n/Ú, Rychnovek, Chvalkovice, Jasenná, Kramolna, Bezděkov n/M.

2b) Příčiny problému

Finanční náročnost – zvyšující se počet seniorů má přímo úměrný vztah na vyšší počet zaměstnanců v pečovatelských službách. Větší obce poskytují své pečovatelské služby i pro vzdálenější části mimo vlastní správní území, což vede ke zvyšování nákladů na dopravu a zároveň k větší časové náročnosti pečovatelek a následné potřebě vyššího počtu zaměstnanců. Menší obce však na zajištění vlastních pečovatelských služeb nemají finanční prostředky.

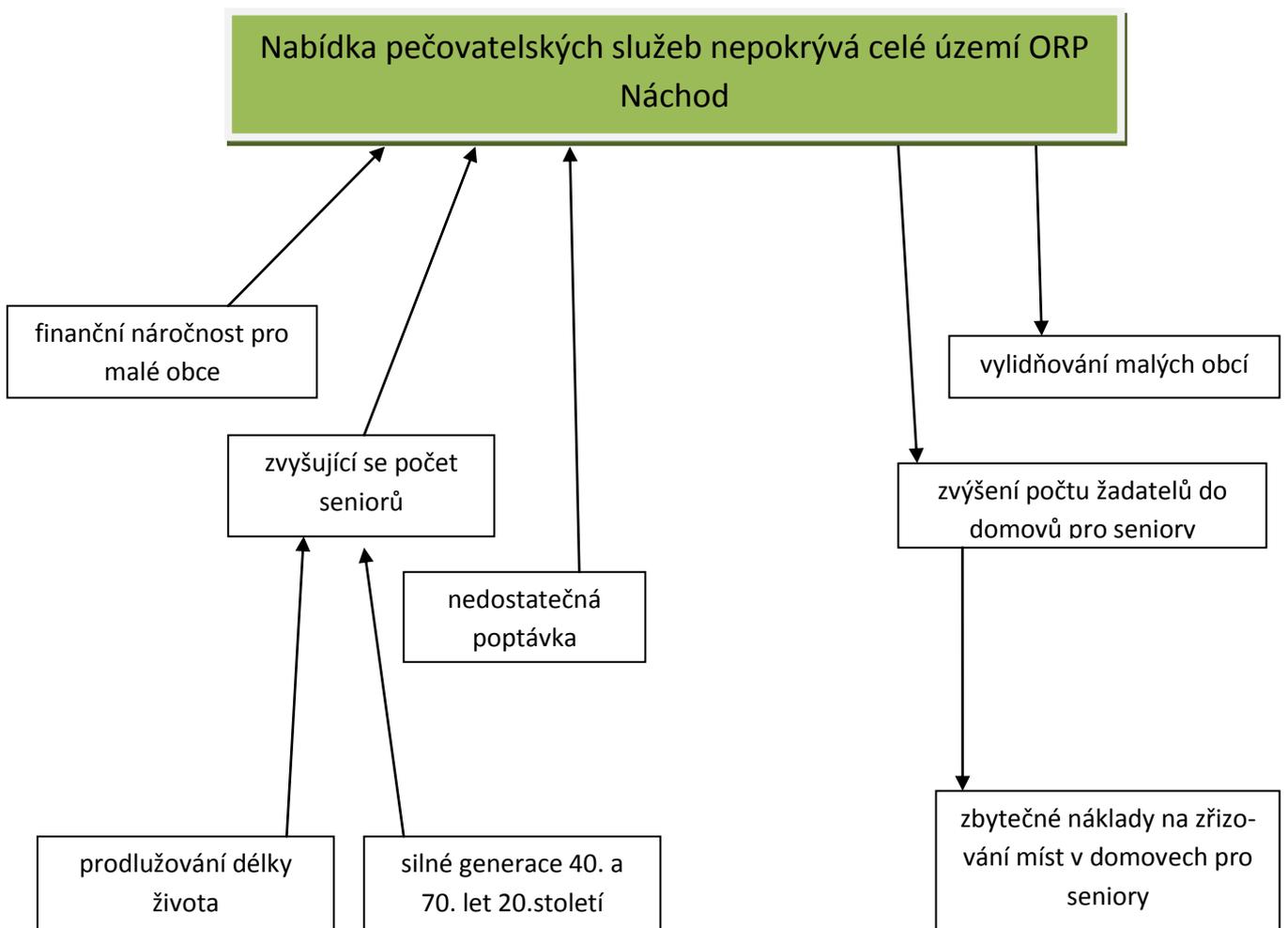
Zvyšující se počet seniorů - v posledních letech dochází k tzv. Demografickému stárnutí, což je proces při němž se zvyšuje podíl seniorů a snižuje se podíl dětí mladších 15 let. Hlavní příčinou demografického stárnutí je spolu s poklesem porodnosti trvalý pokles specifických měr úmrtnosti, což vede k častějšímu dožívání se vyššího a vysokého věku.

Nedostatečná poptávka – některé menší obce zaznamenávají jen malou poptávku po pečovatelských službách. Menšina seniorů, která by o zřízení takové služby zájem měla, se však musí podřídit většině. Trvalejší velikost zájmu je pro obce rozhodující.

2c) Důsledky neřešení problému

Vzhledem k narůstající poptávce obyvatel po pečovatelských službách i v menších obcích bude v budoucnu nutné tyto služby rozšířit a spolupracovat na jejich rozvoji. Neřešení tohoto problému může vést např. i ke zvýšenému počtu žadatelů o umístění v domovech pro seniory. Kvalitní a dostačující pečovatelské služby dostupné po celém ORP Náchod mohou být částečnou brzdou pro narůstající počet žádostí do domovů pro seniory ve větších obcích a zároveň sníží poptávku po budování domovů pro seniory v malých obcích. Samostatné a schopné seniory není potřeba hned umísťovat do domovů pro seniory, stačí jim jen poskytnout kvalitní pečovatelské služby. Nenabízené pečovatelské služby v menších obcích mohou vést k jejich vylidňování. V neposlední řadě je zajištění pečovatelských služeb méně finančně náročné než budování a udržování velkých domovů pro seniory.

Strom problémů – grafické znázornění problémového okruhu 2

Problémový okruh č. 3

3. Absence aktuálního komunitního plánu sociálních služeb v ORP Náchod

3a) Věcné argumenty

Komunitní plánování představuje cyklický proces, díky kterému je v ORP možné porovnat potřeby a současný stav poskytování sociálních služeb a to za aktivní účasti poskytovatelů, zadavatelů, uživatelů veřejných služeb a ostatní veřejnosti.

V roce 2006 byl v ORP Náchod vytvořen komunitní plán sociálních služeb. V současné době probíhá úzká spolupráce v rámci sociálních služeb s Krajským úřadem v Hradci Králové. V souvislosti s tvorbou a připravovanou aktualizací Strategického plánu Města Náchoda bude aktualizováno i komunitní plánování v sociální oblasti. V dnešní době není tedy pro koordinaci sociálních služeb v ORP Náchod využíván aktuální komunitní plán. V rámci ORP Náchod existuje jen málo obcí, které mají zpracován svůj Komunitní plán sociálních služeb, je to např. Náchod, Červený Kostelec, Velké Petrovice, Police nad Metují.

3b) Příčiny problému

Absence iniciativy v obcích ORP Náchod po vytvoření Komunitního plánu sociálních služeb pro celé ORP Náchod – některé obce ORP Náchod si vytvořily vlastní Komunitní plány, postavené tak, aby co nejefektivněji pokryly požadavky po sociálních službách na svém správním území. Žádná z obcí však nevyvíjí stálou aktivitu pro vytvoření Komunitního plánu pro ORP Náchod jako celek.

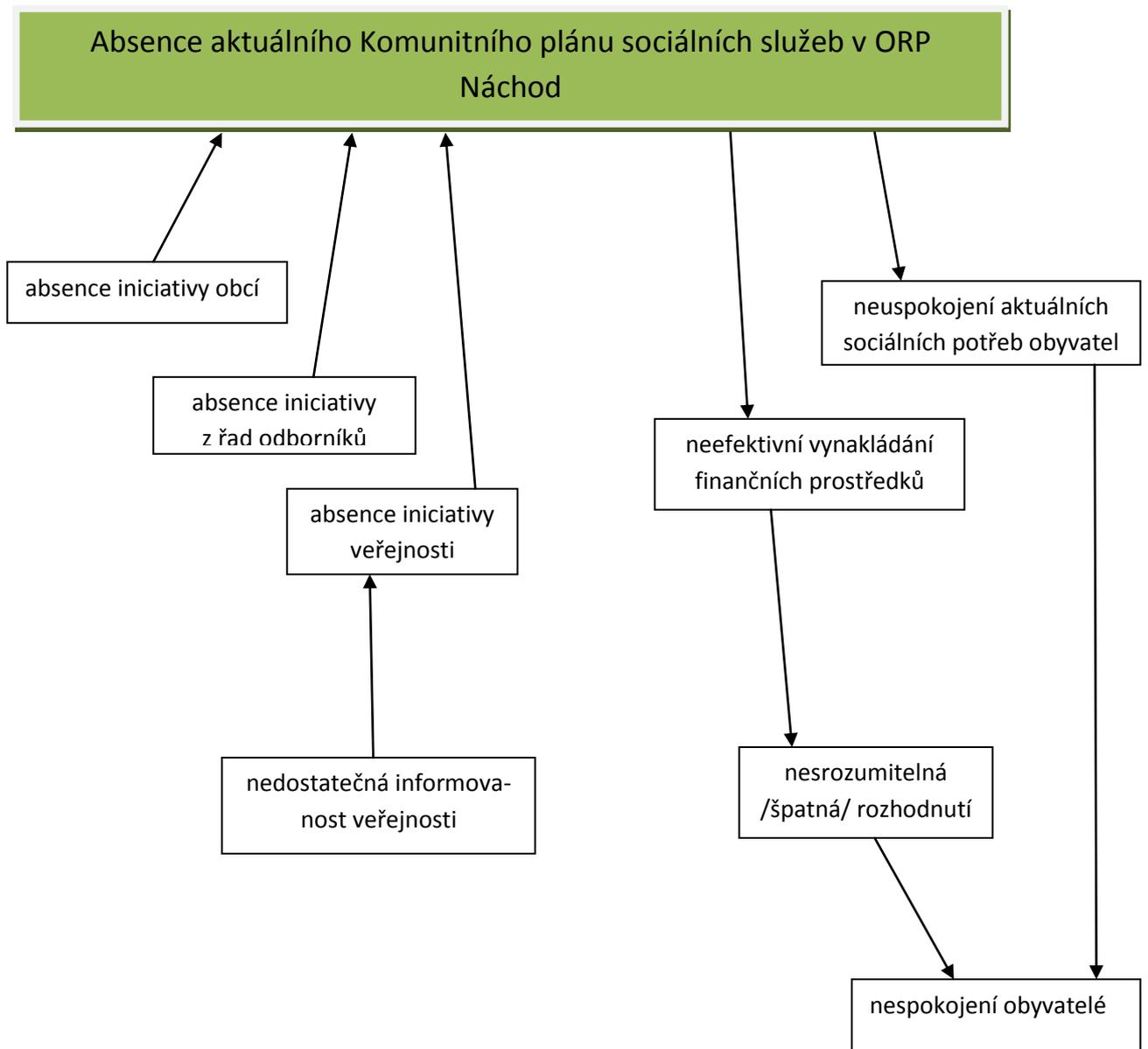
Absence iniciativy z řad odborníků sociálních služeb – důležité je zainteresování odborné veřejnosti do Komunitního plánování. Snahou odborníků by mělo být nejen pokrytí sociálních služeb ve své obci, ale vidět by měla být i snaha po celkovém pokrytí a snadnější koordinaci v celém území.

Absence iniciativy veřejnosti po vytvoření Komunitního plánu sociálních služeb v ORP Náchod – příčinou je pravděpodobně nezájem o věci, které se veřejnosti bezprostředně netýkají, neznalost a neinformovanost o možnosti Komunitního plánování sociálních služeb, na kterém by se mohli podílet.

3c) Důsledky neřešení problému

Důsledkem absence Komunitního plánu a sociálních služeb jsou často špatná a pro veřejnost nesrozumitelná rozhodnutí v poskytování sociálních služeb v rámci ORP Náchod, což vede k nespokojenosti obyvatel. Obyvatelé nerozumí, proč konkrétní služby jejich obec nenabízí a nevědí, kde by si je případně mohli objednat. Odborníky, uživateli a veřejností nepodložená rozhodnutí také mohou vést k neefektivnímu vynakládání finančních prostředků.

Strom problémů – grafické znázornění problémového okruhu 3

4.2.4. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Nedostatečná kapacita v domovech pro seniory
Cíl 1.1.	Zajištění dostatečného pokrytí terénních a ambulantních služeb po celém ORP Náchod a snaha o udržení seniorů v přirozeném prostředí
Popis cíle	Větší a část menších obcí ORP Náchod nabízí pro své seniory domov pro seniory, domov s pečovatelskou službou nebo chráněné bydlení pro seniory. Jedná se např. o Náchod, Polici nad Metují, Českou Skalici, Hronov, Velké Poříčí, Bezděkov nad Metují, Červený Kostelec či Velké Poříčí. Většina těchto zařízení hlásí převyšující poptávku po volných místech. Ta vyplynula i z dotazníků vyplňovaných představiteli obcí. Z podrobnějšího průzkumu bylo zjištěno, že poptávku po službách zvyšují také žádosti lidí, kteří nedosahují kritérií ať už zdravotních nebo finančních, které určují jejich přijetí. Část lidí také podává své žádosti v předstihu jen pro případ, že by je špatná životní situace v budoucnu dostihla. Kvalitní a celoplošné pokrytí terénních a ambulantních služeb po celém ORP Náchod vytvořené na základě jednotné metodiky poskytování takových služeb se jeví jako nejekonomičtější varianta řešení problému. Do domovů pro seniory by byli přijímáni obyvatelé, kteří zůstali sami, nemají oporu ve své rodině, či se rodina již o takového člena nedokáže postarat. Z dotazníkového šetření také vyplývá, že obce jsou ochotny na této bázi spolupracovat a tím podpořit udržení seniorů co nejdéle v jejich přirozeném prostředí. Vytvoření stejné nabídky terénních a ambulantních služeb pro všechny obyvatele v ORP Náchod opět předchází vytvoření jednotné Metodiky spolupráce.
Hlavní opatření	<ol style="list-style-type: none"> 1/ vytvoření jednotné Metodiky spolupráce v oblasti pečovatelských služeb Královéhradeckým krajem 2/ uzavření veřejnoprávních smluv mezi obcemi 3/ zpracování návrhu spolupráce 4/ projednání zpracovaného návrhu spolupráce radou Města Česká Skalice 5/ schválení navržené spolupráce Královéhradeckým krajem 6/ sjednání konkrétní spolupráce s jednotlivými obcemi 7/ stanovení individuálních plánů pro klienty
Název indikátorů k hodnocení cíle	
Správce cíle	Starosta obce Velká Jesenice

Problémový okruh 2	Nabídka pečovatelských služeb nepokrývá celé území ORP Náchod
Cíl 2.1	Rozšíření spolupráce obcí Českoskalicka v oblasti pečovatelských služeb
Popis cíle	Pečovatelské služby poskytují v současné době v ORP Náchod např. města Police nad Metují, Náchod, Hronov, Česká Skalice. Malé obce, kterých je v ORP Náchod většina, pečovatelské služby, kvůli vysokým finančním nárokům na provoz, samy neposkytují. Z prvotních dotazníků vyplynulo, že některé malé obce ani neví, jestli jejich občané využívají nabídku pečovatelských služeb z jiných obcí. Z druhého kola dotazníkového šetření vyplynulo, že část obcí na Českoskalicku cítí nedostatečnou kapacitu pečovatelských služeb ve svém regionu. Zároveň dotázaní zástupci obcí uvedli, že by byli ochotni na rozšíření pečovatelských služeb spolupracovat. Město Česká Skalice, sociální odbor, v současné době nenabízí dostatečnou kapacitu terénních a ambulantních služeb, kterou by mohli využít sousední obce, které pod Českou Skalici spadají. Jedná se o obce Velká Jesenice, Říkov, Vestec, Litoboř, Hoříčky, Lhota pod Hoříčkami, Mezilečí, Brzice, Žernov. Město Česká Skalice je však na řešení tohoto problému ochotno spolupracovat, při vhodném nastavení spolufinancování či poskytnutí dotací na rozšíření služeb do okolních obcí. Hlavním problémem rozvoje spolupráce mezi obcemi je absence jednotné Metodiky spolupráce mezi obcemi v oblasti pečovatelských služeb, jejímž tvůrcem by měl být Královéhradecký kraj ve spolupráci s MPSV, kde by bylo hlavně vyřešeno na základě, jakých mechanismů bude probíhat finanční vyrovnání mezi obcemi.
Hlavní opatření	1/ vytvoření jednotné Metodiky spolupráce v oblasti pečovatelských služeb Královéhradeckým krajem 2/ zpracování návrhu spolupráce 3/ projednání zpracovaného návrhu spolupráce radou Města Česká Skalice a zastupitelstvem dané obce 4/ uzavření veřejnoprávních smluv mezi obcemi 5/ schválení navržené spolupráce Královéhradeckým krajem 6/ zahájení poskytování služby klientům, uzavírání smluv a stanovení individuálních plánů pro klienty
Název indikátorů k hodnocení cíle	
Správce cíle	Starosta obce Velká Jesenice

Problémový okruh 3	Absence aktuálního komunitního plánu sociálních služeb v ORP Náchod
Cíl 3.1.	Vytvoření aktuálního Komunitního plánu sociálních služeb v ORP Náchod
Dílčí cíle	A/ vytvoření pracovní skupiny pro zpracování Komunitního plánu sociálních služeb v ORP Náchod B/ zpracování Komunitního plánu
Popis cíle	Území ORP Náchod, složené z 36 obcí, v současné době nedisponuje Komunitním plánem, který by mapoval celé území ORP. Pouze větší obce jako Náchod, Červený Kostelec, Police nad Metují mají zpracovány vlastní Komunitní plány pro své obce, v současné době však převážně již neaktuální. Základním krokem pro zpracování Komunitního plánu ORP je zformování pracovní skupiny, která zajistí způsob zmapování a vyhodnocení situace sociálních služeb v ORP Náchod. Jejím úkolem bude především vytipovat a následně oslovit spolupracující skupiny z řad odborné i laické veřejnosti, vytvořit mechanismy pro jejich aktivní zapojení, získat podporu ze stran obcí, vytvořit organizační strukturu pro zpracování Komunitního plánu, stanovit pravidla jednání, zpracovat SWOT analýzu .... Následně je třeba zpracovat představu rozvoje sociálních služeb obsahující – hlavní hodnoty tvořící základ při zpracování plánu, způsoby naplňování a dodržování, cíle, kterých má být v oblasti sociálních služeb dosaženo, definování překážek, které bude nutné překonat, zdroje, kterých lze využít, představu rozvoje. Závěrečným úkolem bude zpracování Strategie rozvoje sociálních služeb /Komunitního plánu/ a zajištění jejího schválení zastupitelstvy obcí.
Hlavní opatření	<ol style="list-style-type: none"> 1. vybrání členů pracovní skupiny 2. získání podpory představitelů zainteresovaných obcí 3. vytvoření organizační a řídicí struktury 4. stanovení pravidel jednání 5. provedení analýzy potřeb a stávajícího stavu 6. sestavení SWOT analýzy 7. stanovení směru vývoje sociálních služeb 8. zpracování návrhu rozvoje sociálních služeb 9. zpracování Komunitního plánu sociálních služeb 10. zařazení Komunitního plánu sociálních služeb na jednání zastupitelstev ke schválení
Název indikátorů k hodnocení cíle	
Správce cíle	Starosta obce Hronov

4.2.5. Indikátory

Problematika: Absence aktuálního komunitního plánu

Karta indikátoru výstupu

Cíl	Vytvoření aktuálního Komunitního plánu sociálních služeb v ORP Náchod		
Číslo indikátoru	1A		
Název indikátoru	Počet spolupracujících obcí ORP Náchod na vytvoření Komunitního plánu ORP Náchod		
Měrná jednotka	počet obcí		
Správce měřítka	starosta obce Hronov		
Roky	2013	2017	2020
Plán		36	36
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Pro zajištění optimálního fungujícího systému sociálních služeb na území ORP Náchod je nutné navázání spolupráce všech obcí na daném území. Jedná se o 36 obcí. Svými požadavky, připomínkami i odbornými názory přispějí ke smysluplnému pokrytí celého území sociálními službami.		
Metodika a výpočet:	počet obcí aktivně spolupracujících s pracovní skupinou		
Zdroj čerpání dat:	zprávy pracovní skupiny, obce		

Karta indikátoru výsledku

Problémový okruh	Absence aktuálního komunitního plánu sociálních služeb v ORP Náchod		
Číslo indikátoru	2A		
Název indikátoru	Vytvořený Komunitní plán		
Měrná jednotka	% zapracovaných obcí v Komunitním plánu		
Správce měřítka	vedoucí odboru sociálních věcí Náchod		
Roky	2013	2017	2020
Plán		60%	100%
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Spolupráce všech 36 obcí ORP Náchod povede k postupnému vytvoření kvalitního Komunálního plánu sociálních služeb pokrývajících a zohledňující požadavky a potřeby celého území ORP Náchod. Výsledkem jeho vytvoření bude předejití duplicitnímu poskytování některých sociálních služeb, zefektivnění financování poskytovaných sociálních služeb a spokojenost obyvatel regionu.		
Metodika a výpočet:	podíl zapracovaných obcí k celkovému počtu obcí		
Zdroj čerpání dat:	zprávy pracovní skupiny, obce		

Karta indikátoru výstupu

Cíl	Rozšíření spolupráce obcí Českoskalicka v oblasti pečovatelských služeb		
Číslo indikátoru	1B		
Název indikátoru	Počet spolupracujících obcí Českoskalicka		
Měrná jednotka	počet obcí		
Správce měřítka	starosta obce Velká Jesenice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10	10
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Jednotné nastavení spolupráce v oblasti poskytování pečovatelských služeb na území Českoskalicka je podmíněno nastavením jednotné Metodiky spolupráce mezi obcemi, jejímž tvůrcem by měl být Královéhradecký kraj. Spolupráce 10 obcí Českoskalicka by tedy měla být zacílena na komunikaci s Královéhradeckým krajem a zároveň musí být nastavena rovina komunikace mezi všemi obcemi, a to o způsobu efektivního poskytování pečovatelských služeb a formy spolufinancování.		
Metodika a výpočet:	celkový počet obcí s uzavřenou smlouvou s jednotným poskytovatelem služeb		
Zdroj čerpání dat:	obce		

Karta indikátoru výsledku

Problémový okruh	Nabídka pečovatelských služeb nepokrývá celé území ORP Náchod		
Číslo indikátoru	2B		
Název indikátoru	Počet zabezpečených obyvatel Českoskalicka pečovatelskou službou		
Měrná jednotka	počet obyvatel		
Správce měřítka	vedoucí odboru sociálních věcí Česká Skalice		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1200	1500
Skutečnost	950		
Popis měřítka:	Pro zajištění kvalitního a efektivního pokrytí pečovatelskými službami je nutná spolupráce obcí. V současné době město Česká Skalice nabízí poskytování pečovatelských služeb svým obyvatelům. Jedná se zhruba o 950 obyvatel. Spolupráce s okolními obcemi se zastaví v okamžiku vyčíslení nákladů spojených na zajištění pečovatelských služeb. Nastavení jednotných pravidel, jednotného financování povede ke zvýšení počtu zabezpečených obyvatel starších 65 let a to ihned, jakmile se lidé dostanou do stadia potřeby poskytnutí pečovatelských služeb. Naším cílem je poskytnutí pečovatelských služeb všem seniorům na území 10 obcí Českoskalicka, kteří o službu požádají. Předpokládáme tak 1 500 osob.		
Metodika a výpočet:	celkový počet zabezpečených obyvatel		
Zdroj čerpání dat:	zprávy obcí		

Problematika: nedostatečná kapacita v domovech pro seniory

Karta indikátoru výstupu

Cíl	Zajištění dostatečného pokrytí terénních a ambulantních služeb po celém území ORP Náchod a snaha o udržení seniorů v přirozeném prostředí		
Číslo indikátoru	1C		
Název indikátoru	Počet spolupracujících obcí ORP Náchod		
Měrná jednotka	počet obcí		
Správce měřítka	starosta obce Hronov		
Roky	2013	2017	2020
Plán		36	36
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<p>Jelikož se nedostatek volných míst týká celého ORP Náchod, je důležité, aby se na řešení tohoto problému od začátku podílelo co nejvíce obcí, nejlépe všechny, jež jsou součástí ORP Náchod. Jedná se o spolupráci 36 obcí. Řešením problému se jeví vytvoření efektivního a dostatečného pokrytí regionu ambulantními a terénními službami, které udrží seniory v přirozeném prostředí a sníží tak poptávku po umístění v domovech pro seniory. V rámci mikroregionů by měly hlavní aktivitu v tomto směru převzít sociální odbory větších měst /Police n/M, Hronov, Náchod, Česká Skalice, Červený Kostelec/.</p>		
Metodika a výpočet:	Počet spolupracujících obcí a počet obyvatel 65+		
Zdroj čerpání dat:	obce		

Karta indikátoru výsledku

Problémový okruh	Nedostatečná kapacita v domovech pro seniory		
Číslo indikátoru	2C		
Název indikátoru	Počet zabezpečených obyvatel ambulantními a terénními službami		
Měrná jednotka	počet obyvatel		
Správce měřítka	vedoucí odborů sociálních služeb Hronov		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10 000	13 000
Skutečnost	8 853		
Popis měřítka:	<p>V současné době jsou ambulantními a terénními službami téměř plně pokryty požadavky obyvatel žijících ve větších městech regionu /Police n/M, Hronov, Česká Skalice, Náchod, Červený Kostelec/. Pro obyvatele menších obcí, které nemají finanční možnosti tyto služby samy pro své obyvatele zajišťovat, celkové pokrytí neexistuje. Také se špatně získávají umístění v domovech pro seniory. Do roku 2020 bychom v regionu ORP Náchod rádi zmaximalizovali a zefektivnili ambulantní a terénní služby po celém regionu, čímž by se snížil počet žadatelů o umístění v domovech pro seniory a zvýšil počet seniorů nad 65 let žijících v přirozeném prostředí.</p>		
Metodika a výpočet:	Počet obyvatel 65+ a počet míst v domovech pro seniory a počet obslužených seniorů pečovatelskými službami		
Zdroj čerpání dat:	zprávy obcí, výroční zprávy domovů pro seniory		

4.3. Pravidla pro řízení strategie (implementační pravidla)

4.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Manažer strategie
Starosta obce Velké Poříčí
Starosta obce Hronov
Starosta obce Červený Kostelec
Starosta obce Česká Skalice
Starosta obce Police nad Metují

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1.	Zajištění dostatečného pokrytí terénních a ambulantních služeb po celém ORP Náchod a snaha o udržení seniorů v přirozeném prostředí	Starosta obce Velká Jesenice
2.1.	Rozšíření spolupráce obcí Českoskalicka v oblasti pečovatelských služeb	Starosta obce Velká Jesenice

3.1.	Vytvoření aktuálního Komunitního plánu sociálních služeb v ORP Náchod	Starosta obce Hronov

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1A	Počet spolupracujících obcí ORP Náchod na vytvoření Komunitního plánu ORP Náchod	Vedoucí odboru sociálních věcí Náchod
2A	Vytvořený Komunitní plán	
1B	Počet spolupracujících obcí Českoskalicka	Vedoucí odboru sociálních věcí Česká Skalice
2B	Počet zabezpečených obyvatel Českoskalicka pečovatelskou službou	
1C	Počet spolupracujících obcí ORP Náchod	Vedoucí odborů sociálních služeb Hronov
2C	Počet zabezpečených obyvatel ambulantními a terénními službami	

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu)⁵. Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.⁶

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	Každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

4.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

4.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok⁷. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů.⁸ Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Přípravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení

cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

4.4. Závěr, postup zpracování

4.4.1. Shrnutí

V rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností“ /č. projektu CZ 1.04/4.1.00/88.00001/ vznikl dokument o systému a fungování sociálních služeb v ORP Náchod. Jeho cílem bylo zmapování a popis sociálních služeb, zjištění předpokladu očekávaného vývoje, sestavení finanční analýzy, definování dotčených skupin a specifikace rizik, která brání nebo by mohla v budoucnu bránit v rozvoji sociálních služeb v ORP Náchod. Data byla shromažďována na základě dotazníků zaslaných obcím, z Registru poskytovatelů sociálních služeb MPSV a velmi důležitým zdrojem byla osobní komunikace se subjekty poskytujícími sociální služby v ORP Náchod /viz. Kapitola 4.4.2. Popis postupu tvorba strategie/.

V současné době působí ve správním obvodu ORP Náchod: 6 domovů pro seniory, 1 denní stacionář, 1 azylový dům, 1 dům na půl cesty, 1 nízkoprahové centrum pro děti a mládež, 6 sociálních poraden a další služby jako /1 tísňová péče, 1 sociální akviziční služba, 6 pečovatelských služeb, 1 osobní asistence a 4 odlehčovací služby/. Naopak je zde naprostá absence zařízení jako: noclehárny, sociálně terapeutické dílny či pracoviště rané a následné péče. Sociální služby v ORP Náchod jsou v současnosti poskytovány především lokálně a neprobíhá zde společné komunitní plánování. Poskytovatelé sociálních služeb jsou soustředěni především do větších měst regionu a menší obce v jejich správním obvodu, pokud služby využívají, přispívají na jejich provoz.

Z celkového zjištění a zpracování informací vyplývá jako nezbytné, řešit následující tři problémy: Absence Aktuálního komunitního plánu sociálních služeb v ORP Náchod, Nedostatečná kapacita v domovech pro seniory a Nabídka pečovatelských služeb nepokrývá celé území ORP Náchod. Jelikož stavba a rozšíření stávajících objektů domovů pro seniory je velmi finančně nákladné a většinu stávajících domovů pro seniory nezřizují obce, rozhodli jsme se v dokumentu pro řešení této otázky formou „zajištění dostatečného pokrytí terénních a ambulantních služeb po celém ORP Náchod“ a vyvinout tak maximální snahu o udržení seniorů v přirozeném prostředí co nejdéle. Problém nabídky na rozšíření pečovatelských služeb má v současné době snahu řešit například Odbor sociálních věcí Česká Skalice. Ten v současné době sice nabízí pro okolní obce možnost zakoupení pečovatelských služeb pro obyvatele, nicméně hlavní problém vidí v absenci jednotné Metodiky spolupráce mezi obcemi v oblasti pečovatelských služeb. Tvůrcem této metodiky by měl být Královéhradecký kraj ve spolupráci s MPSV. Dokument by měl jasně stanovovat, na základě jakých mechanismů bude probíhat finanční vyrovnání mezi obcemi. Problém absence Aktuálního komunitního plánu sociálních služeb v ORP Náchod je v současné době asi nejsnáze řešitelný. Obce správního obvodu ORP Náchod jsou ochotny spolupracovat na jeho tvorbě a jeho zpracování by mělo být hotové do roku 2020.

Snahou tvůrců dokumentu o sociálních službách bylo zmapovat co nejlépe fungování sociálních služeb v ORP Náchod. Jak se ale sociální služby budou v regionu dále vyvíjet, závisí nejen na poptávce ze stran potencionálních uživatelů sociálních služeb, ale především na vývoji politické situace v daném regionu i v celé ČR. Podklady a výsledky ze vzniklého dokumentu mohou posloužit např. pro využití sociálními odbory v regionu či dalším orgánům pohybujícím se v oblasti sociálních služeb.

4.4.2. Popis postupu tvorby strategie

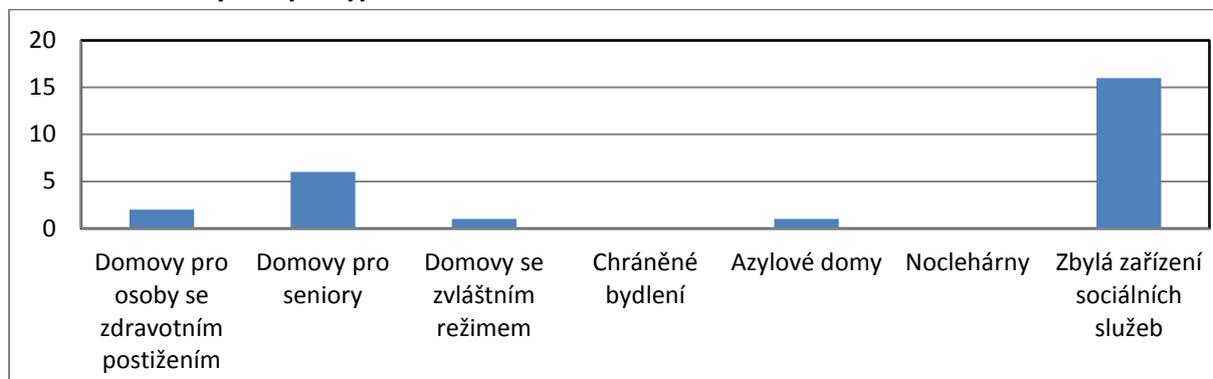
Níže uvádíme přehled činností, které vedly k získání informací v oblasti sociálních služeb v ORP Náchod a následnému vytvoření Dokumentu o sociálních službách ORP Náchod.

- Tvorba a rozeslání dotazníků o stavu sociálních služeb do 36 obcí ORP Náchod
- Využití informací z Registru poskytovatelů sociálních služeb
- Tvorba a rozeslání dotazníků mapujících problémy, oblasti ochoty spolupráce a současné komunitní plánování v 36 obcích ORP Náchod
- Komunikace s odbory sociálních služeb v Náchodě, České Skalici, Polici nad Metují
- Využití informací www stránek poskytovatelů sociálních služeb
- Komunikace s poskytovateli sociálních služeb

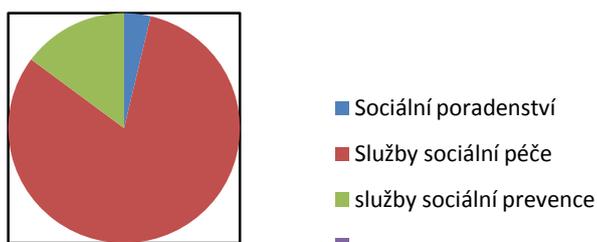
4.5. Přílohy

4.5.1. Grafické výstupy zpracované v rámci analytické části

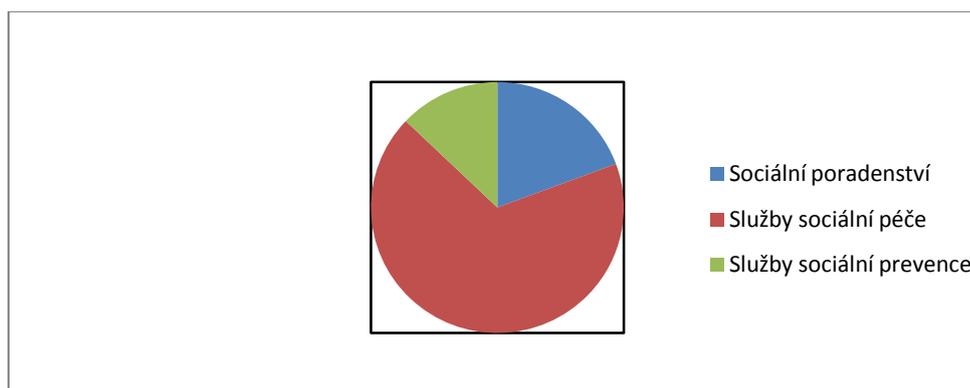
Graf č. 6: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP Náchod

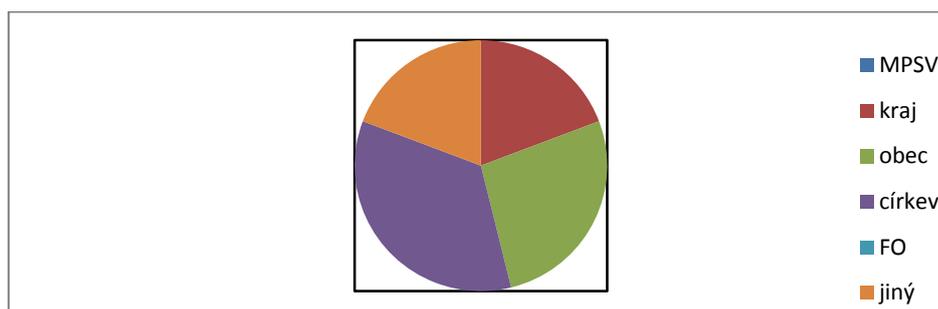
Graf č. 7: Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci ORP Náchod

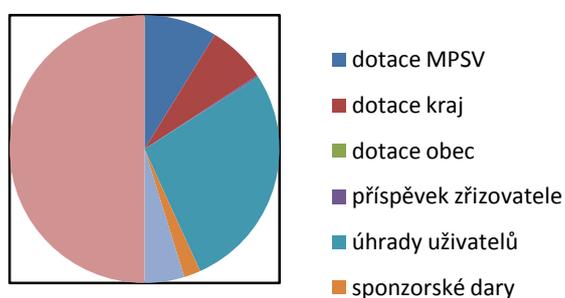
Graf č. 8: Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP) Náchod

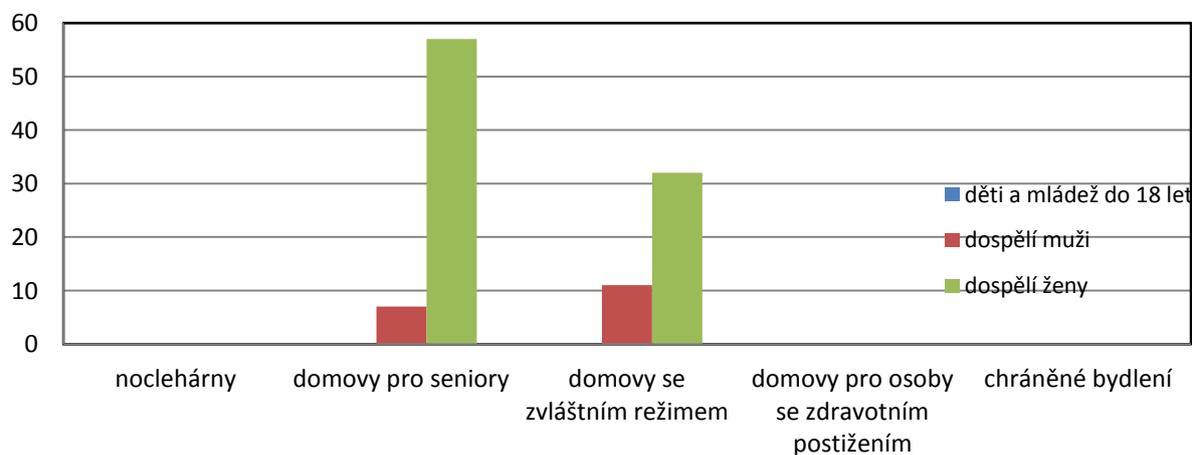
Graf č. 9: Podíl zařízení sociálních služeb v ORP Náchod dle zřizovatele

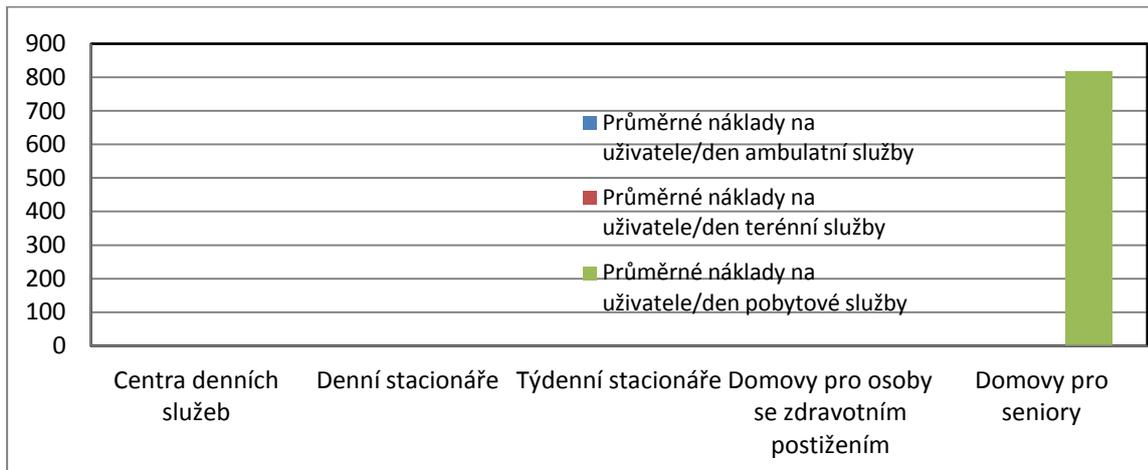
Graf č. 10: Podíl financování zařízení sociálních služeb v ORP Náchod

Graf č. 11: Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012 v ORP Náchod

Graf č. 12: Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby v rámci vybraných sociálních služeb v ORP Náchod

5. Téma 3.: Odpadové hospodářství

5.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

5.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Odpadové hospodářství je jednou z mnoha problematik, které v současné době většina obcí a měst řeší v samostatné působnosti. Jedná se hlavně o povinnosti obcí a měst jako původců odpadů a také povinnosti při zajištění nakládání s odpady, zajištění jeho financování a mnohé další. Obce jsou nositelem odpadů od občanů ČR. Mají tedy povinnosti při zajištění svozu odpadů, zajištění sběrných míst pro odkládání odpadů, zajištění veškerých nádob na odpad (i tříděný), zajištění dalšího nakládání s odpadem apod.

Obce a města mají povinnost zajistit nakládání s:

- odpady pocházejícími od občanů, žijících na jejich území,
- odpady vzniklémi při jejich samotné činnosti,
- odpady pocházejícími od malých firem a živnostníků, kteří jsou zapojeni do jejich systému odpadového hospodářství.

Nakládání s odpady hradí obce z vlastních finančních prostředků.

Obec, jako malý územní celek, nemá příliš možností v zaběhnutém systému odpadového hospodářství něco zásadně měnit. Meziobecní spolupráce by mohla být dobrým nástrojem ke zlepšení komunikace v území, propojení jednotlivých potřeb obcí, společnému řešení problémů, úspoře finančních prostředků a v neposlední řadě k posunu v naplňování cílů Plánu odpadového hospodářství ČR.

Základní legislativa

Výčet nejdůležitějších právních předpisů ČR, souvisejících s problematikou odpadového hospodářství, je uveden níže.

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, v platném znění
- Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů, v platném znění
- Vyhláška č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, v platném znění
- NV č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky
- Vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu, v platném znění
- Vyhláška č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2005 Sb., o podrobnostech nakládání s elektro-zařízeními a elektro-odpady, v platném znění
- Vyhláška č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 384/2001 Sb., o nakládání s PCB, v platném znění
- Vyhláška č. 237/2002 Sb., o podrobnostech způsobu provedení zpětného odběru některých výrobků, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s auto-vraky, v platném znění

Identifikace problémů

Představitelé obcí ORP Náchod považují za hlavní problémy neřešení problematiky biologicky rozložitelného odpadu (BRO), dále vysoké ceny za svoz odpadů a přítomnost černých skládek. Pro některé starosty představuje problém špatná vybavenost území z pohledu odpadového hospodářství (velká vzdálenost k zařízení k nakládání s odpady či nedostupnost zařízení k nakládání s odpady jako jsou např. skládky, spalovny, třídící linky, apod.). Zřídka uváděnými problémy jsou jednak nedostačující síť kontejnerů pro třídění odpadu a slabá informovanost občanů, co se třídění odpadu týče a všeobecně základních informací k odpadovému hospodářství.

Svazky obcí, které již spolupracují v oblasti odpadového hospodářství na území ORP a typ spolupráce

Na území ORP Náchod se vyskytují Dobrovolné svazky obcí, které spolupracují v oblasti odpadového hospodářství. Jedná se o:

- Dobrovolný svazek obcí 1866 spolupracuje již několik let na společném svozu NO.
Více informací na webových stránkách: www.svazekobci1866.cz
- Dobrovolný svazek obcí Úpa
Více informací na webových stránkách: www.mikroregionupa.cz
- Dobrovolný svazek obcí Metuje
Více informací na webových stránkách: www.obcemetuje.cz

Dobrovolný svazek obcí 1866, Úpa a Metuje spolupracují na svozu elektro-odpadů s firmou Elektrowin – putující kontejner.

5.1.2. Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Na území ORP Náchod působí tři svozové společnosti. Jedná se o tyto společnosti:

- Marius Pedersen
- Technické služby Náchod
- Eko - Servis 2000

Dle studie Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR (za r. 2013), kterou připravil IURMO, o.p.s. jsou náklady na sběr, svoz a odstranění SKO v ORP Náchod mezi 2 489 – 2 771 Kč/t. Z hlediska porovnání nákladů na SKO s průměrnou krajskou hodnotou 2 296 Kč/t jde v ORP o náklady nadprůměrně vysoké. V porovnání s průměrnou hodnotou za ČR (2594 Kč/t) jsou mírně vyšší, ale v porovnání s horní hranicí intervalu asi o 200 Kč/t. Když porovnáme jednotkové náklady na tříděný sběr využitelných odpadů, pak je situace podobná. Náklady na tuto položku v ORP Náchod jsou v rozmezí 3 751 – 4 487 Kč/t, přičemž průměr za Královéhradecký kraj je 3 712 Kč/t. Rovněž náklady na tříděný sběr využitelných odpadů jsou v ORP vyšší, než je průměr kraje. ORP Náchod je jedním z ORP, které mají vysokou výtěžnost tříděného sběru (44,3 – 62,4 kg/obyv.) jak v kraji, tak v ČR. Průměrná výtěžnost tříděného odpadu v Královéhradeckém kraji je 35,5 kg/obyv.

Zdroj: Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR (za r. 2013), IURMO, o.p.s., dostupné na http://www.institut-urmo.cz/images/Hodnoceni_nakladu_na_hospodaren_s_KO_2014_F2.pdf

Nakládání s biologicky rozložitelnými odpady (BRO)

V ORP Náchod nejsou v současné době zařízení na nakládání s BRO. Jsou zde dvě zemědělské bioplynové stanice, které však nejsou využívány pro odpady z obcí. Tato zařízení jsou omezeně dostupná. Tím jsou značně omezené možnosti využití (materiálové, energetické) BRO.

Nejblíže ležící kompostárny:

Dvůr Králové nad Labem – 32 km

AGRO CS Jaroměř – 22 km

Vospol s.r.o. Přepychy, MP Křovice - 27 km

V rámci meziobecní spolupráce by bylo možno využít obecních, nebo v obci existujících ploch pro hromadění BRO, jeho třídění a následné využití (i mimo tuto plochu, např. v kompostárnách), včetně možnosti zapůjčení techniky (např. drtiče). Zúčastněné obce nebo jejich svazky by mohly požádat o dotační podporu na výstavbu takových míst a nákup strojů a potřebnou finanční spoluúčasť hradit společně, stejně jako se podílet na společném provozu a využívání takového místa, příp. zařízení. Jinou možností by byl společný nákup kompostovacích nádob, které by byly v obci pro skupiny domů nebo obyvatel, a jež by vybrané, proškolené osoby obsluhovaly. Sdružení obyvatel by si odebírali vzniklý kompost pro svou potřebu.

Osvěta mezi občany, ekologická výchova a nakládání s odpady

Na základě výsledků dotazníkového šetření v obcích ORP Náchod je jedním z velkých problémů nedostatečnou informovanost mezi občany o odpadovém hospodářství obcí. Chybí základní ekologické návyky, jež by přispěly ke zlepšení životního prostředí, resp. ekologickému nakládání s odpady. Tento závěr zřejmě vychází z nedostatečně prováděných kampaní, resp. absenci vzdělávacích a informativních akcí podobných akcím ve velkých městech. Místní občané si tak často myslí, že jejich způsob nakládání s odpady je ten nejlepší a léty osvědčený. Především se touto cestou nesníží množství směšného komunálního odpadu, ale naopak by mohlo i mírně vzrůstat.

Kampaně ve stylu velkých měst však na malých obcích nebudou mít velkou šanci na úspěch, neboť na obci je produkce odpadu zčásti závislá na ročních obdobích – v létě větší produkce BRO, v zimě naopak SKO. Navíc se dnes na obce stěhují noví obyvatelé, kteří si již návyky z měst – třídění odpadu přinášejí, avšak zapominají, že ve venkovském prostoru nejsou sběrná místa s nádobami na tříděný odpad u každého většího domu, ale pouze na několika místech, kde to poloha obecních pozemků dovoluje.

Sběrná místa separovaných odpadů

Převážná většina obcí ORP Náchod má dostatečnou kapacitu nádob na tříděný odpad. Kontejnery na tříděný odpad jsou postupně umísťovány pod přístřešky, aby bylo zabráněno nevzhledným hromadám, které často vytvoří místní občané či projíždějící. Obce dbají o časté vývozy tříděného odpadu a tím udržují v území čisté prostředí. V rámci meziobecní spolupráce by bylo možno vymezit místa nevzhledně umístěných kontejnerů a navrhnout jejich zkulturnění. Ne vždy je řešením jejich přemístění na jiné místo. Po účelnost by byla vhodná studie, která zhodnotí počty kontejnerových stání k přestavbě.

Zařízení k nakládání s odpady

V této kapitole jsou uvedena zařízení k nakládání s odpady na území ORP a v jeho blízkosti. Dále jsou uvedena sběrná místa a bioplynové stanice.

Zařízení k nakládání s odpady

V této kapitole jsou uvedena zařízení k nakládání s odpady na území ORP a v jeho blízkosti. Dále jsou uvedena sběrná místa a bioplynové stanice.

Tabulka 82: Sběrné dvory na území ORP Náchod

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Provozovatel/ vlastník (O, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ	
1.	Technické služby Náchod s.r.o.	Bílkova 196	Náchod	573868	O
2.	Město Česká Skalice	T. G. M. 80, 552 03	Česká Skalice	573990	O
3.	Marius Pedersen, a.s.	V domkách 80, 549 54	Police nad Metují	574341	S

Zdroj: <http://websouhlasy.inisoft.cz/kralovehradeckykraj/>

Technické služby Náchod, Česká Skalice a MP Police nad Metují přijímají: papír, plasty, kovy, SKO, NO, OO, stavební suti, textil, BRO, dřevo.

Tabulka 83: Sběrná místa na území ORP Náchod

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Provozovatel/ vlastník (O, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ	
1.	Obec Borová	Borová 32, 547 01	Borová	573906	O
2.	Obec Bukovice	Bukovice 131	Bukovice	574751	O
3.	Obec Bezděkov nad Metují 3x		Bezděkov nad Metují	573884	O
4.	Obec Kramolna 7x		Kramolna	574546	O
5.	Obec Česká Metuje 4x		Česká Metuje	573981	O
6.	Obec Suchý Důl 5x		Suchý Důl	574490	O
7.	Město Police nad Metují 33x		Police nad Metují	574341	O
8.	Obec Žďár nad Metují	u železniční tratě	Žďár nad Metují	574686	O
9.	Obec Velké Petrovice 7x		Velké Petrovice	574571	O
10.	Obec Vysokov		Vysokov	574643	O
11.	Město Hronov	TS, Dvorská	Hronov	574082	O
12.	Obec Dolní Radechová		Dolní Radechová	574023	O

Zdroj: Vlastní šetření v obcích

Tabulka 84: Výkupny odpadů na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Provozovatel/vlastník (O, S)	poznámka
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
1.	EKO-SERVICE 2000 s.r.o.	Českých Bratří 563, 547 01	Náchod	573868	S	plasty, NO, kovy, dřevní hmoty
2.	AUTO-Branka, spol. s.r.o.	Českoskalická 1743/1	Náchod	573868	S	autovraky
3.	Autoprodej ROHAN, spol. s r.o.	Kleny 51	Provodov-Šonov	574350	S	autovraky
4.	Autoslužby Vik s.r.o.	Šonov 51	Provodov-Šonov	574350	S	autovraky
5.	CIHELNY STAMP MISKOLEZY, s.r.o	Velký Třebešov 59	Velký Třebešov	574589	S	stavební suti
6.	EKOS-ekologické stavby, s.r.o.	Lhota za Červeným Kostelcem 341	Červený Kostelec	573965	S	stavební suti
7.	ENVISTONE, spol. s r.o		Velké Poříčí	547646	S	stavební suti
8.	Jiří Taclík	120	Studnice	574481	S	autovraky
9.	Josef Jirman	U Tůně 122	Dolní Radechová	574023	S	kovy, autovraky
10.	Josef Kohl	124	Zábrodí	574651	S	autovraky
11.	Marius Pedersen a.s.		Hronov	574082	S	sklo
12.	Marius Pedersen a.s.	77	Rychnovek	574406	S	papír, plasty, sklo, kovy, NO, SKO, BRO, textil, stavební suti
13.	Markéta Regnerová	Petrovice 13	Velké Petrovice	574571	S	kovy
14.	NOVOPOL a.s.	20	Velký Třebešov	574589	S	plasty, papír
15.	IBS Scherer Czech s.r.o.	Dolní Radechová 212	Dolní Radechová	574023	S	rozpuštědla
16.	WASTE-TO-ENERGY s.r.o.	Družební 1517	Náchod	573868	S	papír, plasty, kovy
17.	Petr Jiroušek	U nádraží 606, 552 03	Česká Skalice	573990	S	Papír, plasty, povy, sklo, textil, NO
18.	RADIMIL JIROUŠEK - OZO	Třtice 13, 552 03	Česká Skalice	573990	S	papír, plasty, kovy, sklo, textil, NO
19.	STEF RECYCLING a.s.	Sokolská 1882/4	Police nad Metují	574341	S	papír, plasty, kovy, sklo, textil, NO, SKO, OO, elektro, stav. suti
20.	Václav Pumr	Za tratí 187	Hronov 1	574082	S	papír, plast, sklo, kovy
21.	EKLASS CZ. S.r.o.	Žabokrky 30	Hronov 1	574082	S	autovraky
22.	Elektrolikvid s.r.o.	Broumovská 39	Náchod	573868	S	elektroodpad
23.	Jaroslav Dočekal	Volovka 130	Velká Jesenice	574562	S	autovraky
24.	TSR CZECH REPUBLIC s.r.o.		Hronov 1	574082	S	kovy
25.	ScrapMetal, s.r.o.	Řehákova 698	Červený Kostelec	573965	S	papír, plasty, kovy, sklo, textil, NO, SKO, OO, elektro, stav. suti

 Zdroj: <http://websouhlasy.inisoft.cz/kralovehradeckykraj/>

Sběrné dvory jsou důležitým prvkem odpadového hospodářství obcí, který může sloužit nejen občanům obce, ve které je situován, ale také občanům dalších obcí, když tento vztah bude smluvně zajištěn. Ošetřením smluvních vztahů mezi obcí, která vlastní a zajišťuje provoz sběrného dvora a obcemi, které jej využívají, lze dosáhnout např. spolufinancování provozních nákladů. Sběrná místa jsou dočasným shromaždištěm odpadů (nejsou zařízením k nakládání s odpady, nemají k tomu souhlas kraje) a plní v obci funkci sběrného dvora.

Na území ORP se nachází tři sběrné dvory. Odpady, které jsou v nich odebírány, jsou rámcově uvedeny výše a podrobnosti jsou uvedeny v příloze této části dokumentu. Sběrná místa jsou uvedena ve dvanácti obcích, ale jedná se spíše o sběrná hnízda. Mobilní sběry NO jsou v obcích prováděny dle zákona 2x ročně. Objemné odpady si občané převážně zařizují soukromě u firem, které tento odpad vykupují.

Výkupny odpadů mohou být po dohodě s provozovatelem, zařazeny obcí do jejího systému nakládání s komunálními odpady obce. Jedná se ale o nestabilní prvek v odpadovém hospodářství, protože odpad vykupují pouze, když je o něj zájem na trhu (příklad krize druhotných surovin 2008 - 2009). Mají z hlediska odpadového hospodářství obcí diskutabilní význam. Bohužel ve stále větší míře vykupují věci/odpady, které pocházejí z trestné činnosti (rozkrádání a ničení soukromého a veřejného majetku, ukradeného vybavení obcí). Část odpadů (např. papír) je také vykrádána z obecní sběrné sítě, což v konečném důsledku vede k nárůstu nákladů obcí za provoz odpadového hospodářství (snížení odměn za vytríděný papír).

Výkupny odpadů jsou rovnoměrně rozloženy na území ORP, viz tabulka výše. Nejčastěji se v nich vykupují kovy a papír.

Třídící linky na území ORP a v jeho blízkosti, současný stav

Přítomnost třídící linky v blízkosti území má pro obce velký význam, a to z hlediska úpravy odpadů k jejich dalšímu využití. Z hlediska provozních nákladů je nutno dimenzovat třídící linku pro obsluhu většího území (především většího počtu obyvatel), než je území ORP. Rentabilní se jeví zařízení dimenzovaná pro spádovou oblast 70-100 tisíc obyvatel (Zdroj: Strategie rozvoje odpadového hospodářství měst a obcí ČR, aktualizace 2011 (SMO ČR)).

Na území ORP se nenachází třídící linka, v blízkém okolí nejsou třídící linky. Většina obcí využívá třídící linku firmy Marius Pedersen Hradec Králové, která je nejbližší našemu ORP Náchod.

V obcích ORP je provozován systém třídění odpadů: kontejnery, pytlový sběr i kombinace obou.

Třídí se papír, plasty, sklo (některé obce třídí sklo bílé a barevné), textil, kovy, několik obcí separuje ještě samostatně PET lahve a nápojové kartony.

V některých obcích ORP je prováděn mobilní sběr elektroodpadů prostřednictvím „Putujícího kontejneru“.

Téměř všechny obce jsou zapojeny do systému autorizované obalové společnosti EKO-KOM, a.s., který sdružuje výrobce a distributory obalů. Je založen na zajištění zpětného odběru a využití obalů, kdy se uplatňuje pravidlo „znečišťovatel platí“, tedy subjekty zabývající se výrobou a distribucí obalů platí určitou částku na zajištění systému zpětného odběru a využití obalů. Systém spolupráce s obcemi funguje na základě smluvních závazků. Obce odevzdávají čtvrtletně výkazy o množství vytríděného odpadu, na základě těchto výkazů jsou obcím z EKO-KOM, a.s. následně přiděleny odměny za zajištění zpětného odběru a využití obalů. Obce tuto odměnu využijí na zkvalitnění systémů sběru tříděného odpadu (je vázána na odpadové hospodářství).

Tabulka 85: Zařízení pro nakládání s BRO na území ORP Náchod

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Provozovatel/vlastník (O, OK, S)	Poznámka
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
1.	ZD Ostaš	Žďár nad Metují 141, 549 55	Žďár nad Metují	574686	S	Bioplynová stanice zemědělská
2.	ABIOGAS s.r.o.	Olešnice 351	Červený Kostelec	573965	S	Bioplynová stanice zemědělská

Zdroj: <http://websouhlasny.inisoft.cz/kralovehradeckykraj/>

Na území ORP se nachází 2 bioplynové stanice. Zpracovávají především materiál ze zemědělské výroby. Není zde provozován komplexní systém třídění, sběru a dalšího nakládání s bioodpady. Některé obce mají sběrná místa, kde kompostují převážně odpad z údržby obecní zeleně a ze zahrad. Další obce neřeší BRO vůbec nebo s ním nakládají prostřednictvím mobilního sběru a následného zpracování.

Tabulka 86: Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav

Č.	Provozovatel	Adresa provozu mimo území ORP			Denní maximální kapacita [t]	Průměrně využitá denní kapacita [t]	Poznámka
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	Vospol, s.r.o.		Přepychy		13,7	7,9	Kompostárna
2.	ZD Dobruška		Dobruška		84	84	Bioplynová stanice zemědělská
3.	Agro CS a.s.		Jaroměř		68,5	33	Kompostárna
4.	Agro CS a.s.		Jaroměř		173	173	Bioplynová stanice zemědělská

Zdroj: <http://websouhlasny.inisoft.cz/kralovehradeckykraj/>

Z hlediska zařízení pro nakládání s BRKO mají význam kompostárny, které jsou schopny zpracovat vyříděné bioodpady od obcí (především rostlinné zbytky z domácností a z údržby zahrad) a dále bioodpady z údržby veřejné zeleně. Komunitní/obecní kompostárna není zařízením pro nakládání s odpady ve smyslu zákona o odpadech a nemůže sloužit více než jedné obci (plyne ze zákona o odpadech, více v metodickém návodu MŽP dostupném na http://www.kr-vysocina.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=450008&id_dokumenty=4045843, kapitola 11., bod 3). Nicméně může být pro některé obce vhodným řešením.

Zemědělské bioplynové stanice většinou nemohou přijímat odpady z komunální sféry, zpracovávají pouze zemědělské odpady, tudíž nejsou prvkem, který lze využít v odpadovém hospodářství obcí bez toho, aby měl provozovatel souhlas k nakládání s odpady od krajského úřadu.

V blízkém okolí ORP se nachází 2 kompostárny a 2 bioplynové stanice. Kompostárna v Přepychách je od ORP Náchod vzdálena okolo 26 km a kompostárna v Jaroměři okolo 21 km.

Tabulka 87: Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Typ zařízení
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ	
1.	Termizo, a.s.	Milady Horákové 571/56	Liberec	556904	ZEVO KO

Zdroj: <http://www.chmu.cz/files/portal/docs/uoco/oez/emise/spalovny/index.html>, kapacity zařízení lze najít na stránkách ČHMÚ

Ze spaloven odpadů mají pro obce potenciální význam jen ty, určené pro spalování nebezpečných odpadů. Nebezpečných odpadů ale obce produkují minimum.

Zařízení pro energetické využití odpadů má pro obce klíčový význam, a to proto, že tímto způsobem lze řešit nakládání se směsným komunálním odpadem, tedy jeho využití namísto skládkování. Směsný komunální odpad je majoritní složkou v produkci odpadů obcí a možný zákaz skládkování, který se objevil v připravované legislativě, by byl tímto způsobem řešitelný. ZEVO by však mělo být vzhledem k jeho náročnosti na financování velkokapacitním zařízením, které rozhodně nemůže sloužit pouze malému území s malým počtem obyvatel. Kapacity pro energetické využití odpadů by se měly pohybovat v hodnotách min. 90 tis. t/rok. Efektivní kapacity ZEVO se pohybují od 90 tis. t/rok a více. Spádová oblast musí mít stovky tisíc obyvatel. U menších zařízení je obtížné zajistit přijatelné náklady a stabilní provoz v průběhu roku tak, aby splňovala podmínky pro ZEVO. Je nutné se proto zamýšlet do budoucna nad efektivní dopravou odpadů (např. pomocí překládacích stanic).

Na území ORP ani v jeho těsném sousedství se nenachází žádné zařízení pro energetické využití odpadů. Nejbližší je Termizo a.s. v Liberci, které se nachází od ORP Náchod zhruba ve vzdálenosti 110 km. Žádná z obcí ORP Náchod nevyžívá ZEVO Termizo a.s. v Liberci jako koncové zařízení. SKO vyprodukované na území ORP se odstraňuje skládkováním mimo ORP, protože na území ORP se nenachází skládka odpadů, jak je zřejmé z tabulek níže. K využití ani odstranění SKO na území ORP nedochází.

Skládky odpadů provozované na území ORP, současný stav

Na území ORP se nenachází žádná skládka odpadů.

Tabulka 88: Nejblíže skládky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Provozovatel/ vlastník (O, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ	
1.	Marius Pedersen, a.s.	Křovice	Dobruška	576271	S
2.	Skládka pod Haldou s.r.o.	Na Rovni 849	Rtyně v Podkrkonoší	579637	S

Zdroj: <http://websouhlasy.inisoft.cz/kralovehradeckykraj/>

Skládky odpadů jsou velmi důležitým prvkem v systému nakládání s odpady. Dochází na nich k odstraňování většiny směsného komunálního odpadu, který tvoří ze 70 % právě odpad původem z obcí. Skládkování je nejrozšířenější způsob nakládání se směsným komunálním odpadem zvláště proto, že v ČR dosud nejsou dostatečné kapacity k jiným způsobům nakládání s ním.

Odpady jsou vyváženy k odstranění mimo ORP. Převážná většina obcí využívá skládky odpadů firmy Marius Pedersen. Jedná se o skládky pod Haldou s.r.o., která je od ORP vzdálena okolo 15 km a v Křovicích, která je od ORP vzdálena okolo 18 km.

Skládka Pod haldou je nyní ve IV. etapě, která má kapacitu 60 000 m³, etapa je v současné době provozována, po dovršení stanové kvóty probíhá postupná rekultivace skládky.

U skládky v Křovicích se aktuálně doba a prostor pro skládkování odvíjí od schválení územního plánu Města Dobrušky. Novelou zákona o odpadech byl v roce 2014 uzákoněn zákaz skládkování SKO a využitelných odpadů po roce 2024.

Doplňující informace - černé skládky odpadu a ekologické zátěže, současný stav na území ORP

Na většině území jsou černé skládky průběžně likvidovány, v dotaznicích obce vesměs uvádějí, že černé skládky nemají, ale předpokládají vznik nových nebo obnovení původních černých skládek. Nejčastěji se na černých skládkách objevuje odpad z domácností (spotřebiče, nábytek, pneumatiky a jiný objemný odpad, stavební odpad, SKO, apod.). Likvidaci černých skládek hradí obce ze svých prostředků.

Ekologické zátěže v ORP nebyly starosty popsány. Na území ORP se však vyskytují kontaminovaná místa, jejich výčet je proveden níže.

Kontaminované lokality na území ORP:

Červený Kostelec – kontaminovaný průmyslový areál

Náchod – Lázně Běloves

Česká Skalice – areál Skaličanu

Červený Kostelec – obalovna

Náchod – Babí za lomem

Police nad Metují – Velká Ledhuje

Hronov – ČKD Zbečnick

Velké Poříčí – skládka u letiště
 Horní Radechová – Studýnka
 Náchod – ČEZ distribuce Babí
 Náchod – skládka u nemocnice
 Česká Skalice – Provena Zlíč
 Kramolna – skládka Trubějov

Zdroj: <http://info.sekm.cz/lokality/lokalita/21102001/>

Produkce odpadů

V této části se analýza zabývá zjištěním produkce odpadů od všech původců v ORP (rok 2008 – 2012)

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>) a dále identifikací odpadů, jejichž původcem je obec (rok 2012, zdroj: ISOH (MŽP, CENIA), EKO-KOM,a.s.).

Tabulka 89: Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	12
Produkce odpadů [t]						
Produkce ostatních odpadů (OO)	84 545,04	75 744,73	59 526,92	64 511,94	70 807,88	65 347,50
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	4 789,12	3 075,62	2 627,87	2 655,82	3 341,17	3 125,56
Celková produkce (OO a NO)	89 781,88	78 820,35	62 154,79	67 167,76	74 149,05	68 473,06

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Produkce nebezpečných odpadů se drží řádově na zhruba stejné úrovni. Největší výkyv byl zaznamenán v roce 2011, kdy se na výkyvu podílelo především zvýšení produkce odpadu 160104 – autovraky a 170503 – zemina a kamení obsahující nebezpečné látky. Produkce ostatních odpadů po poklesu v letech 2009 a 2010 opět stoupla, největší výkyvy byly zaznamenány v roce 2008 a 2011. Přestože jsou produkce nebezpečných i ostatních odpadů pod úrovní měrné produkce odpadů v ČR, dochází k největším výkyvům produkce odpadů v následujících skupinách:

- Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin
- Odpady z tepelných procesů
- Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)
- Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely

Největší výkyvy v produkci odpadů jsou vidět v tabulce č. 90.

Tabulka 89 a: Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce NO [t]	Měrná produkce NO [kg/obyv.]	Celková produkce OO [t]	Měrná produkce OO [kg/obyv.]	Celková produkce všech odpadů (NO+OO) [t]	Měrná produkce všech odpadů (NO+OO) [kg/obyv.]
ORP Náchod	61 378	841,91	13,72	24 565,05	400,23	25 406,95	413,94
Královéhradecký kraj	552 946	6 848,02	12,38	256 859,01	464,53	263 707,03	476,91

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 89a je zobrazena produkce odpadů za rok 2012, vyprodukovaných v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce všech odpadů od obcí tvoří 37,11 % z celkové produkce odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Produkce nebezpečných odpadů od obcí tvoří 26,94 % z produkce nebezpečných odpadů vyprodukovaných všemi původci v ORP. Z těchto hodnot je patrné, že 62,89 % z celkové produkce odpadů bylo vyprodukováno právníckými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP. Největší množství nebezpečných odpadů pochází z produkce těchto subjektů.

Jak je z tabulky zřejmé, v porovnání s průměrnými hodnotami za Královéhradecký kraj vykazuje ORP vyšší měrnou produkci nebezpečných odpadů a nižší měrnou produkci ostatních odpadů, které byly vyprodukované v obcích. Z hlediska měrné produkce všech odpadů se ORP pohybuje pod průměrnou hodnotou za kraj. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 1,58 kg vyšší hodnoty měrné produkce nebezpečných odpadů a o 128,87 kg nižší hodnoty měrné produkce všech odpadů, které byly vyprodukované obcemi.

Tabulka 90: Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektro-zařizeními a elektro-odpady, v platném znění na území ORP za období 2008-2012

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
01	Odpady z geologického průzkumu, těžby, úpravy a dalšího zpracování nerostů a kamene	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
02	Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin	440,29	97,05	2 937,53	1 724,15	520,15
03	Odpady ze zpracování dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky	93,68	62,77	7,98	0,97	21,85
04	Odpady z kožedělného, kožešnického a textilního průmyslu	1 122,89	986,02	948,47	1 295,21	1 205,56
05	Odpady ze zpracování ropy, čištění zemního plynu a z pyrolytického zpracování uhlí	30,55	0,05	26,68	67,44	58,28
06	Odpady z anorganických chemických procesů	0,03	0,04	0,03	0,27	0,02
07	Odpady z organických chemických procesů	1 402,85	1 067,94	1 524,07	1 760,75	2 486,07
08	Odpady z výroby, zpracování, distribuce a používání nátěrových hmot (barev, laků a smaltů), lepidel, těsnicích materiálů a tiskařských barev	212,27	180,35	171,66	193,38	222,73
09	Odpady z fotografického průmyslu	20,38	9,88	7,63	6,75	7,71
10	Odpady z tepelných procesů	584,75	22,17	17,56	36,16	65,04
11	Odpady z chemických povrchových úprav, z povrchových úprav kovů a jiných materiálů a z hydrometalurgie neželezných kovů	101,11	82,27	78,00	64,96	283,45
12	Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů	4 991,84	3 240,00	3 835,69	4 329,07	3 539,05
13	Odpady olejů a odpady kapalných paliv (kromě jedlých olejů a odpadů uvedených ve skupinách 05 a 12)	234,82	213,84	220,28	289,75	197,90
14	Odpady organických rozpouštědel, chladiv a hnacích médií (kromě odpadů uvedených ve skupinách 07 a 08)	25,42	17,64	16,48	14,67	174,57
15	Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené	4 618,07	4 621,16	4 135,74	4 400,92	4 756,27
16	Odpady v tomto katalogu jinak neurčené	2 471,61	1 999,00	2 018,10	1 149,16	1 056,91

Tabulka 90: Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektro-zařízeními a elektro-odpady, v platném znění na území ORP za období 2008-2012

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
01	Odpady z geologického průzkumu, těžby, úpravy a dalšího zpracování nerostů a kamene	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
02	Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin	440,29	97,05	2 937,53	1 724,15	520,15
03	Odpady ze zpracování dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky	93,68	62,77	7,98	0,97	21,85
04	Odpady z kožedělného, kožešnického a textilního průmyslu	1 122,89	986,02	948,47	1 295,21	1 205,56
05	Odpady ze zpracování ropy, čištění zemního plynu a z pyrolytického zpracování uhlí	30,55	0,05	26,68	67,44	58,28
06	Odpady z anorganických chemických procesů	0,03	0,04	0,03	0,27	0,02
07	Odpady z organických chemických procesů	1 402,85	1 067,94	1 524,07	1 760,75	2 486,07
08	Odpady z výroby, zpracování, distribuce a používání nátěrových hmot (barev, laků a smaltů), lepidel, těsnicích materiálů a tiskařských barev	212,27	180,35	171,66	193,38	222,73
09	Odpady z fotografického průmyslu	20,38	9,88	7,63	6,75	7,71
10	Odpady z tepelných procesů	584,75	22,17	17,56	36,16	65,04
11	Odpady z chemických povrchových úprav, z povrchových úprav kovů a jiných materiálů a z hydrometalurgie neželezných kovů	101,11	82,27	78,00	64,96	283,45
12	Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů	4 991,84	3 240,00	3 835,69	4 329,07	3 539,05
13	Odpady olejů a odpady kapalných paliv (kromě jedlých olejů a odpadů uvedených ve skupinách 05 a 12)	234,82	213,84	220,28	289,75	197,90
14	Odpady organických rozpouštědel, chladiv a hnacích médií (kromě odpadů uvedených ve skupinách 07 a 08)	25,42	17,64	16,48	14,67	174,57
15	Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené	4 618,07	4 621,16	4 135,74	4 400,92	4 756,27
16	Odpady v tomto katalogu jinak neurčené	2 471,61	1 999,00	2 018,10	1 149,16	1 056,91

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
17	Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)	27 405,31	20 623,05	23 896,22	38 983,95	26 274,63
18	Odpady ze zdravotní nebo veterinární péče a /nebo z výzkumu s nimi souvisejícího (s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadů ze stravovacích zařízení, které bezprostředně nesouvisejí se zdravotní péčí)	146,59	308,04	141,13	302,04	400,08
19	Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čištění odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely	12 881,95	8 270,48	8 445,69	790,17	1 703,48
20	Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čištění odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely	22 035,91	20 237,34	18 634,51	18 728,99	25 499,32
50	Odpady vzniklé z elektro-odpadů	0,02	115,70	104,33	10,30	0,00
Celková produkce odpadů [t]		78 820,35	62 154,78	67 167,76	74 149,05	68 473,06

Zdroj: GROUP ISOH (CENIA, MŽP) dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Pět skupin odpadů s největším množstevním zastoupením:

1. stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst). Tyto odpady pocházejí zejména z podnikové sféry a jejich produkce obvykle vykazuje výkyvy. Jedná se o množstevně nejvíce zastoupenou skupinu odpadů v rámci celé ČR. Produkce této skupiny odpadů je závislá na stavební aktivitě na území ORP a na provádění úprav terénu.
2. komunální odpady, včetně složek z odděleného sběru. Tyto odpady pochází především z produkce obcí (odpady z domácností).
3. odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené. Odpadní obaly produkují zejména podniky a podnikatelské subjekty.
4. odpady z tváření a z fyzikální a chemické úpravy povrchů kovů a plastů
5. odpady z anorganických chemických procesů. V ORP nejsou větší podniky v tomto odvětví.

Odpad, pocházející z průmyslového odvětví: stavebnictví, textilní a lehký průmysl.

Tabulka 91: Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (dále jen SKO)) za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce odpadů	78 820,35	62 154,78	67 167,76	74 149,05	68 473,06
Celková produkce KO	25 315,74	23 429,98	21 457,99	21 718,20	28 556,68
Celková produkce SKO	12 348,13	13 367,37	12 427,34	11 229,98	13 900,17

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Co se týče celkové produkce komunálních odpadů, ty zaobírají v průměru ve sledovaném období okolo 35 % z celkové produkce odpadů. Z tabulky je patrné, že podíl produkce SKO na KO nemění. Podíl produkce směsného komunálního odpadu na produkci komunálního odpadu je v průměru za sledované období okolo 50 %. Pokles celkové produkce odpadů je meziročně patrný v letech 2009 a 2012. Nárůst oproti předchozím rokům pak v roce 2010 a 2011. Výkyvy z největší míry způsobují stavební a demoliční odpady (sk. 17). Celkově lze hodnotit trend jako klesající.

Trend produkce KO a SKO v roce 2012 oproti roku 2008

Průměrná hodnota produkce SKO za roky 2008 až 2012 je 12 655 t. Maximální odchylka se projevila v roce 2011, kdy šlo o snížení produkce o 1 425 t oproti průměrné hodnotě. Naopak v roce 2012 došlo ke zvýšení produkce SKO o 1 246 t oproti průměrné hodnotě.

Průměrná hodnota produkce KO za roky 2008 až 2012 je 24 096 t. K největšímu výkyvu oproti průměrné hodnotě došlo v roce 2012, kdy se produkce zvýšila o 4 461 t. K největšímu snížení oproti průměrné hodnotě pak došlo v letech 2010 a 2011 (2010 o 2 638 t a 2011 o 2 378 t).

Průměrná hodnota podílu produkce SKO na KO za roky 2008 až 2012 je 52,83 %. Největšího snížení podílu produkce SKO na KO bylo dosaženo v roce 2012, a to o 4,15 % oproti průměrné hodnotě.

Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Výčet uvádí pět druhů odpadů s největším množstevním zastoupením v komunálním odpadu:

1. papír a lepenka – produkce zejména z podnikové sféry,
2. objemný odpad – produkce z domácností i podnikové sféry,
3. kovy – produkce od občanů, z podnikové sféry,
4. plastové obaly – především produkce z podnikové sféry,
5. směsné obaly – především z podnikové sféry.

V následující části o produkci odpadů, jejichž původcem je obec (hodnocení produkce KO a SKO, separovaných odpadů) se objevují data ze dvou databází. Hodnoty jsou vyjádřeny z Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH) MŽP a z databáze společnosti EKO-KOM, a.s. Tyto databáze vznikají rozdílným způsobem sběru dat, jejich výpočtu a kontrolních mechanismů.

Do ISOH se informace sbírají komplexně, tedy za všechny odpady vyprodukované v území ČR, včetně způsobů nakládání s těmito odpady, jednou ročně, dle ohlašovací povinnosti stanovené zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění. Databáze je tvořena prostřednictvím ohlášených údajů, ke kterým jsou vytvořeny dle dané metodiky dopočty odpadů těch subjektů, které nemají ohlašovací povinnost nebo ohlašovací povinnost nespĺnily apod. Co se týče výpočtu produkce odpadů, data z ISOH jsou sečtena z produkce obcí (způsob nakládání A00 a AN60) a od všech občanů (způsob nakládání BN30,

partner = občan obce), kteří odevzdali odpad v zařízení k tomu určeným (tedy ve sběrných dvorech, sběrných místech, výkupnách odpadů apod.). Dále jsou v produkci započítány odpady od subjektů, zapojených do systému sběru a nakládání s odpady obce (tzn. malých firem a živnostníků). Kontrolní mechanismy probíhají v několika stupních (kontroly vykazovaných množství předávaných odpadů, výkyvy v časové řadě apod.) nad veškerým objemem ohlášených dat (od všech ohlašovatelů) a v časové řadě.

Informace sdělované společností EKO-KOM, a.s. především za účelem řízení systému zpětného odběru obalů, včetně stanovení finančních odměn obcím, se sbírají čtvrtletně formou Výkazu o celkovém množství a druzích komunálního odpadu vytríděných, využitých a odstraněných obcí. Jedná se o veškeré odděleně sbírané využitelné komunální odpady, se kterými obec nakládá v rámci svého systému odpadového hospodářství (sběrná síť nádob, pytlový sběr, sběrné dvory, sběrná místa, výkupny, školní sběry, mobilní sběry apod.) Na rozdíl od databáze ISOH získává EKO-KOM, a.s. údaje od všech obcí v ČR jednotlivě (více než 97 % obcí ČR). Databáze EKO-KOM tedy nepracuje s dopočtenými údaji jako ISOH, ale s absolutními údaji za všechny obce. Dalším podkladem pro hodnocení je Dotazník o nakládání s komunálním odpadem v obci, se zaměřením na tříděný sběr, který se sbírá jednou ročně. Kontrolní mechanismy poté v databázi probíhají nad sbíranými daty o produkci jednotlivých druhů vytríděných odpadů a nad vybranými daty, např. o směsném komunálním odpadu (tedy v užším výběru dat, než u MŽP) v časové řadě.

V rámci hodnocení produkce odpadů od obcí lze použít obě databáze, ty však vykazují některé odlišnosti kvůli výše zmíněným faktům. Odlišnost je dána zejména množstvím odpadů vykazovaných do ISOH při výkupu odpadů (zejména kovy, částečně papír). Je ale potřeba poznamenat, že výkup odpadů je v praxi velmi obtížně kontrolovatelný a obce nemohou žádným zásadním způsobem ovlivňovat nebo plánovat nakládání s odpady, které jsou předmětem komerčního prodeje.

Tabulka 91 a: Celková a měrná produkce komunálního a směsného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012	Celková produkce KO (20+1501) [t]	Měrná produkce KO [kg/obyv.]	Celková produkce SKO (200301) [t]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]
Zdroj dat	ČSÚ	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	EKO-KOM, a.s.
ORP Náchod	61 378	18 664,97	304,10	10 164,28	165,60	162,59
Královéhradecký kraj	552 946	181 948,86	329,05	107 270,83	194,00	200,74

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA), EKO-KOM, a.s.

V tabulce 91 a je zobrazena produkce komunálních odpadů (KO) za rok 2012, vyprodukovaných v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce KO od obcí tvoří 65,36 % celkové produkce KO v území ORP. Produkce SKO z obcí tvoří 73,12 % z celkové produkce SKO vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že 34,64 % z celkové produkce odpadů bylo vyprodukováno právníckými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce, tyto odpady se tedy zařazují do odpadu podobného komunálnímu.

Vyhodnotíme-li data z ISOH, měrná produkce KO od obcí v ORP je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce SKO je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 65,5 kg nižší hodnoty měrné produkce KO a o 44,65 kg nižší hodnoty měrné produkce SKO, které byly vyprodukovány v obcích. Pokud porovnáme hodnoty z databáze ISOH a hodnoty vykazované společností EKO-KOM, a.s., ty se liší kvůli způsobu sběru a výpočtu dat, jak je popsáno výše. Odlišnost je dána zejména tím, že v hodnotách z ISOH započítání producenti odpadů (malé firmy a živnostníci), kteří jsou zapojeni do systému sběru a nakládání s odpady v obci.

Tabulka 92: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	8 370,24	5 169,34	4 446,03	4 728,39	4 894,53
Sklo	150107, 200102	718,45	782,23	718,04	818,11	888,14
Plast	150102, 200139	806,48	968,81	985,09	1 223,30	1 047,30
Nápojové kartony	150105	355,29	296,80	173,01	162,80	111,59
Celkem separovaný sběr		10 250,46	7 217,17	6 322,18	6 932,59	6 941,55

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Z tabulky a grafu č. 3 v příloze vyplývá, že bylv ORP v největším množství vyseparován papír a plast. Množství vytříděného plastu se po propadu v letech 2009 a 2010 opět mírně zvyšuje. Množství vyseparovaného skla se mírně zvyšuje. Nápojové kartony se separují ve velmi malém množství důvodem je jejich méně rozšířený samostatný oddělený sběr a třídění do kontejnerů spolu s plasty - nepřesná evidence množství, nápojové kartony se evidují jako plast. Dalším důvodem je to, že nápojové kartony nejsou v obalech tolik zastoupeny jako papír a plast. Dále se v ORP separuje textil, kovy, drobná elektro zařízení apod. Celkově se produkce tříděného sběru v ORP od roku 2010 zvyšuje.

Tabulka 92a: Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytříděných odpadů), rok 2012

Územní jednotka	ORP Náchod	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce za ORP [t]	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	61 378	1 980,46	32,27	26,69
Sklo	(150107, 200102)		840,74	13,70	12,78
Plast	(150102, 200139)		747,85	12,18	12,77
Nápojové kartony	(150105)		27,52	0,45	0,37
Kovy	(200140, 150104)		2 782,10	45,33	47,95

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 92a je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, vyprodukovaného v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce papíru od obcí tvoří 40,46 %, produkce skla tvoří 94,66 %, produkce plastů tvoří 71,41 % a produkce nápojových kartonů tvoří 24,66 %, z celkové produkce těchto odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je

patrné, že mírnou většinu (51,81 %) vyříděných odpadů vyprodukovaných na území ORP tvoří odpady z obcí.

Měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty za ORP vzhledem k průměrným hodnotám za ČR vyšší u všech sledovaných položek. Průměrné hodnoty měrné produkce vyříděných odpadů v ČR jsou u papíru 29,56, skla 13,70, plastů 10,01, nápojových kartonů 0,28 a kovů 40,61 kg/obyv. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na dobré úrovni. V hodnotách jsou započítány odpady ze sběren, výkupen a soukromých i obecních sběrných dvorů (odpady od občanů obce).

Tabulka 92b: Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012

Územní jednotka	ORP Náchod	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	61 378	14,94	16,01
Plast	(150102, 200139)		11,84	12,45
Sklo	(150107, 200102)		13,27	12,62
Nápojové kartony	(150105)		0,51	0,49
Kovy	(200140, 150104)		21,99	26,74

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

V tabulce 92b je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, jehož producentem je obec (tedy odpadů od obcí a jejich občanů) podle databáze EKO-KOM, a.s., která popisuje výsledky tříděného sběru organizovaného obcí. Při porovnání údajů z databáze ISOH a EKO-KOM, a.s. se některé hodnoty liší. Důvod spočívá v různých metodách výpočtu jednotlivých měrných produkcí, kdy je v produkci odpadů z ISOH počítáno s veškerými vyříděnými odpady na území ORP včetně těch, které byly odevzdány občany obce mimo systém sběru odpadů obce (jedná se především o výkupny, které nejsou zapojeny do systému sběru odpadů obce). V hodnotách ze zdroje EKO-KOM, a.s. jsou započítány jen ty odpady, které byly vyříděny v rámci systému sběru odpadů organizovaných obcí. Největší rozdíly vykazují komodity papír a kovy, jak je vidět z porovnání s tabulkou výše, což de facto potvrzuje hypotézu o rozdílu hodnot způsobeného produkcí odpadů od občanů z výkupen, které nefungují v rámci systému obce.

Porovnáním hodnot z databáze EKO-KOM, a.s. lze zjistit, že měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty měrné produkce tříděných odpadů za ORP vzhledem k průměrným hodnotám za ČR nižší u papíru a vyšší skla, plastů, nápojových kartonů, kovů. Přičemž průměrné hodnoty měrné produkce vyříděných odpadů v ČR jsou u papíru 18,08, skla 10,97, plastů 9,72,

nápojových kartonů 0,32 a kovů 19,98 kg/obyv. Třídění občany v ORP (neobjevují se odpady z výkupen) je tedy ve srovnání s krajskými průměry na mírně horší úrovni a celorepublikovými průměry na lepší úrovni.

Tabulka 92c: Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013

Popisky řádků	Papír [kg/obyv.]	Plast [kg/obyv.]	Sklo [kg/obyv.]	Nápojový karton [kg/obyv.]	Kov [kg/obyv.]	Celkový součet [kg/obyv.]
Královéhradecký kraj	16,59	12,61	12,64	0,49	24,26	66,61
(0 až 500 obyv. včetně)	6,33	14,33	14,70	0,54	3,77	39,66
(501 až 1000 obyv. včetně)	8,88	14,48	14,90	0,54	4,24	43,05
(1001 až 4000 obyv. včetně)	11,44	12,88	12,91	0,43	7,41	45,08
(4001 až 10000 obyv. včetně)	21,31	13,53	13,35	0,55	45,44	94,18
(10001 až 20000 obyv. včetně)	26,06	12,35	12,04	0,61	55,80	106,86
(20001 až 50000 obyv. včetně)	18,74	7,67	9,04	0,32	49,30	85,06
(50001 až 100000 obyv. včetně)	20,08	11,73	11,06	0,43	5,85	49,15
Celkový součet - ČR	18,2	10,1	11,1	0,3	17,6	57,3

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Z hlediska velikostních skupin obcí v Královéhradeckém kraji produkují nejméně tříděného odpadu občané v obcích od 0 do 500 obyvatel. Nejvíce odpadu vytřídí občané v obcích od 10001 do 20000 obyvatel. Této velikostní skupině neodpovídají v ORP žádná města. Nejbližší této velikostní skupině je pouze město Náchod. Co se týče hustoty sběrné sítě, má v ORP hodnotu 135 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo (obsahuje kontejner na papír, plast a sklo). Sběrná síť je v porovnání s průměrnou hodnotou v kraji na horší úrovni, přičemž hustota sběrné sítě v Královéhradeckém kraji je 122 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo a průměrná hodnota za ČR je 148 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo (data jsou za 1. čtvrtletí roku 2014. V porovnání podobných ORP dle počtu obyvatel v kraji (např. ORP Trutnov (174 obyv./ prům. sb. hnízdo)) vykazuje ORP Náchod vyšší hustotu sběrné sítě. Lze tedy říci, že hustota sběrné sítě v ORP je podprůměrná z hlediska porovnání s krajskou i celorepublikovou hodnotou.

Tabulka 93: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012

Tabulka byla sestavena na základě identifikovaných pěti množství nejvíce zastoupených druhů BRO za rok 2012 na území ORP (vyjma: 150101 papírové a lepenkové obaly, 200101 papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet, 200301 směsný komunální odpad a 200307 objemný odpad).

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	1751,20	818,87	528,84	347,50	1193,35
200201	Biologicky rozložitelný odpad	177,57	216,27	99,06	366,40	601,78
020304	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	414,08	70,95	207,67	1068,74	480,23
200108	Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven	40,20	35,73	19,88	80,65	94,47
160306	Organické odpady neuvedené pod číslem 160305	282,07	398,46	625,58	38,00	81,37

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Mezi BRO, vyprodukovanými na území ORP, jsou nejvíce zastoupeny odpady: kaly z čištění komunálních odpadních vod (pochází z ČOV), dále biologicky rozložitelný odpad BRO (pochází především ze zahrad a z údržby obecní zeleně), následuje BRO z kuchyní a stravoven a suroviny ke spotřebě nebo zpracování, poslední jsou organické odpady neuvedené pod číslem 160305

Tabulka 94: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce BRO	25 191,31	21 680,52	22 148,77	19 833,44	23 006,96
z toho celková produkce BRKO	19 648,34	17 571,59	16 176,49	15 704,92	18 803,92

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Lineární trend produkce biologicky rozložitelného odpadu je mírně stoupající. U biologicky rozložitelného komunálního odpadu docházelo až do roku 2011 ke snížení produkce. V roce 2012 se produkce BRKO zvýšila. V oblasti převažuje zástavba rodinných domů se zahradou, kde vzniká bioodpad, pro který je potřeba vytvořit systém nakládání tak, aby vůbec nepřišel do styku se SKO. V tabulce jsou do BRO i BRKO započítány i odpady, které obsahují biologicky rozložitelnou složku. Jejich výčet je uveden v komentáři níže.

V tabulce č. 94 (Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012) jsou do produkce BRKO zahrnuty takové druhy komunálních odpadů, které jsou biologicky rozložitelné nebo v sobě zahrnují určitý podíl biologicky rozložitelné složky. Jedná se katalogová čísla 200101, 200108, 200110, 200111, 200125, 200138, 200201, 200301, 200302, 200307. Tato skupina BRKO je ve výpočtech zahrnuta jako součást BRO (tedy druhy odpadů zahrnuté jako komunální biologicky rozložitelné odpady příp. odpady v sobě

zahrnující určitý podíl biologicky rozložitelné složky a dále katalogová čísla BRO z jiných skupin katalogu odpadů (např. zemědělství, potravinářství apod.). Tato tabulka zobrazuje souhrnnou produkci BRKO, bez ohledu na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu. Přepočtení na obsah biologicky rozložitelné složky odpadu byl proveden podle Zpracování metodiky matematického vyjádření soustavy indikátorů OH a je uveden v Příloze č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně. Data v této tabulce č. 94 primárně vystihují, jaký podíl zaujímají z celkové produkce BRO odpady komunální (tzv. BRKO). Zavedené systémy sběru BRKO v obcích, kde se produkce odpadů dostává do evidence (tj. vyjma domácího kompostování a komunitního kompostování v obcích), se pak odrážejí jako evidovaná produkce pod katalogovým číslem 200201 - biologicky rozložitelný odpad (viz Příloha č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně). V souvislosti s cíli POH ČR (Snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů (dále jen BRKO) ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2010 nejvíce 75 % hmotnostních, v roce 2013 nejvíce 50 % hmotnostních a výhledově v roce 2020 nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995) je žádoucí zvyšování využití BRKO, čímž se sníží podíl BRKO ukládaného na skládky. Zvýšením produkce BRKO (zejména 200201) dojde k lepšímu třídění a jednoduššímu materiálovému využití těchto odpadů. Interpretace dat se odvíjí rovněž od zavedených systémů domácího a komunitního kompostování, kdy nárůst odpadu 200201 nemusí být patrný.

Tabulka 94a: Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce BRKO (vybrané kódy sk. 20) [t]	Měrná produkce BRKO [kg/obyv.]	Celková produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [t]	Měrná produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [kg/obyv.]
ORP Náchod	61 378	13 251,35	215,90	599,36	9,77
Královéhradecký kraj	552 946	132 609,18	239,82	4 923,83	8,90

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 94a je zobrazena celková a měrná produkce biologicky rozložitelných komunálních odpadů (BRKO) a odpadu katalogového čísla 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, za rok 2012. Produkce BRKO od obcí tvoří 70,47 % celkové produkce BRKO v území ORP vyprodukovaných všemi původci. Z těchto hodnot je patrné, že 48,19 % z celkové produkce BRKO bylo vyprodukováno právníky osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce.

Měrná produkce BRKO, vyprodukovaného obcemi, je v porovnání s krajskou hodnotou nižší. Co se týče měrné produkce odpadu 20 02 01, ta je v porovnání s krajskou hodnotou vyšší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 72,25 kg nižší hodnoty měrné produkce BRKO a o 9,76 kg nižší hodnoty měrné produkce odpadu 20 02 01, které byly vyprodukovány v obcích. Na měrné hodnoty BRKO a odpadu 20 02 01 má vliv zavedený systém kompostování v domácnostech, komunitního kompostování a systém třídění BRKO v domácnostech a na sběrných

dvorech a sběrných místech. Co se týče vlivu zavedeného systému třídění BRKO, ten zvyšuje měrnou produkci BRKO a obzvláště pak odpadu 20 02 01 na území ORP.

Nakládání s odpady

Data v následujících tabulkách identifikují nakládání s odpady. Hodnoty odrážejí pouze množství odpadů, využitého či odstraněného na území ORP a to v zařízeních k tomuto určených a situovaných pouze na území ORP Náchod. Z dat proto nelze odvozovat komplexní nakládání s odpady z území ORP zvláště v situacích, kdy se odpad využívá nebo odstraňuje mimo území ORP, ve kterém byl vyprodukován. Toto platí pro všechny tabulky týkající se nakládání s odpady uvedené níže.

Tabulka 95: Nakládání s odpady celkově na území ORP Náchod za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]							
Využití	Materiálové využití	12 647,16	17 855,50	20 054,14	17 914,22	24 976,50	12 660,46
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓					
		13,81	22,65	32,26	26,67	33,68	18,49
	Energetické využití	6,71	40,17	28,43	0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby využití	12 530,26	17 895,67	20 082,57	17 914,22	24 976,50	12 660,46
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓					
		13,68	22,70	32,31	26,67	33,68	18,49
Celková produkce odpadů		91 572,21	78 820,35	62 154,78	67 167,76	74 149,05	68 473,06
Odstranění	Skládkování	164,73	41,00	304,00	0,00	0,00	0,00
	Spalování		1,30	0,00	0,00	0,00	0,00
	Jiné uložení		0,05	0,03	0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby odstranění		42,35	304,03	0,00	0,00	0,00

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Nejvýznamnější způsob nakládání s odpady je materiálové využití. V největším množství se v ORP využívají stavební a demoliční odpady (sk.17). Nejvíce se stavební a demoliční odpady recyklují (zp. nakládání R5), dále pak upravují k dalšímu využití (R12) a také prodávají k dalšímu využití (N10). Ze stavebních a demoličních odpadů to byly v roce 2012 především 170504 - zemina a kamení neuvedené pod číslem 17 05 03,170107 - směsi nebo oddělené frakce betonu, cihel, tašek a keramických výrobků neuvedené pod číslem 17 01 06 a 170302 - asfaltové směsi neuvedené pod číslem 17 03 01. Nakládání s dalšími typy odpadů je uvedeno v tabulkách níže. Ke spalování a energetickému využití na území ORP nedochází, protože se na jeho území nenachází zařízení, k tomu určené. Skládkování probíhá mimo území ORP, na skládkách v Křovicích a Rtyni v Podkrkonoší. Na území ORP se řízená skládka nenachází.

Tabulka 96: Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směsným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difference oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012	
Nakládání s odpady [t]									
KO	Využití	Materiálové využití	699,72	2 429,95	3 219,73	2 024,59	3 633,28	3 699,59	
		Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓							
				3,51	9,60	13,74	9,44	16,73	12,96
		Energetické využití		0,00	0,07	0,05	0,00	0,00	0,00
		Celkem vybrané způsoby využití		643,10	2 430,01	3 219,78	2 024,59	3 633,28	3 699,59
			Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓						
			3,69	9,21	13,07	8,97	15,83	12,29	
	Celková produkce KO [t]			17 434,86	26394,97	24644,18	22579,96	22944,76	30094,57
	Odstranění	Skládkování			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Spalování			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Jiné uložení			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Celkem vybrané způsoby odstranění			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
SKO	Využití	Materiálové využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Celkem vybrané způsoby využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Spalování			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Jiné uložení			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Celkem vybrané způsoby odstranění			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Ve sledovaném období celková produkce KO výrazně poklesla, avšak v roce 2011 a 2012 výrazně stoupla. Materiálové využití KO je nejnápadnější v letech 2011 a 2012, v roce 2012 je to 3 669 tun, což činí 12,3%, pokud bychom hodnotu vztáhli na celkovou produkci KO v ORP. Je ale potřeba poznamenat, že nakládání s KO probíhá také mimo ORP a část odpadů, vyprodukovaných v jiných územních celcích se na území ORP také může materiálově využívat. Největší množství (v tis. tun) z materiálově využitých KO bylo odpadu 200140 – kovy, které byly upraveny k dalšímu využití (R12). Dále se v ORP ve větším množství (mezi 500 až 700 t) využívají papírové a lepenkové obaly, také před úpravou k dalšímu využití (R12). KO i SKO jsou skládkovány mimo ORP na skládkách v Křovicích a Rtyni v Podkrkonoší. Veškerý SKO vyprodukovaný na území ORP byl odstraněn skládkováním mimo ORP.

Na území ORP se nenachází třídící linka na tříděné složky KO. Všechny separované složky KO jsou dotřídovány a využívány mimo území ORP. Nejvíce na třídící lince v Hradci Králové.

Tabulka 97: Nakládání se separovaným sběrem na území ORP Náchod za období 2008-2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	2395,59	2239,01	911,59	689,01	535,23
		Energetické využití	0,07	0,05	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	0,00	2,57	0,28	0,00	31,09
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	34,26	39,23	108,02	76,23	48,13
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Plast, sklo a papír byly využívány pouze materiálově. Největší množství materiálově využitého odpadu vykazoval papír a plast, sklo daleko méně. Na území ORP se realizuje pouze před úprava odpadu pro jeho další využití (R12, největší množství) a dále prodej odpadu jako suroviny (N10). Na území ORP se nenachází ani třídící linka ani zařízení ke koncovému využití (recyklaci) tříděných odpadů. Lze říci, že vytříděný odpad je do tříděn na využitelné komodity, a ty jsou pak prodány k recyklaci. Do třídění separovaných odpadů se z největší části děje na třídící lince společnosti Marius Pedersen v Hradci Králové.

Tabulka 98: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (dále jen BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (dále jen BRKO) na území ORP Náchod za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difference oproti roku 1995		Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	
Nakládání s BRO a BRKO [t]									
BRO	Využití	Materiálové využití		6 661,96	4 573,99	1 330,52	690,32	812,88	
		Energetické využití		40,17	0,97	0,00	0,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Jiné uložení		0,05	0,03	0,00	0,00	0,00	
BRKO	Využití	Materiálové využití		418,22	1 329,98	47,29	54,64	31,65	
		Energetické využití		0,07	0,05	0,00	0,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Měrné skládkování - pro porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu)	Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv.⁻¹] ↓						
				148,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Počet obyvatel v území ORP				61 548	61 687	61 509	61 736	61 687

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Z BRO byl nejvíce materiálově využíván odpad 150101 - papírové a lepenkové obaly (před úprava odpadu k dalšímu využití – R12) a dále 180105 - kaly z čištění komunálních odpadních vod (využití předáním kalů z ČOV k použití na zemědělské půdě). Z BRKO byl nejvíce materiálově využity odpad 200101 – papír a lepenka. Odděleně sbíraný biologicky rozložitelný odpad je materiálově využit v kompostárnách mimo ORP.

Je potřeba si uvědomit, že velkou část z BRKO zaobírá SKO (obsahuje okolo 48 % biologicky rozložitelné složky v odpadu).

Pokud nedojde k razantnímu snížení skládkování SKO, nedojde také ke snížení podílu BRKO, uloženého na skládky.

Náklady na odpadové hospodářství

Tabulka 99: Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP

Paragraf	Název	Náklady v Kč/rok		
		2010	2011	2012
3721	Sběr a svoz nebezpečných odpadů	289 990	224 560	231 170
3722	Sběr a svoz komunálních odpadů	29 609 090	31 801 310	34 872 220
3723	Sběr a svoz ostatních odpadů (jiných než nebezpečných a komunálních)	288 850	336 430	352 120
3724	Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů	29 120	38 050	25 000
3725	Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	4 317 270	4 460 840	4 948 340
3726	Využívání a zneškodňování ostatních odpadů	0	0	0
3727	Prevence vzniku odpadů	0	0	0
3728	Monitoring nakládání s odpady	0	49 740	0
3729	Ostatní nakládání s odpady	54 770	107 390	76 270
Celkové náklady		34 589 090	37 018 320	40 505 120

Zdroj: Ministerstvo financí

Tabulka ukazuje nárůst nákladů obcí na odpadové hospodářství za rok 2012 o téměř 6 milionu proti roku 2010.

Největší položku činí náklady na Sběr a svoz komunálních odpadů SKO a v meziročním trendu dochází k navýšení o cca 3 miliony 349 tisíc.

Druhou nejvíce zastoupenou položkou je Využívání a zneškodňování komunálních odpadů, kde meziročně náklady jen mírně vzrůstají.

Třetí významnou položkou je sběr a svoz nebezpečných odpadů, kde meziročně dochází k mírnému poklesu.

Sběr a svoz ostatních odpadů (jiných než nebezpečných a komunálních) je čtvrtým nejvíce zastoupeným nákladem a v letech 2010 a 2011 činil 288 a 286 tisíc, v roce 2012 se výrazně zvýšily náklady na 352 tisíc.

5.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a) Analýza cílových (dotčených) skupin

Analýza slouží k definování jednotlivých cílových skupin (dotčených či zainteresovaných), zjištění jejich předpokládaných očekávání a k definování rizik spojených s těmito skupinami a s jejich očekáváním. Dále pak slouží k nalezení vhodného způsobu komunikace a nalezení případných opatření k minimalizaci rizik při zapojení těchto cílových skupin.

Tabulka 100: Analýza cílových (dotčených) skupin

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1.	občané a subjekty zapojené do svozu komunálního odpadu v obci	pravidelný svoz, dostatek a vzdálenost nádob na tříděný odpad- jejich rychlý odvoz	spalování odpadů v domácích podmínkách	zpravodaje obcí, letáky, www stránky obcí	časté připomínání systému odpadového hospodářství
2.	ostatní původci KO	pravidelný svoz, dostatek a vzdálenost nádob na tříděný odpad- jejich rychlý odvoz	nejsou zapojeni do systému třídění odpadů v obci	zpravodaje obcí, letáky, www stránky obcí, ostatní komunikační kanály	provádění kontrol
3.	velké průmyslové podniky	možnost využití svozových firem, minimalizovat náklady na likvidaci odpadů, recyklace	riziko ekologické zátěže	komunikace s obcí a firmami provozující systém svozů odpadů	provádění kontrol
4.	turisté, návštěvníci sportovních a kulturních akcí	dostatek nádob na odpady umístěných v blízkosti pořádané akce	nedodržování pokynů pořadatelů	označení míst pro sběr odpadků	dostatečná funkční pořadatelská služba
5.	představitelé obcí, SO ORP	nabídka služeb v odpadovém hospodářství, co nejnížší výdaje, spokojenost občanů	monopol svozové firmy, neúplná legislativa	komunikace s okolními obcemi případně ORP	nastavení spolupráce
6.	ekologické neziskové organizace	spolupráce s původci odpadů	neadekvátní přístup k řešení problému, často neodborné znalosti problematiky odpadového hospodářství	osvěta, letáky	spolupráce v území, zapojení
7.	školy	pomoc od obcí, podpora třídění, motivace dětí potažmo jejich rodičů	neznalost legislativy, osobitý přístup	běžné kanály komunikace	spolupráce s obcemi a svozovými firmami, NNO,
8.	majitelé skládek, sběrných dvorů apod.	využití kapacity s cílem zisku	zastaralé technologie, nedodržování zákonů	společná jednání	opakované kontroly provozoven, nové postupy a technologie
9.	svozová firma	využití maximální kapacity s cílem většího zisku, získávání nových klientů	neplnění smluv, nezodpovědný přístup, porušování zákonů	běžné kanály komunikace	opakované kontroly provozoven, nové postupy a technologie
10.	média	náměty pro čtenáře	nepravdivé či polovičnické zprávy	spolupráce	Vstřícné a smysluplná komunikace

Při rozumném přístupu dochází k přijatelné formě spolupráce všech dotčených aktérů z území. Mezi hlavní cílové skupiny v odpadovém hospodářství patří obce, jejich představitelé a jejich občané a dále společnosti, které poskytují služby v odpadovém hospodářství.

b) Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Definice rizika je převzata z Metodiky přípravy veřejných strategií: Riziko je nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů. Jedná se o budoucí událost, která má náhodnou povahu (tj. může, ale nemusí nastat a mít negativní dopad) a není ani nemožná, ani jistá. Riziko spojujeme s negativními vlivy, nepříznivými dopady a ztrátami a chápeme jej jako synonymum nebezpečí, hrozby, úskalí a nejistoty. Protipólem rizika je příležitost, která je spojována s příznivými vlivy a dopady. Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie. Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) se hodnotí na škále 1 až 5: hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost). Významnost rizika je součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se pohybuje mezi hodnotou 1 a 25. Vlastníci jednotlivých rizik jsou osoby odpovědné za řízení a monitorování daného rizika (průběžné přehodnocování významnosti rizik a identifikace reálného výskytu dané rizikové události).

Tabulka 100a: Analýza rizik (registr rizik v oblasti odpadového hospodářství)

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			P	D	V = P.D		
1.	Finanční riziko	nedostatek financí	5	5	25	posílení RUD	obce
		černé skládky	3	3	9	zamezení tvorby černých skládek	obce, občané
		neplatiči	2	2	4	vymáhání správním cestou	obce, FÚ
		mimořádné výdaje	2	4	8	nahodile	obce
2.	Organizační riziko	nefunkční systém svozu odpadů v ORP	2	5	10	legislativa	ORP, stát
		nedostatečná dostupnost skládkových zařízení	4	3	12	nové projekty na tato témata, rozšíření počtu těchto zařízení	podnikatelé
		nezájem obcí	1	4	4	příklady dobré praxe	obce
3.	Právní riziko	změna legislativy	3	3	9	informovanost	veřejnost
4.	Technické riziko	špatný nevyhovující stav	3	3	9	podpora státu prostřednictvím dotací	podnikatelé

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			P	D	V = P.D		
5.	Věcné riziko	rizika spojená s občany jak žijícími na území tak zaměstnanci svozových firem	3	2	6	nastavení systému kontrol	obec, podnikatel

V ORP Náchod je poměrně ustálený a funkční systém svozů odpadů. Problémem je velká vzdálenost k uložistům, neexistence třídících linek, spaloven a malý počet i kapacita sběrných míst. Podpora odpadového hospodářství by měla přicházet ve větší míře ze strany státu, obce nemají dostatek finančních prostředků na zkvalitnění a zkapacitnění svých území, často řeší ekologické zátěže a odstraňování černých skládek na náklady obce.

5.1.4. SWOT analýza oblasti

SWOT analýza slouží k identifikaci silných a slabých stránek daného území (vnitřní vlivy z hlediska území), příležitostí a rizik (vnější vlivy z hlediska území). Na základě SWOT analýzy je komplexně vyhodnocena situace na území ORP

Tabulka 101: SWOT analýza

<u>Silné stránky</u>	<u>Slabé stránky</u>
1. systém třídění odpadů	1. nedostatek finančních prostředků
2. zapojení většiny obcí do třídění odpadu	2. nedostatek sběrných dvorů
3. zapojení škol a NNO	3. černé skládky
4. dostatečné rozmístění nádob na tříděný sběr	4. velká vzdálenostna skládky, třídící linky,
5. spolupráce ve svazcích obcí	5. téměř žádná recyklace v území
<u>Příležitosti</u>	<u>Hrozby</u>
1. konkurence v oblasti OH	1. neexistence systému třídění, sběru a nakládání s BRO
2. podpora z fondů EU, státu a firem	2. neexistence jiného nakládání SKO než skládkování
3. snižování nákladů spoluprací mezi obcemi	3. špatně nastavená legislativa
4. vytvoření motivačního systému třídění BRO	
5. zlepšení informovanosti a osvěty obyvatel	

Na území ORP je vytvořen celkem funkční systém třídění odpadů. Do systému EKO-KOM je zapojena většina obcí v území. Je zde nedostatek sběrných dvorů, což je částečně řešeno mobilním sběrem dvakrát ročně. Tvoří se zde černé skládky, ať už jako důsledek nechoty obyvatel podílet se na nakládání s odpady nebo jako důsledek neinformovanosti obyvatel. Všechn směsný komunální odpad vyprodukovaný na území ORP je skládkován. Je nutné vytvořit systém třídění, sběru a nakládání s BRO a spolu s ním motivační systém pro obyvatele, čemuž musí předcházet informovanost obyvatel. V ORP jsou svazky obcí, které v oblasti OH spolupracují, jedná se o svoz NO - DSO 1866 a dále každoročně opakovaný systém "Putující kontejner" ve svazcích ÚPA, Metuje a1866. V poslední době je oblíben systém sběru kovového šrotu prostřednictvím organizací dobrovolných hasičů.

5.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Na území ORP je vytvořen systém třídění odpadů, do kterého jsou zapojeny všechny obce území. Tento systém je sice celkem funkční, ale není dokonalý a jsou zde značné rezervy. Největší nedostatek je v třídění BRO, kde neexistuje komplexní systém třídění, sběru a nakládání s BRO. Tomu aby bylo možné třídit BRO je nutné nepodcenit informovanost obyvatel a vytvořit sběrný a motivační systém, který občany přiměje podílet se hlavně kompostováním v domácnostech.

Nedostatek sběrných dvorů a sběrných míst je částečně řešen mobilním sběrem dvakrát ročně. V malé míře se občas tvoří černé skládky, ať už jako důsledek neochoty obyvatel podílet se správném nakládání s odpady nebo jako důsledek neinformovanosti obyvatel. Všechn smíšený komunální odpad vyprodukovaný na území ORP je skládkován mimo území ORP, což je v současné době nejlevnější způsob odstranění odpadu. Do budoucna bude tento způsob nakládání s odpady problematický, neboť není v souladu s POH ČR. Podobně je tak u dalších způsobů nakládání s odpady. Na území ORP se nenachází, kromě sběrných dvorů, míst pro recyklaci stavebního odpadu, sběren a výkupu odpadů, žádná další zařízení k nakládání s odpady a většina odpadů je tak materiálově využita nebo odstraněna mimo ORP.

Nejbližší skládky se nacházejí ve Rtyni v Podkrkonoší a v Křovicích. Na území ORP není třídící linka, proto se separovaný odpad k dotřídění převáží zejména na třídící linku v Hradci Králové. Nejbližší kompostárny jsou v Přepychách a Jaroměři.

Co se týče produkce odpadů, v ORP převažuje množství odpadů z celkové produkce odpadů, které vyprodukuje podniková sféra. Jedná se o 63 % z celkové produkce všech odpadů. Nebezpečných odpadů podniková sféra také produkuje většinu (63 %). Největší množství odpadu, vyprodukovaného v ORP pochází ze skupiny stavebních a demoličních odpadů.

Komunální odpad produkují zejména obce. Jedná se o 65 % z celkové produkce komunálních odpadů, které jsou vyprodukovány v ORP. SKO, který vyprodukuje obce, činí 73 % z celkové produkce SKO v ORP.

S odpadem se nakládá převážně mimo ORP, protože na území ORP se nenachází zařízení k nakládání s odpady, jejichž původcem je obec.

Popis stávající situace na území SO ORP Náchod

V dnešní době obce ORP Náchod vynakládají nemalé prostředky na odpadové hospodářství. Náklady na odpadové hospodářství zaobírají velkou část z rozpočtu obcí. Budoucí žádosti o dotace na likvidaci černých skládek nebo pořízení nových technologií v oblasti odpadového hospodářství by mohly být prospěšné pro ušetření finančních prostředků obcím.

Současná problematika na území ORP Náchod v oblasti odpadového hospodářství, vychází z dotazníkového šetření provedeného u představitelů obcí

- vysoké ceny za svoz odpadů (14/31)*
- nedostačující systém nakládání s BRO (18/31)*
- černé skládky (14/31)*
- špatná vybavenost území
- nedostačující síť kontejnerů k třídění odpadů
- uzavírání skládek
- neinformovanost občanů

*počet odpovědí z 31 odevzdaných odpovědí

Návrh řešení s MOS

- Řešení problematiky BRO
- Zavést ekonomicky motivující systém s nakládání s odpady (třídění, separace bioodpadu, informace)
- Spolupráce obcí – posílení vyjednávací pozice obcí z důvodu úspory finančních prostředků
- Větší využití kompostáren, příp. bioplynových stanic (naplnění jejich kapacit)

Finanční dopady

V rámci spolupráce s MOS - vhodné zažádat o dotaci k uvolnění finančních prostředků pro odpadové hospodářství a společné sdílení infrastruktury sníží jak investiční, tak provozní náklady.

Příklad dobré praxe

Svazek obcí Úpa, svazek obcí Metuje a svazek obcí 1866 - Elektrowin (putující kontejner)
Společný svoz NO ve svazku obcí 1866 – nižší finanční náklady pro obce.

5.2. Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství

5.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Odpadové hospodářství“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti odpadového hospodářství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusi o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí z území ORP Náchod a ze zástupců daných subjektů v oblasti odpadového hospodářství v tomto území. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma odpadového hospodářství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úrovně. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vy-

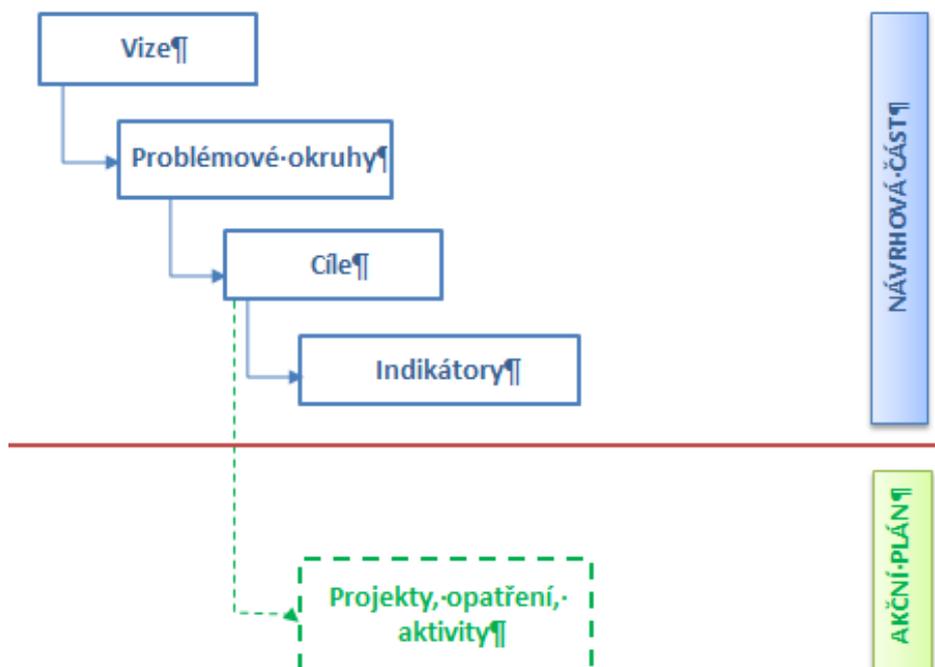
jádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Graf č. 13: Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Odpadové hospodářství“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Odpadové hospodářství	1. VYSOKÁ FINANČNÍ NÁROČNOST ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ	2. NAKLÁDÁNÍ S BIOODPADY
	1.1 Zavést společný systém sběru SKO a ostatních komodit	2.1 Výstavba míst pro sběr a skladování bioodpadu 2.2 Nákup potřebné techniky – manipulační stroje, drtiče 2.3 Snížit náklady při nakládání s bioodpady 2.4 Společný nákup kompostovacích nádob 2.5 Společná úhrada případné spoluúčasti při získání dotací 2.6 Plošná osvěta napříč regionem a cílových skupin

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

5.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Následně se sešla FS (RT + přizvaní starostové – 8 osob), která problémové okruhy projednala a schválila oba okruhy k dopracování.

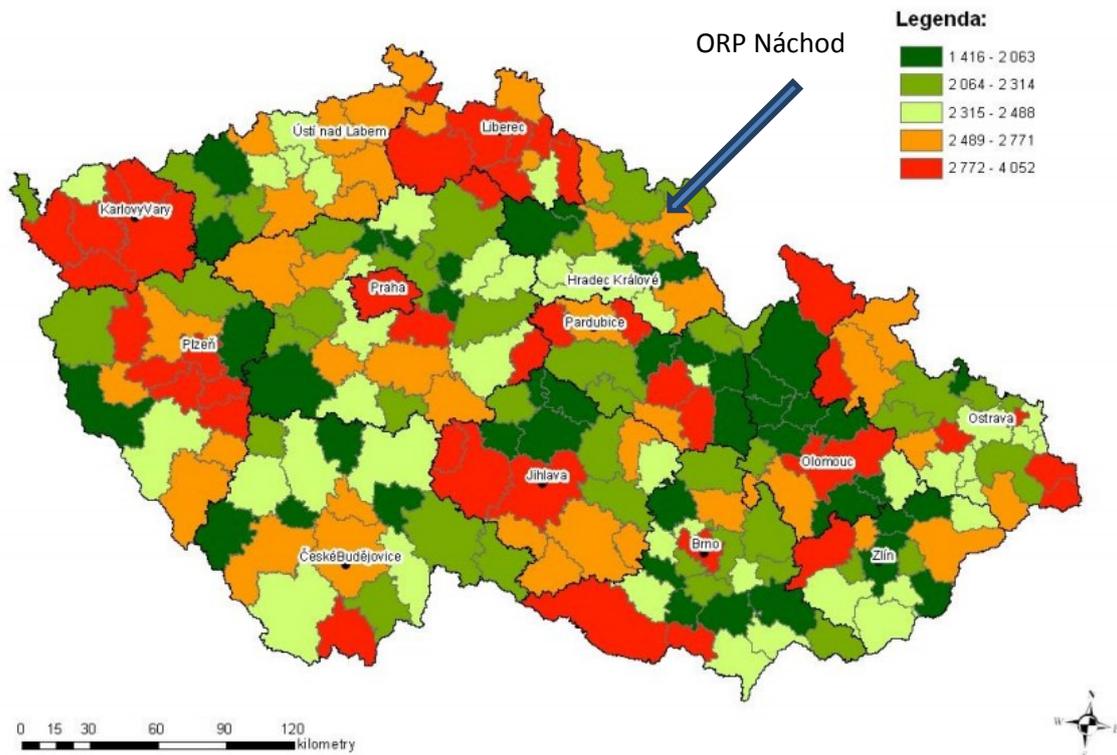
1. VYSOKÁ FINANČNÍ NÁROČNOST ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

1. Věcné argumenty

Náklady na odpadové hospodářství v obcích tvoří okolo 8 až 12 % z celkového rozpočtu obce. Dle studie Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR (za r. 2013), kterou připravil IURMO, o.p.s. jsou náklady na sběr, svoz a odstranění SKO v ORP Náchod mezi 2 489 – 2 771 Kč/t. Z hlediska porovnání nákladů na SKO s průměrnou krajskou hodnotou 2 296 Kč/t jde v ORP o náklady nadprůměrně vysoké. V porovnání s průměrnou hodnotou za ČR (2594 Kč/t) jsou mírně vyšší, ale v porovnání s horní hranici intervalu asi o 200 Kč/t. Když porovnáme jednotkové náklady na tříděný sběr využitelných odpadů, pak je situace podobná. Náklady na tuto položku v ORP Náchod jsou v rozmezí 3 751 – 4 487 Kč/t, přičemž průměr za Královéhradecký kraj je 3 712 Kč/t. Rovněž náklady na tříděný sběr využitelných odpadů jsou v ORP vyšší, než je průměr kraje. ORP Náchod je jedním z ORP, které mají vysokou výtěžnost tříděného sběru (44,3 – 62,4 kg/obyv.) jak v kraji, tak v ČR. Průměrná výtěžnost tříděného odpadu v Královéhradeckém kraji je 35,5 kg/obyv.

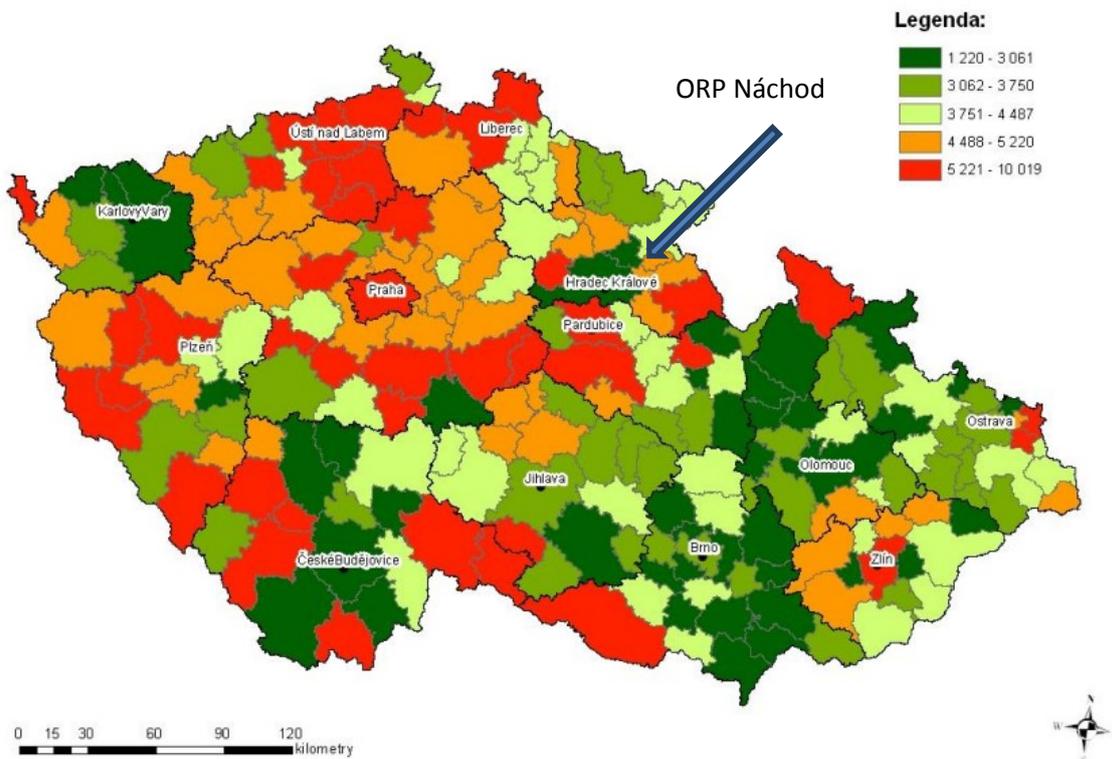
Zdroj: Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR (za r. 2013), IURMO, o.p.s., dostupné na http://www.institut-urmo.cz/images/Hodnoceni_nakladu_na_hospodaren_s_KO_2014_F2.pdf

Mapa č. 5: Náklady na sběr, svoz a odstranění SKO v ORP v ČR, rok 2013

Zdroj: Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR (za r. 2013), IURMO, o.p.s., dostupné na http://www.institut-urmo.cz/images/Hodnoceni_nakladu_na_hospodaren_s_KO_2014_F2.pdf

Mapa č. 6: Jednotkové náklady (Kč/t) na tříděný sběr využitelných odpadů v území ORP za r. 2013

Zdroj: Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR (za r. 2013), IURMO, o.p.s., dostupné na http://www.institut-urmo.cz/images/Hodnoceni_nakladu_na_hospodaren_s_KO_2014_F2.pdf

2. Příčiny problému

Příčiny problému nelze jednoznačně definovat. Je ale pravděpodobné, že náklady na odpadové hospodářství souvisí s umístěním zařízení k nakládání s odpady, kam se odpady vozí (všechny mimo ORP). To se pak projevuje na ceně za dopravu odpadů. Dále pak lze hledat příčinu v roztržitém odpadovém hospodářství v ORP. Dále pak většina obcí neprovádí kontrolu nákladů na odpadové hospodářství a vyhodnocení nákladnosti jednotlivých služeb.

3. Důsledky neřešení problému

Bez kontroly a sledování nákladů na odpadové hospodářství nebude možné provádět jejich optimalizaci.

4. Možné řešení problému

Ke snížení nákladů na odpadové hospodářství je potřeba kontrolovat jednotkové náklady a nákladnost jednotlivých služeb. Poté lze provádět optimalizaci nastavení jednotlivých služeb. Obce mohou např. společným tendrem ovlivňovat náklady na odpadové hospodářství.

1. NAKLÁDÁNÍ S BIOODPADY

1. Věcné argumenty

V obcích ORP Náchod není dosud provozován komplexní systém nakládání s bioodpady, který by řešil nakládání s bioodpady od jejich vzniku po jejich konečné nakládání. Vzhledem k cíli POH ČR, který ukládá strategicky povinnost snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů (dále jen BRKO) ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2010 nejvíce 75 % hmotnostních, v roce 2013 nejvíce 50 % hmotnostních a výhledově v roce 2020 nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995, byla v novele zákona o odpadech č. 229/2014 Sb. mimo jiné uložena povinnost odděleného sběru bioodpadu. Povinnost se vztahuje na všechny obce, a to minimálně pro bioodpady rostlinného původu a minimálně od 1. 4. do 31. 10 kalendářního roku. Tuto povinnost blíže upravuje vyhláška č. 321/2014 Sb., o rozsahu a způsobu zajištění odděleného soustředěného sběru složek komunálních odpadů. V ORP Náchod nejsou v současné době obce vybaveny dostatkem prostředků k třídění bioodpadů a v ORP není žádné zařízení, určené k nakládání s bioodpady. Nejbližší kompostárny se nachází mimo ORP v Přepychách a v Jaroměři, tedy ve vzdálenosti max. 30 km od ORP Náchod. V ORP Náchod se nachází pouze dvě zemědělské bioplynové stanice, které však nezpracovávají odpady od obcí. Tato zařízení jsou omezeně dostupná. V tabulce níže je uvedena produkce BRO a BRKO na území ORP.

Produkce BRO a BRKO na území ORP za období 2008-2012, odpady od všech původců

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce BRO	25 191,31	21 680,52	22 148,77	19 833,44	23 006,96
z toho celková produkce BRKO	19 648,34	17 571,59	16 176,49	15 704,92	18 803,92

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Zde v tabulce je do BRO i BRKO připočten SKO, protože obsahuje až 48 % biologicky rozložitelné složky. Veškerý SKO je skládkován. Je tedy potřeba materiálově využitelný odpad (např. z úpravy obecní zeleně, zahrádkářských kolonií, zahrad u rodinných domů, rostlinný odpad z domácností) odděleně třídit a materiálově využívat např. v kompostárnách. Pro využitelný biologicky rozložitelný odpad je potřeba vytvořit systém sběru a nakládání s ním tak, aby vůbec nepřišel do styku s SKO. Následující tabulka ukazuje produkce BRKO od obcí za rok 2012.

Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce BRKO (vybrané kódy sk. 20) [t]	Měrná produkce BRKO [kg/obyv.]	Celková produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [t]	Měrná produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [kg/obyv.]
ORP Náchod	61 378	13 251,35	215,90	599,36	9,77
Královéhradecký kraj	552 946	132 609,18	239,82	4 923,83	8,90

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce je vhodné se zaměřit na biologicky rozložitelný odpad (200201), který byl v ORP za rok 2012 odděleně sbírán. Jeho měrná produkce je vyšší, než je průměr v Královéhradeckém kraji, tedy v ORP se biologicky rozložitelný odpad třídí. Je s ním nakládáno mimo ORP. Co se ale týče srovnání s průměrnou hodnotou za celou ČR (19,53 kg/obyv./rok), je produkce biologicky rozložitelného, vyříděného odpadu o poznání nižší.

2. Příčiny problému

Příčinou je neexistence systematického řešení sběru a nakládání s bioodpady v obcích, nedostatek zařízení k nakládání s odpady a nedostatečná infrastruktura pro sběr bioodpadu. Hlavní příčinou je ale to, že nemají obce zaveden systém nakládání s bioodpady.

Na základě výsledků dotazníkového šetření v obcích ORP Náchod je jedním z velkých problémů nedostatečná informovanost mezi občany o odpadovém hospodářství obcí a chybí základní ekologické návyky, jež by přispěly ke zlepšení životního prostředí, resp. ekologickému nakládání s odpady. V rámci meziobecní spolupráce by bylo možno využít obecních, nebo v obci existujících ploch pro hromadění BRO, jeho třídění a následné využití, včetně možnosti zapůjčení techniky (např. drtiče), společný tendr na služby při nakládání s bioodpady, společný svoz bioodpadu nebo výstavbu společného zařízení k nakládání s bioodpady.

3. Důsledky neřešení problému

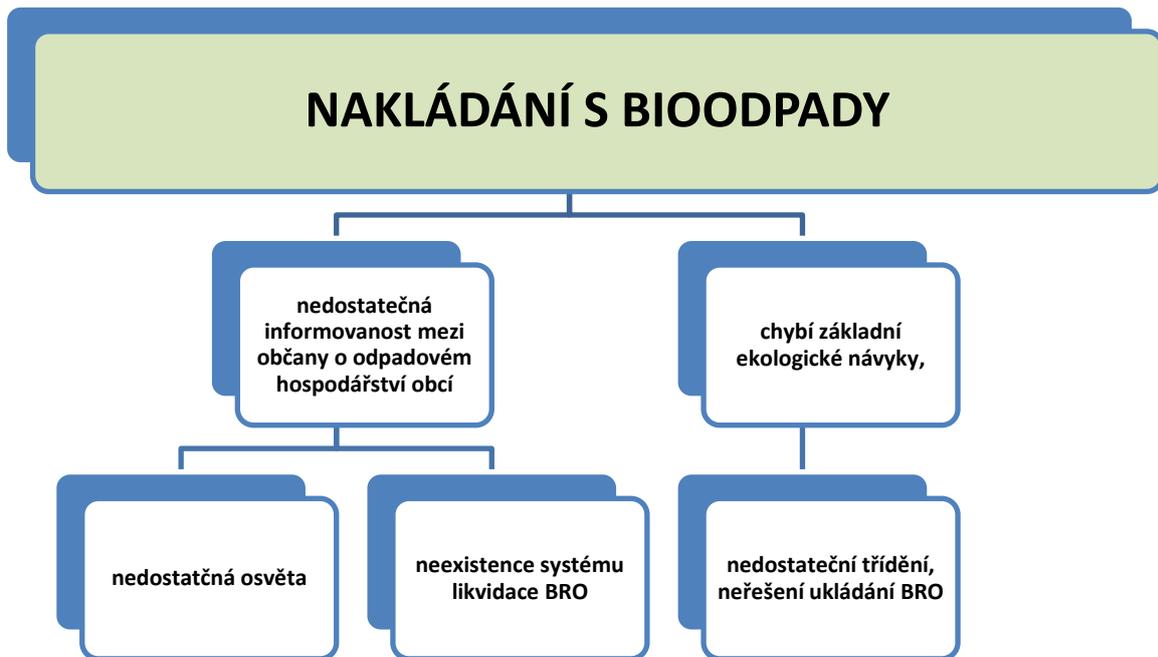
Neřešením daného problému dochází ke skládkování velkého podílu biologicky rozložitelné složky v odpadu, a tím neplnění POH, a závazků vůči EU (neplnění snižování skládkování BRKO). Dále se pak nenaplnuje hierarchie nakládání s odpady:

Strategické cíle POH ČR na období 2015 - 2024

1. Předcházení vzniku odpadů a snižování měrné produkce odpadů.
2. Minimalizace nepříznivých účinků vzniku odpadů a nakládání s nimi na lidské zdraví a životní prostředí.
3. Udržitelný rozvoj společnosti a přiblížení se k evropské „recyklační společnosti“.
4. Maximální využívání odpadů jako náhrady primárních zdrojů a přechod na oběhové hospodářství.

4. Možné řešení problému

Zúčastněné obce nebo jejich svazky by mohly požádat o dotační podporu na výstavbu míst k nakládání s bioodpady a prostředků ke sběru bioodpadů (nákup strojů, kontejnerů, vozidla) a potřebné finanční náklady na spoluúčast hradit společně, stejně jako se podílet na společném provozu a využívání takového místa, resp. zařízení. Jinou možností by byl společný nákup kompostovacích nádob, které by byly v obci pro skupiny domů nebo obyvatel, a jež by vybrané, proškolené osoby obsluhovaly. Sdružení obyvatel by si poté odebírali vzniklý kompost pro svoji potřebu. Tato metoda ale musí být doprovázena stanovením místa pro oddělený sběr odpadů v obci a ukotvením legislativních povinností v obecní vyhlášce.

5.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

<p>Problémový okruh 1</p>	<p>Vysoká finanční náročnost odpadového hospodářství</p>
<p>Cíl 1.1</p>	<p>Zavést společný systém sběru SKO a ostatních komodit</p>
<p>Popis cíle</p>	<p>Ze studie IURMO vychází, že finanční náklady vynaložené na nakládání s KO v obcích, jsou v ORP Náchod mírně nadprůměrné vzhledem ke krajským a celorepublikovým hodnotám.</p> <p>V území ORP Náchod působí 4 svozové společnosti. V ORP má největší zastoupení firma Marius Pedersen, a.s., která sváží 92% obcí.</p> <p>Názory a domněnky starostů jsou, že důsledkem je vysoká cena za svoz odpadů (36 dotazovaných, 31). Z dotazníkového šetření také vyplývá, že obce jsou ochotny na této bázi spolupracovat.</p> <p>Každá obec v rámci ORP má uzavřenou vlastní smlouvu na zajištění sběru a svozu SKO. Pokud bude zajištěn jednotný systém sběru a svozu SKO v celém ORP s jednou svozovou společností, bude dosaženo výrazných úspor. Společné řešení umožní sdílet infrastrukturu (jednotné sběrné nádoby, jejich efektivnější rozmístění) a zefektivnit frekvenci svozu.</p>
<p>Hlavní opatření</p>	<p>1. Právní analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • zpracování právního rozboru jednotlivých stávajících smluv, vč. reálných možností jejich ukončení • zpracování možností řešení svozu v souladu s platnou legislativou • zpracování návrhu společné smlouvy • nastavení harmonogramu ukončování stávajících smluv <p>2. Ekonomická analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozbor ekonomické výhodnosti jednotlivých stávajících smluv • zpracování variant řešení pro snížení nákladů • společně zpracovávat evidenci a administrativu spojenou s výkonem odpadového hospodářství • optimalizovat nastavení typů služeb a jejich cen (rozkličování ceny za služby na jednotlivé položky) • pravidelně monitorovat, v jaké výši se v ORP, kraji a ČR pohybují jednotkové ceny za jednotlivé služby v odpadovém hospodářství a přijímat adekvátní opatření zjištění za účelem optimalizace nákladů • spolupráce s ostatními ORP, pravidelná výměna informací <p>3. Nastavení parametrů sběru a svozu SKO</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytvářet svazky obcí s cílem společné poptávky a nákupu služeb v oblasti sběru, svozu, přeprav a konečného využití nebo odstranění komunálních odpadů a jejich složek (SKO, tříděné odpady, nebezpečné odpady, bioodpady apod.) • zajistit optimální organizaci svozu, s ohledem na potřeby obcí (frekvence svozu, náklady, stejný systém jednotkového účtování služeb, jednotné zajištění určitého typu služby jednou společností) • stanovení frekvence svozu z jednotlivých lokalit <p>4. Výběr ekonomicky efektivní svozové společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnání podmínek od stávajících poskytovatelů

	<ul style="list-style-type: none"> přípravit a realizovat společný výběr provozovatelů zařízení k nakládání s odpady vlastněných obcemi
Název indikátorů k hodnocení cíle	Indikátor výsledku (problémový okruh): Součet celkových nákladů na odpadové hospodářství v obcích ORP Indikátory výstupu (cíl): Počet obcí, které provádí výběr dodavatele sběru a nakládání s SKO společně s další obcí Náklady na sběr a svoz KO
Správce cíle	Starosta obce Dolní Radechová

Problémový okruh 2	NAKLÁDÁNÍ S BIOODPADY
Cíl 2.1	Výstavba míst pro sběr a skladování bioodpadu
Popis cíle	V ORP není systematicky vyřešen sběr a nakládání s bioodpady. Vzhledem k povinnosti odděleně sbírat bioodpady minimálně rostlinného původu. Proto je potřeba vybudovat síť k třídění a shromažďování bioodpadu, aby pak mohl být následně materiálově využit. Cílem je vytvořit síť pro oddělený sběr bioodpadu.
Hlavní opatření	<ol style="list-style-type: none"> navrhnout a vyhodnotit možnosti sběru a dalšího nakládání s komunálními bioodpady v rámci meziobecní spolupráce na úrovni svazků obcí (sběrné dvory, komunitní kompostování., ostatní způsoby sběru) vytvořit ekonomickou a technickou analýzu, která definuje, kde je potřeba vystavět místa pro sběr a skladování bioodpadu před jeho využitím vytipovat místa pro umístění zázemí pro sběr a sklad bioodpadu zajistit stabilní a ekonomicky dostupné využití vhodných odděleně sbíraných bioodpadů z obcí v dostupném existujícím zařízení (nejlépe ve vazbě na zemědělskou výrobu) zajistit finanční prostředky na výstavbu míst pro sběr a skladování bioodpadu vytvořit síť ke sběru a skladování bioodpadu v obcích
Název indikátorů k hodnocení cíle	Indikátor výsledku (problémový okruh): Množství SKO na obyvatele Indikátory výstupu (cíl): Počet obcí, které mají na svém území místo pro sběr a skladování bioodpadu Počet nově vystavěných míst pro sběr a skladování bioodpadu
Správce cíle	Starosta obce Žernov

Problémový okruh 2	NAKLÁDÁNÍ S BIOODPADY
Cíl 2.2	Nákup potřebné techniky – manipulační stroje, drtiče
Popis cíle	V ORP není dostatek techniky a prostředků k nakládání s bioodpady. Vybudovaná místa pro sběr a nakládání s bioodpady bude potřeba vybavit sběrnými nádobami a manipulační technikou. Dále pak bude potřeba nakoupit prostředky ke sběru bioodpadů. Cílem je vybavit sběrná místa pro bioodpady a zajistit obcím potřebnou techniku k nakládání s bioodpady, a to tak, aby byly společným postupem ušetřeny náklady.
Hlavní opatření	<ol style="list-style-type: none"> 1. připravit podklady a seznamy potřebné techniky a prostředků k nakládání s bioodpady 2. zajistit techniku pro místa ke sběru a skladování bioodpadu 3. dovybavit místa pro sběr a skladování bioodpadu
Název indikátorů k hodnocení cíle	Indikátor výsledku (problémový okruh): Množství SKO na obyvatele Indikátory výstupu (cíl): Počet zakoupené techniky pro nakládání s bioodpady v obcích – manipulační stroje, drtiče
Správce cíle	Starosta obce Žernov

Problémový okruh 2	NAKLÁDÁNÍ S BIOODPADY
Cíl 2.3	Snížit náklady při nakládání s bioodpady
Popis cíle	Po zavedení systému sběru a nakládání s bioodpady bude potřeba optimalizovat náklady při nakládání s bioodpady. Společným postupem lze dosáhnout snížení nákladů a optimalizace nakládání s bioodpady.
Hlavní opatření	<ol style="list-style-type: none"> 1. zavést a podpořit preventivní opatření vzniku odpadu - systém domácího kompostování ve vhodných typech zástavby v obcích 2. navrhnout a vyhodnotit možnosti sběru a dalšího nakládání s komunálními bioodpady v rámci meziobecní spolupráce na úrovni svazků obcí (sběrné dvory, komunitní kompostování, ostatní způsoby sběru) 3. zajistit stabilní a ekonomicky dostupné využití vhodných odděleně sbíraných bioodpadů z obcí v dostupném existujícím zařízení (nejlépe ve vazbě na zemědělskou výrobu) 4. společně organizovat služby svozu a služby pro komunitní/obecní kompostárny 5. společně tvořit osvětové materiály k nakládání s bioodpady na území ORP 6. společným postupem obcí snížit náklady pro nakládání s bioodpady.
Název indikátorů	Indikátor výsledku (problémový okruh): Množství SKO na obyvatele

k hodnocení cíle	Indikátory výstupu (cíl): Počet obcí, které společně řeší úhradu nákladů za nakládání s bioodpady Náklady při nakládání s bioodpady
Správce cíle	Starosta obce Žernov

Problémový okruh 2	NAKLÁDÁNÍ S BIODPADY
Cíl 2.4	Společný nákup kompostovacích nádob
Popis cíle	Nakládání s odpady je neoptimálnější v místě jejich vzniku. Při domácím kompostování navíc odpadá povinnost při zajištění odvozu odpadu a s využitím kompostu. Zavedením domácího kompostování ve vhodné zástavbě (zahradkářské kolonie, rodinné domy), dojde k využívání bioodpadu přímo v domácnostech. Při společném nákupu kompostovacích nádob (kompostérů) bude možné ušetřit i část nákladů, ale hlavně náklady na přípravu projektu, pokud by si projekt připravovaly obce samy.
Hlavní opatření	<ol style="list-style-type: none"> 1. vyhodnotit možnosti sběru a dalšího nakládání s komunálními bioodpady v rámci meziobecní spolupráce na úrovni svazků obcí (sběrné dvory, komunitní kompostování, ostatní způsoby sběru) 2. finanční analýza přínosů zakoupení kompostovacích nádob 3. zajistit finanční prostředky pro nákup kompostovacích nádob 4. zavést domácí kompostování v zástavbě rodinných domů, distribuovat kompostovací nádoby do domácností
Název indikátorů k hodnocení cíle	Indikátor výsledku (problémový okruh): Množství SKO na obyvatele Indikátory výstupu (cíl): Počet obcí, které zavedly domácí kompostování v obcích Počet kompostovacích nádob, distribuovaných do domácností
Správce cíle	Starosta obce Žernov

Problémový okruh 2	NAKLÁDÁNÍ S BIOODPADY
Cíl 2.5	Společná úhrada případné spoluúčasti při získání dotací
Popis cíle	Při získání dotace lze společně hradit náklady na spoluúčast na projektech. Cílem je společný postup při úhradě spoluúčasti na realizaci projektů.
Hlavní opatření	<ol style="list-style-type: none"> 1. vytvořit smlouvu mezi obcemi o spoluúčasti na financování projektů, týkajících se nakládání s bioodpady 2. vytvořit společný projekt a požádat o dotaci 3. spolufinancovat projekt, který napomůže řešit nakládání s bioodpady v obcích
Název indikátorů k hodnocení cíle	Indikátor výsledku (problémový okruh): Množství SKO na obyvatele Indikátory výstupu (cíl): Počet obcí, které se domluvily na spolufinancování spoluúčasti v na projektu Výše spolufinancování projektu
Správce cíle	Starosta obce Žernov

Problémový okruh 2	NAKLÁDÁNÍ S BIOODPADY
Cíl 2.6	Plošná osvěta napříč regionem a cílových skupin
Popis cíle	Nakládání s odpady musí doprovázet osvěta a pravidelné informování občanů o odpadovém hospodářství.
Hlavní opatření	<ol style="list-style-type: none"> 1. navrhnout a připravit společnou kampaň na osvětu obyvatel v odpadovém hospodářství, zaměřenou na nakládání s bioodpady 2. zajistit zdroje financování osvětové kampaně 3. připravit smlouvy s obcemi na realizaci společné osvětové kampaně 4. využívat stávající výukové, výchovné a osvětové programy, programy krajských ekologických center apod. 5. realizovat společnou osvětovou kampaň, zaměřenou na nakládání s bioodpady
Název indikátorů k hodnocení cíle	Indikátor výsledku (problémový okruh): Množství SKO na obyvatele Indikátory výstupu (cíl): Počet obcí, které realizují společnou osvětovou kampaň Množství vytríděného bioodpadu na obyvatele
Správce cíle	Starosta obce Žernov

5.2.4. Indikátory

V oblasti odpadového hospodářství jsou definovány dva problémové okruhy s osmi cíly.

PROBLÉMOVÝ OKRUH	1. NÁKLADY NA ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	Celkové náklady na odpadové hospodářství v Kč		
Měrná jednotka	Kč		
Správce měřítka	Starosta obce Zábrodí		
Roky	2012	2017	2020
Plán	<del> </del>	40 000 000	39 500 000
Skutečnost	40 505 120	<del> </del>	<del> </del>
Popis měřítka	Indikátor nám umožní sledovat, zda klesají náklady na nakládání s odpady v obcích.		
Metodika a výpočet:	Součet celkových nákladů na odpadové hospodářství v obcích ORP (paragrafy 3721 až 3729).		
Zdroj čerpání dat	Informace od obcí, rozpočty obcí		

CÍL	1.1 Zavést společný systém sběru SKO a ostatních komodit		
Číslo indikátoru	1.1		
Název indikátoru	Počet obcí, které provádí výběr dodavatele sběru a nakládání s SKO společně s dalšími obcemi.		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Starosta obce Zábrodí		
Roky	2013	2017	2020
Plán	<del> </del>	10	20
Skutečnost	0	<del> </del>	<del> </del>
Popis měřítka	Indikátor sleduje, kolik obcí společně provádí výběrová řízení na dodavatele sběru a dalšího nakládání s SKO		
Zdroj čerpání dat	Informace od obcí		

CÍL	1.1 Zavést společný systém sběru SKO a ostatních komodit		
Číslo indikátoru	1.2		
Název indikátoru	Náklady na sběr a svoz KO		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Starosta obce Zábrodí		
Roky	2012	2017	2020
Plán	<del> </del>	34 000 000,-	23 500 000,-
Skutečnost	34 72 220,- Kč/ORP 2012	<del> </del>	<del> </del>
Popis měřítka	Indikátor sleduje, jak se vyvíjejí náklady na sběr a svoz komunálních odpadů.		
Zdroj čerpání dat	Informace od obcí		

PROBLÉMOVÝ OKRUH	2. NAKLÁDÁNÍ S BIOODPADY		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	Množství SKO na obyvatele		
Měrná jednotka	kg/obyv.		
Správce měřítka	Starosta obce Zábrodí		
Roky	2012	2017	2020
Plán	<del> </del>	150,00	145,00
Skutečnost	165,60	<del> </del>	<del> </del>
Popis měřítka	Indikátor sleduje produkci SKO na obyvatele v průměru za ORP. Žádoucí je snižovat hodnotu indikátoru.		
Metodika a výpočet:	Výpočet se provede sečtením množství vytríděného SKO od v obcích (kat. č. 200301, kód nakládání A00, AN60, BN30) a vydělením počtem obyvatel ORP a vynásobením 1000.		
Zdroj čerpání dat	Evidence o produkci a nakládání s odpady od obcí, hlášení o produkci a nakládání s odpady od obcí, počet obyvatel (ČSÚ k 31.12. sledovaného roku).		

CÍL	2.1 VÝSTAVBA MÍST PRO SBĚR A SKLADOVÁNÍ BIOODPADU		
Číslo indikátoru	2.1		
Název indikátoru	Počet obcí, které mají na svém území místo pro sběr a skladování bioodpadu		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Starosta obce Zábrodí		
Roky	2013	2017	2020
Plán	<del> </del>	25	35
Skutečnost	13	<del> </del>	<del> </del>
Popis měřítka	Indikátor umožní sledovat, kolik obcí má na svém území místo pro skladování bioodpadu.		
Metodika a výpočet:	Prostý součet obcí, které mají na svém území místo pro skladování bioodpadu		
Zdroj čerpání dat	Dotazování obcí		

CÍL	2.1 VÝSTAVBA MÍST PRO SBĚR A SKLADOVÁNÍ BIOODPADU		
Číslo indikátoru	2.2		
Název indikátoru	Počet nově vystavěných míst pro sběr a skladování bioodpadu		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Starosta obce Zábrodí		
Roky	2013	2017	2020
Plán	<del> </del>	12	22
Skutečnost	0	<del> </del>	<del> </del>
Popis měřítka	Indikátor umožní sledovat nárůst počtu míst pro sběr a skladování bioodpadu.		
Metodika a výpočet:	Prostý součet nově vzniklých míst, kde je umožněn sběr a skladování bioodpadu v obcích.		
Zdroj čerpání dat	Informace od obcí, dotazování obcí		

CÍL	2.2 Nákup potřebné techniky – manipulační stroje, drtiče		
Číslo indikátoru	2.3		
Název indikátoru	Počet zakoupené techniky pro nakládání s bioodpady v obcích – manipulační stroje, drtiče		
Měrná jednotka	ks		
Správce měřítka	Starosta obce Zábrodí		
Roky	2013	2017	2020
Plán	<del> </del>	7	15
Skutečnost	2	<del> </del>	<del> </del>
Popis měřítka	Indikátor sleduje, kolik kusů techniky k nakládání s bioodpady se zakoupilo pro využití v obcích.		
Metodika a výpočet:	Prostý součet kusů nově zakoupené techniky pro nakládání s bioodpady		
Zdroj čerpání dat	Informace od obcí, dotazování obcí		

CÍL	2.3 Společná úhrada nákladů na provoz		
Číslo indikátoru	2.4		
Název indikátoru	Počet obcí, které společně řeší úhradu nákladů za nakládání s bioodpady		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Starosta obce Zábrodí		
Roky	2013	2017	2020
Plán	<del> </del>	12	20
Skutečnost	0	<del> </del>	<del> </del>
Popis měřítka	Díky společné koordinaci služeb nakládání s bioodpady by bylo možné snížit náklady na nakládání s bioodpady. Indikátor sleduje počet obcí, které společně koordinují nakládání s bioodpady a společně řeší úhradu za tyto služby.		
Metodika a výpočet:	Prostý součet obcí, které společně řeší úhradu nákladů za nakládání s bioodpady.		
Zdroj čerpání dat	Informace od obcí, dotazování obcí		

CÍL	2.3 Společná úhrada nákladů na provoz		
Číslo indikátoru	2.5		
Název indikátoru	Náklady při nakládání s bioodpady v obcích		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Starosta obce Zábrodí		
Roky	2013	2017	2020
Plán	<del> </del>	95 %	80 %
Skutečnost	100 %	<del> </del>	<del> </del>
Popis měřítka	Indikátor umožní sledovat, o kolik % se sníží náklady obcí na sběr a svoz bioodpadu při společném výběrovém řízení na dodavatele		
Metodika a výpočet:	Podíl stávajících nákladů k referenčnímu roku.		
Zdroj čerpání dat	Informace od obcí, rozpočty obcí		

CÍL	2.4 Společný nákup kompostovacích nádob		
Číslo indikátoru	2.6		
Název indikátoru	Počet obcí, které zavedly domácí kompostování v obcích		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Starosta obce Zábrodí		
Roky	2013	2017	2020
Plán	<del> </del>	15	25
Skutečnost	3	<del> </del>	<del> </del>
Popis měřítka	Indikátor sleduje počet obcí, které nakoupily do domácností kompostéry a zavedly domácí kompostování.		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet obcí, které nakoupily do domácnosti kompostovací nádoby a zavedly tak domácí kompostování		
Zdroj čerpání dat	Informace od obcí, dotazování obcí		

CÍL	2.4 Společný nákup kompostovacích nádob		
Číslo indikátoru	2.7		
Název indikátoru	Počet kompostovacích nádob, distribuovaných do domácností		
Měrná jednotka	ks		
Správce měřítka	Starosta obce Zábrodí		
Roky	2013	2017	2020
Plán	<del> </del>	2 500	10 000
Skutečnost	300	<del> </del>	<del> </del>
Popis měřítka	Indikátor sleduje počet kompostovacích nádob, které byly předány do domácností tak, aby mohli občané kompostovat v místě vzniku odpadu.		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet nádob, který byl distribuován do domácností.		
Zdroj čerpání dat	Informace od obcí, dotazování obcí		

CÍL	2.5 Společná úhrada případné spoluúčasti při získání dotací		
Číslo indikátoru	2.8		
Název indikátoru	Počet obcí, které se domluvily na spolufinancování spoluúčasti v na projektu		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Starosta obce Zábrodí		
Roky	2013	2017	2020
Plán	<del> </del>	10	20
Skutečnost	0	<del> </del>	<del> </del>
Popis měřítka	Indikátor sleduje počet obcí, které se podílí na spolufinancování projektů, které jsou dotovány z dotačních programů.		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet obcí		
Zdroj čerpání dat	Informace od obcí, dotazování obcí		

CÍL	2.6 Plošná osvěta napříč regionem a cílových skupin		
Číslo indikátoru	2.9		
Název indikátoru	Počet obcí, které realizují společnou osvětovou kampaň		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Starosta obce Zábrodí		
Roky	2013	2017	2020
Plán	<del> </del>	20	35
Skutečnost	6	<del> </del>	<del> </del>
Popis měřítka	Indikátor nám umožní sledovat, kolik obcí se zapojilo do společné osvětové kampaně k nakládání s bioodpady		
Metodika a výpočet	Souhrnný počet obcí		
Zdroj čerpání dat	Informace od obcí, dotazování obcí		

Cíl	2.6 Plošná osvěta napříč regionem a cílových skupin		
Číslo indikátoru	2.10		
Název indikátoru	Množství vytríděného bioodpadu na obyvatele		
Měrná jednotka	kg/obyv.		
Správce měřítka	Starosta obce Zábrodí		
Roky	2012	2017	2020
Plán	<del> </del>	13,00	18,00
Skutečnost	9,77	<del> </del>	<del> </del>
Popis měřítka	Indikátor sleduje produkci bioodpadu na obyvatele při sběru bioodpadu v obcích. Žádoucí je zvyšovat hodnotu indikátoru.		
Metodika a výpočet:	Výpočet se provede sečtením množství vytríděného bioodpadu od v obcích (kat. č. 200201, 200108, kód nakládání A00, BN30) a vydělením počtem obyvatel ORP a vynásobením 1000.		
Zdroj čerpání dat	Evidence o produkci a nakládání s odpady od obcí, hlášení o produkci a nakládání s odpady od obcí, počet obyvatel (ČSÚ k 31.12. sledovaného roku).		

5.3. Pravidla pro řízení strategie (implementační pravidla)

5.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídicí skupiny

Manažer strategie
Starosta obce Žernov
Starosta obce Dolní Radechová
Starosta obce Zábrodí

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů

Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Zavést společný systém sběru SKO a ostatních komodit	Starosta obce Dolní Radechová
2.1	Výstavba míst pro sběr a skladování bioodpadu	Starosta obce Žernov
2.2	Nákup potřebné techniky – manipulační stroje, drtiče	Starosta obce Žernov
2.3	Snížit náklady při nakládání s bioodpady	Starosta obce Žernov
2.4	Společný nákup kompostovacích nádob	Starosta obce Žernov
2.5	Společná úhrada případné spoluúčasti při získání dotací	Starosta obce Žernov
2.6	Plošná osvěta napříč regionem a cílových skupin	Starosta obce Žernov

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1	Celkové náklady na odpadové hospodářství v KČ	Starosta obce Zábrodí
1.1	Počet obcí, které provádí výběr dodavatele sběru a nakládání s SKO společně s dalšími obcemi.	Starosta obce Zábrodí
1.2	Náklady na sběr a svoz KO	Starosta obce Zábrodí
2	Množství SKO na obyvatele	Starosta obce Zábrodí
2.1	Množství SKO na obyvatele	Starosta obce Zábrodí
2.2	Počet nově vystavěných míst pro sběr a skladování bioodpadu	Starosta obce Zábrodí
2.3	Počet zakoupené techniky pro nakládání s bioodpady v obcích – manipulační stroje, drtiče	Starosta obce Zábrodí
2.4	Počet obcí, které společně řeší úhradu nákladů za nakládání s bioodpady	Starosta obce Zábrodí
2.5	Náklady při nakládání s bioodpady v obcích	Starosta obce Zábrodí
2.6	Počet obcí, které zavedly domácí kompostování v obcích	Starosta obce Zábrodí
2.7	Počet kompostovacích nádob, distribuovaných do domácností	Starosta obce Zábrodí
2.8	Počet obcí, které se domluvily na spolufinancování spoluúčasti v na projektu	Starosta obce Zábrodí
2.9	Počet obcí, které realizují společnou osvětovou kampaň	Starosta obce Zábrodí
2.10	Množství vytríděného bioodpadu na obyvatele	Starosta obce Zábrodí

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu)⁹. Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.¹⁰

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

5.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejednalo-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

5.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok¹¹. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava		■												
Realizace					■									
Vyhodnocení									■					
Akční plán na r. 2017														
Příprava						■								
Realizace									■					
Vyhodnocení													■	

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Přípravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů.¹² Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Přípravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milní-

ky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

5.4. Závěr, postup zpracování a kontakty

5.4.1. Shrnutí

V rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností“ /č. projektu CZ 1.04/4.1.00/88.00001/ vznikl dokument o systému a fungování odpadového hospodářství v ORP Náchod. Jeho cílem bylo zmapování a popis odpadového hospodářství, zjištění předpokladu očekávaného vývoje, sestavení finanční analýzy, definování dotčených skupin a specifikace rizik, která brání nebo by mohla v budoucnu bránit v rozvoji odpadového hospodářství v ORP Náchod. Data byla shromažďována ze zdrojů Databáze GROUP ISOH (MŽP) a na základě dotazníků zaslaných obcím.

V současné době obce řeší systém odpadového hospodářství samostatně, nebrání se společným krokům k dosažení úspor nebo řešení sběru, nakládání a skládkování BRO .

Z celkového zjištění a zpracování informací vyplývá jako vhodné řešit následující dva problémy:

- NAKLÁDÁNÍ S BIOODPADY
- VYSOKÁ FINANČNÍ NÁROČNOST ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

Obce správního obvodu ORP Náchod jsou ochotny spolupracovat na snižování nákladů v odpadovém hospodářství a v problematice nakládání s bioodpady

Snahou tvůrců dokumentu odpadového hospodářství bylo zmapování současného stavu. Vývoj problémových oblastí se bude odvíjet od zájmu obcí na spolupráci, dotačních možností a snahy jednotlivých obcí na realizaci těchto priorit.

5.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Níže uvádíme přehled činností, které vedly k získání informací v oblasti odpadového hospodářství v ORP Náchod a následnému vytvoření Dokumentu o odpadovém hospodářství ORP Náchod.

- Tvorba a rozeslání dotazníků o stavu odpadového hospodářství do 36 obcí ORP Náchod
- Využití informací z Databáze GROUP ISOH (MŽP), EKO-KOM, a.s., ISOH, Ministerstva financí apod.
- Tvorba a rozeslání dotazníků mapujících problémy v oblasti ochoty spolupráce
- Komunikace se zástupci obcí
- Práce realizačního týmu
- Práce ve fokusech skupinách

5.5. Přílohy k tématu 3.: odpadové hospodářství

Seznam zkratk

BRKO	biologicky rozložitelný komunální odpad
BRO	biologicky rozložitelný odpad
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DZ	datová základna
EU	Evropská unie
ISSaR	Informační systém statistiky a reportingu
KO	komunální odpad
MOS	meziobecní spolupráce
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NO	nebezpečný odpad
OH	odpadové hospodářství
OO	ostatní odpad
OPŽP	operační program životního prostředí
ORP	obec s rozšířenou působností
PO	prioritní osa
PrO	odpady pocházející z průmyslu
POH	Plán odpadového hospodářství
SC	specifický cíl
SKO	směsný komunální odpad
ZEVO	zařízení pro energetické využití odpadů
ŽP	životní prostředí

Vzhledem k dostupnosti datových zdrojů v oblasti odpadového hospodářství nebylo možno pracovat v časové řadě 2008 až 2012 s daty o produkci a nakládání s odpady, které pochází pouze od obcí a jejich občanů. Proto tabulky obsahují data o produkci a nakládání s odpady jak od obcí a jejich občanů, tak od firem a společností, produkcí odpadů v ORP. Měrné produkce na obyvatele ORP jsou pak počítány z produkce jednotlivých druhů odpadů od obcí i firem a společností. Nejsou tedy ukazatelem, znázorňujícím, kolik odpadů produkuje občan jako takový, ale spíše odrazem míry produkce jednotlivých druhů odpadů za celé ORP, vyjádřené na jednoho obyvatele.

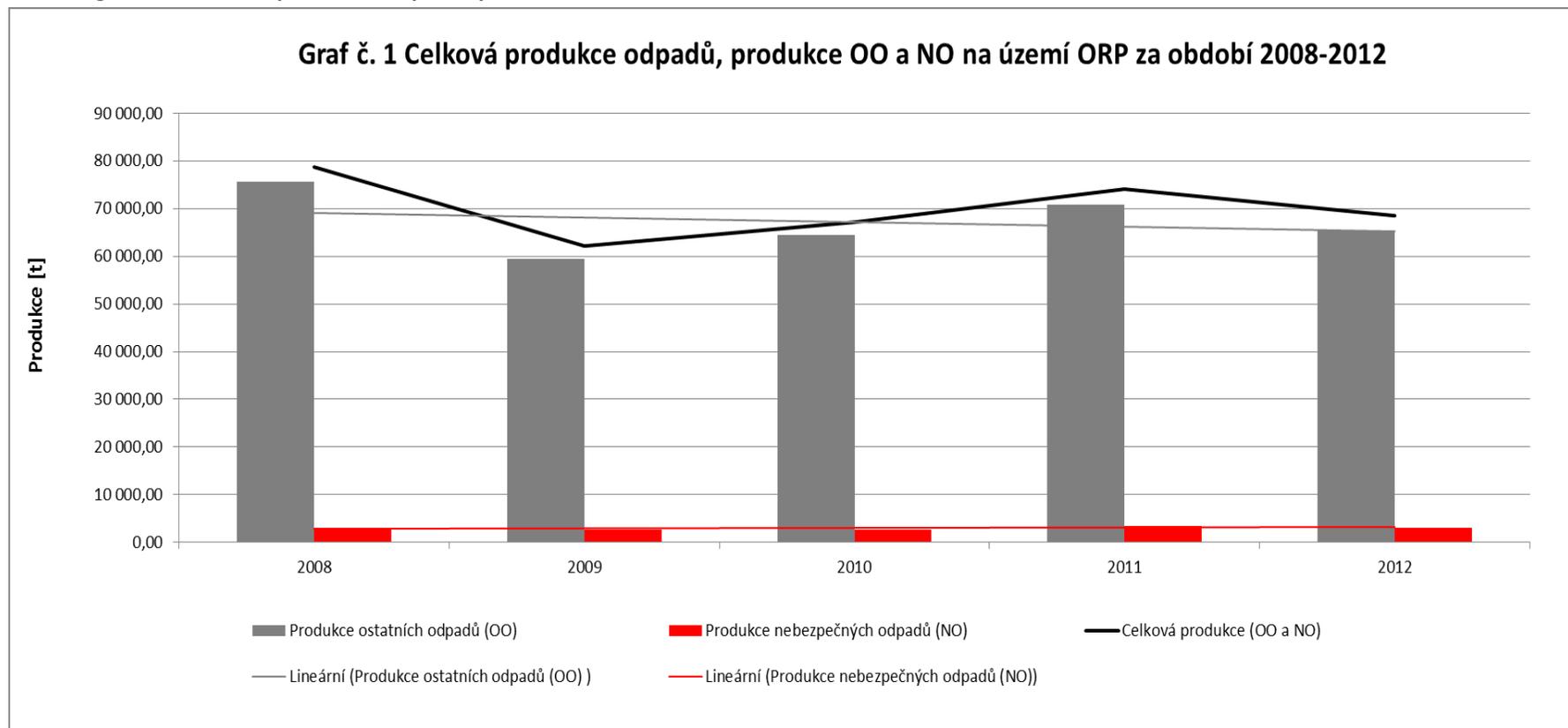
Hodnoty datové základny za rok 1995 a 2000 (v tabulkách zkráceně „DZ“) za území ORP jako správní celek neexistují. Vzhledem k tomu, že do roku 2001 neexistoval současný Katalog odpadů, byla datová základna stanovena pouze teoreticky na základě výpočtu. Důvodem přepočtu datové základny za území ORP je fakt, že relevantní data (konkrétní datové základny pro porovnání s Plánem odpadového hospodářství České republiky (dále jen POH ČR) za roky 2000 a 1995 jsou veřejně dostupná pouze za celou ČR. Datová základna pro území ČR byla proto upravena přepočtovým koeficientem daným poměrem průměrné produkce odpadů na území ORP za roky 2008 až 2012 vůči průměrné produkci odpadů za ČR za roky 2008 až 2012. Vzhledem k provedeným přepočtům datové základny a metodice získání dat je hodnocení z hlediska plnění cílů POH ČR pouze ORIENTAČNÍM UKAZATELEM. Datová základna pro území ORP je tedy hypotetickým odhadem pro prodloužení časového trendu a možnosti porovnání hodnot v delší časové řadě. Tyto orientační hodnoty byly vypočteny pouze pro potřeby tohoto projektu a nelze s nimi porovnávat plnění cílů POH ČR. Vypočtená hodnota datové základny území ORP se nemusí přibližovat skutečné situaci v letech 1995 a 2000. Dále je důležité připustit, že zvolené vymezení území (ORP) je pro hodnocení plnění cílů POH ČR nevypovídající (zvláště pak pro hodnocení nakládání s odpady). Jsou proto vždy slovně hodnoceny jen trendy, které se projevují v období 2008-2012.

Příloha č. 1 - Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000	DZ pro produkcí odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl produkce jednotlivých let k datové základně 2000 [%] ↓					
							2008	2009	2010	2011	2012	
Produkce odpadů [t]												
Produkce ostatních odpadů (OO)	84 545,04	75 744,73	59 526,92	64 511,94	70 807,88	65 347,50	89,59	70,41	76,30	83,75	77,29	
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	4 789,12	3 075,62	2 627,87	2 655,82	3 341,17	3 125,56	64,22	54,87	55,46	69,77	65,26	
							-35,78	-45,13	-44,54	-30,23	-34,74	
Celková produkce (OO a NO)	89 781,88	78 820,35	62 154,79	67 167,76	74 149,05	68 473,06	87,79	69,23	74,81	82,59	76,27	
							-12,21	-30,77	-25,19	-17,41	-23,73	
Podílové ukazatele [%]		2008	2009	2010	2011	2012						
Podíl ostatních odpadů na celkové produkci odpadů		96,10	95,77	96,05	95,49	95,44						
Podíl nebezpečných odpadů na celkové produkci odpadů		3,90	4,23	3,95	4,51	4,56						
Měrné produkce odpadů na obyvatele [kg.obyv. ⁻¹]		2008	2009	2010	2011	2012						
Počet obyvatel v území ORP		61 548	61 687	61 509	61 736	61 687						
Měrná produkce všech odpadů (OO a NO)		1 280,63	1 007,58	1 092,00	1 201,07	1 110,01						
Měrná produkce OO		1 230,66	964,98	1 048,82	1 146,95	1 059,34						
Měrná produkce NO	300,20	49,97	42,60	43,18	54,12	50,67						
Podíl měrné produkce NO k DZ 2000 [%] →		16,65	14,19	14,38	18,03	16,88						
Změna měrné produkce NO oproti DZ 2000 [%] →		-83,35	-85,81	-85,62	-81,97	-83,12						

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf 14/graf č.1: Celková produkce odpadů, produkce OO a NO na území ORP

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Příloha č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200101	Papír a lepenka (BRKO)	O	20 674,08	12 900,56	13 441,38	14 140,21	15 132,81
200102	Sklo	O	4 577,18	3 383,24	3 070,16	3 227,30	2 733,06
200108	BRO z kuchyní (BRKO)	O	406,20	461,82	381,01	384,47	503,08
200110	Oděvy (BRKO)	O	10,62	287,25	1,86	143,09	173,14
200111	Textilní materiály (BRKO)	O	310,05	402,11	494,55	740,12	889,16
200113*	Rozpouštědla	N	36,19	3,88	4,51	5,26	2,92
200114*	Kyseliny	N	1,43	2,12	3,15	1,65	0,64
200115*	Zásady	N	3,29	0,58	0,27	0,20	0,25
200117*	Fotochemikálie	N	1,07	0,61	0,20	1,14	0,37
200119*	Pesticidy	N	2,52	4,06	2,02	2,11	1,51
200121*	Zářivky a jiný odpad obsahující rtuť	N	29,80	7,26	5,11	5,22	5,64
200123*	Vyřazená zařízení obsahující chlorfluoruhlodíky	N	32,97	12,29	21,68	15,98	22,46
200125	Jedlý olej a tuk (BRKO)	O	47,45	87,55	133,99	119,52	116,60
200126*	Olej a tuk neuvedený pod číslem 200125	N	28,49	26,40	20,11	23,47	21,06
200127*	Barvy, tiskařské barvy, lepidla	N	217,38	263,42	227,36	236,62	211,92
200128	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice neuvedené pod číslem 200127	O	2,68	14,79	0,08	0,03	0,20

200129*	Detergenty obsahující nebezpečné látky	N	2,28	3,39	1,62	2,56	1,22
200130	Detergenty neuvedené pod číslem 200129	O	0,00	12,81	2,61	0,00	0,22
200131*	Nepoužitelná cytostatika	N	0,01	0,01	0,04	0,16	0,11
200132*	Jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 200131	N	4,28	10,29	10,51	12,08	11,46
200133*	Baterie a akumulátory, zařazené pod čísla 160601, 160602 nebo pod číslem 160603 a netříděné baterie a akumulátory obsahující tyto baterie	N	158,71	51,02	68,57	74,79	158,06
200134	Baterie a akumulátory neuvedené pod číslem 200133	O	0,19	1,51	108,68	0,02	1,46
200135*	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení obsahující nebezpečné látky neuvedené pod čísly 200121 a 200123	N	78,64	44,63	52,71	67,34	109,31
200136	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení neuvedené pod čísly 200121, 200123 a 200135	O	77,20	606,72	1 141,01	197,96	244,28
200137*	Dřevo obsahující nebezpečné látky	N	1,10	0,00	4,26	0,15	0,25
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137 (BRKO)	O	101,70	595,46	746,94	760,97	832,91

200139	Plasty	O	4 771,58	3 396,79	3 176,27	2 983,98	2 834,94
200140	Kovy	O	14 387,48	13 426,33	22 675,30	23 398,04	25 288,31
200141	Odpady z čištění komínů	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200199	Další frakce jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,34	0,25	0,46
200201	Biologicky rozložitelný odpad (BRKO)	O	3 658,51	5 519,65	5 964,15	5 517,73	6 466,19
200202	Zemina a kameny	O	2 896,80	14 618,24	1 701,48	1 510,76	12 486,61
200203	Jiný biologicky nerozložitelný odpad	O	196,12	512,91	417,95	748,71	1 108,99
200301	Směsný komunální odpad (BRKO)	O	-	-	229 201,63	148 676,02	144 460,67
200302	Odpad z tržišť (BRKO)	O	713,31	582,73	597,31	303,97	593,22
200303	Uliční smetky	O	2 471,84	702,80	1 509,33	1 087,25	854,74
200304	Kal ze septiků a žump	O	5 377,40	0,00	0,00	0,00	0,00
200306	Odpad z čištění kanalizace	O	1 150,56	450,15	3,50	638,72	360,81
200307	Objemný odpad (BRKO)	O	14 551,56	15 401,64	12 341,22	12 575,13	13 378,87
200399	Komunální odpady jinak blíže neurčené	O	344,24	797,19	753,43	897,26	435,81
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	22 890,04	20 896,21	18 219,75	20 344,74	25 457,42
150102	Plastové obaly	O	6 591,30	7 479,92	7 377,10	11 415,90	10 755,94
150103	Dřevěné obaly	O	357,09	259,32	35 298,59	31 581,68	33 941,79
150104	Kovové obaly	O	159,64	207,06	226,46	105,15	205,89
150105	Kompozitní obaly	O	418,96	350,81	275,63	363,37	326,59
150106	Směsné obaly	O	5 687,43	5 824,03	5 470,70	5 637,60	5 379,75
150107	Skleněné obaly	O	2 221,06	3 595,27	4 017,77	4 985,14	5 544,98
150109	Textilní obaly	O	6,90	20,28	9,30	722,05	2,04

150110*	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	N	1 078,43	1 057,15	818.161700	1 520,73	1 032,29
150111*	Kovové obaly obsahující nebezpečnou výplňovou hmotu (např. azbest) včetně prázdných tlakových nádob	N	4,01	3,60	7,54	2,23	1,93
Celková produkce KO			25 315,74	23 429,98	21 457,99	21 718,20	28 556,68
Celková produkce BRKO (vybrané kódy ze sk. 20), původní hmotnost odpadu [t]			18 569,37	16 358,45	15 054,52	14 478,38	17 266,19
Hmotnost BRKO přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu [t]			12 118,95	9 395,08	8 581,58	8 623,74	10 025,17

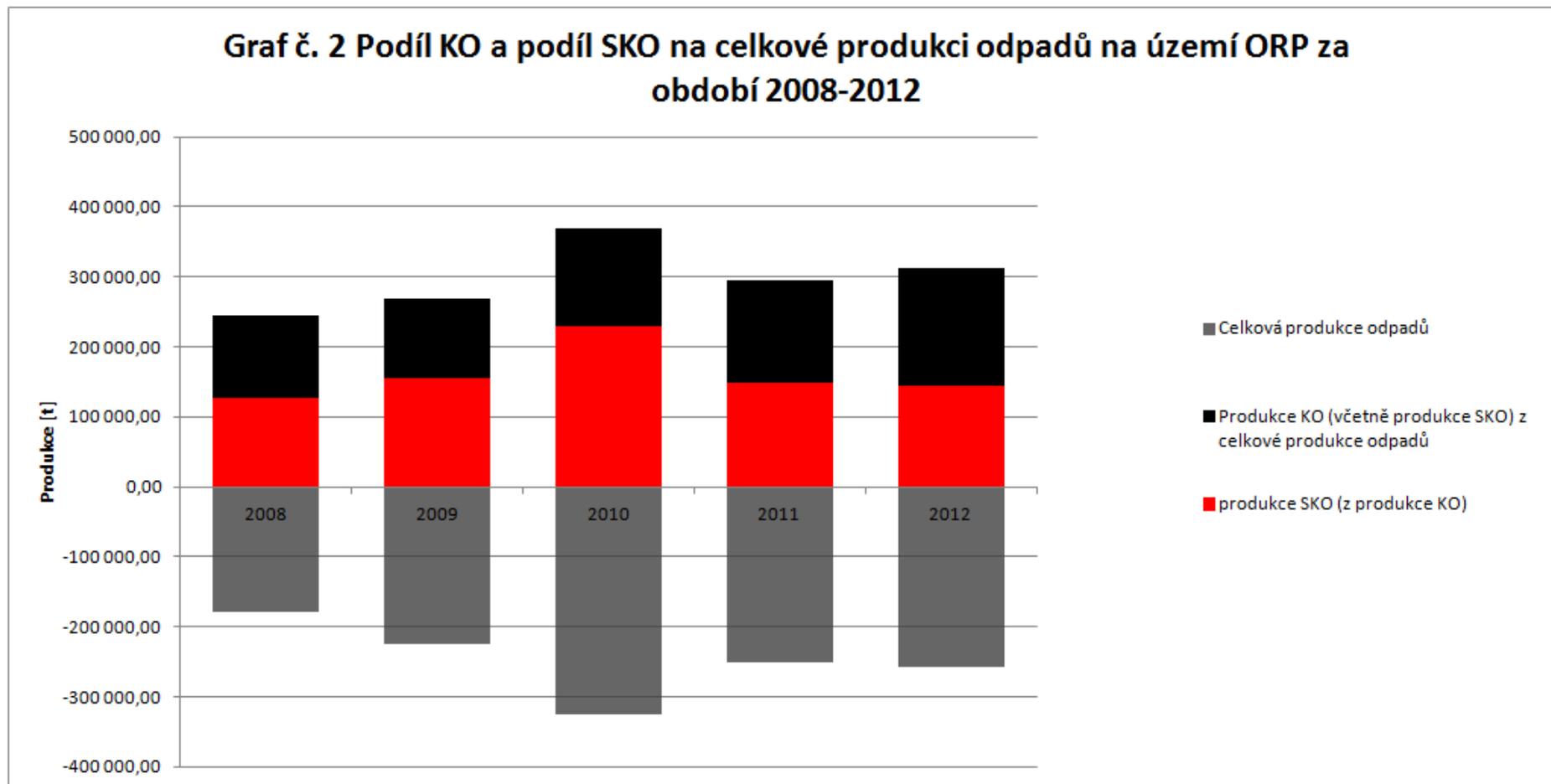
Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Příloha č. 3 - Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce odpadů	65 370,43	44 984,74	42 957,19	44 432,89	54 338,23	-31,18	-4,51	3,44	22,29
Celková produkce KO	243 894,96	269 140,48	369 189,10	295 178,80	312 092,35	10,35	37,17	-20,05	5,73
Celková produkce SKO	127 155,22	154 854,63	229 201,63	148 676,02	144 460,67	21,78	48,01	-35,13	-2,84
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl KO na celkové produkci odpadů	373,10		598,29		859,43		664,32		574,35
Podíl SKO na produkci KO	52,14		57,54		62,08		50,37		46,29
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.-1]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	61 548		61 687		61 509		61 736		61 687
Měrná produkce KO	3 962,68		4 363,00		6 002,20		4 781,31		5 059,29
Měrná produkce SKO	2 065,95		2 510,33		3 726,31		2 408,25		2 341,83

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf 15/graf č.2: Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území ORP

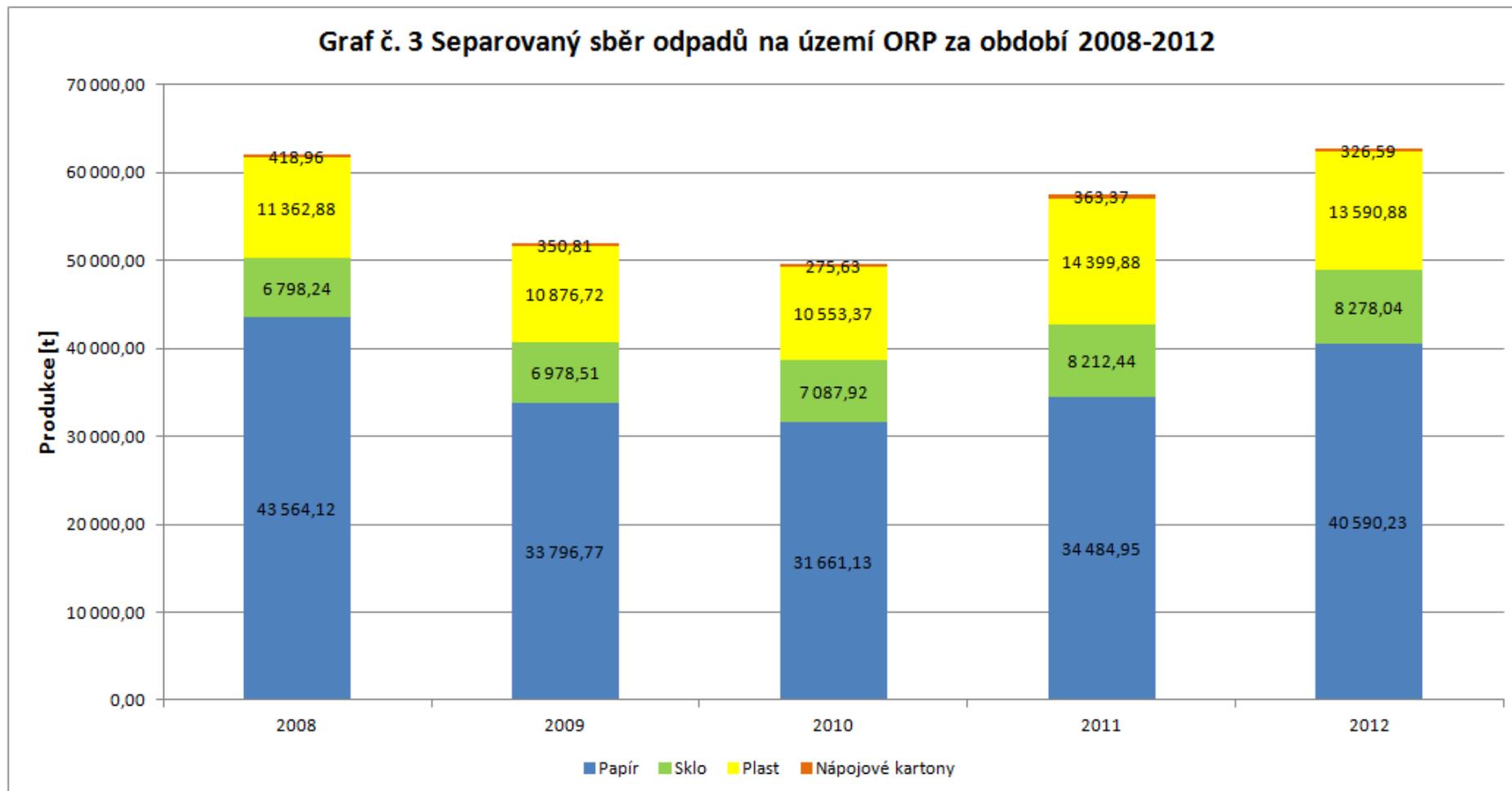
Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Příloha č. 4 - Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
							2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	43 564,12	33 796,77	31 661,13	34 484,95	40 590,23	-22,42	-6,32	8,92	17,70
Sklo	150107, 200102	6 798,24	6 978,51	7 087,92	8 212,44	8 278,04	2,65	1,57	15,87	0,80
Plast	150102, 200139	11 362,88	10 876,72	10 553,37	14 399,88	13 590,88	-4,28	-2,97	36,45	-5,62
Nápojové kartony	150105	418,96	350,81	275,63	363,37	326,59	-16,26	-21,43	31,83	-10,12
Celkem separovaný sběr		62 144,20	52 002,81	49 578,05	57 460,64	62 785,74	-16,32	-4,66	15,90	9,27
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.-1]		2008	2009	2010	2011	2012				
Počet obyvatel v území ORP			61 548	61 687	61 509	61 736	61 687			
Měrná produkce tříděného papíru			707,81	547,88	514,74	558,59	658,00			
Měrná produkce tříděného skla			110,45	113,13	115,23	133,03	134,19			
Měrná produkce tříděného plastu			184,62	176,32	171,57	233,25	220,32			
Měrná produkce tříděných nápojových kartonů			6,81	5,69	4,48	5,89	5,29			
Měrná produkce tříděného odpadu			1 009,69	843,01	806,03	930,75	1 017,81			

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf 16/graf č.3: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008–2012

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Příloha č. 5 - Celková produkce BRO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

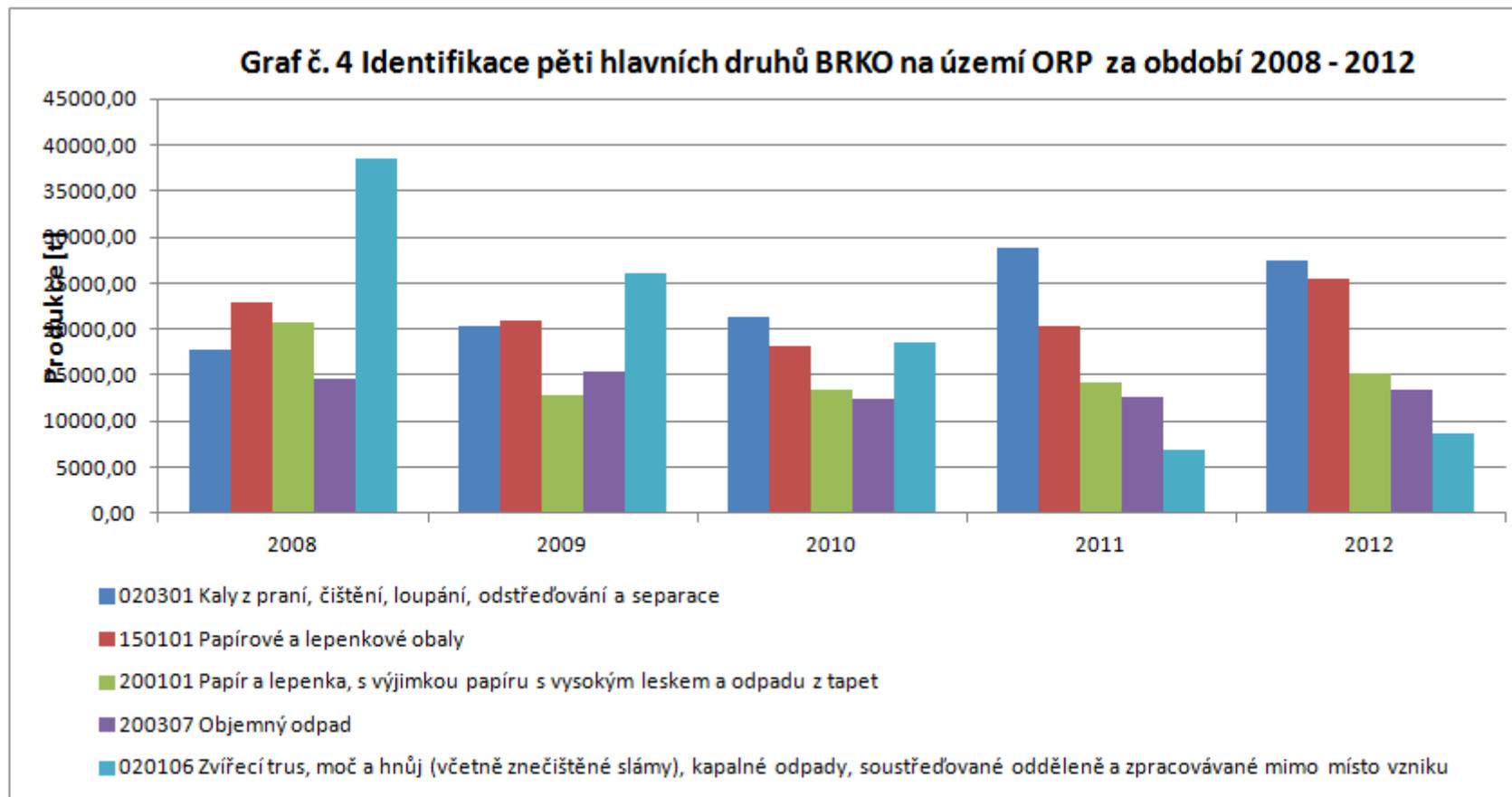
Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
020101	Kaly z praní a z čištění	0	0,00	0,00	0,00	16,00	0,00
020103	Odpad rostlinných pletiv	0	0,00	0,00	916,51	0,00	1,00
020106	Zvířecí trus, moč a hnůj (včetně znečištěné slámy), kapalné odpady, soustředované odděleně a zpracováváné mimo místo vzniku	0	0,00	0,00	100,48	0,00	0,00
020107	Odpady z lesnictví	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020201	Kaly z praní a z čištění	0	0,00	0,00	831,00	0,00	0,00
020203	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020204	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020301	Kaly z praní, čištění, loupání, odstředování a separace	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020304	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	0	414,08	70,95	207,67	1 068,74	480,23
020399	Odpady jinak blíže neurčené	0	0,00	0,00	592,00	608,00	28,00
020305	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020401	Zemina z čištění a praní řepy	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020403	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020501	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	0	7,61	16,07	22,96	21,21	0,00
020502	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020601	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	0	2,54	4,02	7,84	10,10	4,30
020603	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020701	Odpad z praní, čištění a mechanického zpracování surovin	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020702	Odpad z destilace lihovin	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020704	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020705	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030101	Odpadní kůra a korek	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030105	Piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 030104	0	55,94	1,93	7,98	0,97	21,85
030301	Odpadní kůra a dřevo	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030307	Mechanicky oddělený výmět z rozvláknování odpadního papíru a lepenky	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030308	Odpady ze třídění papíru a lepenky určené k recyklaci	0	36,44	17,75	0,00	0,00	0,00
030309	Odpadní kaustifikační kal	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
030310	Výmětová vlákna, kaly z mechanického oddělování obsahující vlákna, výplně povrchové vrstvy z mechanického třídění	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030311	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod číslem 030310	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040101	Odpadní klišovka a štípenka	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040107	Kaly neobsahující chrom, zejména kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040210	Organické hmoty z přírodních produktů (např. tuk, vosk)	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040220	Ostatní kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod 040219	0	85,00	36,11	76,40	7,50	0,00
040221	Odpady z nezpracovaných textilních vláken	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040222	Odpady ze zpracovaných textilních vláken	0	168,73	91,23	1,20	1,74	1,40
150101	Papírové a lepenkové obaly	0	2 487,46	2 482,65	1 981,83	1 968,69	2 297,28
150103	Dřevěné obaly	0	8,68	5,18	5,28	0,00	2,61
160306	Organické odpady neuvedené pod číslem 160305	0	282,07	398,46	625,58	38,00	81,37
170201	Dřevo	0	1,42	3,31	6,32	0,00	26,41
190503	Kompost nevyhovující jakosti	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190603	Extrakty z anaerobního zpracování komunálního odpadu	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190604	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování komunálního odpadu	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190605	Extrakty z anaerobního zpracování odpadů živočišného a rostlinného původu	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190606	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování živočišného a rostlinného odpadu	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	0	1 751,20	818,87	528,84	347,50	1 193,35
190809	Směs tuků a olejů z odlučovačů tuků obsahujících pouze jedlé oleje a jedlé tuky	0	165,80	82,33	60,26	40,06	65,16
190812	Kaly z biologického čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190811	0	0,05	0,03	0,00	0,00	0,00
190814	Kaly z jiných způsobů čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190813	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190901	Pevné odpady z primárního čištění (z česlí a filtrů)	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,08
190902	Kaly z čiření vody	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190903	Kaly z dekarbonizace	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
191201	Papír a lepenka	0	75,99	79,13	0,17	0,00	0,00
191207	Dřevo neuvedené pod číslem 191206	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200101	Papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet	0	5 882,78	2 686,69	2 464,21	2 759,70	2 597,25

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200108	Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven	0	40,20	35,73	19,88	80,65	94,47
200110	Oděvy	0	0,00	0,00	0,00	0,00	7,51
200111	Textilní materiály	0	8,76	16,10	15,79	0,00	0,22
200125	Jedlý olej a tuk	0	1,55	0,40	1,15	2,67	20,77
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137	0	1,57	2,68	0,00	0,61	0,00
200201	Biologicky rozložitelný odpad	0	177,57	216,27	99,06	366,40	601,78
200301	Směsný komunální odpad	0	12 348,13	13 367,37	12 427,34	11 229,98	13 900,17
200302	Odpad z tržišť	0	108,82	33,22	27,10	26,26	44,02
200304	Kal ze septiků a žump	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200307	Objemný odpad	0	1 078,96	1 213,15	1 121,97	1 238,66	1 537,72
Celková produkce BRO			25 191,33	21 679,61	22 148,80	19 833,44	23 006,95

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf 17/graf č. 4 : Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008–2012

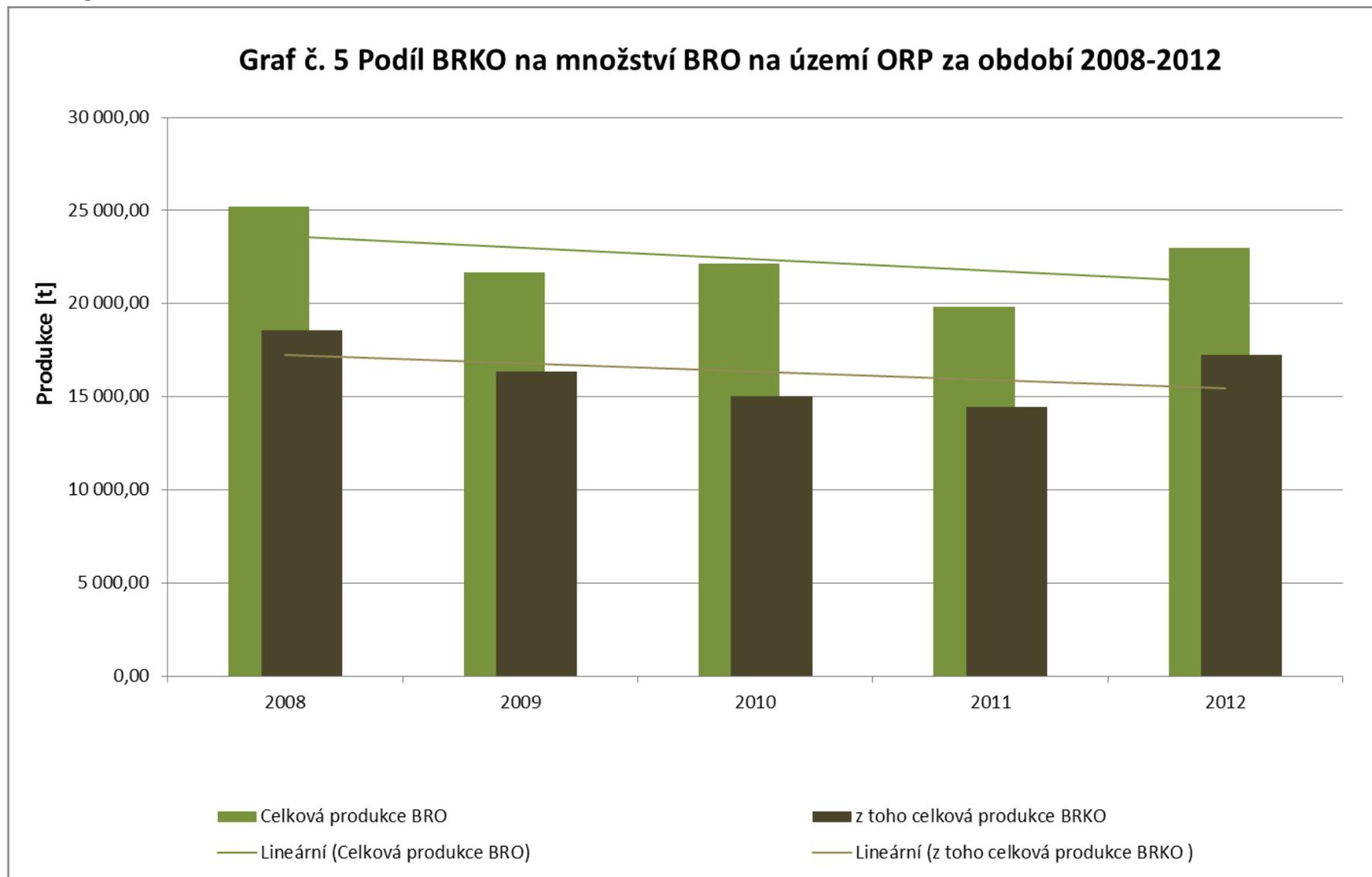
Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Příloha č. 6 - Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce BRO	25 191,33	21 679,61	22 148,80	19 833,44	23 006,95	-13,94	2,16	-10,45	16,00
z toho celková produkce BRKO	18 569,37	16 358,45	15 054,52	14 478,38	17 266,19	-11,91	-7,97	-3,83	19,26
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl BRKO na celkové produkci BRO	73,71		75,46		67,97		73,00		75,05
Měrné produkce odpadů [kg.obyv.⁻¹]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	61 548		61 687		61 509		61 736		61 687
Měrná produkce BRO	409,30		351,45		360,09		321,26		372,96
Měrná produkce BRKO	301,71		265,18		244,75		234,52		279,90

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf 18/graf č.5: Podíl množství BRKO na množství BRO na území ORP za období 2008–2012

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

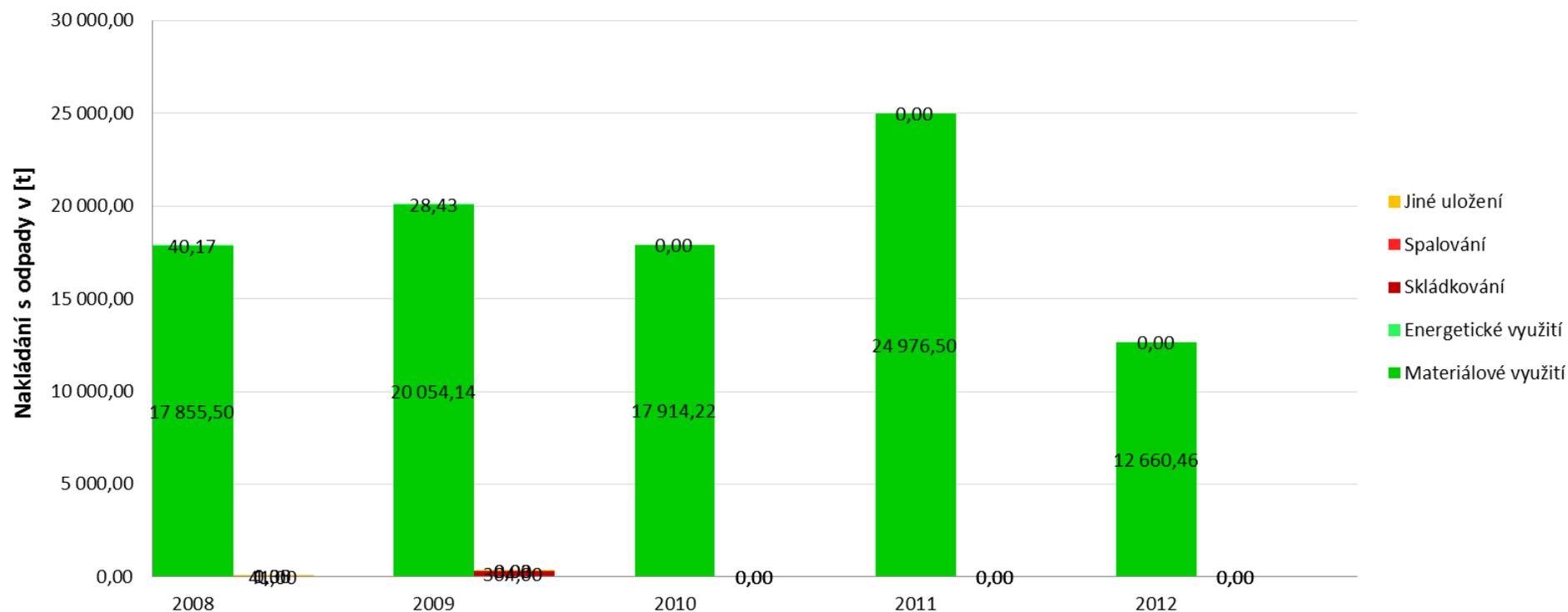
Příloha č. 7 - Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓						
								2008	2009	2010	2011	2012		
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]														
Využití	Materiálové využití	12 647,16	17 855,50	20 054,14	17 914,22	24 976,50	12 660,46	141,18	158,57	141,65	197,49	100,11		
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓												
		13,81	22,65	32,26	26,67	33,68	18,49							
	Energetické využití	6,71	40,17	28,43	0,00	0,00	0,00	598,53	423,61	0,00	0,00	0,00		
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓												
		13,68	22,70	32,31	26,67	33,68	18,49							
Celkem vybrané způsoby využití		12 530,26	17 895,67	20 082,57	17 914,22	24 976,50	12 660,46	142,82	160,27	142,97	199,33	101,04		
Celková produkce odpadů		91 572,21	78 820,35	62 154,78	67 167,76	74 149,05	68 473,06							
Odstranění	Skládkování	164,73	41,00	304,00	0,00	0,00	0,00	24,89	184,55	0,00	0,00	0,00		
		Změna skládkování odpadů oproti DZ 2000 [%] →						-75,11	84,55	-100,00	-100,00	-100,00		
	Spalování							Meziroční změna [%] ↓						
								2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012			
		1,30						0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
								-100,00	-	-	-			
Jiné uložení		0,05						0,03	0,00	0,00	0,00	-		
Celkem vybrané způsoby odstranění		42,35						304,03	0,00	0,00	0,00	617,90	-100,00	-

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf 19/graf č.6: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008–2012

Graf č. 6 Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012, využití a odstranění

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

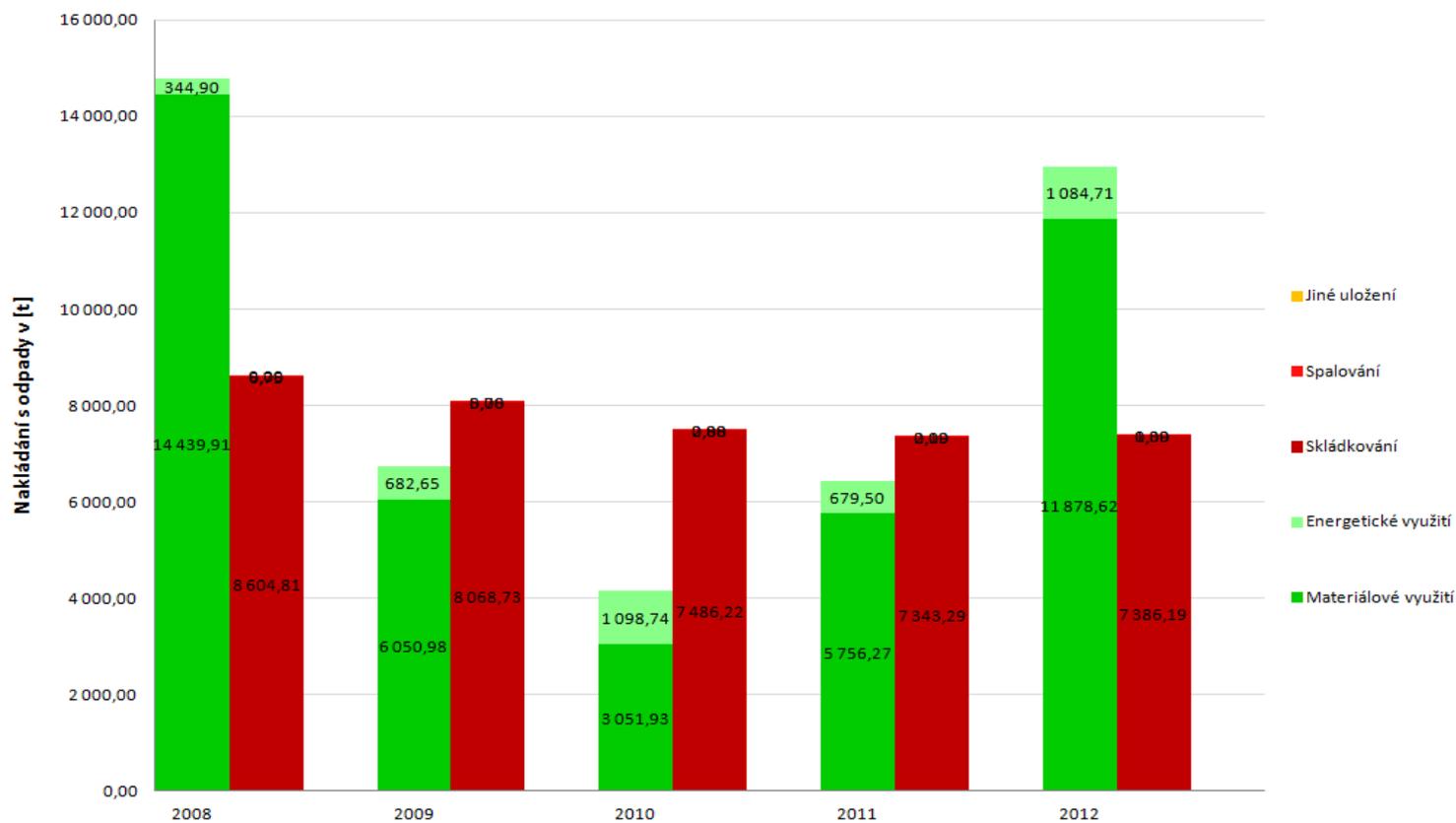
Příloha č. 8 Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - diference oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓				
Nakládání s odpady [t]									2008	2009	2010	2011	2012
KO	Využití	Materiálové využití	1 203,02	2 429,95	3 219,73	2 024,59	3 633,28	3 699,59	201,99	267,64	168,29	302,01	307,53
		Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓							Změna materiálového využití KO oproti DZ 2000 [%] ↓				
		3,51 9,60 13,74 9,44 16,73 12,96							101,99 167,64 68,29 202,01 207,53				
		Energetické využití	0,00	0,07	0,05	0,00	0,00	0,00	1 964,73	1 511,33	0,00	0,00	0,00
		Celkem vybrané způsoby využití	979,02	2 430,01	3 219,78	2 024,59	3 633,28	3 699,59	248,21	328,88	206,80	371,11	377,89
	Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓							Meziroční změna [%] ↓					
	2,86 9,60 13,74 9,44 16,73 12,96							2008/2009 2009/2010 2010/2011 2011/2012					
	Celková produkce KO [t]		34 271,78	25315,74	23429,98	21457,99	21718,20	28556,68					
	Odstranění	Skládkování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	-
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	-
Jiné uložení			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	-	
Celkem vybrané způsoby odstranění			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	-	
SKO	Využití	Materiálové využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Celkem vybrané způsoby využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
	Odstranění	Skládkování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Celkem vybrané způsoby odstranění		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf 20/graf č.7: Nakládání s KO na území ORP za období 2008–2012, využití a odstranění KO

Graf č. 7 Nakládání s KO na území ORP za období 2008-2012, využití a odstranění KO

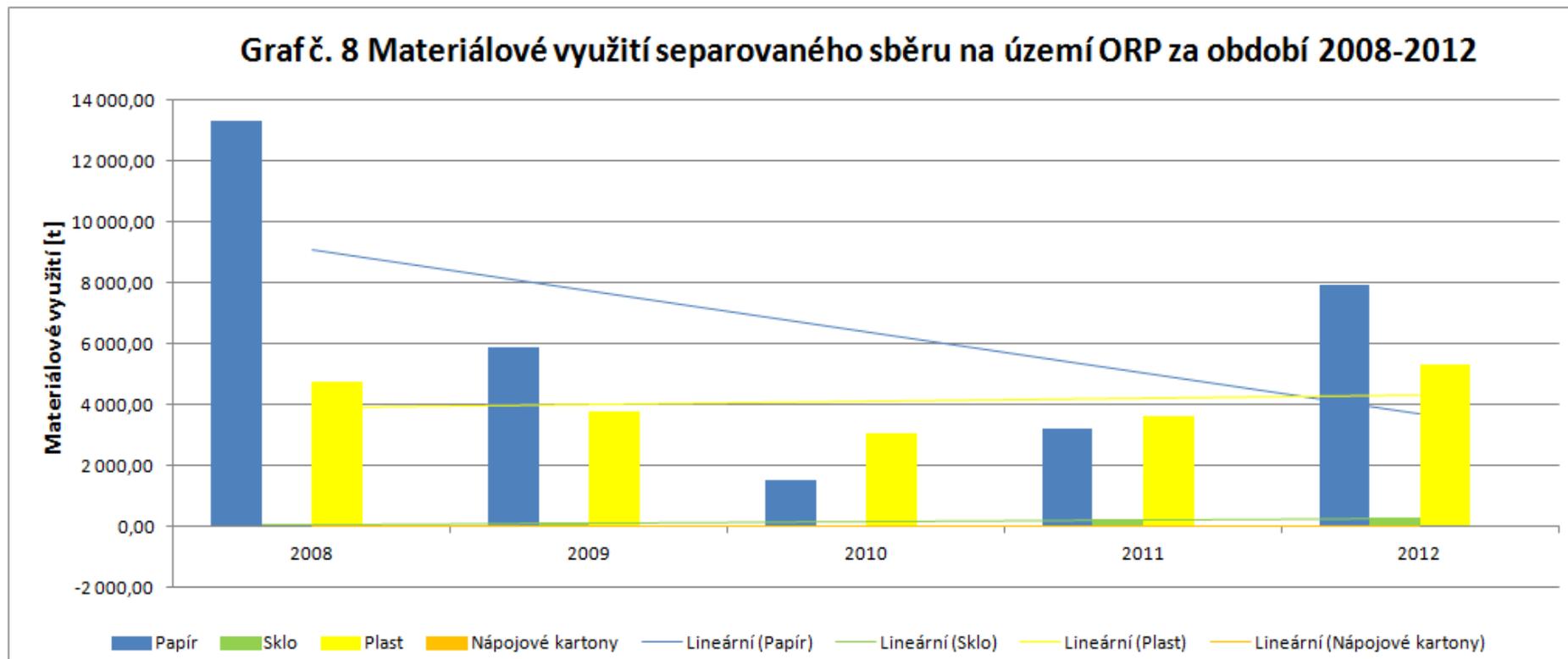
Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Příloha č. 9 - Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
								2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	2395,59	2239,01	911,59	689,01	535,23	-6,54	-59,29	-24,42	-22,32
		Energetické využití	0,07	0,05	0,00	0,00	0,00	-23,08	-100,00	-	-
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	0,00	2,57	0,28	0,00	31,09	-	-89,11	-100,00	-
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	34,26	39,23	108,02	76,23	48,13	14,51	175,34	-29,42	-36,86
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf 21/graf č.8: Materiálové využití separovaného odpadu na území ORP za období 2008–2012

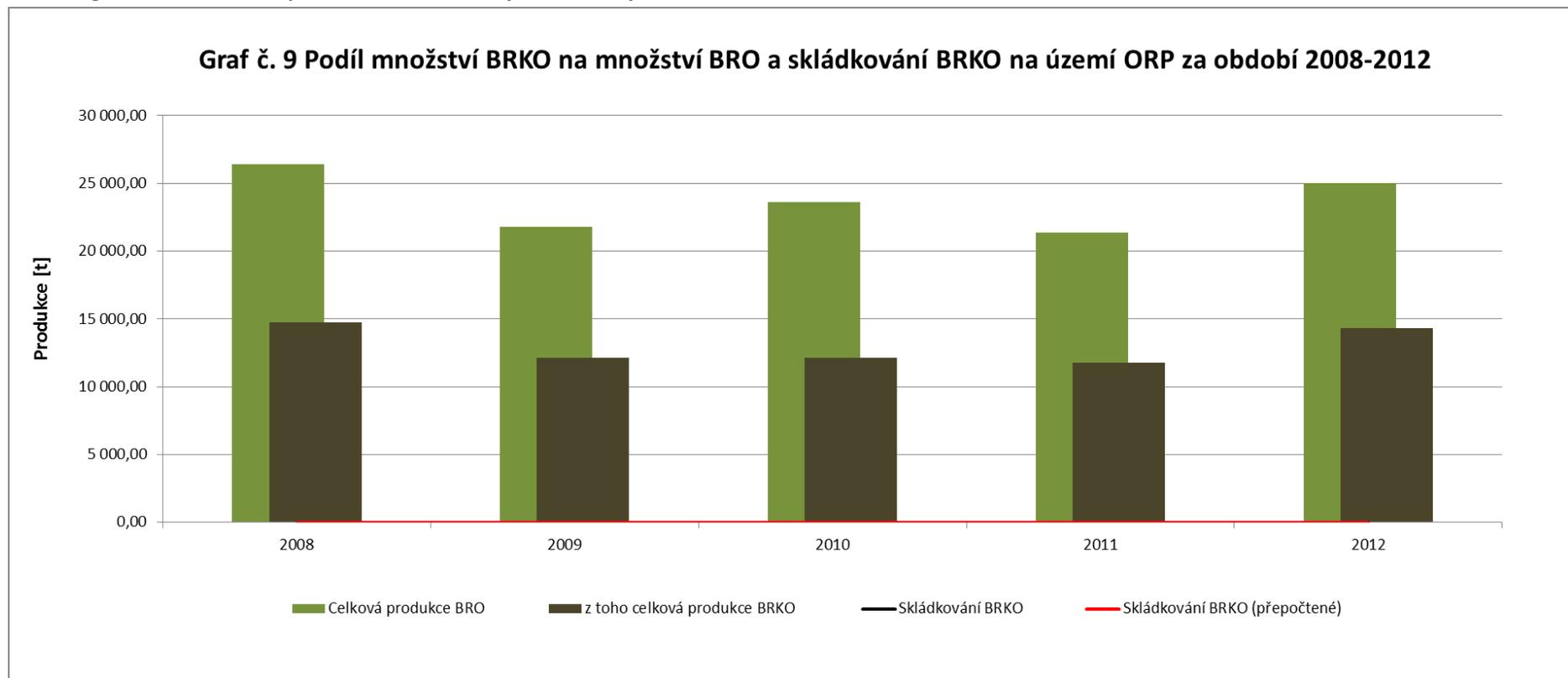
Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Příloha č. 10 - Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele		Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓				
Nakládání s BRO a BRKO [t]									2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	
BRO	Využití	Materiálové využití	6 661,96	4 573,99	1 330,52	690,32	812,88	-31,34	-70,91	-48,12	17,75		
		Energetické využití	40,17	0,97	0,00	0,00	0,00	-97,60	-100,00	-	-		
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-		
		Spalování	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-		
		Jiné uložení	0,05	0,03	0,00	0,00	0,00	-40,00	-100,00	-	-		
BRKO	Využití	Materiálové využití	418,22	1 329,98	47,29	54,64	31,65	218,01	-96,44	15,53	-42,07		
		Energetické využití	0,07	0,05	0,00	0,00	0,00	-28,57	-100,00	-	-		
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2009	2010	2011	2012	
			Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Měrné skládkování - pro porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu)	Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv.⁻¹] ↓										
			148,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			Procentuální změna měrného skládkování BRKO na obyvatele oproti DZ 1995 [%] →							-100,00	-100,00	-100,00	-100,00
		Spalování								Meziroční změna [%] ↓			
	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012		
	Jiné uložení	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-		
Počet obyvatel v území ORP			61 548	61 687	61 509	61 736	61 687						

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf 22/graf č.9: Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území ORP za období

Zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

6. Téma 4.: Servis samosprávám

Úvod

Prvotní myšlenkou při zahájení projektu MOS v ORP Náchod bylo zaměření „volitelného tématu“ na cestovní ruch. Toto volitelné téma bylo diskutováno na oficiálním setkání starostů, které se konalo 26. 6. 2014 na městském úřadě v Náchodě. Tohoto setkání se z 36 starostů zúčastnilo 17 starostů z ORP Náchod a 4 hosté z nynějšího realizačního týmu. Pro většinu obcí však nebylo téma cestovní ruch prioritní a to z důvodu většího množství malých obcí s mnohdy i téměř nulovým vybavením pro účast na cestovním ruchu. Pro území ORP Náchod se začalo hledat jiné a vhodnější téma, které by jednotlivé obce více spojovalo. O možnost jakési pomoci při řešení problémů obcí začal být mezi starosty větší zájem a to převážně z důvodu zachování vlastní identity i přes jejich mnohdy nedostačující podpůrný personální aparát, množství složité administrativy a tím následné nemožnosti vykonávat určité agendy, nebo i čerpání z dotačních titulů. Následně tedy došlo ke shodě na volitelném tématu „Servis samosprávám“, na kterém se shodlo 16 starostů z přítomných 17, kde se jeden ze starostů zdržel hlasování.

Řešeným územím pro téma „Servis samosprávám“ je území ORP Náchod (36 obcí). Řešené území je graficky znázorněno na mapě 1.

Mapa č. 7: Mapa řešeného území ORP Náchod

SO ORP N Á C H O D

Správní obvod obce
s pověřeným obecním úřadem

- Červený Kostelec
- Česká Skalice
- Hronov
- Náchod
- Police nad Metují

- obce
- katastrální území

➔ území náleží k obci ve směru šipky

Zdroj: www.czso.cz

6.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

6.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Důvodů pro určitou potřebu řešení tématu „Servis samosprávám“ bylo několik. Jedním z důvodů je vyšší podíl obcí s neuvolněným starostou a vysoký podíl s neuvolněným místostarostou. Dalším problémem je také složitost řešení a vysoká administrativní zátěž na jednotlivé obce z důvodu neustálých legislativních změn, dále pak nedostatečný počet zaměstnanců pro zajištění řádného výkonu samosprávných agend, odebrání části státní správy z pověřených obcí (např. vydávání občanských průkazů) a s tím spojená horší dostupnost pro občany, různé postupy na úřadech dle platné legislativy a v neposlední řadě také finanční zátěž na některé obce.

Po dotazníkovém šetření se však ukázalo, že téměř všechny obce v ORP Náchod nemají zájem institucionalizovat podobu nového svazku, který by zastřešoval celé území ORP Náchod. Na našem území působí několik dobře fungujících svazků. Vzhledem k různosti území se vytvořili svazky, které řeší své specifické problémové oblasti.

Starostové jednotlivých obcí tedy podporují nesouhlasné stanovisko s tímto potenciálním postupem, přesto obce spolupracují ve vybraných tématech a meziobecní spolupráci prohlubují na základě v současnosti fungujících DSO a MAS.

Metodika zpracování

Pro podrobnější zjištění současného stavu i možného budoucího zájmu o tyto služby bylo využito dotazníkové šetření, které proběhlo v měsících červenci, srpnu a září 2014 obvykle formou řízených rozhovorů se starostou či místostarostou obcí. V některých případech byly dotazníky řešeny pouze formou konzultace prostřednictvím telefonu a emailu. Někteří představitelé obcí pak dotazníky vyplňovali i hromadně v rámci setkání DSO. Na sběru dat a informací se podíleli téměř všichni členové projektového týmu, kteří rozhovory se starosty vedli, a jejich odpovědi zaznamenávaly do dotazníků. Sběr dat byl ovšem v ORP Náchod v některých případech složitější. Představitelé obcí po většinu času neměli o vyplňování dotazníků zájem a to vzhledem v době tehdejších dovolených a také a hlavně z důvodu blížících se voleb. Část dotazníků vyplnilo konkrétně 31 z 36 obcí, což je 86% obcí z celého území ORP Náchod. Od 5 obcí jsme však bohužel nezískali ani část dotazníků. Konkrétně se jedná o obce Česká Čermná, Červená hora, Kramolna, Machov, Studnice, Zábrodí a Stárkov. Důvodem pro jejich nespolečnou práci komentovali názory, že sice potřebu „nějaké“ pomoci s administrativou cítí, ale zatím si nedokáží představit ani její konkrétní podobu. Plány financování jsou pro ně potom o to vzdálenější. Z hlubších diskusí čím dál víc vyplývá, že problém by se měl řešit snížením administrativy a nikoli přibíráním dalších administrativních pracovníků na zvládání nových povinností, které generují také noví administrativní pracovníci.

Výstupy, které jsou v analytické části tohoto tématu zaznamenány, jsou tudíž na základě názorů představitelů z 31 obcí. U povinných částí dotazníku se jejich návratnost pohybuje okolo 86%. Podstatně menší je u podkladů pro finanční analýzu, kde se pohybuje pouze okolo 61%, což však bude blíže popsáno přímo v části zabývající se finanční analýzou. Rozhovorů se většinou případů, konkrétně v 26 případech, účastnili starostové obcí a v 5 případech místostarostové.

V následujících řádcích analytické části je tedy zpracováno dotazníkové šetření a podrobněji rozebrány situace obcí, jejich současný stav, zajištění dané agendy, jejich potřeby a následně požadavky do budoucna. K dotazníkovému šetření byla připojena i část V., kde je zjišťováno, na jakém území by se podle dotázaných, tedy starostů či místostarostů, se měla agenda řešit, dále kdo by měl tuto agendu řešit, popřípadě zaštiťovat a také jejich názory na přínosy a rizika ve společném řešení agendy.

6.1.2. Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Současná situace ve správním obvodu ORP Náchod

Jak už je výše zmíněno, ORP Náchod zahrnuje celkem 36 obcí. Na základě provedené situační analýzy formou dotazníkového šetření a pomocí řízeného rozhovoru nám bylo umožněno provést poptávkovou analýzu zájmu dotčených obcí na poskytování nabízených služeb v právní podpoře, ekonomické agendě, dotačním managementu, ve veřejných zakázkách, IT podpoře, technické a stavební podpoře a v rozvoji obce. Následující řádky přibližují současnou situaci v jednotlivých okruzích ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Náchod.

Z důvodu různého přístupu oslovených představitelů obcí došlo k odlišnostem ve zpracovaných dotaznících. V následujících tabulkách a grafech jsou odpovědi zobrazeny pomocí absolutních a relativních četností, tedy skutečnými počty zaškrtnutých odpovědí. Část respondentů totiž některé oblasti/činnosti zcela vynechali, jiní naopak uvedli u jedné položky více možností, ať již z důvodu, že se nemohli rozhodnout, nebo z důvodu, že jim obě přišly vhodné.

V mnoha případech také zástupci obcí v dotaznících označili poslední odpověď „V jiných oblastech, uveďte v jakých“. Bohužel však ani v jediném případě neuvedli, jakou oblast tím mysleli, když odpověď zaškrtovali.

Vyhodnocení dotazníkového šetření v ORP Náchod

Z dotazníkového šetření ve správním obvodu ORP Náchod tedy vyplynulo, že zástupci obcí mají zájem pouze o některé činnosti v jednotlivých oblastech v oblasti sdílených služeb (či servisu samosprávám). Nejatraktivnějšími tématy jsou však témata právní podpora, dotační management, veřejné zakázky a rozvoj obce.

Tabulka č. 103: Členění obcí řešeného území dle rozsahu výkonu svěřené státní správy

Obec III. stupně (ORP)				
Náchod				
Obce II. stupně (POÚ)				
Červený Kostelec	Česká Skalice	Hronov	Náchod	Police nad Metují
Obce I. stupně				
Červená hora Horní Radechová Slatina nad Úpou Zábrodí	Brzice Hoříčky Lhota pod Hoříčkami Litoboř Mezilečí Říkov Velká Jesenice Vestec Žernov	Stárvkov Velké Poříčí Vysoká Srbská Žďárky	Borová Česká Čermná Dolní Radechová Kramolna Nový Hrádek Studnice Vysokov	Bezděkov nad Metují Bukovice Česká Metuje Machov Suchý důl Velké Petrovice Žďár nad Metují

Zdroj: vlastní zpracování dle www.mesta.obce.cz

6.1.3. Starostové a místostarostové měst a obcí v ORP Náchod

Dotazníkové šetření bylo provedeno se starosty nebo místostarosty měst a obcí v ORP Náchod. Pouze 20 z těchto obcí má uvolněného starostu a 7 z nich uvolněného místostarostu. Procentuálně vyjádřeno má 44% obcí starostu neuvolněného a celých 81% má neuvolněného místostarostu.

Tabulka č. 104: Pozice starostů a místostarostů měst a obcí v ORP Náchod

Obec	Starosta	Místostarosta
Bezděkov nad Metují	Uvolněný	Neuvolněný
Borová	Neuvolněný	Neuvolněný
Brzice	Neuvolněný	Neuvolněný
Bukovice	Uvolněný	Neuvolněný
Červená hora	Neuvolněný	Neuvolněný
Červený Kostelec	Uvolněný	Uvolněný
Česká Čermná	Uvolněný	Neuvolněný
Česká Metuje	Neuvolněný	Neuvolněný
Česká Skalice	Uvolněný	Uvolněný
Dolní Radechová	Neuvolněný	Neuvolněný
Horní Radechová	Uvolněný	Neuvolněný
Hoříčky	Neuvolněný	Neuvolněný
Hronov	Uvolněný	Uvolněný
Kramolna	Uvolněný	Neuvolněný
Lhota pod Hoříčkami	Neuvolněný	Neuvolněný
Litoboř	Neuvolněný	Neuvolněný
Machov	Uvolněný	Neuvolněný
Mezilečí	Neuvolněný	Neuvolněný
Náchod	Uvolněný	Uvolněný
Nový Hrádek	Uvolněný	Neuvolněný
Police nad Metují	Uvolněný	Uvolněný
Říkov	Neuvolněný	Neuvolněný
Slatina nad Úpou	Neuvolněný	Neuvolněný
Stárkov	Uvolněný	Neuvolněný
Studnice	Uvolněný	Neuvolněný
Suchý důl	Uvolněný	Neuvolněný
Velká Jesenice	Uvolněný	Neuvolněný
Velké Petrovice	Uvolněný	Neuvolněný
Velké Poříčí	Uvolněný	Uvolněný
Vestec	Neuvolněný	Neuvolněný
Vysoká Srbská	Uvolněný	Neuvolněný
Vysokov	Neuvolněný	Neuvolněný
Zábrodí	Neuvolněný	Neuvolněný
Žďár nad Metují	Neuvolněný	Uvolněný
Žďárky	Uvolněný	Neuvolněný
Žernov	Neuvolněný	Neuvolněný

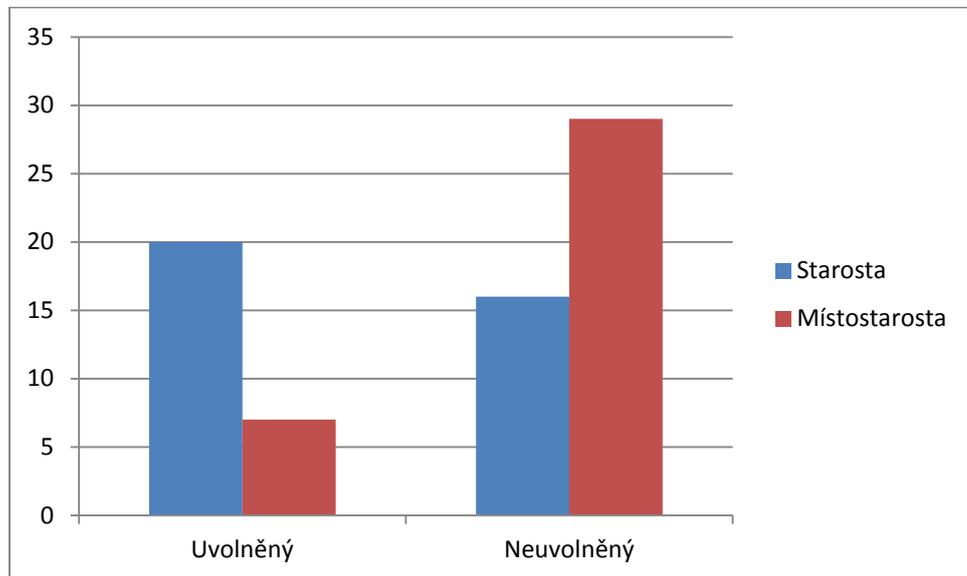
Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 105: Pozice starostů a místostarostů měst a obcí v ORP Náchod

	Uvolněný	Neuvolněný
Starosta	20	16
Místostarosta	7	29

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 23: Pozice starostů a místostarostů obcí v ORP

Zdroj: vlastní zpracování

6.1.4. Počty členů v zastupitelstvech měst a obcí v ORP Náchod

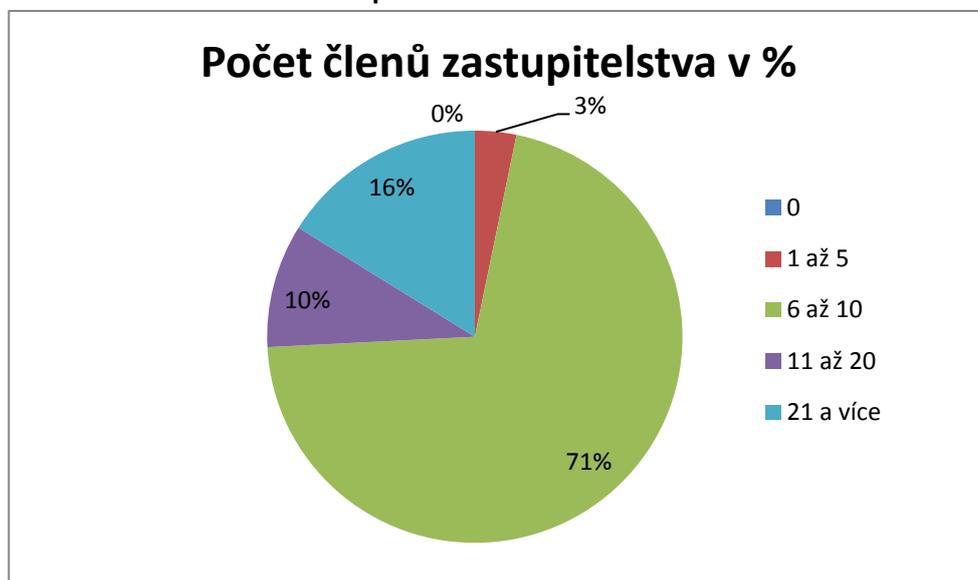
Celkový počet členů v zastupitelstvech měst a obcí v ORP Náchod ve většině případů nepřesáhl 10 osob. Co se týče počtu zastupitelů, 73,3% obcí má mezi 6 – 10 členy zastupitelstva. Pouhých 5 obcí a měst mají více jak 21 členů v zastupitelstvu. Většina z nich však nemá ani jednoho člena uvolněného.

Tabulka č. 106: Počet členů v zastupitelstvech měst a obcí v ORP Náchod

	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
Počet členů zastupitelstva	0	0	1 až 5	1 až 5	6 až 10	6 až 10	11 až 20	11 až 20	21 a více	21 a více
OBCE CELKEM	0	0,0%	1	3,2%	22	71,0%	3	9,7%	5	16,1%
z toho uvolněných	17	54,8%	14	45,2%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 24: Počet členů v zastupitelstvech měst a obcí v ORP Náchod

Zdroj: vlastní zpracování

6.1.5. Počty zaměstnanců obcí a měst v ORP Náchod

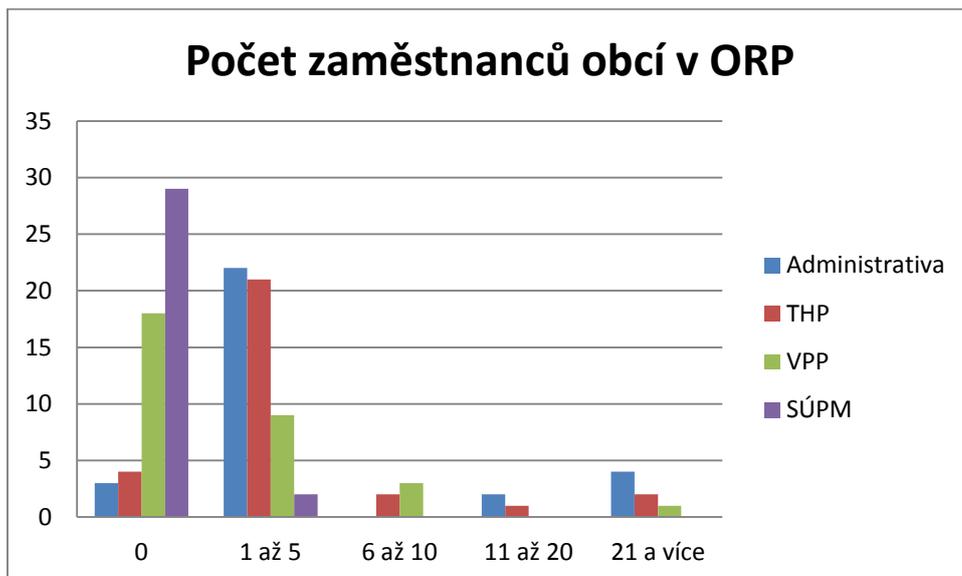
Celkem 67,7% obcí v ORP Náchod má 1 až 5 stálých zaměstnanců. 9,7% obcí zaměstnává celkem 6 – 10 pracovníků a 19,4% měst a obcí mají více jak 21 zaměstnanců. Obvykle se jedná vždy o jednoho zaměstnance na zpracování administrativy obce a jedné účetní či účetního z řad technickohospodářských pracovníků.

Tabulka č. 107: Počet zaměstnanců obcí a měst v ORP Náchod

	Absolutní četnost	Absolutní četnost	Absolutní četnost	Absolutní četnost	Absolutní četnost
Počet zaměstnanců obce	0	1 až 5	6 až 10	11 až 20	21 a více
Administrativa	3	22	0	2	4
THP	4	21	2	1	2
z toho účetní	4	26	1	0	0
z toho právník	30	1	0	0	0
jiné	22	7	1	0	1
VPP	18	9	3	0	1
SÚPM	29	2	0	0	0

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 25: Počet zaměstnanců měst a obcí v ORP Náchod

Zdroj: vlastní zpracování

6.1.6. Současný stav ve správním obvodu ORP Náchod

Vzhledem k nepřesnostem v logice zpracování této části dotazníku, kdy nebylo jednoznačně zřejmé, je-li tato část myšlena jako hodnocení současného stavu, nebo jako šetření budoucí poptávky. Za ORP Náchod je tedy tato část zpracovaná jako hodnocení současného stavu jednotlivých obcí, kterou vyplnili všechny spolupracující obce.

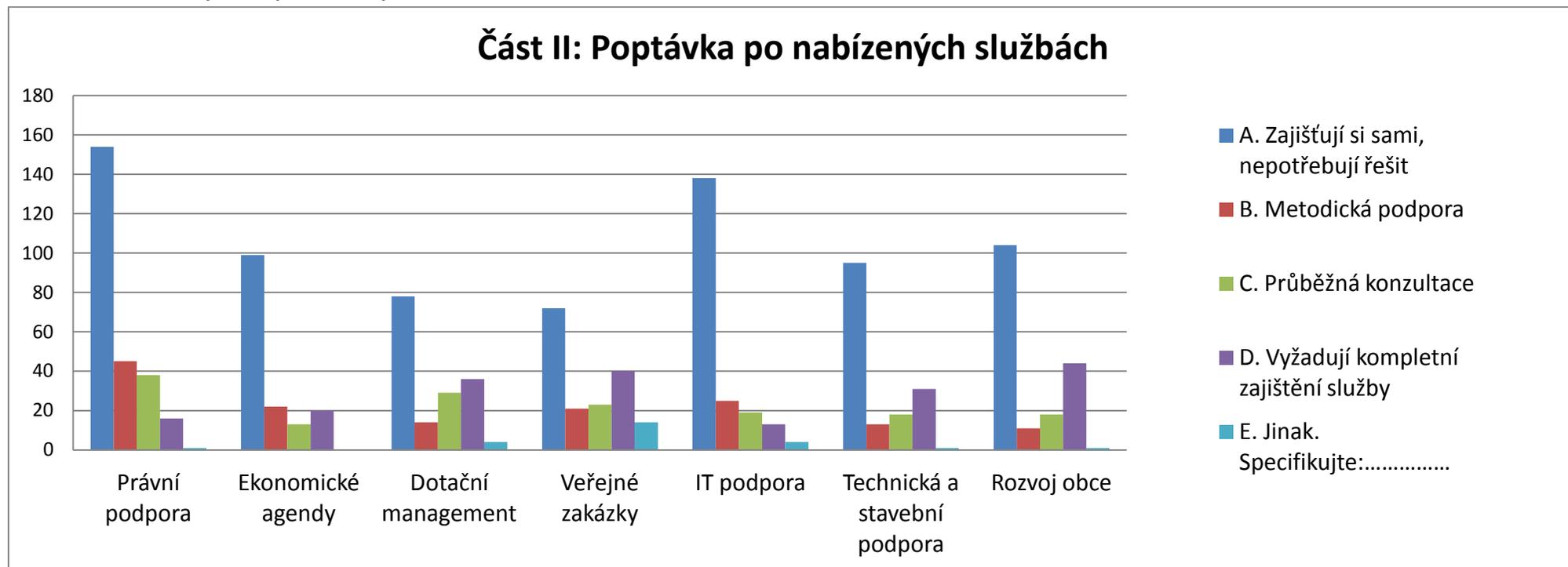
Z grafu tedy jasně vyplývá, že některé z obcí nyní vyžadují kompletní zajištění služby v oblastech právní podpory, dotačního managementu, veřejných zakázek a rozvoje obce. Následující tabulka přináší shrnutí (četnost) odpovědí z II. části dotazníku.

Tabulka č. 108: Část II: Poptávka po nabízených službách - shrnutí

Část II.: Poptávka po nabízených službách	A. Zajišťují si sami, nepotřebují řešit		B. Metodická podpora		C. Průběžná konzultace		D. Vyžadují kompletní zajištění služby		E. Jinak. Specifikujte:.....	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
Právní podpora	154	0,21	45	0,30	38	0,24	16	0,08	1	0,04
Ekonomické agendy	99	0,13	22	0,15	13	0,08	20	0,10	0	0,00
Dotační management	78	0,11	14	0,09	29	0,18	36	0,18	4	0,16
Veřejné zakázky	72	0,10	21	0,14	23	0,15	40	0,20	14	0,56
IT podpora	138	0,19	25	0,17	19	0,12	13	0,07	4	0,16
Technická a stavební podpora	95	0,13	13	0,09	18	0,11	31	0,16	1	0,04
Rozvoj obce	104	0,14	11	0,07	18	0,11	44	0,22	1	0,04
CELKEM	740	1	151	1	158	1	200	1	25	1

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 26: Část II: Poptávka po nabízených službách - shrnutí

Zdroj: vlastní zpracování

6.2. Návrhová část pro oblast volitelného tématu

6.2.1. Právní podpora

V současnosti agendu v oblasti právní podpory si obce v tuto chvíli zajišťují převážně samy a nemají potřebu tuto oblast řešit. Pokud je to možné, využívají možnosti metodické podpory a to hlavně v případech právního poradenství pro nemajetkovou agendu obcí a informování o změnách legislativy s dopadem na fungování obcí. Dalším nástrojem, který obce v oblasti právní podpory jsou průběžné konzultace a to buď na Královéhradeckém kraji, nebo na Ministerstvu vnitra. Zde se jedná především o přípravě smluv pro nakládání s nemovitostmi (kupní a nájemní) včetně souvisejících úkonů jako je zveřejnění, dále pak právního poradenství pro nemajetkovou agendu obcí, legislativní činnosti obcí a také v podpoře při vedeních správních řízení.

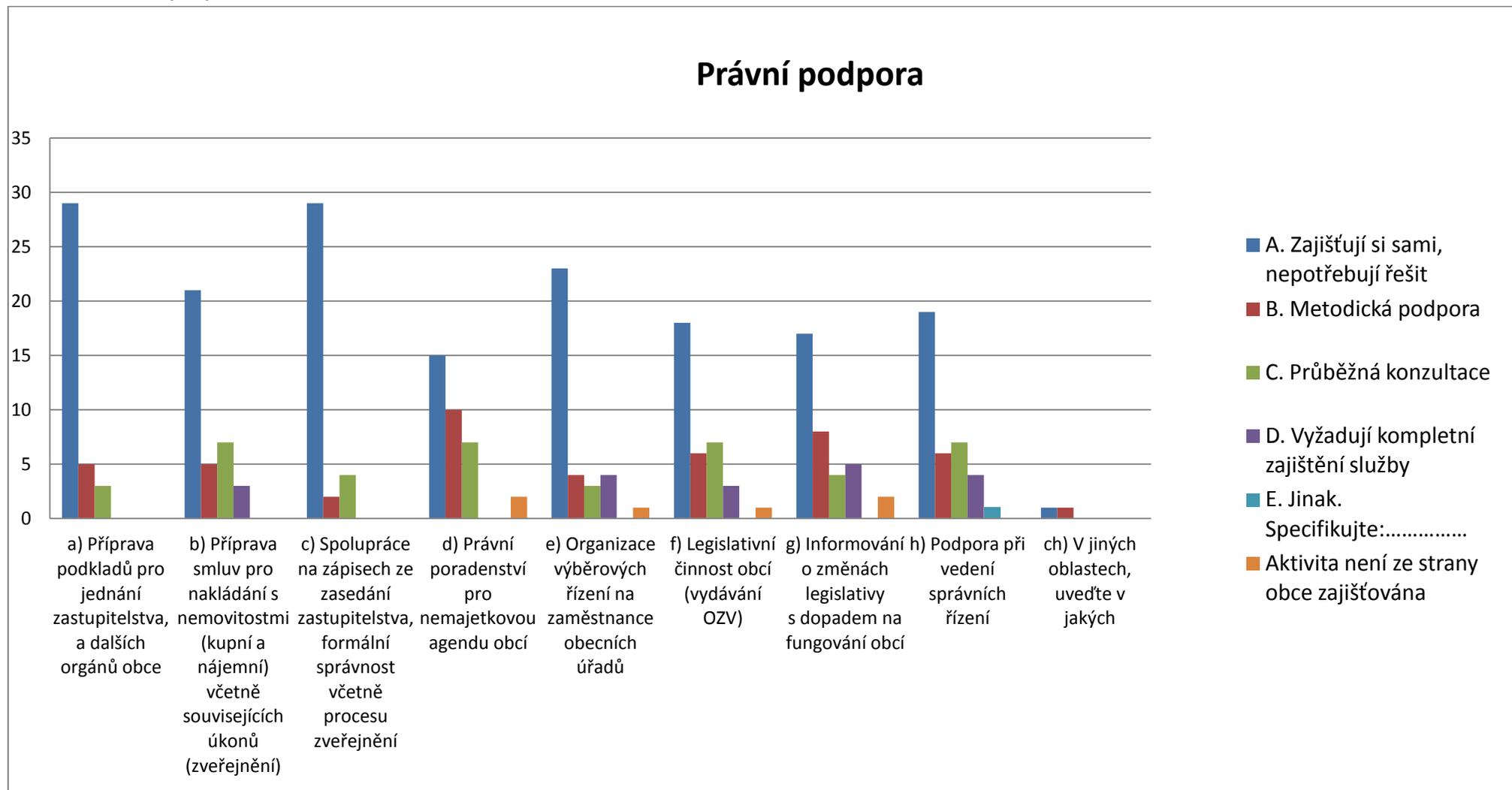
Komplexní zajištění služeb by pak několik obcí uvítalo v případě informování o změnách legislativy s dopadem na fungování obcí, či v podpoře vedení při správních řízení a při organizaci výběrových řízení na zaměstnance obecních úřadů

Tabulka č. 109: Právní podpora – současná situace měst a obcí v ORP Náchod

1. Právní podpora	A. Zajišťují si sami, nepotřebují řešit		B. Metodická podpora		C. Průběžná konzultace		D. Vyžadují kompletní zajištění služby		E. Jinak. Specifikujte:		Aktivita není ze strany obce zajišťována	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
a) Příprava podkladů pro jednání zastupitelstva, a dalších orgánů obce	29	0,19	5	0,11	3	0,08	0	0,00	0	0,00	0	0,00
b) Příprava smluv pro nakládání s nemovitostmi (kupní a nájemní) včetně souvisejících úkonů (zveřejnění)	21	0,14	5	0,11	7	0,18	3	0,19	0	0,00	0	0,00
c) Spolupráce na zápisech ze zasedání zastupitelstva, formální správnost včetně procesu zveřejnění	29	0,19	2	0,04	4	0,11	0	0,00	0	0,00	0	0,00
d) Právní poradenství pro nemajetkovou agendu obcí	15	0,10	10	0,22	7	0,18	0	0,00	0	0,00	2	0,33
e) Organizace výběrových řízení na zaměstnance obecních úřadů	23	0,15	4	0,09	3	0,08	4	0,25	0	0,00	1	0,17
f) Legislativní činnost obcí (vydávání OZV)	18	0,12	6	0,13	7	0,18	3	0,19	0	0,00	1	0,17
g) Informování o změnách legislativy s dopadem na fungování obcí	17	0,11	8	0,18	4	0,11	5	0,31	0	0,00	2	0,33
h) Podpora při vedení správních řízení	19	0,12	6	0,13	7	0,18	4	0,25	1	1,00	0	0,00
ch) V jiných oblastech, uveďte v jakých	1	0,01	1	0,02	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
CELKEM	154	1	45	1	38	1	16	1	1	1	6	1

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 27: Právní podpora – současná situace měst a obcí v ORP Náchod

Zdroj: vlastní zpracování

6.2.2. Ekonomické agendy

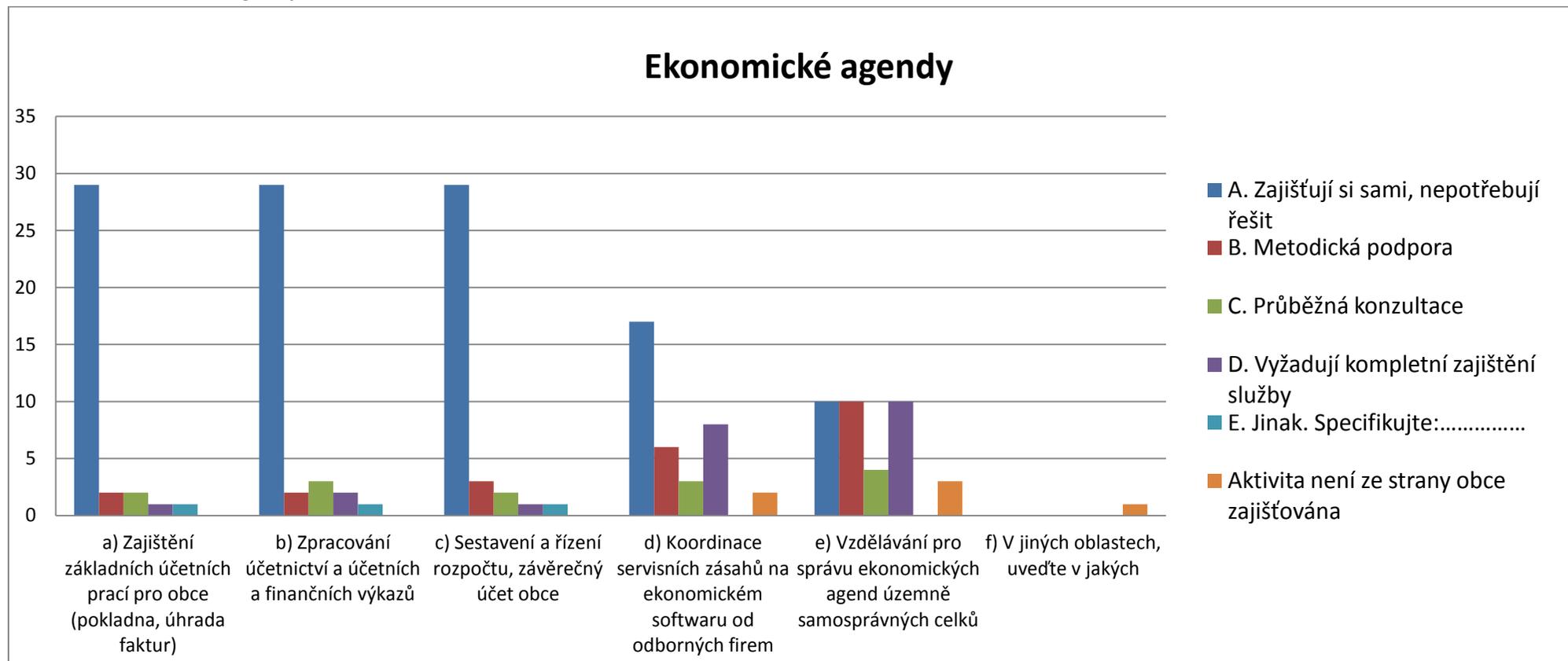
Oblast ekonomických agend nemají představitelé obcí v převážné většině případů řešit. Důvodem jsou jistě osvědčené, ve většině případů externí účetní a administrativní pracovníci, s nimiž jsou obce spokojené a nemají tedy zájem více ekonomické agendy řešit. Účetní jim zajišťují veškerou nutnou agendu a také se samostatně vzdělávají. Jediné dvě výjimky snad tvoří vzdělávání pro správu ekonomických agend územně samosprávných celků a koordinace servisních zásahů na ekonomickém softwaru od odborných firem, u kterých téměř polovina obcí vyžaduje komplexní zajištění služeb.

Tabulka č. 110: Ekonomické agendy – současná situace měst a obcí v ORP Náchod

2. Ekonomické agendy	A. Zajišťují si sami, nepotřebují řešit		B. Metodická podpora		C. Průběžná konzultace		D. Vyžadují kompletní zajištění služby		E. Jinak. Specifikujte:		Aktivita není ze strany obce zajišťována	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
a) Zajištění základních účetních prací pro obce (pokladna, úhrada faktur)	29	0,25	2	0,09	2	0,14	1	0,045455	1	0,33	0	0,00
b) Zpracování účetnictví a účetních a finančních výkazů	29	0,25	2	0,09	3	0,21	2	0,090909	1	0,33	0	0,00
c) Sestavení a řízení rozpočtu, závěrečný účet obce	29	0,25	3	0,13	2	0,14	1	0,045455	1	0,33	0	0,00
d) Koordinace servisních zásahů na ekonomickém softwaru od odborných firem	17	0,15	6	0,26	3	0,21	8	0,363636	0	0,00	2	0,33
e) Vzdělávání pro správu ekonomických agend územně samosprávných celků	10	0,09	10	0,43	4	0,29	10	0,454545	0	0,00	3	0,50
f) V jiných oblastech, uveďte v jakých	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0	0	0,00	1	0,17
CELKEM	114	1	23	1	14	1	22	1	3	1	6	1

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 28: Ekonomické agendy – současná situace měst a obcí v ORP Náchod

Zdroj: vlastní zpracování

6.2.3. Dotační management

Oblast dotačního managementu si obce a města v ORP Náchod ve většině případů zajišťují rovněž sami. I když zde u jednotlivých aktivit už je využívána více metodická podpora či průběžné konzultace, než u předchozích dvou okruhů. Starosta jedné z obcí uvedl, že projektové řízení, zpracování monitorovací zprávy, žádost o dotaci a řízení udržitelnosti projektu si zajišťují sami, mimo dotace POV. Další uvedl, že občas při využití výpomoc jinde a jiný, že jim aktivity z oblasti dotačního managementu zajišťuje externí účetní.

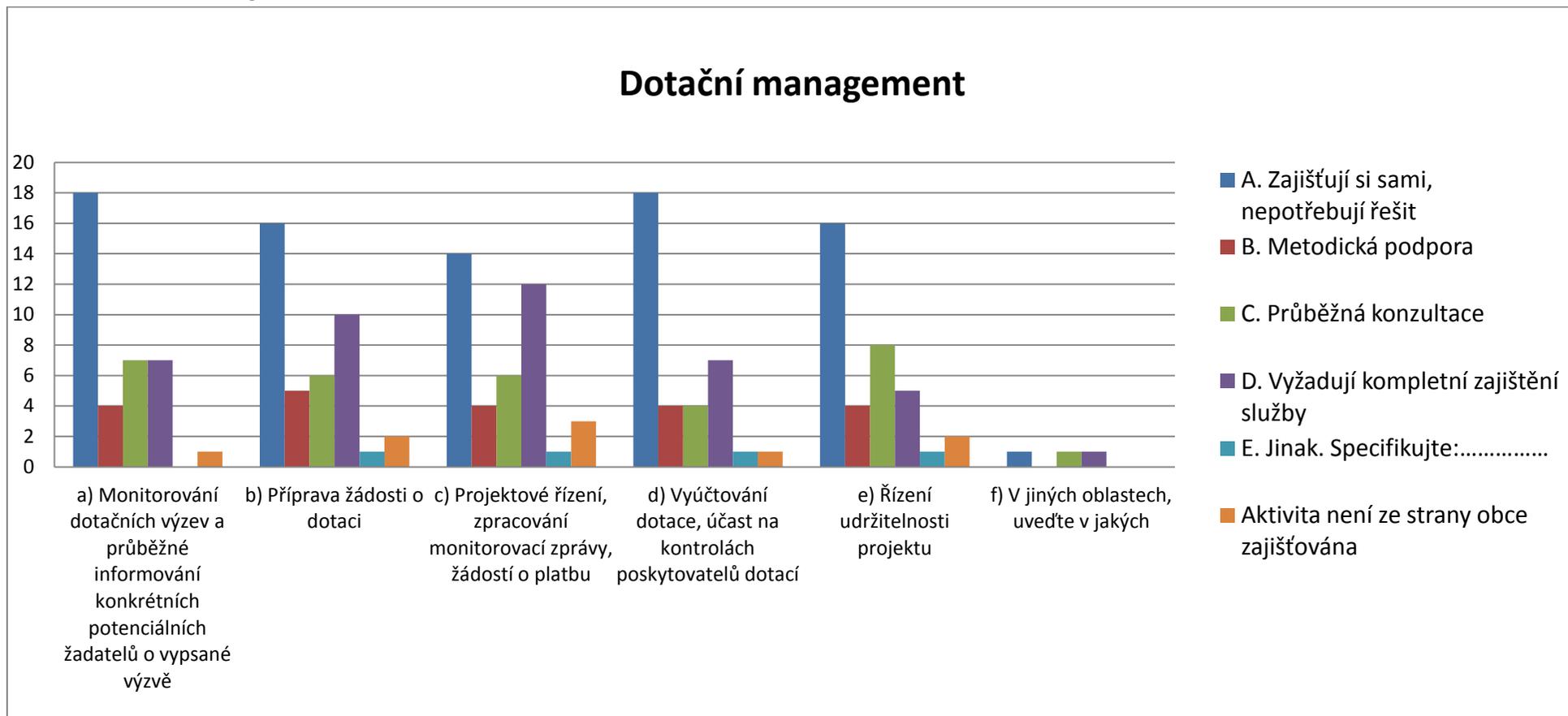
V současnosti některé z obcí, které si agendu zajišťují sami, ji využívají pouze v malém rozsahu a to svépomocí. Obce, které si tuto agendu nezajišťují sami, si nechávají službu kompletně zajistit od externího dodavatele, které je však spojené s vynakládáním vysokých finančních prostředků. Část obcí si čerpání z dotačních titulů z finančních důvodů nemůže dovolit vůbec, pár obcí si kvůli administrativní složitosti a velké odpovědnosti si na čerpání netroufají a jedna z obcí prozatím neměla žádný důvod z evropských dotací čerpat.

Tabulka č. 111: Dotační management – současná situace měst a obcí v ORP Náchod

3. Dotační management	A. Zajišťují si sami, nepotřebují řešit		B. Metodická podpora		C. Průběžná konzultace		D. Vyžadují kompletní zajištění služby		E. Jinak. Specifikujte:.....		Aktivita není ze strany obce zajišťována	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
a) Monitorování dotačních výzev a průběžné informování konkrétních potenciálních žadatelů o vypsané výzvě	18	0,22	4	0,19	7	0,22	7	0,17	0	0,00	1	0,11
b) Příprava žádosti o dotaci	16	0,19	5	0,24	6	0,19	10	0,24	1	0,25	2	0,22
c) Projektové řízení, zpracování monitorovací zprávy, žádostí o platbu	14	0,17	4	0,19	6	0,19	12	0,29	1	0,25	3	0,33
d) Vyúčtování dotace, účast na kontrolách poskytovatelů dotací	18	0,22	4	0,19	4	0,13	7	0,17	1	0,25	1	0,11
e) Řízení udržitelnosti projektu	16	0,19	4	0,19	8	0,25	5	0,12	1	0,25	2	0,22
f) V jiných oblastech, uveďte v jakých	1	0,01	0	0,00	1	0,03	1	0,02	0	0,00	0	0,00
CELKEM	83	1	21	1	32	1	42	1	4	1	9	1

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 29: Dotační management – současná situace měst a obcí v ORP Náchod

Zdroj: vlastní zpracování

6.2.4. Veřejné zakázky

V případě veřejných zakázek je situace vcelku podobná jako v případě dotačního managementu, kdy si zhruba polovina obcí zajišťují tyto aktivity sami. Mnoho z nich však ke správnému plnění využívají metodickou podporu či průběžné konzultace. Část obcí také v tomto okruhu využívá služeb externích firem.

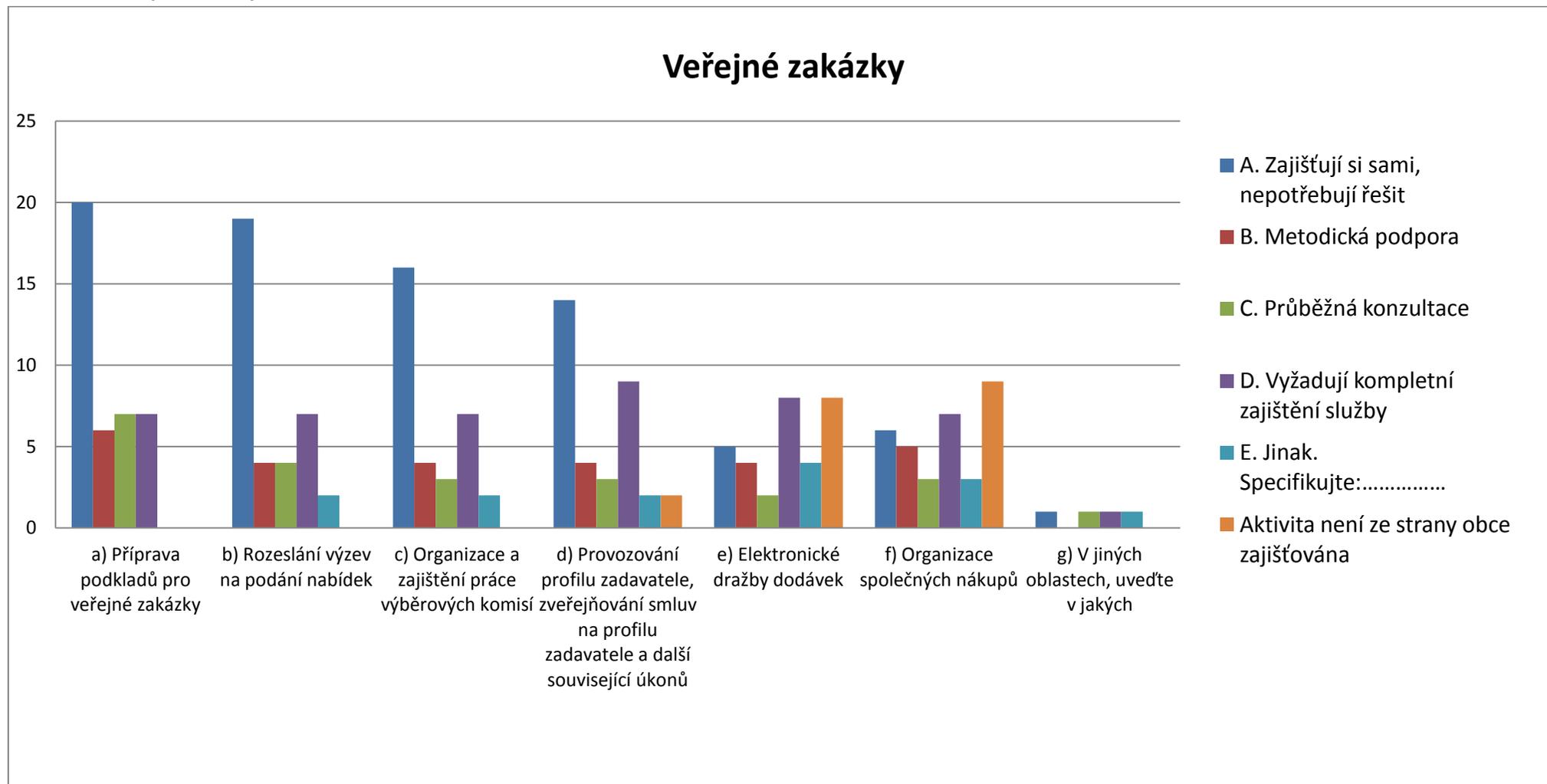
Velkou výjimku však tvoří elektronické dražby dodávek a organizaci společných nákupů, které zhruba ¼ obcí nezajišťuje vůbec z důvodu finanční zátěže, nebo v rámci těchto aktivit vyžadují kompletní zajištění služby od externího dodavatele. Účetní jedné z obcí uvedla, že si většinu z těchto aktivit si zajišťují sami pouze však do ½ milionu korun.

Tabulka č. 112: Veřejné zakázky – současná situace měst a obcí v ORP Náchod

4. Veřejné zakázky	A. Zajišťují si sami, nepotřebují řešit		B. Metodická podpora		C. Průběžná konzultace		D. Vyžadují kompletní zajištění služby		E. Jinak. Specifikujte:.....		Aktivita není ze strany obce zajišťována	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
a) Příprava podkladů pro veřejné zakázky	20	0,25	6	0,22	7	0,30	7	0,15	0	0,00	0	0,00
b) Rozeslání výzev na podání nabídek	19	0,23	4	0,15	4	0,17	7	0,15	2	0,14	0	0,00
c) Organizace a zajištění práce výběrových komisí	16	0,20	4	0,15	3	0,13	7	0,15	2	0,14	0	0,00
d) Provozování profilu zadavatele, zveřejňování smluv na profilu zadavatele a další související úkonů	14	0,17	4	0,15	3	0,13	9	0,20	2	0,14	2	0,11
e) Elektronické dražby dodávek	5	0,06	4	0,15	2	0,09	8	0,17	4	0,29	8	0,42
f) Organizace společných nákupů	6	0,07	5	0,19	3	0,13	7	0,15	3	0,21	9	0,47
g) V jiných oblastech, uveďte v jakých	1	0,01	0	0,00	1	0,04	1	0,02	1	0,07	0	0,00
CELKEM	81	1	27	1	23	1	46	1	14	1	19	1

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 30: Veřejné zakázky – současná situace měst a obcí v ORP Náchod

Zdroj: vlastní zpracování

6.2.5. IT podpora

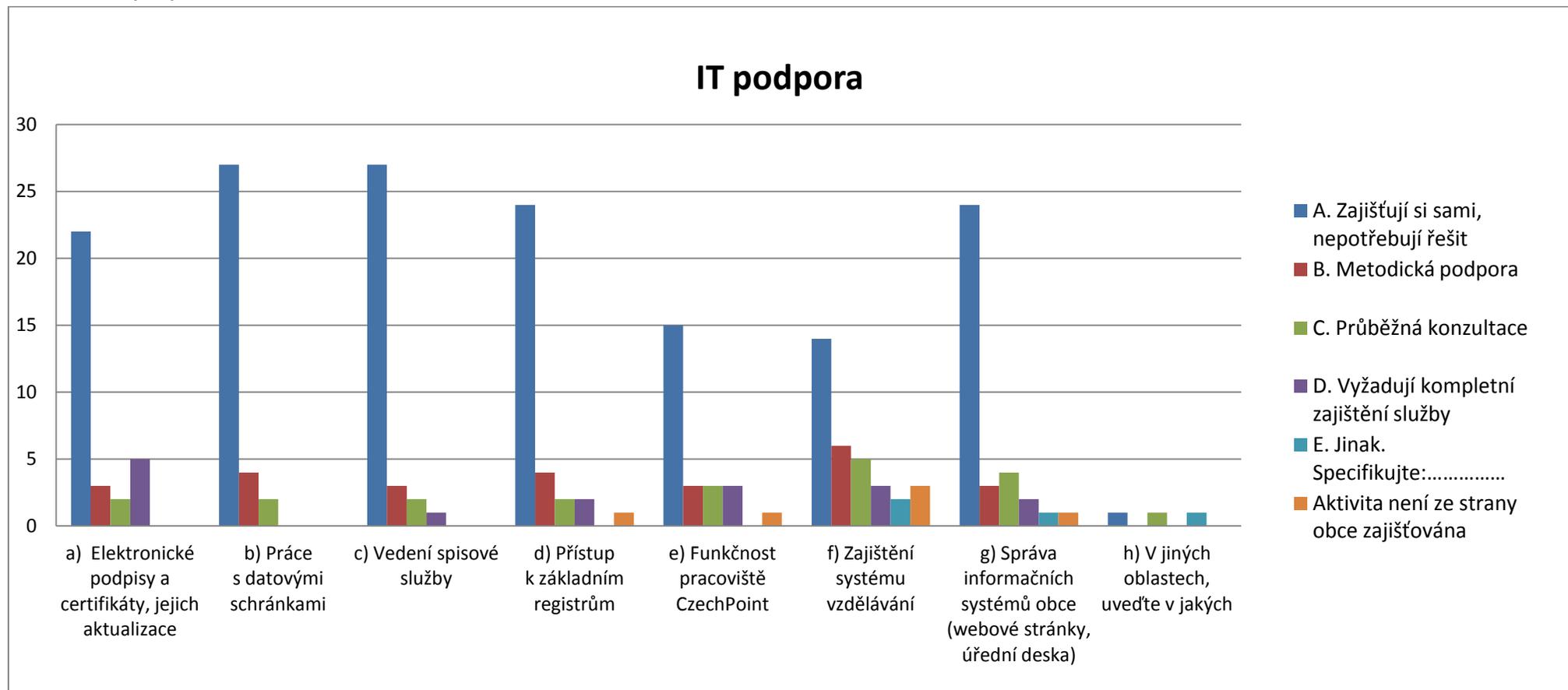
IT podpora je podle výsledků dotazníkového šetření, vcelku bezproblémovou agendou, neboť IT podporu si představitelé obcí dokáží zajistit sami a tak ji nepotřebují řešit. Pouze nepatrné procento využívá k těmto aktivitám metodickou podporu, nebo průběžné konzultace. Menší výjimku tvoří jen elektronické podpisy a certifikáty, kde si zhruba 1/6 obcí nechává službu zajišťovat od externího dodavatele.

Tabulka č. 113: IT podpora – současná situace měst a obcí v ORP Náchod

5. IT podpora	A. Zajišťují si sami, nepotřebují řešit		B. Metodická podpora		C. Průběžná konzultace		D. Vyžadují kompletní zajištění služby		E. Jinak. Specifikujte:.....		Aktivita není ze strany obce zajišťována	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
a) Elektronické podpisy a certifikáty, jejich aktualizace	22	0,14	3	0,12	2	0,10	5	0,31	0	0,00	0	0,00
b) Práce s datovými schránkami	27	0,18	4	0,15	2	0,10	0	0,00	0	0,00	0	0,00
c) Vedení spisové služby	27	0,18	3	0,12	2	0,10	1	0,06	0	0,00	0	0,00
d) Přístup k základním registrům	24	0,16	4	0,15	2	0,10	2	0,13	0	0,00	1	0,17
e) Funkčnost pracoviště Czech-Point	15	0,10	3	0,12	3	0,14	3	0,19	0	0,00	1	0,17
f) Zajištění systému vzdělávání	14	0,09	6	0,23	5	0,24	3	0,19	2	0,50	3	0,50
g) Správa informačních systémů obce (webové stránky, úřední deska)	24	0,16	3	0,12	4	0,19	2	0,13	1	0,25	1	0,17
h) V jiných oblastech, uveďte v jakých	1	0,01	0	0,00	1	0,05	0	0,00	1	0,25	0	0,00
CELKEM	154	1	26	1	21	1	16	1	4	1	6	1

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 31: IT podpora – současná situace měst a obcí v ORP Náchod

Zdroj: vlastní zpracování

6.2.6. Technická a stavební podpora

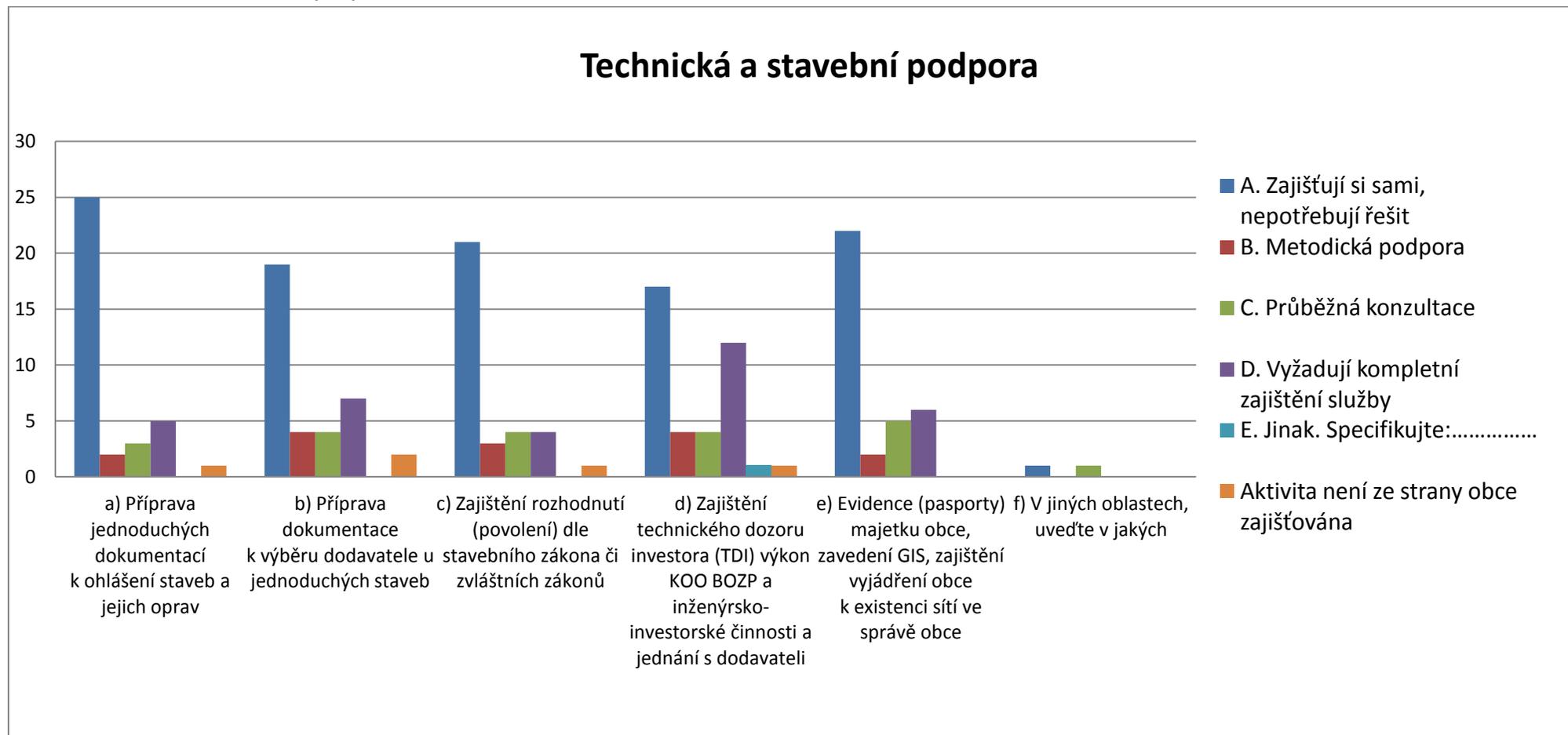
Technickou a stavební podporu si většina obcí zajišťuje sama. Malá část obcí k plnění některých agend využívají i metodickou podporu či průběžné konzultace. V případě zajištění technického dozoru investora, výkon KOO BOZP a inženýrsko-investorské činnosti a jednání s dodavateli starostové mnoha obcí vyžadují kompletní zajištění služby. Někteří starostové využívají tuto formu i v případě přípravy jednoduchých dokumentací k ohlášení staveb a při evidenci (pasporty) majetku obce, zavedení GIS a k zajištění vyjádření obce k existenci sítí ve správě obce.

Tabulka č. 114: Technická a stavební podpora - současná situace měst a obcí v ORP Náchod

6. Technická a stavební podpora	A. Zajišťují si sami, nepotřebují řešit		B. Metodická podpora		C. Průběžná konzultace		D. Vyžadují kompletní zajištění služby		E. Jinak. Specifikujte:.....		Aktivita není ze strany obce zajišťována	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
a) Příprava jednoduchých dokumentací k ohlášení staveb a jejich oprav	25	0,24	2	0,13	3	0,14	5	0,15	0	0,00	1	0,20
b) Příprava dokumentace k výběru dodavatele u jednoduchých staveb	19	0,18	4	0,27	4	0,19	7	0,21	0	0,00	2	0,40
c) Zajištění rozhodnutí (povolení) dle stavebního zákona či zvláštních zákonů	21	0,20	3	0,20	4	0,19	4	0,12	0	0,00	1	0,20
d) Zajištění technického dozoru investora (TDI) výkon KOO BOZP a inženýrsko-investorské činnosti a jednání s dodavateli	17	0,16	4	0,27	4	0,19	12	0,35	1	1,00	1	0,20
e) Evidence (pasporty) majetku obce, zavedení GIS, zajištění vyjádření obce k existenci sítí ve správě obce	22	0,21	2	0,13	5	0,24	6	0,18	0	0,00	0	0,00
f) V jiných oblastech, uveďte v jakých	1	0,01	0	0,00	1	0,05	0	0,00	0	0,00	0	0,00
CELKEM	105	1	15	1	21	1	34	1	1	1	5	1

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 32: Technická a stavební podpora - současná situace měst a obcí v ORP Náchod

Zdroj: vlastní zpracování

6.2.7. Rozvoj obce

Rozvoj obce si přibližně polovina obcí zajišťují sami, a tedy nemají potřebu ji nijak zvlášť řešit. Výjimku však tvoří koordinace a podpora při tvorbě rozvojových dokumentů obcí, např. PRO v gesci MMR a správa lesního majetku obcí a společné obchodování s dřevní hmotou, kde přibližně 1/3 obcí vyžaduje kompletní zajištění služeb od externích dodavatelů.

Téměř polovina z obcí si také sama nezajišťuje provozování vodovodů, kanalizací a ČOV a tak kompletní zajištění služeb opět vyžadují od dodavatele.

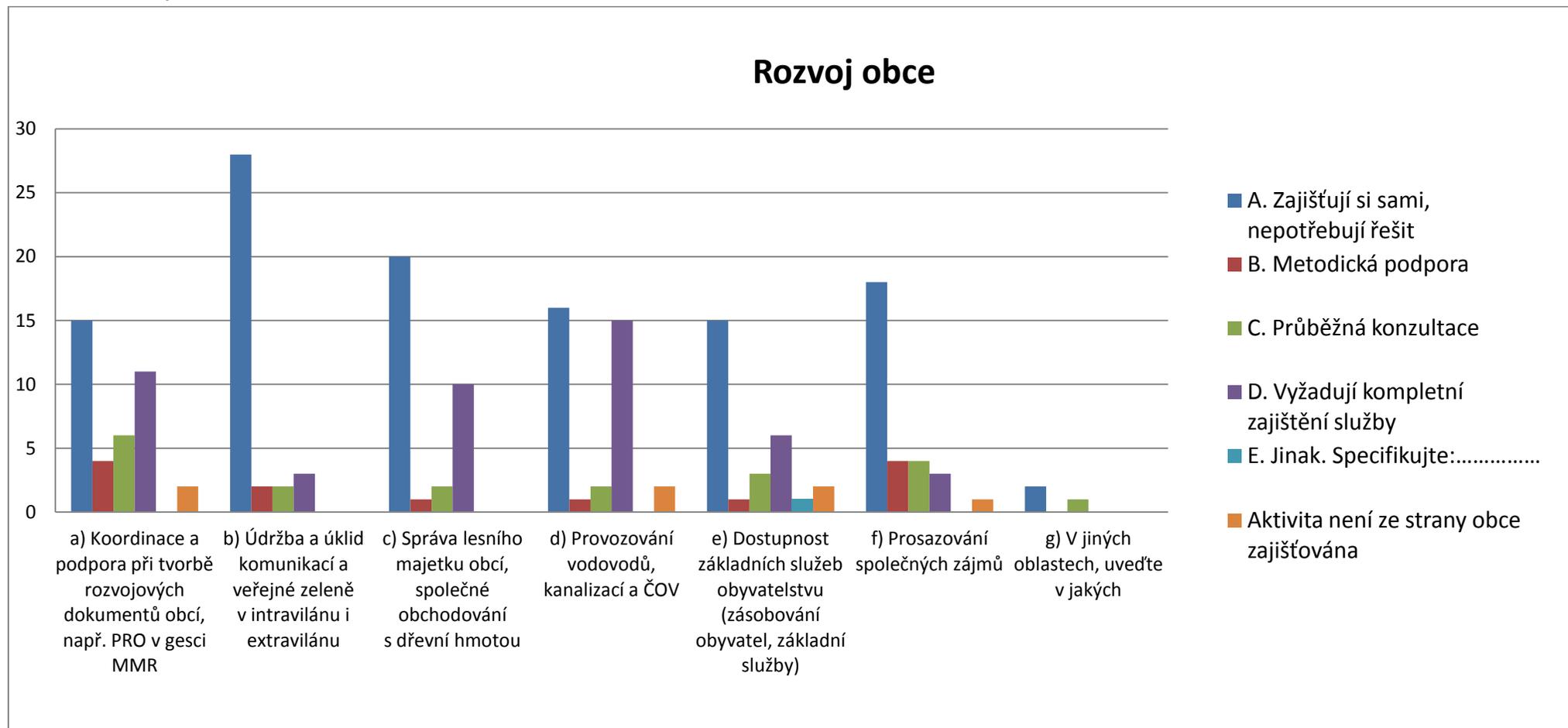
Pouze pár obcí služby jako je koordinace a podpora při tvorbě rozvojových dokumentů obcí, např. PRO v gesci MMR, provozování vodovodů, kanalizací a ČOV a v neposlední řadě i dostupnost základních služeb obyvatelstvu jako je zásobování obyvatel a jiné základní služby nezajišťují vůbec.

Tabulka č. 115: Rozvoj obce- současná situace měst a obcí v ORP Náchod

7. Rozvoj obce	A. Zajišťují si sami, nepotřebují řešit		B. Metodická podpora		C. Průběžná konzultace		D. Vyžadují kompletní zajištění služby		E. Jinak. Specifikujte:.....		Aktivita není ze strany obce zajišťována	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
a) Koordinace a podpora při tvorbě rozvojových dokumentů obcí, např. PRO v gesci MMR	15	0,13	4	0,31	6	0,30	11	0,23	0	0,00	2	0,29
b) Údržba a úklid komunikací a veřejné zeleně v intravilánu i extravilánu	28	0,25	2	0,15	2	0,10	3	0,06	0	0,00	0	0,00
c) Správa lesního majetku obcí, společné obchodování s dřevní hmotou	20	0,18	1	0,08	2	0,10	10	0,21	0	0,00	0	0,00
d) Provozování vodovodů, kanalizací a ČOV	16	0,14	1	0,08	2	0,10	15	0,31	0	0,00	2	0,29
e) Dostupnost základních služeb obyvatelstvu (zásobování obyvatel, základní služby)	15	0,13	1	0,08	3	0,15	6	0,13	1	1,00	2	0,29
f) Prosazování společných zájmů	18	0,16	4	0,31	4	0,20	3	0,06	0	0,00	1	0,14
g) V jiných oblastech, uveďte v jakých	2	0,02	0	0,00	1	0,05	0	0,00	0	0,00	0	0,00
CELKEM	114	1	13	1	20	1	48	1	1	1	7	1

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 33: Rozvoj obce- současná situace měst a obcí v ORP Náchod

Zdroj: vlastní zpracování

6.3. Preferovaný stav ve správním obvodu ORP Náchod

Další kapitola v části volitelného tématu „Servis samosprávám“ přibližuje připravenost obcí k finanční spoluúčasti na jednotlivých agendách. Odpovědi z IV. části dotazníků se nám však podařilo získat opět od 26 obcí, stejně jako u části III. Některé obce však nevyplnily všechna pole, nebo naopak bylo vyplněno více odpovědí. Pět z obcí, které však jinak na volitelném tématu „Servis samosprávám“ spolupracovaly, odmítly tuto část vyplnit. Důvodem byla hlavně obava, aby z poskytnutých údajů nebyly vyvozovány závěry ohledně jejich schopnosti zajistit zákonem stanovené povinnosti. Jsou si vědomy trvalého tlaku, který je vyvoláván na samosprávy s cílem, aby byl snížen počet obcí v České republice. Dalším důvodem byla i ta skutečnost, že vyplňování dotazníků přišlo časově v období před komunálními volbami. Někteří starostové vyslovili obavu, aby se požadované údaje nedostaly do nepovolných rukou, případně se nestaly předmětem předvolebního boje.

Obecně lze říci, že většina obcí by si nejrady stále zajišťovala jednotlivé agendy interně prostřednictvím volených zástupců či vlastními zaměstnanci. Spolupráci s dobrovolným svazem obcí by některé obce uvítali především při plnění činností v rámci právní podpory, dotačního managementu, veřejných zakázek a rozvoje obce. V některých činnostech právní podpory, veřejných zakázek či rozvoje obce by však spíše obce uvítali pomoc právnické osoby.

Tabulka č. 116: Přehled obcí, které vyplnily III. části dotazníku

	Část III.
Bezděkov nad Metují	Ano
Borová	Ano
Brzice	Ano
Bukovice	Ne
Červený Kostelec	Ne
Česká Metuje	Ano
Česká Skalice	Ano
Dolní Radechová	Ne
Horní Radechová	Ne
Hoříčky	Ano
Hronov	Ano
Lhota pod Hoříčkami	Ano
Litoboř	Ano
Mezilečí	Ano
Náchod	Ano
Nový Hrádek	Ano
Police nad Metují	Ano
Říkov	Ne
Slatina nad Úpou	Ano
Stárvkov	Ano
Studnice	Ano
Suchý důl	Ano
Velká Jesenice	Ano
Velké Petrovice	Ano
Velké Poříčí	Ano
Vestec	Ano
Vysoká Srbská	Ano
Vysokov	Ano
Žďár nad Metují	Ano
Žďárky	Ano
Žernov	Ano

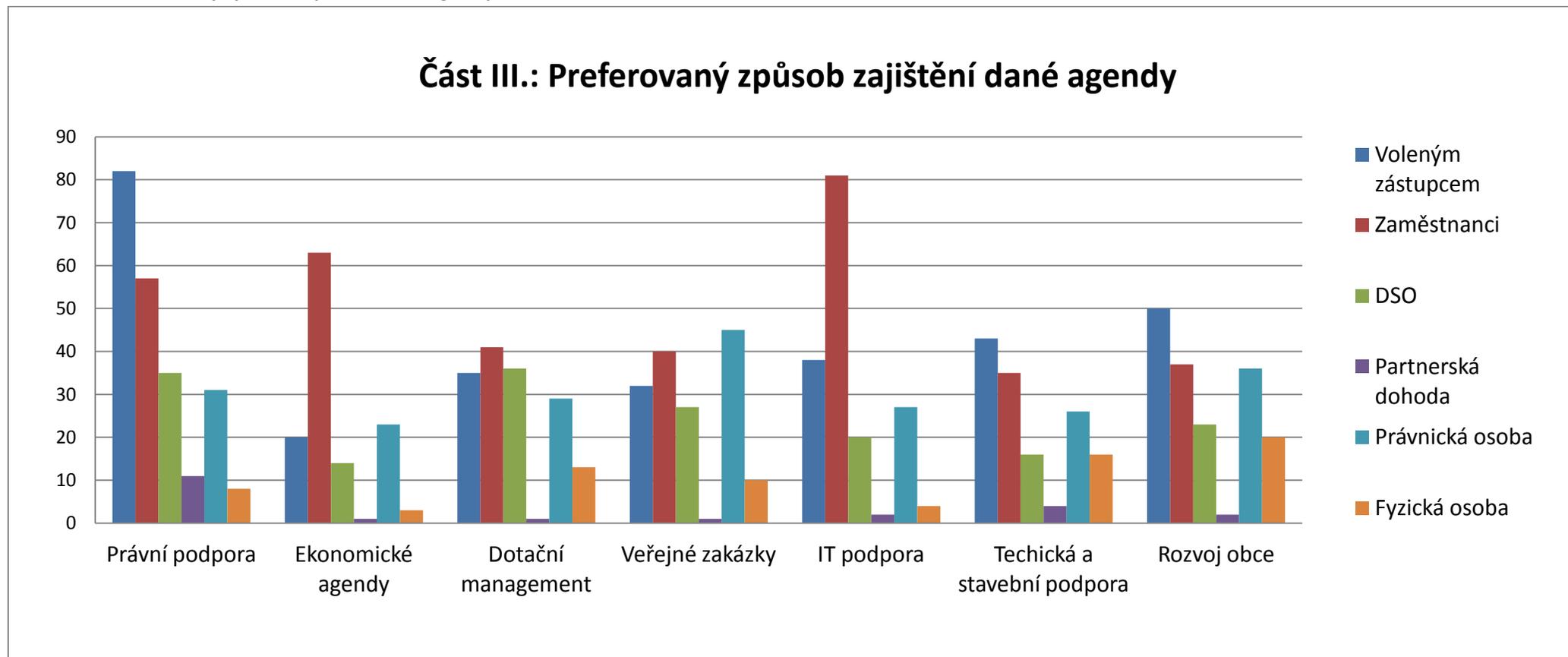
Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 117: Preferovaný způsob zajištění dané agendy - shrnutí

Zdroj: vlastní zpracování

Část III.: Preferovaný způsob zajištění dané agendy	A. Sami interně,vlastním odborníkem				B. Smluvní zajištění ve spolupráci s jinou obcí				C. Smluvní zajištění na komerční bázi			
	Volným zástupcem		Zaměstnanci		DSO		Partnerská dohoda		Právnícká osoba		Fyzická osoba	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
Právní podpora	82	0,27	57	0,16	35	0,20	11	0,50	31	0,14	8	0,11
Ekonomické agendy	20	0,07	63	0,18	14	0,08	1	0,05	23	0,11	3	0,04
Dotační management	35	0,12	41	0,12	36	0,21	1	0,05	29	0,13	13	0,18
Veřejné zakázky	32	0,11	40	0,11	27	0,16	1	0,05	45	0,21	10	0,14
IT podpora	38	0,13	81	0,23	20	0,12	2	0,09	27	0,12	4	0,05
Technická a stavební podpora	43	0,14	35	0,10	16	0,09	4	0,18	26	0,12	16	0,22
Rozvoj obce	50	0,17	37	0,10	23	0,13	2	0,09	36	0,17	20	0,27
CELKEM	300	1	354	1	171	1	22	1	217	1	74	1

Graf č. 34: Preferovaný způsob zajištění dané agendy – shrnutí

Zdroj: vlastní zpracování

6.3.1. Právní podpora

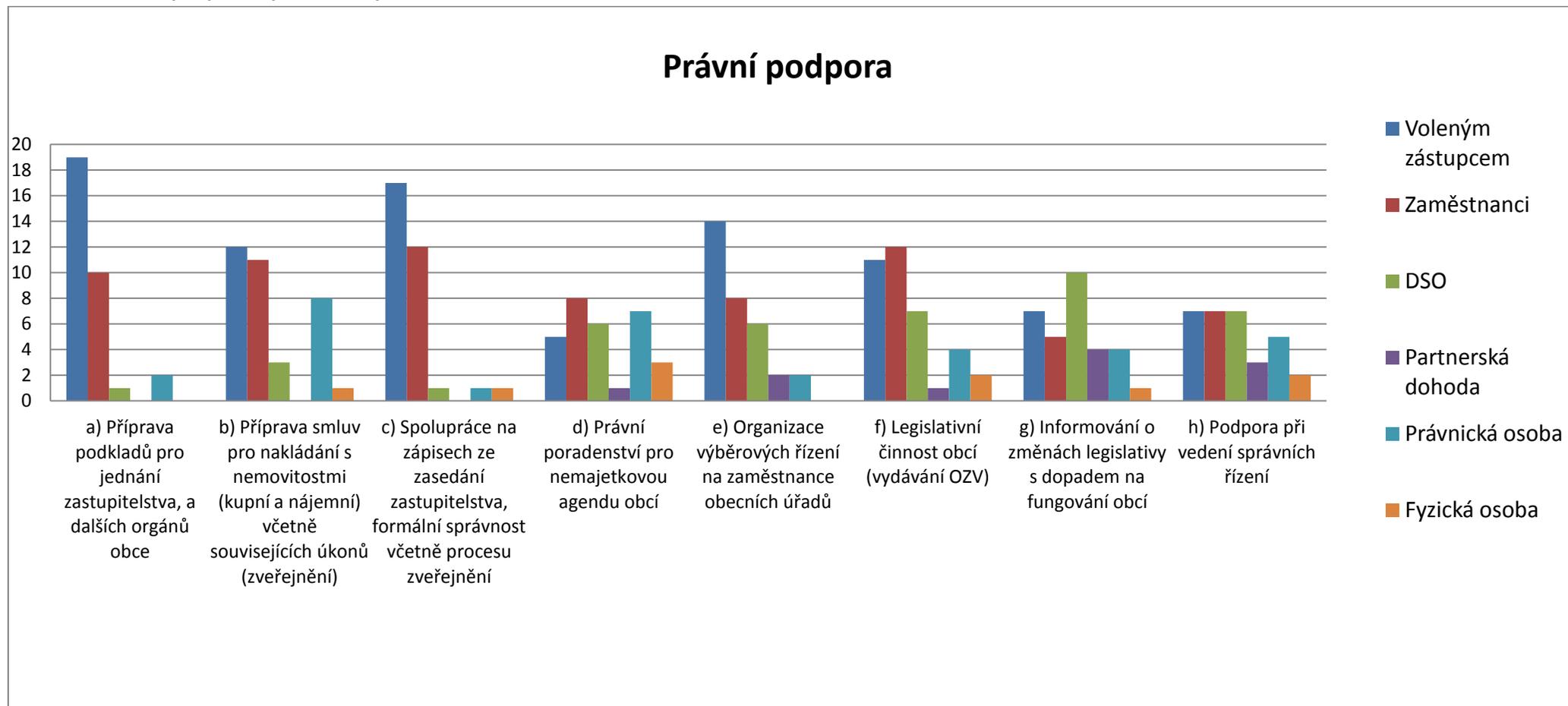
V oblasti právní podpory se objevily velké rozdíly mezi již konkrétně rozepsanými činnostmi. Některé činnosti jako je například příprava podkladů pro jednání zastupitelstva a dalších orgánů obce, příprava smluv pro nakládání s nemovitostmi a spolupráce na zápisech při zasedání zastupitelstva si chtějí obce zajišťovat sami prostřednictvím voleného zástupce a zaměstnanců obecních úřadů. Smluvní zajištění ve spolupráci s jinou obcí především s DSO by některé obce uvítali při informování o změnách legislativy s dopadem na fungování obcí, dále pak při legislativní činnosti obcí (vydávání OZV) a také při vedení správních řízení. Zájem o služby právnické osoby se ze stran obcí rovněž projevil. Jedná se zejména o pomoc při přípravě smluv pro nakládání s nemovitostmi (kupní a nájemní) včetně souvisejících úkonů (zveřejnění), v oblasti právního poradenství pro nemajetkovou agendu obcí a také u podpory při vedení správních řízení.

Tabulka č. 118: Právní podpora – preferovaná stav měst a obcí v ORP Náchod

1. Právní podpora	A. Sami interně, vlastním odborníkem				B. Smluvní zajištění ve spolupráci s jinou obcí				C. Smluvní zajištění na komerční bázi				D. Jinak	
	Volným zástupcem		Zaměstnanci		DSO		Partnerská dohoda		Právnícká osoba		Fyzická osoba		Absolutní četnost	Relativní četnost
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost		
a) Příprava podkladů pro jednání zastupitelstva, a dalších orgánů obce	19	0,23	10	0,18	1	0,03	0	0,00	2	0,06	0	0,00	0	0,00
b) Příprava smluv pro nakládání s nemovitostmi (kupní a nájemní) včetně souvisejících úkonů (zveřejnění)	12	0,15	11	0,19	3	0,09	0	0,00	8	0,26	1	0,13	0	0,00
c) Spolupráce na zápisech ze zasedání zastupitelstva, formální správnost včetně procesu zveřejnění	17	0,21	12	0,21	1	0,03	0	0,00	1	0,03	1	0,13	0	0,00
d) Právní poradenství pro nemajetkovou agendu obcí	5	0,06	8	0,14	6	0,17	1	0,09	7	0,23	3	0,38	0	0,00
e) Organizace výběrových řízení na zaměstnance obecních úřadů	14	0,17	8	0,14	6	0,17	2	0,18	2	0,06	0	0,00	0	0,00
f) Legislativní činnost obcí (vydávání OZV)	11	0,13	12	0,21	7	0,20	1	0,09	4	0,13	2	0,25	0	0,00
g) Informování o změnách legislativy s dopadem na fungování obcí	7	0,09	5	0,09	10	0,29	4	0,36	4	0,13	1	0,13	0	0,00
h) Podpora při vedení správních řízení	7	0,09	7	0,12	7	0,20	3	0,27	5	0,16	2	0,25	0	0,00
ch) V jiných oblastech, uveďte v jakých	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
CELKEM	82	1	57	1	35	1	11	1	31	1	8	1	0	0

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 35: Právní podpora – preferovaný stav měst a obcí v ORP Náchod

Zdroj: vlastní zpracování

6.3.2. Ekonomické agendy

Co se týče ekonomických agend, téměř všechny obce chtějí otázky financí řešit v rámci obecního úřadu a to především zaměstnanci obce či voleným zástupcem. Prostor pro meziobecní spolupráci vzniká pouze v oblasti vzdělávání pro správu ekonomických agend územně samosprávných celků, které by podle obcí mělo zajišťovat DSO. 1/3 obcí by využila i právnickou osobu a to při koordinaci servisních zásahů na ekonomickém softwaru od odborných firem a znovu při vzdělávání pro správu ekonomických agend územně samosprávných celků.

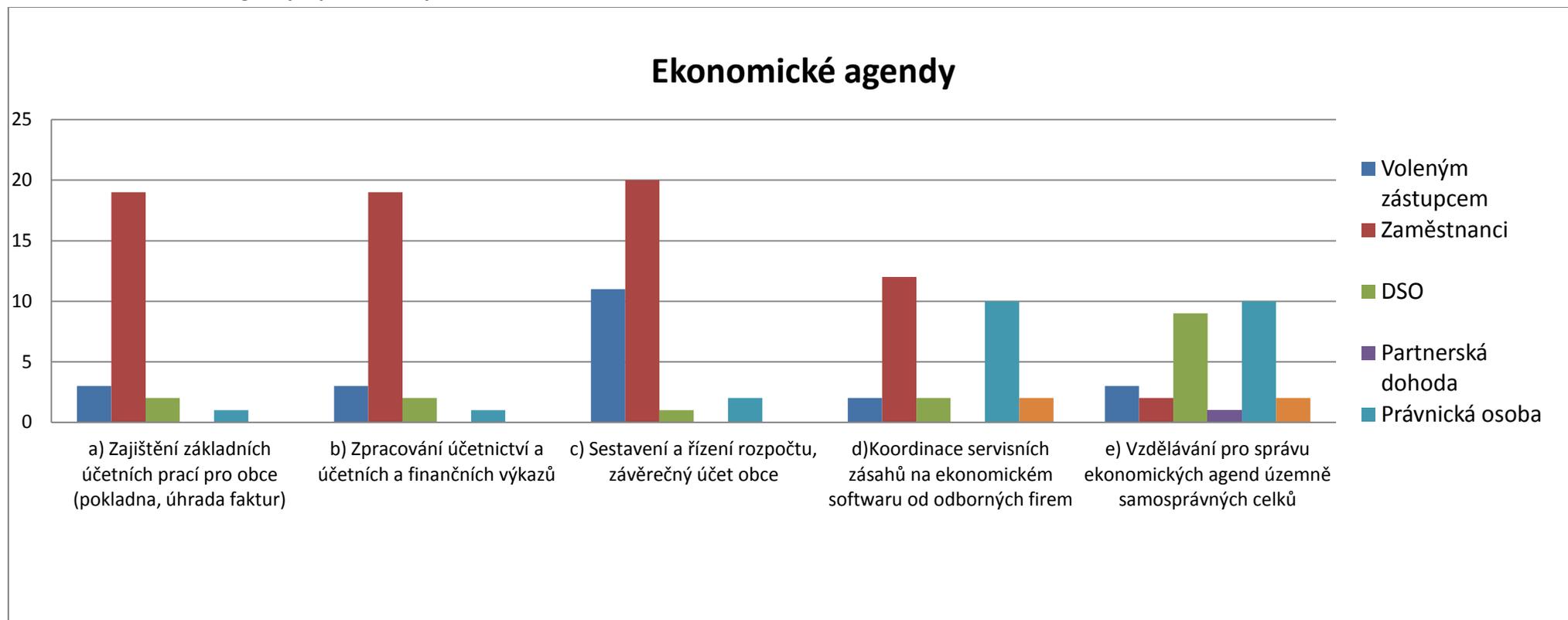
Podle názoru jednoho ze starostů by měl vzdělávání pro správu ekonomických agend územně samosprávných celků zajišťovat Krajský úřad Královéhradeckého kraje.

Tabulka č. 119: Ekonomické agendy – preferovaný stav měst a obcí v ORP Náchod

2. Ekonomické agendy	A. Sami interně, vlastním odborníkem				B. Smluvní zajištění ve spolupráci s jinou obcí				C. Smluvní zajištění na komerční bázi				D. Jinak	
	Voleným zástupcem		Zaměstnanci		DSO		Partnerská dohoda		Právnická osoba		Fyzická osoba		Absolutní četnost	Relativní četnost
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost		
a) Zajištění základních účetních prací pro obce (pokladna, úhrada faktur)	3	0,14	19	0,26	2	0,13	0	0,00	1	0,04	0	0,00	0	0,00
b) Zpracování účetnictví a účetních a finančních výkazů	3	0,14	19	0,26	2	0,13	0	0,00	1	0,04	0	0,00	0	0,00
c) Sestavení a řízení rozpočtu, závěrečný účet obce	11	0,50	20	0,28	1	0,06	0	0,00	2	0,08	0	0,00	0	0,00
d) Koordinace servisních zásahů na ekonomickém softwaru od odborných firem	2	0,09	12	0,17	2	0,13	0	0,00	10	0,42	2	0,50	0	0,00
e) Vzdělávání pro správu ekonomických agend územně samosprávných celků	3	0,14	2	0,03	9	0,56	1	1,00	10	0,42	2	0,50	0	0,00
f) V jiných oblastech, uveďte v jakých	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
CELKEM	22	1	72	1	16	1	1	1	24	1	4	1	0	0

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 36: Ekonomické agendy – preferovaný stav měst a obcí v ORP Náchod

Zdroj: vlastní zpracování

6.3.3. Dotační management

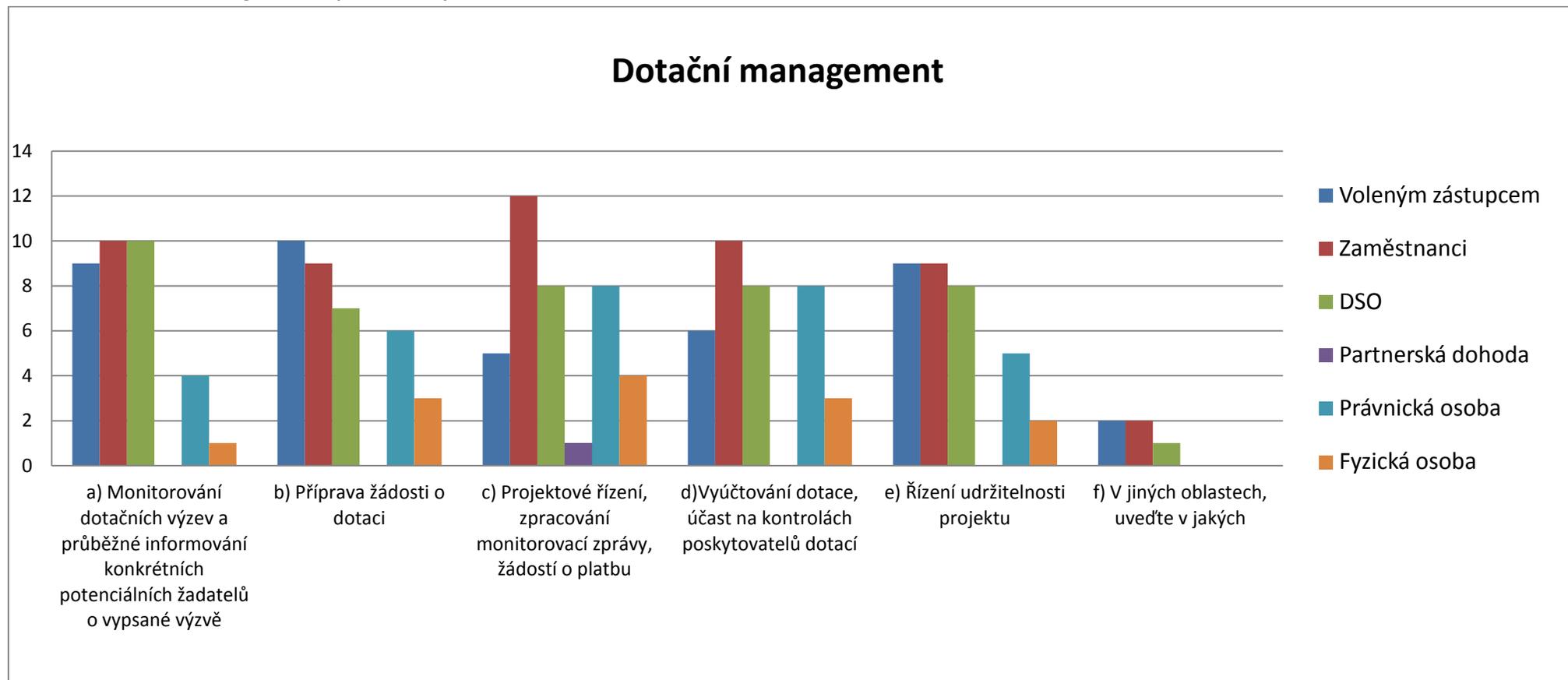
V případě dotačního managementu by si přibližně polovina obcí chtěla zajišťovat tyto činnosti v budoucnosti samostatně prostřednictvím volených zástupců a zaměstnanců obcí. Druhá polovina se však spíše přiklání k možnosti zajištění těchto služeb od DSO, případně od právnické a v několika málo případech i fyzické osoby z důvodu finanční i časové náročnosti a složité administrativy.

Tabulka č. 120: Dotační management – preferovaný stav měst a obcí v ORP Náchod

3. Dotační management	A. Sami interně, vlastním odborníkem				B. Smluvní zajištění ve spolupráci s jinou obcí				C. Smluvní zajištění na komerční bázi				D. Jinak	
	Voleným zástupcem		Zaměstnanci		DSO		Partnerská dohoda		Právnická osoba		Fyzická osoba		Absolutní četnost	Relativní četnost
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost		
a) Monitorování dotačních výzev a průběžné informování konkrétních potenciálních žadatelů o vypsané výzvě	9	0,22	10	0,19	10	0,24	0	0,00	4	0,13	1	0,08	0	0,00
b) Příprava žádosti o dotaci	10	0,24	9	0,17	7	0,17	0	0,00	6	0,19	3	0,23	0	0,00
c) Projektové řízení, zpracování monitorovací zprávy, žádosti o platbu	5	0,12	12	0,23	8	0,19	1	1,00	8	0,26	4	0,31	0	0,00
d) Vyúčtování dotace, účast na kontrolách poskytovatelů dotací	6	0,15	10	0,19	8	0,19	0	0,00	8	0,26	3	0,23	0	0,00
e) Řízení udržitelnosti projektu	9	0,22	9	0,17	8	0,19	0	0,00	5	0,16	2	0,15	0	0,00
f) V jiných oblastech, uveďte v jakých	2	0,05	2	0,04	1	0,02	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
CELKEM	41	1,00	52	1,00	42	1,00	1	1,00	31	1,00	13	1,00	0	0,00

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 37: Dotační management – preferovaný stav měst a obcí v ORP Náchod

Zdroj: vlastní zpracování

6.3.4. Veřejné zakázky

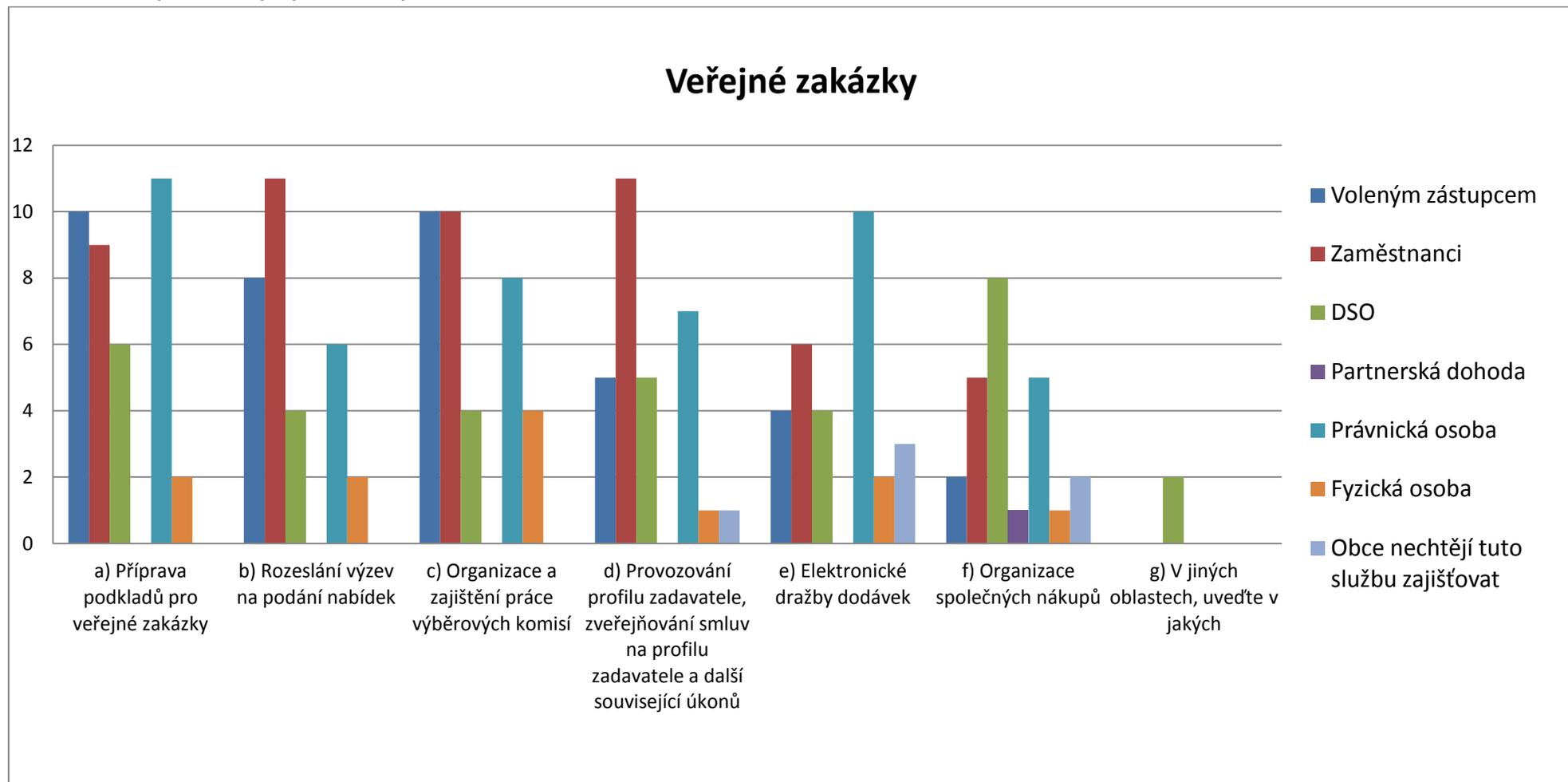
O zajištění agendy veřejných zakázek se chtějí obce ve většině případů také starat sami interně. Spolupráci s DSO by však část z nich uvítala v případě organizace společných nákupů a při přípravě podkladů pro veřejné zakázky. Nemalý zájem je v případě zajištění služeb právníckou osobou a to hlavně v případě přípravy podkladů pro veřejné zakázky, elektronické dražby dodávek, nebo při organizaci a zajištění práce výběrových komisí. Pár obcí však nemá ani v budoucnu zájem některé činnosti (elektronické dražby dodávek, organizace společných nákupů, provozování profilu zadavatele) realizovat.

Tabulka č. 121: Veřejné zakázky – preferovaný stav měst a obcí v ORP Náchod

4. Veřejné zakázky	A. Sami interně, vlastním odborníkem				B. Smluvní zajištění ve spolupráci s jinou obcí				C. Smluvní zajištění na komerční bázi				D. Jinak	
	Voleným zástupcem		Zaměstnanci		DSO		Partnerská dohoda		Právnícká osoba		Fyzická osoba		Obce nechtějí tuto službu zajišťovat	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
a) Příprava podkladů pro veřejné zakázky	10	0,26	9	0,17	6	0,18	0	0,00	11	0,23	2	0,17	0	0,00
b) Rozeslání výzev na podání nabídek	8	0,21	11	0,21	4	0,12	0	0,00	6	0,13	2	0,17	0	0,00
c) Organizace a zajištění práce výběrových komisí	10	0,26	10	0,19	4	0,12	0	0,00	8	0,17	4	0,33	0	0,00
d) Provozování profilu zadavatele, zveřejňování smluv na profilu zadavatele a další související úkonů	5	0,13	11	0,21	5	0,15	0	0,00	7	0,15	1	0,08	1	0,17
e) Elektronické dražby dodávek	4	0,10	6	0,12	4	0,12	0	0,00	10	0,21	2	0,17	3	0,50
f) Organizace společných nákupů	2	0,05	5	0,10	8	0,24	1	1,00	5	0,11	1	0,08	2	0,33
g) V jiných oblastech, uveďte v jakých	0	0,00	0	0,00	2	0,06	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
CELKEM	39	1	52	1	33	1	1	1	47	1	12	1	6	1

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 38: Veřejné zakázky – preferovaný stav měst a obcí v ORP Náchod

Zdroj: vlastní zpracování

6.3.5. IT podpora

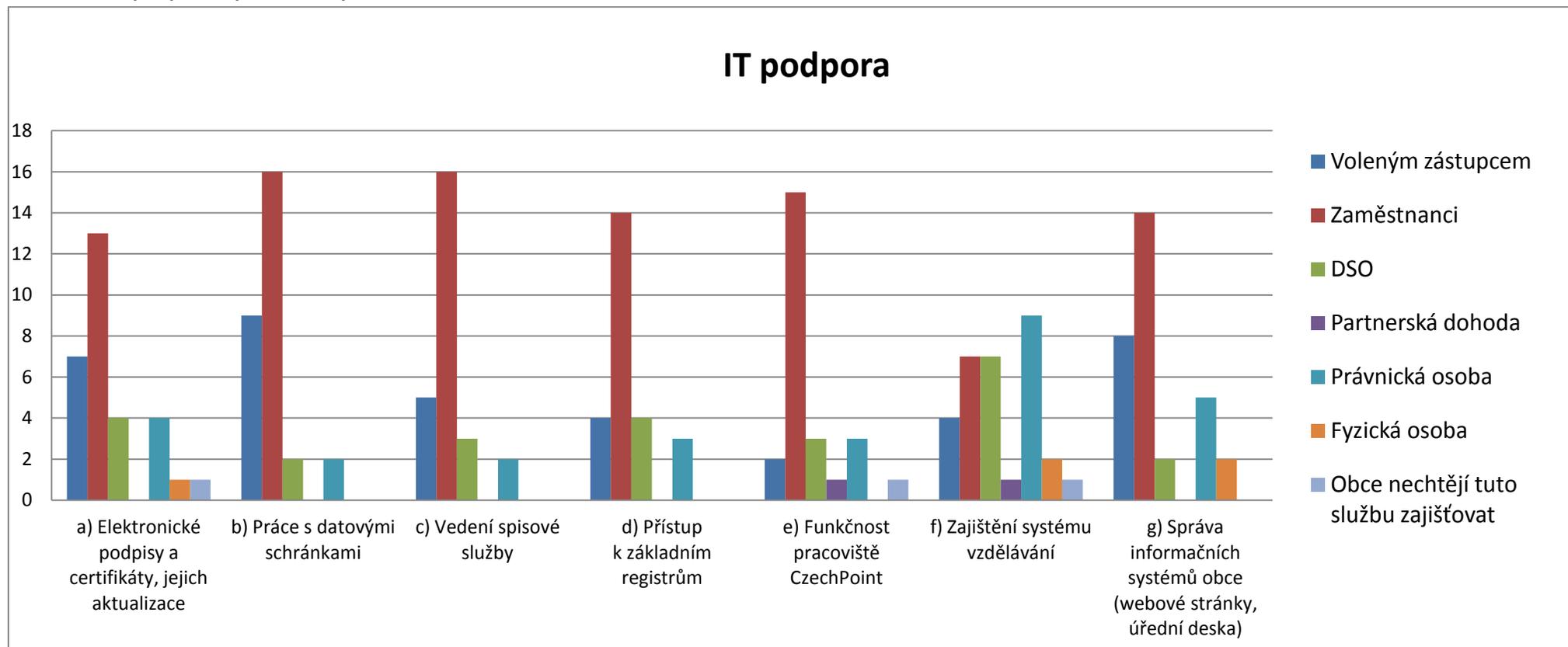
Kromě zajištění systému vzdělávání, které by některé obce v budoucnu chtěly mít zajištěné od DSO případně od právnické osoby, si chtějí činnosti spojené s IT podporou i nadále zajišťovat sami prostřednictvím vlastních zaměstnanců či volených zástupců.

Tabulka č. 122: IT podpora – preferovaný stav měst a obcí v ORP Náchod

5. IT podpora	A. Sami interně, vlastním odborníkem				B. Smluvní zajištění ve spolupráci s jinou obcí				C. Smluvní zajištění na komerční bázi				D. Jinak	
	Voleným zástupcem		Zaměstnanci		DSO		Partnerská dohoda		Právnická osoba		Fyzická osoba		Obce nechtějí tuto službu zajišťovat	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
a) Elektronické podpisy a certifikáty, jejich aktualizace	7	0,18	13	0,14	4	0,16	0	0,00	4	0,14	1	0,20	1	0,33
b) Práce s datovými schránkami	9	0,23	16	0,17	2	0,08	0	0,00	2	0,07	0	0,00	0	0,00
c) Vedení spisové služby	5	0,13	16	0,17	3	0,12	0	0,00	2	0,07	0	0,00	0	0,00
d) Přístup k základním registrům	4	0,10	14	0,15	4	0,16	0	0,00	3	0,11	0	0,00	0	0,00
e) Funkčnost pracoviště CzechPoint	2	0,05	15	0,16	3	0,12	1	0,50	3	0,11	0	0,00	1	0,33
f) Zajištění systému vzdělávání	4	0,10	7	0,07	7	0,28	1	0,50	9	0,32	2	0,40	1	0,33
g) Správa informačních systémů obce (webové stránky, úřední deska)	8	0,21	14	0,15	2	0,08	0	0,00	5	0,18	2	0,40	0	0,00
h) V jiných oblastech, uveďte v jakých	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
CELKEM	39	1	95	1	25	1	2	1	28	1	5	1	3	1

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 39: IT podpora – preferovaný stav měst a obcí v ORP Náchod

Zdroj: vlastní zpracování

6.3.6. Technická a stavební podpora

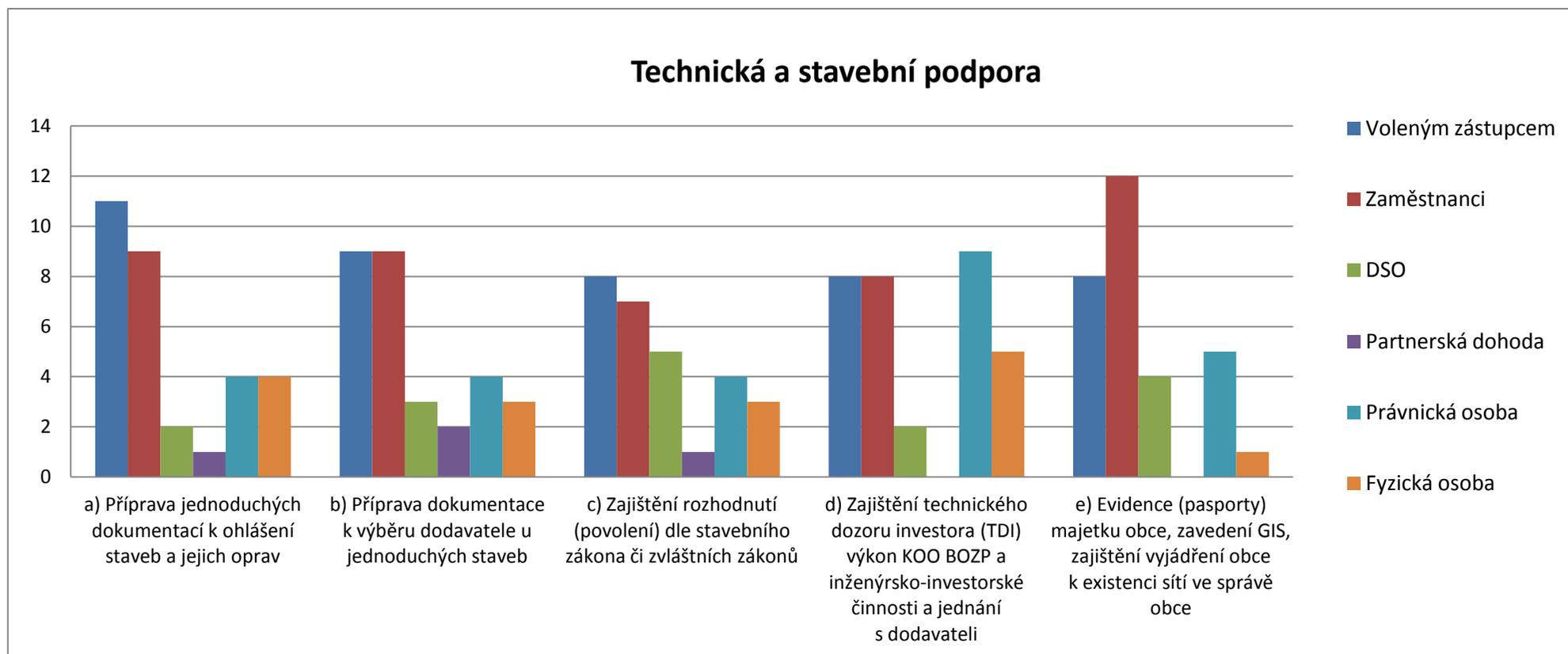
O činnosti z oblasti technické a stavební podpory, kterou by zajišťovalo DSO, právnická či fyzická osoba, by byl zájem zhruba od poloviny obcí. Zbytek obcí si tyto činnosti chce opět zajišťovat sama prostřednictvím volených zástupců a zaměstnanců obce.

Tabulka č. 123: Technická a stavební podpora – preferovaný stav měst a obcí v ORP Náchod

6. Technická a stavební podpora	A. Sami interně, vlastním odborníkem				B. Smluvní zajištění ve spolupráci s jinou obcí				C. Smluvní zajištění na komerční bázi				D. Jinak	
	Voleným zástupcem		Zaměstnanci		DSO		Partnerská dohoda		Právnická osoba		Fyzická osoba		Obce nechtějí tuto službu zajišťovat	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
a) Příprava jednoduchých dokumentací k ohlášení staveb a jejich oprav	11	0,25	9	0,20	3	0,14	1	0,25	4	0,15	4	0,25	0	0,00
b) Příprava dokumentace k výběru dodavatele u jednoduchých staveb	9	0,20	9	0,20	4	0,19	2	0,50	4	0,15	3	0,19	0	0,00
c) Zajištění rozhodnutí (povolení) dle stavebního zákona či zvláštních zákonů	8	0,18	7	0,16	6	0,29	1	0,25	4	0,15	3	0,19	0	0,00
d) Zajištění technického dozoru investora (TDI) výkon KOO BOZP a inženýrsko-investorské činnosti a jednání s dodavateli	8	0,18	8	0,18	3	0,14	0	0,00	9	0,35	5	0,31	0	0,00
e) Evidence (pasporty) majetku obce, zavedení GIS, zajištění vyjádření obce k existenci sítí ve správě obce	8	0,18	12	0,27	5	0,24	0	0,00	5	0,19	1	0,06	0	0,00
f) V jiných oblastech, uveďte v jakých	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
CELKEM	44	1	45	1	21	1	4	1	26	1	16	1	0	0

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 40: Technická a stavební podpora – preferovaný stav měst a obcí v ORP Náchod

Zdroj: vlastní zpracování

6.3.7. Rozvoj obce

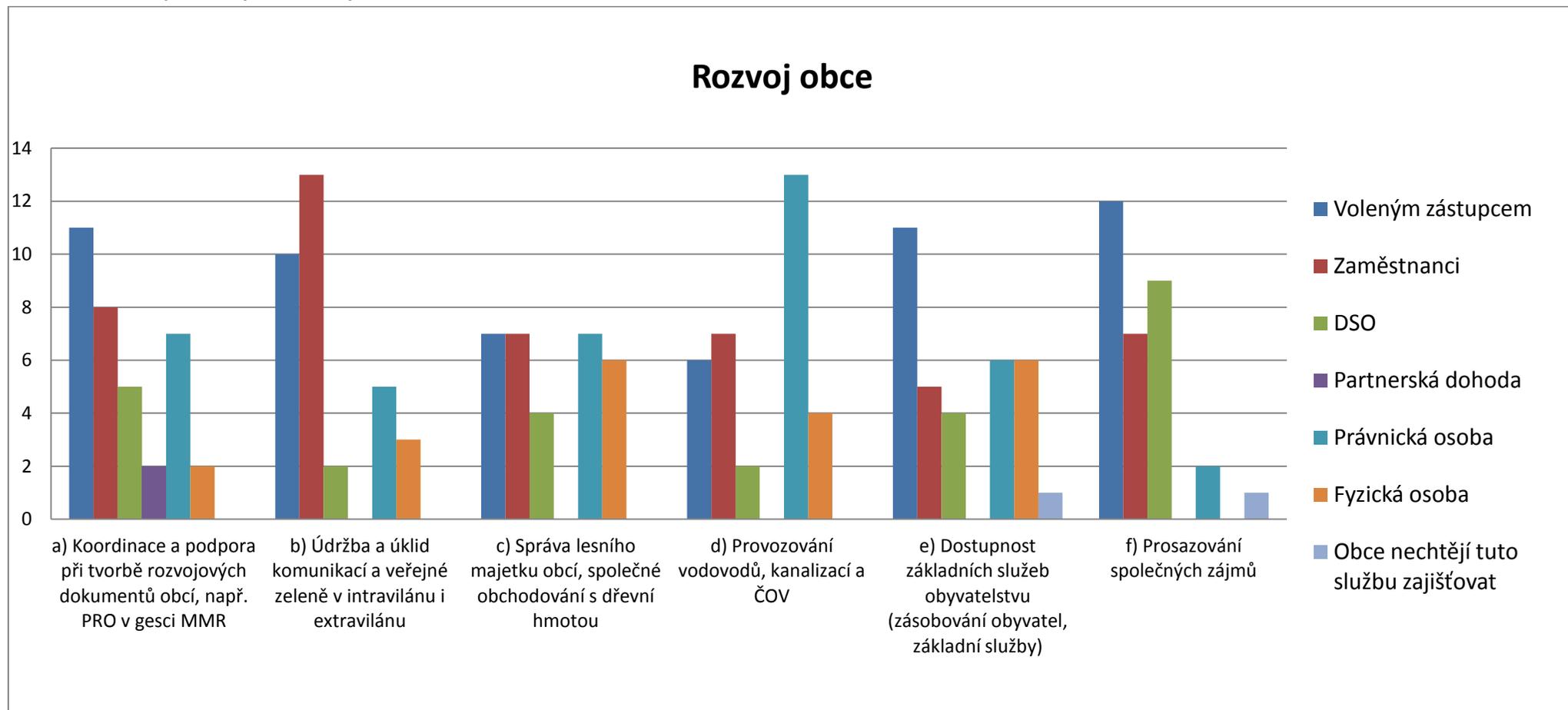
V oblasti rozvoje obce je značná velká odlišnost odpovědí u jednotlivých činností. Část obcí by si chtěla rozvoj obce v budoucnu i nadále zajišťovat sama a druhá část raději externě prostřednictvím DSO. Výraznější shoda se objevila pouze u činnosti provozování vodovodů, kanalizací a ČOV, kde by obce chtěli mít službu zajištěnou prostřednictvím právnické osoby a při prosazování společných zájmů prostřednictvím DSO.

Tabulka č. 124: Rozvoj obce – preferovaný stav měst a obcí v ORP Náchod

7. Rozvoj obce	A. Sami interně, vlastním odborníkem				B. Smluvní zajištění ve spolupráci s jinou obcí				C. Smluvní zajištění na komerční bázi				D. Jinak			
	Volným zástupcem		Zaměstnanci		DSO		Partnerská dohoda		Právnická osoba		Fyzická osoba		Obce nechtějí tuto službu zajišťovat			
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost		
a) Koordinace a podpora při tvorbě rozvojových dokumentů obcí, např. PRO v gesci MMR	11	0,19	8	0,17	5	0,19	2	1,00	7	0,18	2	0,10	0	0,00		
b) Údržba a úklid komunikací a veřejné zeleně v intravilánu i extravilánu	10	0,18	13	0,28	2	0,08	0	0,00	5	0,13	3	0,14	0	0,00		
c) Správa lesního majetku obcí, společné obchodování s dřevní hmotou	7	0,12	7	0,15	4	0,15	0	0,00	7	0,18	6	0,29	0	0,00		
d) Provozování vodovodů, kanalizací a ČOV	6	0,11	7	0,15	2	0,08	0	0,00	13	0,33	4	0,19	0	0,00		
e) Dostupnost základních služeb obyvatelstvu (zásobování obyvatel, základní služby)	11	0,19	5	0,11	4	0,15	0	0,00	6	0,15	6	0,29	1	0,50		
f) Prosazování společných zájmů	12	0,21	7	0,15	9	0,35	0	0,00	2	0,05	0	0,00	1	0,50		
g) V jiných oblastech, uveďte v jakých	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00		
CELKEM	57	1	47	1	26	1	2	1	40	1	21	1	2	1		

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 41: Rozvoj obce – preferovaný stav měst a obcí v ORP Náchod

Zdroj: vlastní zpracování

6.4. Způsob financování

Další kapitola v části volitelného tématu „Servis samosprávám“ přibližuje připravenost obcí k finanční spoluúčasti na jednotlivých agendách. Odpovědi z IV. části dotazníků se nám však podařilo získat opět od 26 obcí, stejně jako u části III. Některé obce však nevyplnily všechna pole, nebo naopak bylo vyplněno více odpovědí. Pět z obcí, které však jinak na volitelném tématu „Servis samosprávám“ spolupracovaly, odmítly tuto část vyplnit. Důvodem byla hlavně obava, aby z poskytnutých údajů nebyly vyvozovány závěry ohledně jejich schopnosti zajistit zákonem stanovené povinnosti. Jsou si vědomy trvalého tlaku, který je vyvoláván na samosprávy s cílem, aby byl snížen počet obcí v České republice. Dalším důvodem byla i ta skutečnost, že vyplňování dotazníků přišlo časově v období před komunálními volbami. Někteří starostové vyslovili obavu, aby se požadované údaje nedostaly do nepovolaných rukou, případně se nestaly předmětem předvolebního boje.

Tabulka č. 125: Přehled obcí, které vyplnily část IV.

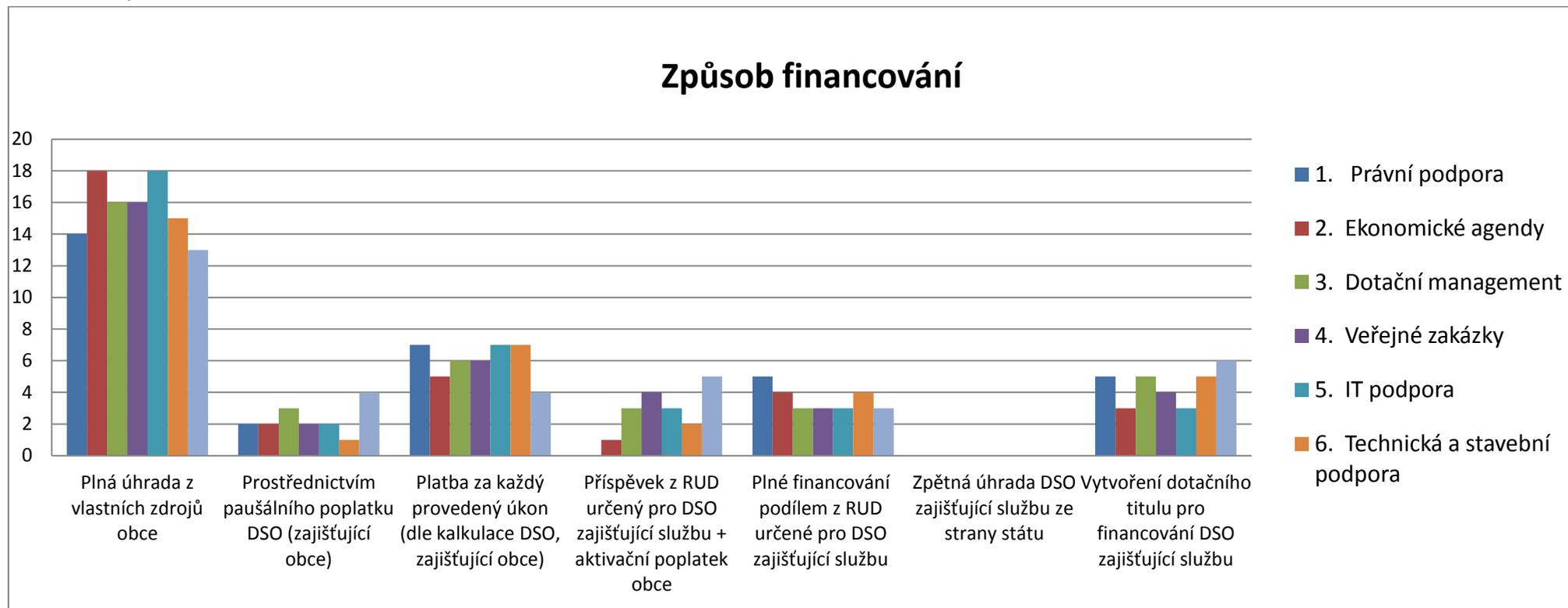
	Vyplněná část IV.
Bezděkov nad Metují	Ano
Borová	Ano
Brzice	Ne
Bukovice	Ne
Červený Kostelec	Ne
Česká Metuje	Ano
Česká Skalice	Ano
Dolní Radechová	Ne
Horní Radechová	Ano
Hoříčky	Ano
Hronov	Ano
Lhota pod Hoříčkami	Ano
Litoboř	Ano
Mezilečí	Ano
Náchod	Ano
Nový Hrádek	Ano
Police nad Metují	Ano
Říkov	Ne
Slatina nad Úpou	Ano
Stárvkov	Ano
Studnice	Ano
Suchý důl	Ano
Velká Jesenice	Ano
Velké Petrovice	Ano
Velké Poříčí	Ano
Vestec	Ano
Vysoká Srbská	Ano
Vysokov	Ano
Žďár nad Metují	Ano
Žďárky	Ano
Žernov	Ano

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 126: Způsob financování

Okruh podpory a spolupráce	Způsob financování							Jiným způsobem
	Připravenost k finanční spoluúčasti za stávajících podmínek			Nastavení jiných forem financování ze strany státu				
	Plná úhrada z vlastních zdrojů obce	Prostřednictvím paušálního poplatku DSO (zajišťující obce)	Platba za každý provedený úkon (dle kalkulace DSO, zajišťující obce)	Příspěvek z RUD určený pro DSO zajišťující službu + aktivační poplatek obce	Plné financování podílem z RUD určené pro DSO zajišťující službu	Zpětná úhrada DSO zajišťující službu ze strany státu	Vytvoření dotačního titulu pro financování DSO zajišťující službu	
1. Právní podpora	14	2	7	0	5	0	5	0
2. Ekonomické agendy	18	2	5	1	4	0	3	0
3. Dotační management	16	3	6	3	3	0	5	0
4. Veřejné zakázky	16	2	6	4	3	0	4	1
5. IT podpora	18	2	7	3	3	0	3	0
6. Technická a stavební podpora	15	1	7	2	4	0	5	0
7. Rozvoj obce	13	4	4	5	3	0	6	1 (ÚP)

Graf č. 42: Způsob financování

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky a grafu je jasné viditelné, že z 26 obcí v ORP Náchod si většina jednotlivé agendy financuje z vlastních zdrojů obce a je i dále do budoucna připravena si financovat tyto agendy vlastní svépomocí. Vzhledem k neúplnosti vyplnění této části dotazníku mají však tyto výsledky pouze orientační charakter.

6.4.1. Dotazník část V. různé

K dotazníku jsme přidali V. část, kde jsme se představitelů obcí zjišťovali názor, na jakém území by se podle nich měla agenda řešit a kdo by měl podle jejich názoru vybranou agendu zaštitovat. Převážná většina obcí se shodla na názoru, že agenda by se měla řešit na území ORP a zaštitována rovněž ORP Náchod.

Tuto část dotazníku zodpovědělo celkem 25 obcí. Podrobné vyhodnocení se nachází v níže uvedených tabulkách a grafech.

Tabulka č. 127: Odpovědi na 1. otázku v V. části dotazníku

1) Na jakém území by se podle Vás měla agenda řešit?	
Území ORP	19
Území DSO	4
Jiné	2

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 43: Odpovědi na 1. otázku v V. části dotazníku

Zdroj: vlastní zpracování

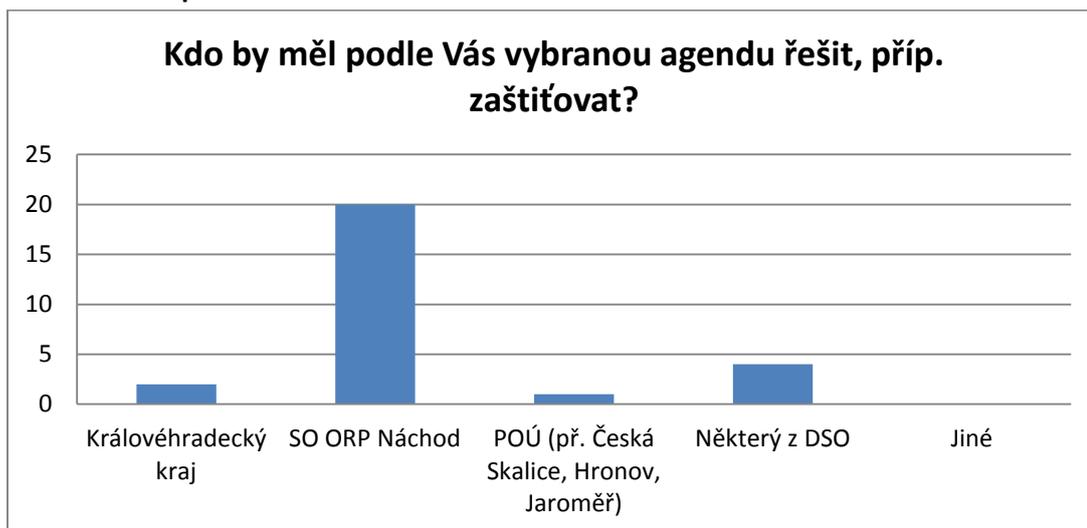
Podle představitelů obcí, kteří v dotaznících zaškrtnuli odpověď „Jiné“, by mělo agendu zajišťovat příslušné DSO či obec, a v právních záležitostech by ji měl zajišťovat okres.

Tabulka č. 128: Odpovědi na 2. otázku v V. části dotazníku

2) Kdo by měl podle Vás vybranou agendu řešit, příp. zaštitovat?	
Královéhradecký kraj	2
SO ORP Náchod	20
POÚ (př. Česká Skalice, Hronov, Jaroměř)	1
Některý z DSO	4
Jiné	0

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 44: Odpovědi na 2. otázku v V. části dotazníku

Zdroj: vlastní zpracování

Další dvě otázky, které obsahovala V. část dotazníku, se týkala výhod a nevýhod společného řešení agend. Výhody ve společném řešení agend představitelé obce spatřovali ve včasném vyřizování administrativních záležitostí, možnosti vrácení části státní správy na pověřené obce, snížení administrativní zátěže malým obcím, ekonomické výhodnosti, komplexním zajištění podpory malým obcím, stejném postupu na všech úřadech dle platné legislativy, sjednocení postupů, odstranění současné roztříštěnosti, větší efektivity při zadaných úkolech a zainteresovanosti jednotlivých obcí a v neposlední řadě i v předávání zkušeností a odborném dohledu.

Na druhou stranu se však obávají právních rizik, tendencí směřování ke slučování obcí, pokračování v odebírání důležitých pravomocí v rozhodování pro menší samosprávy, následné rušení malých obcí a také zhoršení dostupnosti pro občany, neznalostí potřeb a požadavků jednotlivých obcí a rozhodování tzv. "od stolu", možného přerušení kontinuity práce při změně ve vedení obce či města a také neochoty obcí se zapojit a následně plnit dohodnuté věci.

Finanční analýza

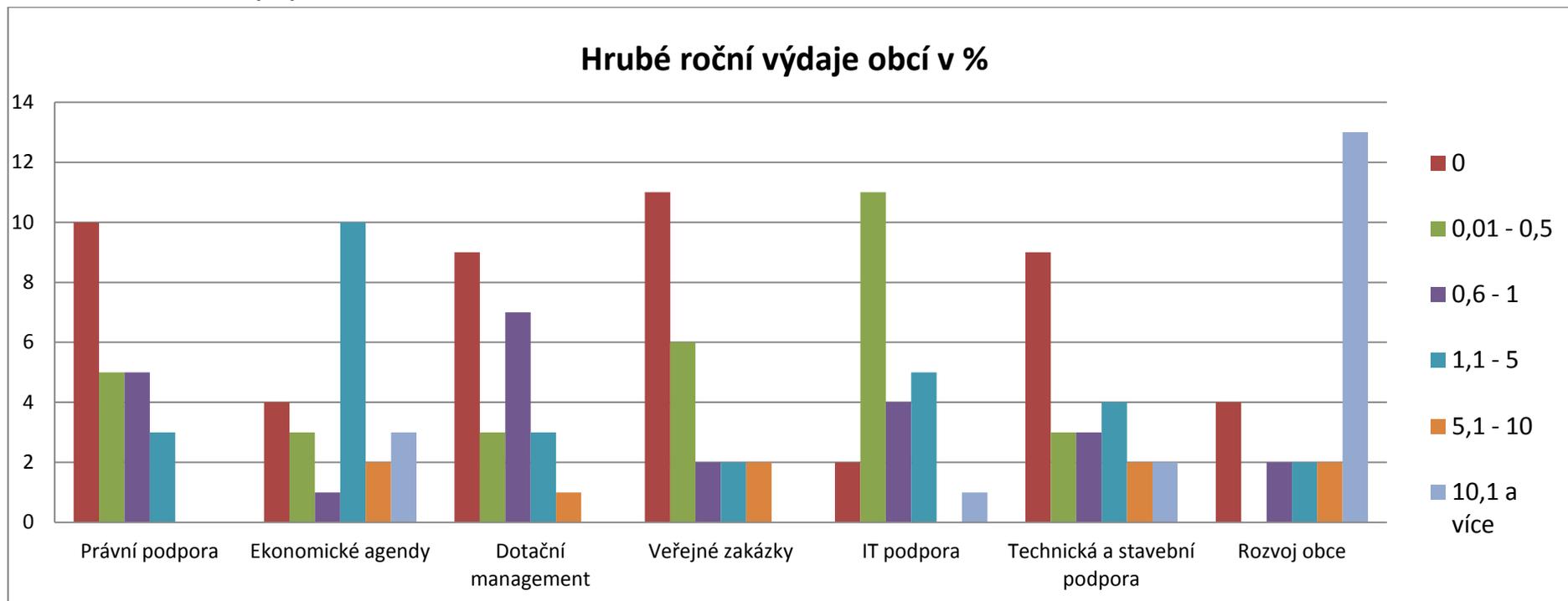
První část tabulky finanční analýzy jsme od představitelů obcí zjišťovali hrubý odhad, kolik % peněz z celkových ročních výdajů obce vynakládají na jednotlivé okruhy. Tuto část finanční analýzy vyplnilo v ORP Náchod 23 z celkových 31 spolupracujících obcí. Některé obce vyplnili pouze některé z okruhů, a ti jsou v tabulce také zaznamenáni. Celkem 8 obcí tuto část finanční analýzy nevyplnilo a to z důvodu tvrzení, že bez bližší specifikace těchto položek nelze tuto tabulku vyplnit, či že nemají odhad, nebo neumí si pod tím představit jednotlivé činnosti. Některé představitelé obcí to však naopak vyplnili velmi podrobně a procenta uvedli až se dvěma desetinnými čísly.

Tabulka č. 129: Hrubé roční výdaje obcí v ORP Náchod

Okruh	Hrubé roční výdaje obcí v %											
	0		0,01 - 0,5		0,6 - 1		1,1 - 5		5,1 - 10		10,1 a více	
	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost	Absolutní četnost	Relativní četnost
Právní podpora	10	0,20	5	0,16	5	0,21	3	0,10	0	0,00	0	0,00
Ekonomické agendy	4	0,08	3	0,10	1	0,04	10	0,34	2	0,22	3	0,16
Dotační management	9	0,18	3	0,10	7	0,29	3	0,10	1	0,11	0	0,00
Veřejné zakázky	11	0,22	6	0,19	2	0,08	2	0,07	2	0,22	0	0,00
IT podpora	2	0,04	11	0,35	4	0,17	5	0,17	0	0,00	1	0,05
Technická a stavební podpora	9	0,18	3	0,10	3	0,13	4	0,14	2	0,22	2	0,11
Rozvoj obce	4	0,08	0	0,00	2	0,08	2	0,07	2	0,22	13	0,68
CELKEM	49	1	31	1	24	1	29	1	9	1	19	1

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 45: Hrubé roční výdaje obcí v ORP Náchod

Zdroj: vlastní zpracování

V druhé a třetí části finanční analýzy byly od představitelů obcí zjišťovány provozní a investiční výdaje za rok 2013. Tyto tabulky celkem vyplnilo 27 z 31 spolupracujících obcí. Tabulky měly vyplněné všechny kolonky. V některé druhy výdajů však obce v roce 2013 nevydaly žádné peníze. V tabulkách 30 a 31 je vždy uveden součet provozních a investičních výdajů všech obcí, které tabulky vyplnily. Tyto součty jsou pro lepší přehlednost rozděleny podle počtu obyvatel v obcích a následně zprůměrovány podle počtu obcí v každé kategorii. V tabulce 29 je přehled o počtu obcí v každé kategorii.

Tabulka č. 130: Přehled spolupracujících obcí při 2. a 3. části finanční analýzy

Finanční analýza - provozní a investiční výdaje	Počet obyvatel v obcích ORP Náchod				
	do 500 obyvatel	501 – 1000 obyvatel	1001 – 5000 obyvatel	5001 a více obyvatel	Celkem
Obce ORP Náchod podle počtu obyvatel	16	11	5	4	36
Obce, které vyplnily 2. a 3. část finanční analýzy	13	7	3	4	27

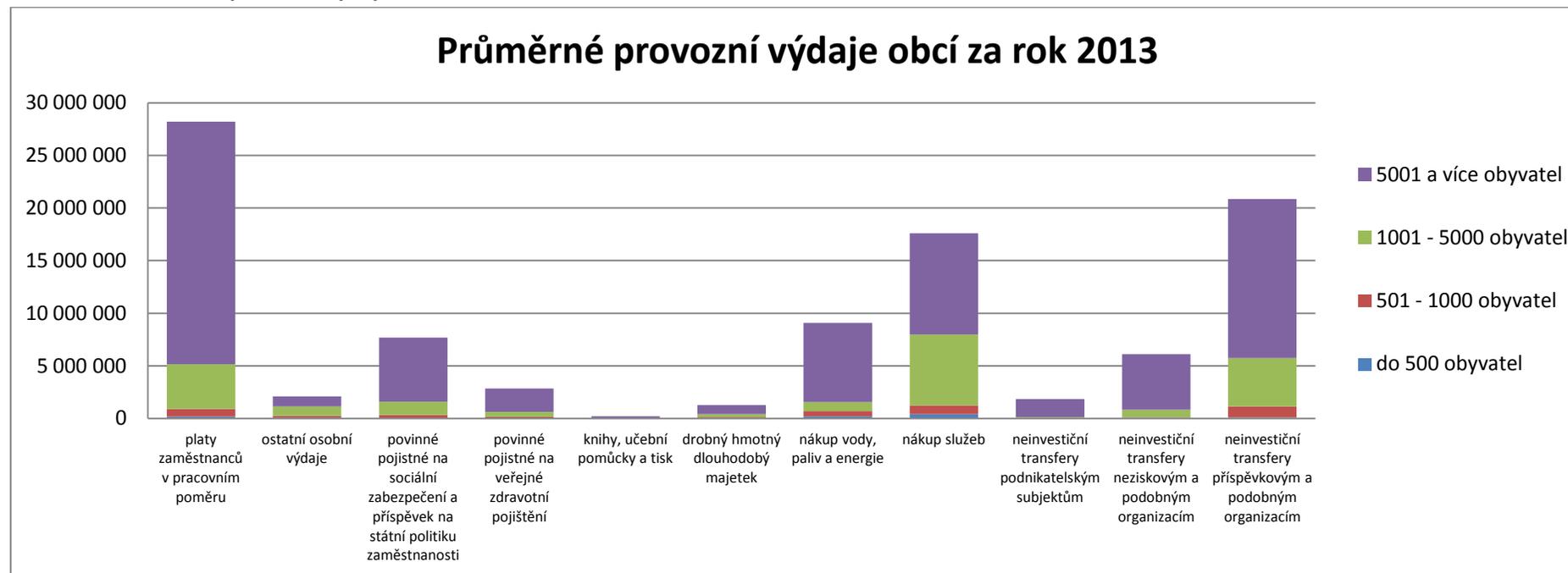
Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 131: Provozní výdaje obcí v ORP Náchod za rok 2013

Druh provozního výdaje	Výdaje obcí na danou položku v Kč							
	do 500 obyvatel		501 - 1000 obyvatel		1001 - 5000 obyvatel		5001 a více obyvatel	
	Celkem	Průměr	Celkem	Průměr	Celkem	Průměr	Celkem	Průměr
platy zaměstnanců v pracovním poměru	2 397 046	184 388	5 158 869	736 981	12 674 725	4 224 908	92 188 772	23 047 193
ostatní osobní výdaje	1 161 708	89 362	1 162 695	166 099	2 665 291	888 430	3 827 805	956 951
povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	950 586	73 122	1 921 392	274 485	3 738 952	1 246 317	24 440 132	6 110 033
povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění	482 171	37 090	908 104	129 729	1 376 439	458 813	8 864 916	2 216 229
knihy, učební pomůcky a tisk	91 896	7 069	93 609	13 373	103 639	34 546	684 375	171 094
drobný hmotný dlouhodobý majetek	640 545	49 273	538 255	76 894	860 304	286 768	3 421 311	855 328
nákup vody, paliv a energie	2 687 068	206 698	3 506 185	500 884	2 581 213	860 404	30 088 245	7 522 061
nákup služeb	5 342 219	410 940	5 809 843	829 978	20 194 792	6 731 597	38 496 454	9 624 114
neinvestiční transfery podnikatelským subjektům	0	0	0	0	405 000	135 000	6 835 000	1 708 750
neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím	263 608	20 278	591 337	84 477	2 234 898	744 966	21 018 481	5 254 620
neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím	1 392 410	107 108	7 315 117	1 045 017	13 770 000	4 590 000	60 505 871	15 126 468

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 46: Průměrné provozní výdaje obcí v ORP Náchod za rok 2013

Zdroj: vlastní zpracování

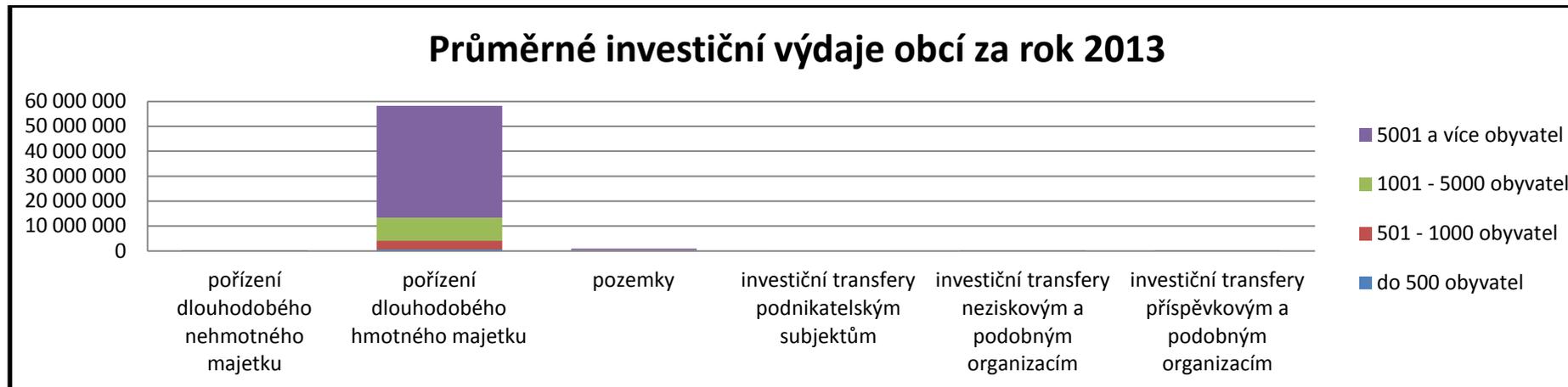
Z tabulky provozních výdajů je zřejmé, že největší výdaje mají obce s více jak pěti tisíci obyvateli. Největší část peněz obce vynakládají na nákup služeb, neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím a tak na platy zaměstnanců v pracovním poměru.

Tabulka č. 132: Investiční výdaje obcí v ORP Náchod za rok 2013

Druh investičního výdaje	Výdaje obcí na danou položku v Kč							
	do 500 obyvatel		501 - 1000 obyvatel		1001 - 5000 obyvatel		5001 a více obyvatel	
	Celkem	Průměr	Celkem	Průměr	Celkem	Průměr	Celkem	Průměr
pořízení dlouhodobého nehmotného majetku	157 300	12 100	151 340	21 620	563 800	187 933	144 010	36 003
pořízení dlouhodobého hmotného majetku	9 560 954	735 458	23 332 320	3 333 189	27 712 136	9 237 379	179 457 268	44 864 317
pozemky	184 313	14 178	771 030	110 147	756 100	252 033	2 242 180	560 545
investiční transfery podnikatelským subjektům	0	0	0	0	0	0	250 000	62 500
investiční transfery neziskovým a podobným organizacím	0	0	15 000	2 143	0	0	606 000	151 500
investiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím	0	0	164 290	23 470	196 000	65 333	439 000	109 750

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 47: Průměrné investiční výdaje obcí v ORP Náchod za rok 2013

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky z tabulky, která znázorňuje investiční výdaje, jsou jasné. Za rok 2013 obce vynaložili největší část peněz na pořízení dlouhodobého majetku.

6.5. Analýza rizik a další potřebné analýzy

Tabulka č. 133: Analýza cílových (dotčených) skupin

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1.	Představitelé malých obcí	<p>Odpovídající kvalita poskytovaných služeb</p> <p>Časová úspora</p> <p>Finanční úspora</p> <p>Usnadnění práce</p> <p>Odborná a vyšší kvalita zpracování</p>	<p>Neochota představitelů obcí spolupracovat</p> <p>Nedůvěra v pracovníky servisního centra</p> <p>Nedostatečná informovanost</p> <p>Přehnané požadavky</p> <p>Přehnané očekávání</p>	<p>Formou pravidelných schůzek</p> <p>Telefonicky</p> <p>Email</p>	<p>Zvýšit informovanost o nabízených službách</p> <p>Zefektivnění činnosti obcí</p> <p>Opatření ke zmenšení byrokracie</p> <p>Meziobecní spolupráce</p>
2.	Obyvatelé malých obcí	<p>Zlepšení zázemí obce</p> <p>Starosta věnující se aktuálním problémům obce</p>	<p>Přehnané očekávání</p>	<p>Zpravodaje</p> <p>Internet</p> <p>Rozhlas</p>	<p>Meziobecní spolupráce</p>
3.	Představitelé ostatních měst a obcí	<p>Usnadnění práce</p> <p>Finanční a časová úspora</p> <p>Odborná a vyšší kvalita zpracování</p> <p>Nebýt na periferii zájmu</p> <p>Získávání zkušeností</p>	<p>Nepříliš vysoký zájem o služby</p> <p>Nepřavidelné využívání služeb „Servisního centra“</p> <p>Skepse vůči fungování „Servisního centra“</p> <p>Obavy z protěžování pouze malých obcí</p>	<p>Formou pravidelných schůzek</p> <p>Telefonicky</p> <p>Email</p>	<p>Zvýšit informovanost o nabízených službách</p> <p>Opatření ke zmenšení byrokracie</p> <p>Meziobecní spolupráce</p>

4.	Město Náchod jako představitel ORP	<p>Fungující servisní centrum</p> <p>Jasně definovaná pravidla fungování servisního centra</p> <p>Odpovídající finanční ohodnocení pracovníků servisního centra</p> <p>Nepřetěžování pracovníků servisního centra</p>	<p>Neochota pracovníků servisního centra</p> <p>Dlouhé lhůty vyřizování žádostí</p> <p>Nenesení zodpovědnosti za vykonanou práci</p> <p>Nedostatečná kvalita zpracovaných materiálů pro obce</p>	<p>Telefon</p> <p>Email</p>	<p>Zavedení pevně daných a jednoznačných stanov týkajících se fungování servisního centra</p>
5.	DSO	<p>Fungující servisní centrum</p> <p>Nová pracovní místa</p> <p>Podpora sounáležitosti a spolupráce v území DSO</p>	<p>Nedostatečně kvalifikovaná pracovní síla</p> <p>Nedostatečná kvalita zpracovaných materiálů pro obce</p> <p>Upřednostňování zájmů týkajících se DSO před činnostmi servisního centra</p>	<p>Telefon</p> <p>Email</p> <p>Webové stránky</p>	<p>Lepší úroveň komunikace mezi členy DSO</p> <p>Lepší úroveň propagace DSO</p>
6.	Servisní centrum	<p>Ochota spolupráce ze strany představitelů obcí</p> <p>Dostatek finančních prostředků</p> <p>Podpora ze strany zřizovatele a dalších orgánů přispívajících na jejich provoz</p>	<p>Nesplnění zadaných úkolů</p> <p>Nízká kvalita poskytovaných služeb</p> <p>Nedodržení podmínek</p>	<p>Telefonicky</p> <p>Email</p>	<p>Podpora spolupráce</p> <p>Podpora ze strany zřizovatele</p>
7.	Pracovníci servisního centra	<p>Odpovídající finanční ohodnocení</p> <p>Dobré pracovní podmínky</p> <p>Dobrý kolektiv pracovníků</p>	<p>Nedostatečné znalosti při poskytování služeb</p> <p>Neznalost konkrétních potřeb obcí</p>	<p>Formou osobních schůzek</p> <p>Telefonicky</p> <p>Email</p>	<p>Pravidelná školení pracovníků</p>
8.	Královéhradecký kraj	<p>Fungující a využívané servisní centrum</p>	<p>Slabá podpora fungování servisního centra</p>	<p>Telefon</p> <p>Email</p>	<p>Podpora spolupráce</p>

		Jasně rozdělení kompetencí	Malý zájem či nezájem o malé obce		
9.	Svaz měst a obcí	Fungující servisní centrum Vznik nového DSO	Tlak na obce vytvářet nové DSO, ačkoliv o ně není zájem Slabá podpora servisního centra	Telefon Email Občasná návštěva servisního centra	Podpora komunikace s obcemi v území ORP

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 28 uvádí přehled dotčených skupin v oblasti tematiky servisního centra pro starosty obcí. Představitelé malých obcí očekávají, že servisní centrum bude bezproblémově fungovat a že jeho činnost bude odpovídající kvality, čímž by mělo dojít ke zmenšení administrativní a správní zátěže těchto obcí. Další významnou skupinou je provozovatel tzv. „servisního centra“, ať už to bude ORP, DSO či jiný subjekt. Provozovatel očekává, že práce servisního centra bude řádně oceněna a že lidé pracující v tomto centru budou mít k dispozici odpovídající vybavení. Další významnou skupinou jsou ostatní obce (tj. populačně středně veliké či populačně větší v řešeném území), které možná nebudou mít takovou potřebu využívat služeb servisního centra, nicméně pokud budou potřebovat s něčím pomoci, aby na ně nebylo nahlíženo až na další někde daleko v pořadí. Dalšími skupiny, které by se daly označit jako „pozorovací a monitorovací“ skupiny, lze označit jednak představitelé centra řešeného území, tedy města Náchod, dále pak Královéhradecký kraj a Svaz měst a obcí České republiky.

Tabulka č. 134: Analýza rizik

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			<u>P</u>	<u>D</u>	<u>V = P.D</u>		
1.	Finanční riziko	Nedostatek financí na provoz „Servisního centra“	3	5	15	Podpora meziobecní spolupráce	Provozovatel „servisního centra“
		Neochota obcí platit za služby „Servisního centra“	3	5	15	Dostatečná motivace obcí k využívání služeb	Obce, „Servisní centrum“, provozovatel
2.	Organizační riziko	Nezájem obcí o nabízené služby	4	4	16	Kvalitní komunikace. Podpora meziobecní spolupráce	Obce
		Špatné zajištění provozu dané organizace	2	3	6	Kontrola ze strany zřizovatele	Provozovatel „servisního centra“
		Nedostatečná kapacita „servisního střediska“	2	3	6	Kvalitně zpracovaný „podnikatelský plán“	Poskytovatel služeb
		Špatná dostupnost nabízených služeb	2	2	4	Vhodně zvolené komunikační a distribuční kanály	Poskytovatel služeb
3.	Právní riziko	Změny legislativy	3	4	12	Pečlivé sledování možných legislativních změn	„Servisní centrum“, DSO, ORP
		Odpovědnost za provedené úkony	2	4	8	Dobře nastavené smluvní podmínky vč. určení odpovědnosti	Poskytovatel služeb, obce
4.	Technické riziko	Nevhodné zázemí pro „Servisní centrum“	1	3	3	Zvolení vhodného zázemí pro „Servisní centrum“	Provozovatel „Servisního centra“
		Nedostatečné technické vybavení „Servisního centra“	1	3	3	Zajištění odpovídajícího vybavení pro bezproblémový chod centra	„Servisní centrum“ a jeho provozovatel

Tabulka č. 134 - pokračování

5.	Věcné riziko	Nedůvěra v poskytované služby	3	3	9	Kvalitní komunikace	Poskytovatel služeb
		Nedostatečné znalosti pracovníků „servisního centra“	3	4	12	Řádné výběrové řízení, jasné vymezení požadavků na jednotlivé pracovníky	Poskytovatel služeb
		Komunální volby a s nimi spojená možná změna ve vedení obcí	3	2	9	Kvalitní komunikace	Stát
		Rozdílné představy o fungování „servisního centra“	3	5	15	Definování jasných podmínek fungování a definice jasných činností centra	Obce, SMO, DSO, ORP

Zdroj: vlastní zpracování

V tabulce 29 jsou shrnuty jednotlivé druhy rizik, které by se mohly projevit. Asi největším rizikem v ORP Náchod je nezáměr obcí o služby „Servisního centra“ a tím spojený nedostatek financí na jeho provoz. Dalším významným rizikem jsou také časté legislativní změny, nedůvěra obcí v pracovníky a fungování „Servisního centra“ a také rozdílné představy o fungování servisního centra. Pokud by servisní centrum nefungovalo, tak jak má a neplnilo svůj účel, znamenalo by to zklamání pro obce, které by v něj důvěřovali a také zbytečně vynaložené prostředky na zajištění fungování centra.

6.5.1. SWOT analýza oblasti

Tabulka č. 135: SWOT analýza ORP Náchod

SWOT analýza	
Silné stránky (Strengths)	Slabé stránky (Weaknesses)
<ul style="list-style-type: none"> • Zájem obcí o prohlubování meziobecní spolupráce • Zájem převážné většiny obcí o společné řešení některých aktivit v oblasti dotačního managementu, rozvoji obcí, veřejných zakázek, právní agendy 	<ul style="list-style-type: none"> • Nepříliš vysoký zájem o spolupráci obcí mezi sebou v převážně většině činností • Velké množství DSO, MAS a svazků v regionu • Nedostatek financí malých obcí • Velké množství malých obcí • Větší množství obcí s neuvolněným starostou • Vysoké množství obcí s neuvolněným místostarostou
Příležitosti (Opportunities)	Hrozby (Threats)
<ul style="list-style-type: none"> • Snížení administrativní zátěže malým obcím • Finanční a časová výhodnost • Společné řešení problémů • Stejný postup při vyřizování administrativy na všech úřadech dle platné legislativy • Zkvalitnění a vyšší odbornost při zpracování dokumentů • Větší efektivita při plnění zadaných úkolů • Vyvarování se chyb při vyřizování administrativních záležitostí • Včasné vyřizování administrativních záležitostí • Předávání zkušeností a odborný dohled • Větší prostor pro řešení problémů obce 	<ul style="list-style-type: none"> • Právní rizika – odpovědnost za provedené úkony • Tendence směřování ke slučování obcí • Neochota obcí se zapojit a následně plnit dohodnuté záležitosti • Nedůvěra obcí v „Servisní centrum“ • Nedostatek financí na provoz „Servisního centra“ • Komunální volby – nemožnost předvídat postoj nového zastupitelstva • Nevhodné a časté legislativní změny

Zdroj: vlastní zpracování

Na základě provedeného dotazníkového šetření, z rozhovorů s představiteli jednotlivých obcí řešeného území a ze samotného zpracování analytické části vyplynuly silné a slabé stránky, které řešené území má a také příležitosti, kterých do budoucna řešené území může využít, resp. hrozby, které mohou hrozit.

Za silné stránky lze považovat zájem většiny obcí řešeného území o prohlubování vzájemné spolupráce v některých činnostech v oblasti dotačního managementu, rozvoji obcí, veřejných zakázek, právní agendy. Meziobecní spolupráci by však raději prohlubovali ve stávajících a fungujících svazcích v území.

Za slabé stránky lze považovat velké vytížení starostů a starostek jednotlivých obcí s čímž souvisí i nedostatečné personální zajištění některých, především těch populačně menších, obcí v území. V řadě obcí zajišťuje správu obce v podstatě pouze starosta, který mívá k dispozici účetní, která je někdy zaměstnána na plný úvazek, někdy pouze na částečný jako externí pracovník. Za slabou stránku lze také považovat nepříliš vysoký zájem o spolupráci obcí v převážné většině činnostech. Další slabou stránkou je vysoký počet MAS a DSO v území, kterým již nyní platí příspěvky a tím spojená neochota obcí platit další členské příspěvky z důvodu nedostatku finančních prostředků.

Příležitostí je hned několik. **V případě fungujícího servisního centra** by to pro obce znamenalo snížení administrativní zátěže malým obcím, finanční a časové úspory, což by v důsledku vedlo ke zvýšení efektivity práce v jednotlivých obcích. Příležitostí je i zkvalitnění a vyšší odbornost zpracování materiálů týkajících se agend, které by centrum zajišťovalo, pokud zde budou pracovat lidé vzdělaní a v dané problematice znalí. Další příležitost představuje stejný a bezchybný postup při vyřizování administrativy na všech úřadech v rámci spádového území fungujícího servisního centra a také včasné vyřizování administrativních záležitostí. Dále by se obce mohly díky fungování servisního centra a díky vzájemné spolupráci a předávat zkušenosti, což by v konečném důsledku vedlo k vzájemnému obohacení a rozvoji.

Za hrozby lze považovat právní rizika, což znamená nesení odpovědnosti za provedené úkony. Velkou hrozbou pro servisní centrum je neochota obcí spolupracovat a následně plnit dohodnuté věci, což by mohlo vést k nedostatečnému využívání servisního centra tím i k následnému nedostatku financí pro toto centrum, takže by se pro region stalo spíše finanční zátěží, než prostředníkem poskytujícím pomoc, zvyšujícím efektivitu a zlepšujícím kvalitu fungování daných agend. Jistý problém můžou představovat i nevhodné a časté změny legislativy, které by se dotkly činnosti a fungování centra. Rizikem jsou také blížící se komunální volby a tím spojená nemožnost předvídat postoj nového zastupitelstva.

6.5.2. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Pokud shrneme výsledky analytické části, vyplývá nám, že obce v ORP Náchod by měly určitou potřebu řešit některé činnosti v oblasti právní podpory, dotačního managementu, rozvoje obcí (především při provozování vodovodů, kanalizací a ČOV) a veřejných zakázek (např. v případě organizace společných nákupů a při přípravě podkladů pro veřejné zakázky).

Na základě přidané V. části dotazníku, kde jsme se představitelů obcí ptali na jejich názor ohledně příležitostí, a hrozeb při společném řešení agendy vyplynulo, že mnozí v ní spatřují ekonomickou výhodnost a snížení administrativní zátěže malým obcím. Oproti tomu se však obávají postupného slučování obcí, pokračování v odebrání důležitých pravomocí v rozhodování pro menší samosprávy a neochota plnit domluvené záležitosti. Všechny názory představitelů obcí byly již zmíněny výše.

Jak už však bylo také výše zmíněno, téměř všechny obce v ORP Náchod nemají zájem institucionalizovat podobu jakéhosi nového svazku, který by zastřešoval celé území ORP Náchod. Na našem území nyní působí několik dobře fungujících svazků. Vzhledem k různosti území se vytvořili svazky, které řeší své specifické problémové oblasti.

Starostové jednotlivých obcí podporují nesouhlasné stanovisko s tímto potenciálním postupem, přesto obce spolupracují ve vybraných tématech a mají zájem meziobecní spolupráci dále prohlubovat na základě v současnosti fungujících DSO a MAS.

Z rozhovorů se zástupci obcí však také vyplynulo, že někteří z nich by v určitých případech a podle potřeby služeb „Servisního centra“ za úplatu využili, nejednalo by se však o pravidelnou spolupráci.

Otázkou ovšem zůstává, zdali potřeby zástupců obcí, které byly zjištěny na základě dotazníkového šetření a v některých případech formou řízeného rozhovoru, budou pro obce platit i nadále po komunitních volbách a noví zástupci nebudou cítit větší potřebu v jiných oblastech, než zástupci stávající a také jestli by se nezměnil i celkový pohled na zřízení jistého „Servisního centra“ a na služby, které by obcím nabízelo.

Nástin možných variantních návrhů v oblasti volitelného tématu „Servis samosprávám“

Popis stávající situace na území SO ORP Náchod

V dnešní době obce v ORP Náchod si obce většinu agend zajišťují sami a nepotřebují jí řešit (např. účetnictví, rozpočet obce, podklady pro jednání zastupitelstva, atd.). Z analýzy současného stavu však bylo dále zjištěno, že v případě některých agend obce potřebují metodickou podporu a u některých agend využívají konzultace. V některých činnostech využívají také pomoc od externích subjektů (externí účetní, externí právník, v oblasti dotačního managementu, veřejných zakázek a dalších). Mnoho aktivit v oblasti výkonu samosprávné činnosti však zajišťuje pouze uvolněný starosta a jeden či dva zaměstnanci. V mnoha případech nemají obce uvolněného místostarostu a v některých případech ani samotného starostu. Díky tomu vzniká velké vypětí jak časové, tak psychické a řadě obcí tato skutečnost brání v rozvoji obce (např. nemožnost čerpat dotace).

Současná problematika na území ORP Náchod v oblasti volitelného tématu „Servis samosprávám“

- Vysoký počet obcí s neuvolněným starostou a místostarostou
- Vysoká administrativní zátěž malých obcí
- Nedostatek finančních prostředků obcí
- Nemožnost vykonávat některé činnosti z daných agend
- Nedostatečné množství administrativních pracovníků v obcích

1. Návrh řešení s MOS

- Posílení spolupráce mezi obcemi ve vybraných agendách
- Vytvoření „Servisního centra“ v rámci některého ze současných fungujících DSO

Plusy a mínusy dané varianty

PLUSY	MÍNUSY
<ul style="list-style-type: none"> • Prohloubení stávající MOS	<ul style="list-style-type: none"> • Neochota obcí spolupracovat
<ul style="list-style-type: none"> • Snížení administrativní zátěže malým obcím	<ul style="list-style-type: none"> • Nedůvěra obcí v „Servisní centrum“
<ul style="list-style-type: none"> • Odborný dohled a odborné poradenství	
<ul style="list-style-type: none"> • Časová a finanční úspora obcím	

Finanční dopady

Na zajištění fungování a provozu „Servisního centra“ v jednom ze stávajících DSO budou potřeba určité finanční prostředky. Je proto nutné najít vhodný způsob, jak by měla být činnost servisního centra financována. Obce však z důvodu nedostatku finančních prostředků nechtějí další DSO, kterému by musely platit další příspěvky. „Servisní centrum“ by tedy mohlo pro začátek být financováno z dotačního titulu a následně by se muselo najít jiné vhodnější a udržitelné financování.

2. Návrh řešení s MOS

- Posílení spolupráce mezi obcemi ve vybraných agendách
- Vytvoření „Servisního centra“, jehož služeb by obce využívali nepravidelně podle svých konkrétních potřeb

Plusy a mínusy dané varianty

PLUSY	MÍNUSY
<ul style="list-style-type: none"> • Prohloubení stávající MOS	<ul style="list-style-type: none"> • Neochota obcí s pracovníky spolupracovat
<ul style="list-style-type: none"> • Snížení administrativní zátěže malým obcím	<ul style="list-style-type: none"> • Nedůvěra obcí v pracovníky „Servisního centra“
<ul style="list-style-type: none"> • Odborný dohled a odborné poradenství	<ul style="list-style-type: none"> • Neochota obcí platit za služby
<ul style="list-style-type: none"> • Časová úspora obcím	

Finanční dopady

Stejně jako v předchozím případě bude potřeba na fungování a provoz „Servisního centra“ určité finanční prostředky. Je proto nutné najít vhodný způsob, jak by měla být činnost servisního centra financována. Velkou hrozbou je však fakt, že obce z důvodu nedostatku finančních prostředků nebudou služeb využívat, nebo pouze v minimálním rozsahu a tudíž nebude dostatek finančních prostředků na jeho provoz. „Servisní centrum“ by tedy opět mohlo pro začátek být financováno z příslušného dotačního titulu a následně by se muselo najít jiné vhodnější a udržitelné financování.

6.6. Návrhová část pro oblast volitelného tématu

6.6.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Servis samosprávám“ na jejímž základě byly připraveny Nástiny opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti servisu samosprávám.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusi o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma servisu samosprávám.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí z území ORP Náchod. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma servis samosprávám.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

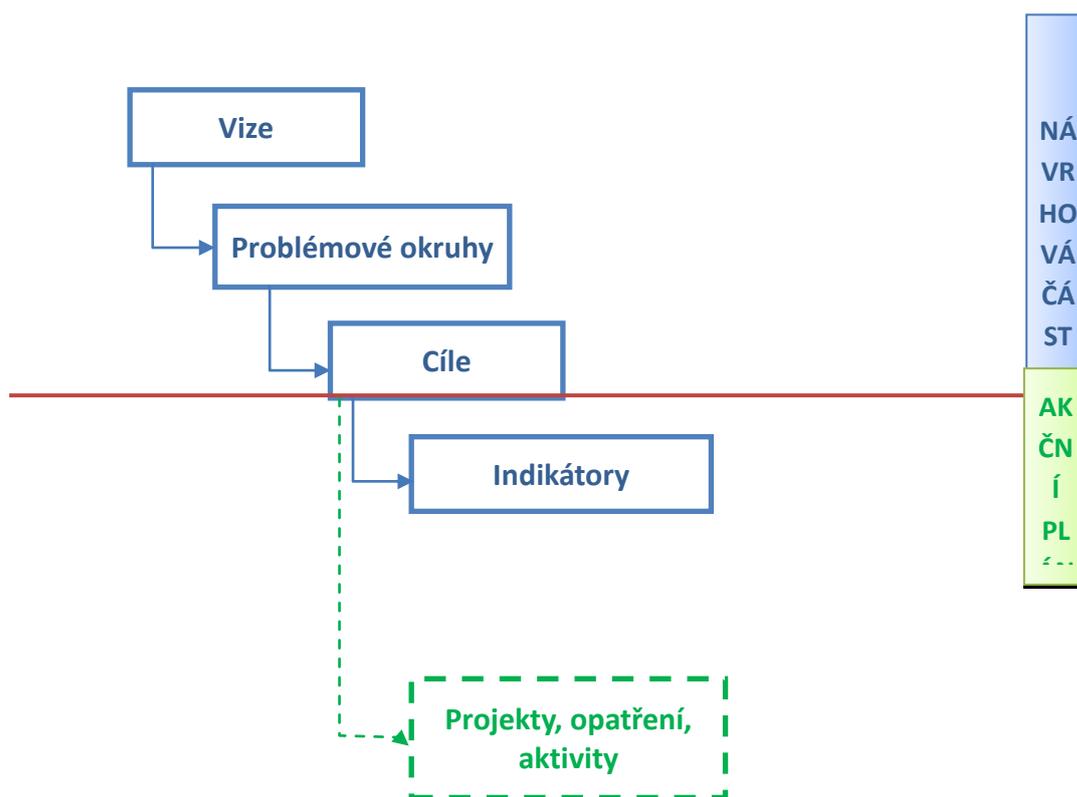
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma servis samosprávám. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Graf č. 48: Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Servis samosprávám“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

6.6.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Obecná vize

Ve správním území ORP Náchod jsou respektovány fungující vazby mezi obcemi. Vzájemná spolupráce se rozvíjí vždy v oblastech aktuálních potřeb a současně probíhá v několika stávajících svazcích obcí, MAS i jednotlivě mezi obcemi. Oblast odpadového hospodářství řeší společně vždy seskupení menších obcí. Kapacita předškolních, školních i mimoškolních zařízení odpovídá současným potřebám mládeže i jejich rodičů daného území. Požadavky a potřeby všech dotčených v oblasti sociálních služeb a péče zahrnuje komunitní plán ORP. Administrativní zátěž pomáhají obcím řešit profesionálně fungující svazky obcí.

Problémové okruhy

V analytické části dokumentu byl zmapován současný stav obcí a preferovaný způsob zajištění agendy v sedmi oblastech: právní podpora, ekonomické agendy, dotační management, veřejné zakázky, IT podpora, technická a stavební podpora, rozvoj obce.

Základním podkladem pro identifikaci problémů a jejich zařazení do konkrétních tematických celků - problémových okruhů, byla zpracovaná analytická část, dále SWOT analýza a také dokument Nástin variantních opatření.

Zjištěné problémy byly následně rozděleny do dvou problémových okruhů. Při definici každého problémového okruhu jsou v následujícím textu zformulovány příčiny problému, jejich vzájemné vazby a případné důsledky v případě neřešení daného problému.

Tabulka č. 136: Problémové okruhy k tématu „Servis samosprávám“ za ORP Náchod

Problémové okruhy ORP Náchod
1. Vysoká administrativní zátěž malých obcí
2. Zajištění dostatečných finančních prostředků na provoz „Servisního centra“

Zdroj: zpracování analytické části k tématu „Servis samosprávám“, názory členů RT

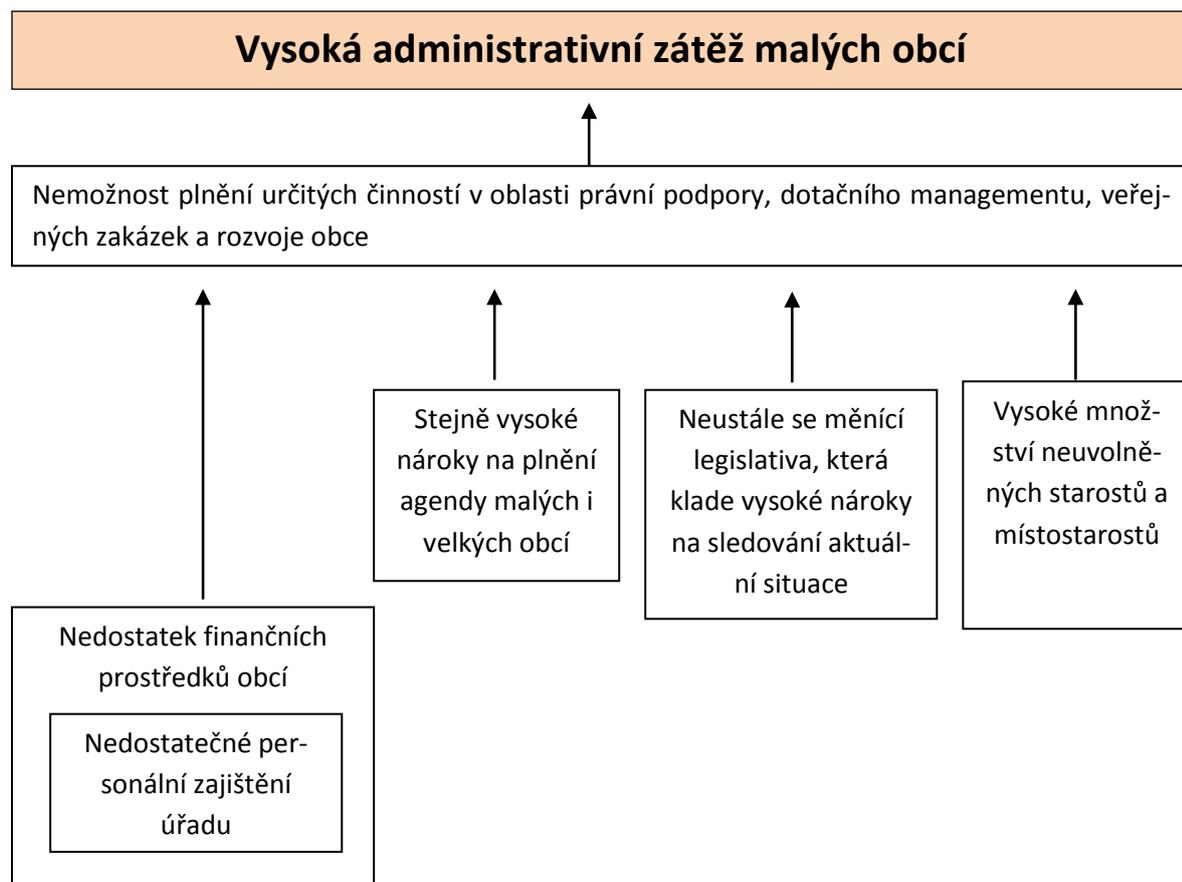
1. Vysoká administrativní zátěž malých obcí

Z analytické části vyplynulo, že menší obce s malým počtem obyvatel a především ty s neuvolněným starostou a místostarostou nemohou z důvodu vysoké administrativní zátěže plnit určité činnosti z oblasti právní podpory, dotačního managementu a veřejných zakázek a rozvoje obce a rádi by, aby tyto činnosti byly zajišťovány prostřednictvím DSO. Z právní podpory se konkrétně jedná o právní poradenství pro nemajetkovou agendu obcí, organizaci výběrových řízení na zaměstnance obecních úřadů, legislativní činnost obcí, informování o změnách legislativy s dopadem na fungování obce a podporu při vedení správních řízení. Z oblasti dotačního managementu se prakticky jedná o všechny činnosti s tím spojené. U veřejných zakázek je situace obdobná jako u dotačního managementu. Výjimku tvoří pouze organizace společných nákupů, o kterou mělo zájem více obcí, než u ostatních činností. Z oblasti rozvoje obce se jedná hlavně o prosazování společných zájmů, o který je v rámci MOS velký zájem.

Příčinou těchto problémů je především velký počet malých obcí s neuvolněným starostou a místostarostou, nedostatkem finančních prostředků a také slabý personální aparát. Tyto skutečnosti se vzájemně prolínají. Například obce mají málo peněz, tudíž nemohou zaměstnat další zaměstnance, kteří by tyto agendy zajišťovali. S tímto problémem je spojen i druhý problémový okruh a to neochota a především nemožnost obcí z rozpočtů uvolňovat více peněz.

Pokud bychom se na řešení daného problému nezaměřili, obce by se snažili částečně plnit dané agendy, tak jako do dnešní doby. Nechozílo by však například k případnému rozvoji obce, administrativnímu snížení zátěže obce, ke zkvalitnění a vyšší odbornosti při zpracování dokumentů, odbornému poradenství, vznikalo by riziko v úniku důležitých informací při legislativních změnách a následné ohrožení fungování obce apod. To vše má značný vliv na celkové fungování obce a také na psychiku představitelů obcí.

Strom problémů – grafické znázornění problémového okruhu 1

2. Zajištění dostatečných finančních prostředků na provoz „Servisního centra“

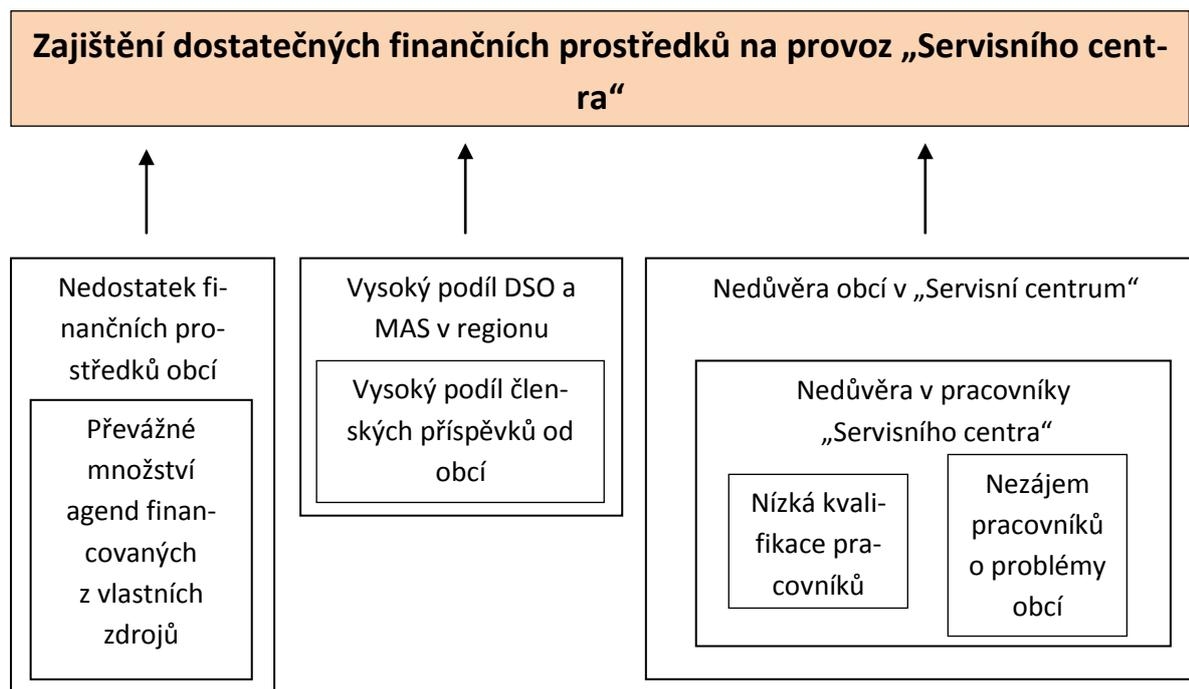
Z analytické části a také z rozhovorů se starosty a místostarosty dále vyplívá, že dalším problémovým okruhem v ORP Náchod je **Zajištění dostatečných finančních prostředků na provoz „Servisního centra“**. Představitelé jednotlivých obcí se obávají vysokých finančních prostředků na provoz „Servisního centra“. Jedním z důvodů je vysoký počet DSO a MAS v regionu. Řada obcí je členem zpravidla několika DSO a MAS, kterým platí každoročně příspěvky, které jsou pro obce vysokým nákladem. Z tohoto důvodu nechtějí zakládat nové DSO, kterému by opět musely platit členské příspěvky. V grafu 20 je znázorněn způsob financování a jasně z něj vyplývá, že si obce převážou většinu agend (pokud ji vykonávají) hradí ze svého vlastního rozpočtu.

Příčiny daného problému jsou zřejmé.:

- Vysoké množství DSO a MAS v regionu, jimiž jsou obce členem a každoročně jim ze svých rozpočtů platí členské příspěvky.
- Nedůvěra v poskytování služeb „Servisního centra“ a v jeho pracovníky.
- Představitelé obcí nedůvěřují, že pracovníci „Servisního centra“ budou řešit danou problematiku každé obce.

Pokud by se nenašlo jiné řešení financování, než od obcí na území ORP, hlavním důsledkem neřešení problému by zřejmě bylo finančně nezajištěné a nefungující „Servisní centrum“, které by bylo pouhým nákladem pro ORP Náchod.

Strom problémů – grafické znázornění problémového okruhu 2

6.6.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

V další kapitole Cíle jsou vybrány a rozebrány jednotlivé cíle, které by měly vést k vyřešení problémových okruhů vysoká administrativní zátěž v malých obcích a zajištění dostatečných finančních prostředků na provoz „Servisního centra“.

K problémovému okruhu č. 1 Vysoká administrativní zátěž byly přiřazeny dva cíle.

Cíle prvního problémového okruhu jsou zřízení „Servisního centra“ tzn. vytvoření menší skupiny pracovníků „Servisního centra“ (2 – 3 zaměstnanci), která by byla schopna pomoci starostům obcí v řešení některých aktivit v oblasti právní agendy, dotačního managementu, veřejných zakázek a rozvoji obcí a posílení spolupráce mezi obcemi ve vybraných agendách.

Problémový okruh 1	Vysoká administrativní zátěž malých obcí
Cíl 1.1	Zřízení „Servisního centra“
Cíl 1.2	Posílení spolupráce mezi obcemi ve vybraných agendách
Popis cílů	Z dotazníkového šetření vyplynulo, že obce v ORP Náchod by uvítali pomoc v některých svých činnostech v oblasti právní podpory, dotačního managementu, rozvoji obcí a veřejných zakázek. Nejsou však ochotni platit další členské příspěvky novému DSO, prostřednictvím kterého by bylo „Servisní centrum“ vytvořeno. Cílem by tedy bylo zřízení menšího „servisního centra“ na území ORP Náchod se 2 až 3 zaměstnanci, kteří by pomáhali jednotlivým obcím řešit aktivity v oblasti právní podpory, dotačního managementu, rozvoji obcí a veřejných zakázek. Služby „Servisního centra“ by obce využívali nepravidelně a za úplatu, která by však stále nepřekračovala výši nákladů při využívání služeb od jiných externích firem.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Zpracování návrhů smluv pracovníků „Servisního centra“, vč. reálných možností jejich ukončení • Zpracování návrhů smluv při využívání služeb „Servisního centra“ obcemi v ORP Náchod • Vymezení práva a povinnosti poskytovatelů a odběratelů služeb • Rozbor ekonomické výhodnosti pro obce v ORP Náchod při využívání služeb „Servisního centra“ • Vymezení částek za jednotlivé služby „Servisního centra“ • Zvážení nákladů na provoz a možností financování „Servisního centra“ • Vymezení platového ohodnocení pracovníků „Servisního centra“ • Zpracování finanční analýzy společných služeb pro jednotlivé obce či svazky • Zajištění dostatečně kvalifikovaných pracovníků do „Servisního centra“ • Vymezení jasný rozsah poskytovaných služeb „Servisního centra“ • Dostatečně motivovat představitelé obcí k využívání služeb „Servisního centra“ • Vymezení odpovědnost za provedené služby „Servisního centra“ • Příprava a realizace společného výběrového řízení
Název indikátorů k hodnocení cíle	<p>Fungující servisní centrum zajišťující pomoc pro představitele obcí</p> <p>Posílení spolupráce mezi obcemi v oblasti dotačního managementu prostřednictvím projektového manažera „Servisního centra“</p> <p>Posílení spolupráce mezi obcemi v oblasti veřejných zakázek prostřednictvím administrativního pracovníka „Servisního centra“</p>
Správce cíle	<i>Starosta obce Žernov</i>

K druhému problémovému okruhu byly rovněž přiřazeny dva cíle a to Získání části prvotních finančních prostředků na provoz „Servisního centra“ z dotačních programů státu, fondů EU, kraje a Motivace představitelů obcí k využívání služeb a představení výhod a funkcí „Servisního centra“.

Problémový okruh 2	Zajištění dostatečných finančních prostředků na provoz „Servisního centra“
Cíl 2.1	Získání části prvotních finančních prostředků na provoz „Servisního centra“ z dotačních programů státu, fondů EU, kraje
Popis cíle	Představitelé jednotlivých obcí v ORP Náchod obávají z vysokých finančních prostředků, které by museli poskytovat při využívání služeb „Servisního centra“ a toto riziko směřuje k nedostatečnému využívání jeho služeb a následně k nedostatku finančních prostředků na jeho provoz. Cílem by tedy bylo částečně uhradit prvotní náklady na zřízení centra a na jeho provoz z některého z dotačních titulů a poskytovat z počátku služby „Servisního centra“ obcím za minimální možnou částku. Postupně by důvěra v „Servisní centrum“ rostla a obce byly později ochotné za služby sami platit.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Zpracování žádosti o dotace a zdůvodnění potřeby financí (Za financování počátečních nákladů na „Servisní centrum“ (pronájem, výběrové řízení, vybavení, mzdy, a jiné)) • Stanovení podmínek čerpání z dotačních programů • Návrh cenové nabídky pro obce v ORP Náchod • Správné zdůvodnění výhod využívání služeb „Servisního centra“
Název indikátorů k hodnocení cíle	Objem počátečních finančních prostředků na provoz „Servisního centra“
Správce cíle	Starosta obce Žernov

Problémový okruh 2	Zajištění dostatečných finančních prostředků na provoz „Servisního centra“
Cíl 2.2	Motivace představitelů obcí k využívání služeb a představení výhod a funkcí „Servisního centra“
Popis cíle	Představitelé jednotlivých obcí v ORP Náchod obávají z vysokých finančních prostředků, které by museli poskytovat při využívání služeb „Servisního centra“ a s tím je i spojená nedůvěra v „Servisní centrum“ a v jeho řešení jednotlivých problémů obcí. Jedním z cílů by tedy mohla být motivace představitelů obcí k využívání „Servisního centra“ a představení konkrétních funkcí a výhod „Servisního centra“ na příkladech dobré praxe (např. Pacov), přeložení rozboru ekonomické výhodnosti pro jejich obce a umožnění nepravidelného využívání služeb „Servisního centra“. Tím by se mohly alespoň částečně zajistit prostředky na provoz „Servisního centra“.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> • Rozbor ekonomické výhodnosti pro obce v ORP Náchod při využívání služeb „Servisního centra“ • Zdůvodnění výhod využívání služeb „Servisního centra“ • Předložení rozboru ekonomické výhodnosti představitelům obcí v ORP Náchod • Motivace pomocí příkladů dobré praxe a možnost nepravidelného využívání služeb „Servisního centra“ • Návrh cenově dostupné nabídky služeb pro obce v ORP Náchod • Vymezit odpovědnost za provedené služby „Servisního centra“
Název indikátorů k hodnocení cíle	Setkávání představitelů obcí k výměně a předávání názorů a zkušeností se službami „Servisního centra“ a představení příkladů dobré praxe
Správce cíle	Starosta obce Žernov

6.6.4. Indikátory

Stanovení indikátorů představuje jednu z důležitých součástí strategického dokumentu. Díky indikátorům můžeme měřit úspěšnost dosahování stanovených cílů, potažmo v konečném důsledku celé strategie.

Každý indikátor musí být popsán. Vyjma uvedení názvu je nutné definovat měrnou jednotku, ve které je indikátor měřen, dále je uveden gestor indikátoru neboli osoba zodpovědná za zjištění hodnot indikátoru. Definovány jsou i roky sledování hodnot indikátoru – výchozí rok před zahájením realizace, v polovině plánovacího období a konečný rok sledování. Stručně je indikátor také popsán, co konkrétně měříme, dále je uvedeno, jak bude indikátor vypočten a odkud budou čerpána data k výpočtu indikátoru.

Pro každý problémový okruh je zvolen minimálně jeden indikátor výsledku a pro každý cíl je zvolen minimálně jeden indikátor výstupu. Indikátor výstupu bude schopen dostatečně jasně sledovat, zda stanoveného cíle dosahujeme. Indikátorů výstupu může být i více.

Problémový okruh	Vysoká administrativní zátěž malých obcí		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	Počet zpracovaných zakázek ve vybraných oblastech pro obce prostřednictvím servisního centra		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Starosta obce Žernov		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: 40%	Návrh: 70%
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Tento indikátor nám umožní sledovat, zda se podařilo zajistit snížení přetíženosti menších obcí prostřednictvím „Servisního centra“		
Metodika a výpočet:	Dokumentace a výkazy servisního centra		
Zdroj čerpání dat:	Internetové stránky jednotlivých obcí		

Cíl	Zřízení „Servisního centra“		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	Fungující servisní centrum zajišťující pomoc pro představitele obcí		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Starosta obce Žernov		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: 1	Návrh: 1
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Tento indikátor umožňuje sledovat, zda v území ORP Náchod funguje „Servisní centrum“ zajišťující pomoc pro představitele obcí či ne.		
Metodika a výpočet:	Výpočet v tomto případě představuje pouze hodnotu jedna, tj. ANO=funguje		
Zdroj čerpání dat:	Internetové stránky ORP Náchod		

Cíl	Posílení spolupráce mezi obcemi ve vybraných agendách		
Číslo indikátoru	3		
Název indikátoru	Posílení spolupráce mezi obcemi v oblasti dotačního managementu prostřednictvím projektového manažera „Servisního centra“		
Měrná jednotka	Procenta		
Správce měřítka	Starosta obce Žernov		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: 40%	Návrh: 70%
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Tento indikátor umožňuje sledovat, kolik procent projektových žádostí a jiných činností v oblasti dotačního managementu bylo zprostředkováno prostřednictvím projektového manažera v „Servisním centru“		
Metodika a výpočet:	Procento zpracovaných projektových žádostí a jiných činností obcí v ORP Náchod prostřednictvím „Servisního centra“		
Zdroj čerpání dat:	Dokumentace a výkazy „Servisního centra“ a obcí ORP Náchod		

Cíl	Posílení spolupráce mezi obcemi ve vybraných agendách		
Číslo indikátoru	4		
Název indikátoru	Posílení spolupráce mezi obcemi v oblasti veřejných zakázek prostřednictvím administrativního pracovníka „Servisního centra“		
Měrná jednotka	Procenta		
Správce měřítka	Starosta obce Žernov		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: 40%	Návrh: 70%
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Tento indikátor umožňuje sledovat, kolik procent veřejných zakázek bylo zprostředkováno prostřednictvím administrativního pracovníka v „Servisním centru“		
Metodika a výpočet:	Procento zpracovaných veřejných zakázek obcí ORP Náchod prostřednictvím „Servisního centra“		
Zdroj čerpání dat:	Dokumentace a výkazy „Servisního centra“ a obcí ORP Náchod		

Problémový okruh	Zajištění dostatečných finančních prostředků na provoz „Servisního centra“		
Číslo indikátoru	5		
Název indikátoru	Počet obcí ochotných spolupodílet se na kofinancování „Servisního centra“		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Starosta obce Žernov		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: 20	Návrh: 36
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Tento indikátor nám umožní sledovat, jak roste počet obcí, které jsou ochotni spolupodílet se na kofinancování „Servisního centra“		
Metodika a výpočet:	Počet obcí, které využívají služeb „Servisního centra“		
Zdroj čerpání dat:	Dokumentace a výkazy „Servisního centra“		

Cíl	Získání části prvotních finančních prostředků na provoz „Servisního centra“ z dotačních programů státu, fondů EU, kraje		
Číslo indikátoru	6		
Název indikátoru	Objem počátečních finančních prostředků na provoz „Servisního centra“		
Měrná jednotka	Procenta		
Správce měřítka	Starosta obce Žernov		
Roky	2013	2017	2020
Plán		40% obce: 60% dotace	70% obce: 30% dotace
Skutečnost	10% obce: 90% dotace		
Popis měřítka:	Tento indikátor umožňuje sledovat, v jakém poměru jsou vynaloženy peníze na chod „Servisního centra“ z dotačních titulů a od představitelů obcí v ORP Náchod		
Metodika a výpočet:	Poměr vynaložených peněz na chod „Servisního centra“		
Zdroj čerpání dat:	Dokumentace a výkazy „Servisního centra“ a obcí ORP Náchod		

Cíl	Motivace představitelů obcí k využívání služeb a představení výhod a funkcí „Servisního centra“		
Číslo indikátoru	7		
Název indikátoru	Setkávání představitelů obcí k výměně a předávání názorů a zkušeností se službami „Servisního centra“ a představení příkladů dobré praxe		
Měrná jednotka	Procenta		
Správce měřítka	Starosta obce Žernov		
Roky	2013	2017	2020
Plán		5	10
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Díky tomuto indikátoru by bylo možné zjistit, zda k těmto setkáním mezi obcemi dochází nebo ne a zároveň do jaké míry se zvyšuje motivace dalších představitelů obcí k využívání služeb „Servisního centra“ a jejich postupné odbourávání nedůvěry v pracovníky „Servisního centra“		
Metodika a výpočet:	Počet uskutečněných setkání představitelů obcí		
Zdroj čerpání dat:	Internetové stránky ORP Náchod a obcí		

6.7. Pravidla pro řízení strategie (implementační pravidla)

6.7.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny	
Manažer strategie	
Starosta obce Žernov	

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Zřízení „Servisního centra“	Starosta obce Žernov
1.2	Posílení spolupráce mezi obcemi ve vybraných agendách	Starosta obce Žernov
2.1	Získání části prvotních finančních prostředků na provoz „Servisního centra“ z dotačních programů státu, fondů EU, kraje	Starosta obce Žernov
2.2	Motivace představitelů obcí k využívání služeb a představení výhod a funkcí „Servisního centra“	Starosta obce Žernov

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1	Počet zpracovaných zakázek ve vybraných oblastech pro obce prostřednictvím servisního centra	Starosta obce Žernov
2	Fungující servisní centrum zajišťující pomoc pro představitele obcí	Starosta obce Žernov
3	Posílení spolupráce mezi obcemi v oblasti dotačního managementu prostřednictvím projektového manažera „Servisního centra“	Starosta obce Žernov
4	Posílení spolupráce mezi obcemi v oblasti veřejných zakázek prostřednictvím administrativního pracovníka „Servisního centra“	Starosta obce Žernov
5	Počet obcí ochotných spolupodílet se na kofinancování „Servisního centra“	Starosta obce Žernov
6	Objem počátečních finančních prostředků na provoz „Servisního centra“	Starosta obce Žernov
7	Setkávání představitelů obcí k výměně a předávání názorů a zkušeností se službami „Servisního centra“ a představení příkladů dobré praxe	Starosta obce Žernov

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

6.7.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

6.7.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok¹³. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, postupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava		■												
Realizace					■									
Vyhodnocení									■					
Akční plán na r. 2017														
Příprava						■								
Realizace									■					
Vyhodnocení													■	

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů.¹⁴ Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje.

Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

6.8. Závěr, postup zpracování

6.8.1. Shrnutí

V rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností“ /č. projektu CZ 1.04/4.1.00/88.00001/ vznikl souhrnný dokument, který obsahuje kromě tří povinných témat i volitelné téma „Servis samosprávám“. Volitelné téma „Servis samosprávám“ bylo vybráno a odsouhlaseno na oficiálním setkání starostů, které proběhlo dne 26. 6. 2014 na městském úřadě v Náchodě. Po zpracování a vyhodnocení marketingového výzkumu pomocí metody dotazníkového šetření bylo zjištěno, že místní samosprávy shledávají nedostatečnou kapacitu zaměstnanců, velké množství složité administrativy a organizaci v oblastech dle priorit dotačního managementu, veřejných zakázek, rozvoje obce a právní agendy.

Na základě těchto výsledků, které byly získány pomocí dotazníkového šetření a v některých případech i formou osobních rozhovorů s představiteli obcí, byly navrženy dva problémové okruhy.

Prvním problémovým okruhem je Vysoká administrativní zátěž malých obcí v ORP. Jak už bylo výše zmíněno, z analytické části vyplynulo, že obce shledávají nedostatečný personální aparát a také vysoké množství složité administrativy především v oblastech dotačního managementu, veřejných zakázek, rozvoje obce a právní agendy. K tomuto problémovému okruhu byly navrženy dva druhy cílů – Zřízení „Servisního centra“ a Posílení spolupráce mezi obcemi ve vybraných agendách. K těmto cílům byly navrženy i odpovídající indikátory. Pro začátek se však indikátory zabývají pouze dvěma nejproblematičtějšími oblastmi a to oblastí dotačního managementu a veřejných zakázek.

Druhým problémový okruh se zabývá otázkou financování „Servisního centra“ a jeho přístupu ze stran představitelů obcí. Problémový okruh nese název Zajištění dostatečných finančních prostředků na provoz „Servisního centra“. V rámci tohoto okruhu byly rovněž navrženy dva cíle - Získání části prvotních finančních prostředků na provoz „Servisního centra“ z dotačních programů státu, fondů EU, kraje a Motivace představitelů obcí k využívání služeb a představení výhod a funkcí „Servisního centra“. K těmto cílům byly poté přiřazeny indikátory, podle kterých by se měl měřit počet získaných prostředků na provoz centra a počet obcí ochotných spolupodílet se na kofinancování „Servisního centra“ a počet setkávání starostů k výměně a předávání názorů a zkušeností se službami „Servisního centra“ a představení příkladů dobré praxe.

Cíle i indikátory budou garantovány „správcí“, resp. „správcem“, kterým je starosta obce Žernov.

6.8.2. Popis postupu tvorby strategie

V první fázi byla vytvořena analytická část, kde bylo využito dotazníkové šetření, které proběhlo v měsících červenci, srpnu a září 2014 obvykle formou řízených rozhovorů se starostou či místostarostou obcí. V některých případech byly dotazníky řešeny pouze formou konzultace prostřednictvím telefonu a emailu. Někteří představitelé obcí pak dotazníky vyplňovali i hromadně v rámci setkání DSO. Část dotazníků vyplnilo konkrétně 31 z 36 obcí, což je 86% obcí z celého území ORP Náchod.

Na základě vyplněných dotazníků byly vytvořeny tabulky a pro lepší a jasnější přehlednost také grafy, které zachycují současný stav, budoucí zájmy a 31 obcí v ORP Náchod. Následně byla vytvořena také SWOT analýza, finanční analýza, analýza rizik a analýza cílových skupin.

V návrhové části byly poté zpracovány návrhy na řešení problémů zjištěných v části analytické. Byly stanoveny dva problémové okruhy, které byly rozděleny do menších cílů. K nim byly poté stanoveny indikátory, neboli měřítka, prostřednictvím kterých by mělo být měřeno, jak je postupně cílů dosahováno. Problémové okruhy i navrhované cíle byly konzultovány v rámci tzv. fokusní skupiny.

7. Závěr a kontakty na zpracovatele strategie

7.1. Závěr

Strategie území správního obvodu ORP Náchod v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a servisu samosprávám, byla zpracovávána především v průběhu roku 2014 projektovým týmem za účasti dvou motivujících starostů, pod metodickým vedením regionální koordinátorky a projektového týmu SMO ČR.

Díky spolupráci předsedů čtyř dobrovolných svazků obcí z ORP Náchod: Metuje, ÚPA, 1866 a Policko bylo možné uskutečnit rozsáhlé dotazníkové šetření, které se dotýkalo všech zmíněných oblastí a probíhalo v několika etapách. Na základě analytických dat získaných z různých zdrojů, databází a z údajů vyplývajících z dotazníků byla zpracována analytická část. Na výsledky analýzy reagovaly možné varianty řešení. Tyto návrhy řešení resp. definované problémové okruhy a cíle, které zpracoval realizační tým, byly podrobeny zásadní diskuzi a konfrontaci ve fokusních skupinách. Připomínky vzešlé z těchto jednání byly zapracovány a zahrnuty do finálního dokumentu strategie.

Hlavním cílem strategie bylo nejen důkladně zmapovat situaci v daných oblastech, ale především navrhnout taková řešení, která by vedla ke spolupráci obcí, uspořila v konečném důsledku jejich finanční prostředky, zvýšila efektivitu práce a zároveň pozvedla úroveň služeb a pomohla řešit klíčová témata v rámci samosprávných kompetencí na úrovni obcí.

Závěry, které vyplynuly pro jednotlivé oblasti, jsou uvedeny vždy u příslušné kapitoly, jak v analytické, tak v návrhové části.

Předškolní výchova a základního školství

V současné době se každá obec snaží předškolní a školní zařízení udržet na svém území jak se dá, nehledě na nepříznivý demografický vývoj, pro řešení typu svazková škola není prozatím ze strany starostů zájem. V tuto chvíli je pokrytí infrastrukturou víceméně dostačující, co ovšem nejvíce chybí, jsou zařízení pro děti do 3 let a dostatek zázemí, dostupnost a možnosti vyžití dětí ve volném čase.

Sociální služby

Oblast sociálních služeb je palčivým tématem. Stárnutí populace klade na zajištění této oblasti velký tlak. Handicap v současné chvíli shledáváme v nedostatečné koordinaci informací za tuto oblast pro celé území a absence komunitního plánu. Proto jako zásadní výchozí bod ke zlepšení a efektivnímu plánování zajištění sociálních služeb shledáváme tvorbu komunitního plánu, jak na úrovni jednotlivých obcí, tak na úrovni větších spádových měst a následně i za celé ORP Náchod. Nedostatečné se zdají především terénní služby a odlehčovací služby, sociální bydlení, ale i možnost uplatnění na trhu práce pro sociálně znevýhodněné a ohrožené osoby. Řešení možná v určitém ohledu přinese podpora sociálního podnikání. Je třeba podporovat všechna řešení, která přispějí ke zlepšení situace.

Odpadové hospodářství

V této oblasti je hlavním problémem nakládání s biologicky rozložitelným odpadem, jehož množství roste ruku v ruce s nárůstem komunálního odpadu, naopak pozitivní je, že narůstá i množství tříděného odpadu a snižuje se množství odpadů, které končí na skládkách. Dalším problémem je vysoká finanční náročnost odpadového hospodářství, která by se dal řešit společným výběrem všech na dodavatele těchto služeb. Řešení se nabízí ve spolupráci obcí v podpoře kompostování a důkladnější osvětě o odpadovém hospodářství směrem k občanům, pokud je není možné motivovat ke třídění a snižování množství odpadů ekonomicky, pak je třeba hledat jiné cesty.

Servis samosprávám

Za současných legislativních podmínek jsou na starosty obcí kladeny velké nároky, ty se nejvíce dotýkají starostů malých obcí, kde si nemohou dovolit zaměstnat tajemníka, nebo výkonnou asistentku či přímo zřídit odbory, kde by příslušnou agendu vykonávali zaměstnanci specializující se na dané téma. Z dotazníkového šetření vyplynulo, že nejvíce je pro starosty zatěžující agenda spojená s právními úkony, dotačním managementem a s tím souvisejícími veřejnými zakázkami. Nabízí se řešení v podobě zřízení funkce tzv. sdíleného neboli „létačícího tajemníka“, který by mohl některé agendy za starosty řešit či koordinovat. Případně by mohlo vzniknout přímo servisní centrum, kde by zmíněné agendy byly řešeny buď přímo zaměstnanci, nebo dle obtížnosti najatými specialisty. Toto servisní centrum, by také mohlo zajišťovat pravidelný informační servis, nebo připravovat vzorové dokumenty apod.

7.2. Zpracovatele strategie

Na tvorbě dokumentu se podíleli představitelé 31 obcí v ORP Náchod a realizační tým.

Realizační tým			
Jméno	Příjmení	Funkce	Telefon
Zdeňka	Hovorková	Koordinátor	606 636 640
Martina	Koubíková Nováková	Koordinátor	602 613 506
Martina	Zocherová	Analytik	724 390 558
Petr	Jeništa	Motivující starosta	602 475 931
Hana	Nedvědová	Motivující starosta	736 629 640
Markéta	Machová	Asistent	723 416 599
Eva	Řemínková	Asistent	777 113 622
Adam	Gennert	Asistent	778 406 917
Tereza	Kohlová	Asistent	733 687 837

8. Přílohy

8.1. Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Základní informace o strategii.....	6
Tabulka č. 2 :Obce správního obvodu dle abecedního pořadí	7
Tabulka č. 3 : Relevantní významné strategické dokumenty	11
Tabulka č. 4: Charakteristika území ORP Náchod.....	14
Tabulka č. 5: Demografický vývoj obyvatel v území ORP Náchod.....	15
Tabulka č. 6: Stručná charakteristika školství v území ORP Náchod	16
Tabulka č. 7a): Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" v území ORP Náchod	19
Tabulka č. 7b): Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" v území ORP Náchod	19
Tabulka č. 8: Stručná charakteristika "zdravotnictví" veřejného i soukromého charakteru v území ORP	20
Tabulka č. 9a): Ekonomická aktivita obyvatel území ORP Náchod - zaměstnaní	21
Tabulka č. 9b): Ekonomická aktivita obyvatel území ORP Náchod - nezaměstnaní.....	21
Tabulka č. 10: Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání	21
Tabulka č. 11: Charakteristika domácností	22
Tabulka č. 12: Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP.....	23
Tabulka č. 13: Charakteristika trhu práce v území ORP	24
Tabulka č. 14: Územní a strategické plánování	35
Tabulka č. 15: Popis klíčových aktérů.....	38
Tabulka č. 16: SWOT analýz.....	39
Tabulka č. 17: Počet škol v ORP Náchod podle velikostních kategorií obcí v období 2012/2013.....	46
Tabulka č. 18: Definice správního obvodu ORP Náchod z pohledu předškolního a základního vzdělávání.....	47
Tabulka č. 19: Definice správního obvodu ORP Náchod z pohledu předškolního a základního vzdělávání ve školním roce 2005/2006 až 2010/2011	47
Tabulka č. 20: Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP Náchod ve školním roce 2012/2013	48
Tabulka č. 21: Pracovníci ve školství v ORP Náchod v zařízeních zřizovaných obcemi ve školním roce 2012/2013	50
Tabulka č. 22: Pracovníci ve školství v ORP Náchod v zařízeních zřizovaných obcemi ve školním roce 2011/2012	50
Tabulka č. 23: Pracovníci ve školství v ORP Náchod v zařízeních zřizovaných obcemi ve školním roce 2010/2011	51
Tabulka č. 24: Pracovníci ve školství v ORP Náchod v zařízeních zřizovaných obcemi ve školním roce 2009/2010	51
Tabulka č. 25: Pracovníci ve školství v ORP Náchod v zařízeních zřizovaných obcemi ve školním roce 2008/2009	51
Tabulka č. 26: Pracovníci ve školství v ORP Náchod v zařízeních zřizovaných obcemi ve školním roce 2007/2008	52
Tabulka č. 27: Pracovníci ve školství v ORP Náchod v zařízeních zřizovaných obcemi ve školním roce 2006/2007	52
Tabulka č. 28: Pracovníci ve školství v ORP Náchod v zařízeních zřizovaných obcemi ve školním roce 2005/2006	52

Tabulka č. 29: Počet ZŠ v ORP Náchod podle zřizovatele a úplnosti ve školním roce 2008/2009 až 2012/2013	54
Tabulka č. 30: Počet ZŠ v ORP Náchod podle zřizovatele a úplnosti ve školním roce 2008/2009 až 2012/2013	54
Tabulka č. 31: Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích v ORP Náchod ve školním roce 2012/2013	55
Tabulka č. 32: ZŠ zřizované obcemi v ORP Náchod v období 2005/2006 až 2012/2013.....	55
Tabulka č. 33: Součásti základních škol v jednotlivých obcích ORP Náchod ve školním roce 2012/2013	56
Tabulka č. 34: Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcemi ve školním roce 2012/2013 v ORP Náchod	57
Tabulka č. 35: Počet úplných a neúplných ZŠ v ORP Náchod ve školním roce 2012/2013	58
Tabulka č. 36: Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v ORP Náchod ve školním roce 2012/2013	58
Tabulka č. 37: Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v ORP Náchod ve školním roce 2012/2013.....	59
Tabulka č. 38: Počet všech ZŠ a počet žáků na jednoho přepočteného pracovníka v ORP Náchod v období 2005/2006 až 2012/2013	59
Tabulka č. 39: Počet absolventů ZŠ v ORP Náchod v období 2005/2006 až 2012/2013.....	60
Tabulka č. 40: Přehled škol pro žáky se speciálním vzdělávacími potřebami v ORP Náchod ve školním roce 2012/2013	61
Tabulka č. 41: Celkové počty MŠ dle zřizovatele v ORP Náchod ve sledovaném v období 2005/2006	62
Tabulka č. 42: Popis ZŠ v ORP Náchod ve školním roce 2013/2014.....	63
Tabulka č. 43: Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu v ORP Náchod.....	64
Tabulka č. 44: Celkové počty dětí v MŠ dle zřizovatele v ORP Náchod ve sledovaném období 2005 až	65
Tabulka č. 45: Mateřské školy zřizované obcemi v ORP Náchod v období 2005/2006 až 2012/2013..	66
Tabulka č. 46a): Popis MŠ v ORP NÁCHOD ve školním roce 2012/2013	67
Tabulka č. 46b): Popis MŠ v ORP NÁCHOD ve školním roce 2012/2013.....	68
Tabulka č. 47: Vývoj počtu přepočtených pedagogických pracovníků v MŠ zřizovaných obcemi v ORP Náchod v období 2005/2006 až 2012/2013.....	68
Tabulka č. 48: Očekávaný vývoj počtu dětí v mateřských školách v ORP Náchod ve školním roce 2012/2013	69
Tabulka č. 49: Školní družiny a školní kluby v ORP Náchod v období 2005/2006 až 2012/2013	70
Tabulka č. 50: Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v ORP ve školním roce 2012/2013	71
Tabulka č. 51: Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ na území ORP Náchod ve školním roce 2012/2013	71
Tabulka č. 52: Přehled středisek volného času podle zřizovatele v ORP Náchod ve školním roce 2012/2013	72
Tabulka č. 53: SVČ zájmové kroužky a počet účastníků v ORP Náchod ve školním roce 2012/2013....	72
Tabulka č. 54: Údaje o pracovnících SVČ v ORP Náchod ve školním roce 2012/2013	72
Tabulka č. 55: Školní jídelny zřizované obcemi v ORP Náchod ve školním roce 2012/2013.....	73
Tabulka č. 56: Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v ORP Náchod	73
Tabulka č. 57: Celkové provozní a investiční výdaje ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi (v Kč)	74
Tabulka č. 58: Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školských zařízením zřízených obcemi v ORP Náchod v jednotlivých letech (v Kč)	74

Tabulka č. 59: Ukazatele nákladovosti na přímé náklady předškolní výchovy a základního vzdělávání	75
Tabulka č. 60: Finanční prostředky poskytnuté z RUD na ZŠ a MŠ, zřizovaných obcemi v ORP Náchod v roce 2013	76
Tabulka č. 61: Nezbytné investiční potřeby obcí v ORP Náchod týkající se ZŠ do roku 2023	77
Tabulka č. 62: Přehled dotčených cílových skupin v ORP Náchod	78
Tabulka č. 63: Druhy rizika a jejich hodnocení v ORP Náchod	79
Tabulka č. 63 – pokračování: Analýza rizik v oblasti předškolního a základního vzdělávání	80
Tabulka č. 64: Swot analýza	81
Tabulka 65: Počet jednotlivých druhů zařízení sociálních služeb sídlících a zároveň působících v rámci ORP Náchod	114
Tabulka 66: Počet jednotlivých druhů zařízení sociálních služeb sídlících a zároveň působících	114
Tabulka 67: Počet jednotlivých druhů zařízení sociálních služeb působících v ORP Náchod/část zařízení má sídlo zřizovatele mimo ORP Náchod/	114
Tabulka 68: Přehled zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP Náchod se sídlem mimo území ORP	115
Tabulka 69: Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci ORP Náchod (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP Náchod) dle informací z Registru poskytovatelů sociálních služeb	116
Tabulka 70: Přehled sociálních služeb na území ORP Náchod	116
Tabulka 71: Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci ORP Náchod (resp. poskytující služby pro obyvatele ORP Náchod) na základě provedení vlastního šetření	116
Tabulka 72: Počet zařízení sociálních služeb v ORP Náchod uvedených dle zřizovatele	118
Tabulka 73: Podrobný přehled zařízení sociálních služeb působících v ORP Náchod uvedených dle zřizovatele, rozšířený o poskytování služeb typu osobní asistentství, pečovatelské služby, tísňová péče, odlehčovací služby	118
Tabulka 74 a) Přehled financování zařízení sociálních služeb v roce 2012	119
Tabulka 74 b) Přehled dotací na sociální služby v roce 2012 na území ORP Náchod	119
Tabulka 75: Kapacita zařízení sociálních služeb na území ORP Náchod	119
Tabulka 76: Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v roce 2012	120
Tabulka 77: Počet nákladů na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v roce 2012	120
Tabulka 78 Analýza dotčených skupin	122
Tabulka 78 - pokračování	123
Tabulka 79: Analýza cílových /vyloučených/ skupin – specifikace potřeb, očekávání	125
Tabulka 80: Analýza rizik v oblasti sociálních služeb v ORP Náchod	127
Tabulka 81: Swot analýza	129
Tabulka 82: Sběrné dvory na území ORP Náchod	161
Tabulka 83: Sběrná místa na území ORP Náchod	161
Tabulka 84: Výkupny odpadů na území ORP, současný stav	162
Tabulka 85: Zařízení pro nakládání s BRO na území ORP Náchod	164
Tabulka 86: Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav	164
Tabulka 87: Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů na území ORP, současný stav	165
Tabulka 88: Nejbližší skládky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav	166
Tabulka 89: Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008-2012	167

Tabulka 89 a: Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012	168
Tabulka 90: Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektro-zařízeními a elektro-odpady, v platném znění na území ORP za období 2008-2012	169
Tabulka 90: Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektro-zařízeními a elektro-odpady, v platném znění na území ORP za období 2008-2012	170
Tabulka 91: Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směšného komunálního odpadu (dále jen SKO)) za období 2008-2012	172
Tabulka 91 a: Celková a měrná produkce komunálního a směšného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012	173
Tabulka 92: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012	174
Tabulka 92a: Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytríděných odpadů), rok 2012	174
Tabulka 92b: Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012	175
Tabulka 92c: Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013	176
Tabulka 93: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012	177
Tabulka 94: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012	177
Tabulka 94a: Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012	178
Tabulka 95: Nakládání s odpady celkově na území ORP Náchod za období 2008-2012	179
Tabulka 96: Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směšným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území ORP za období 2008-2012	180
Tabulka 97: Nakládání se separovaným sběrem na území ORP Náchod za období 2008-2012	181
Tabulka 98: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (dále jen BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (dále jen BRKO) na území ORP Náchod za období 2008-2012	182
Tabulka 99: Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP	183
Tabulka 100: Analýza cílových (dotčených) skupin	184
Tabulka 100a: Analýza rizik (registr rizik v oblasti odpadového hospodářství)	185
Tabulka 101: SWOT analýza	186
Tabulka č. 103: Členění obcí řešeného území dle rozsahu výkonu svěřené státní správy	243
Tabulka č. 104: Pozice starostů a místostarostů měst a obcí v ORP Náchod	244
Tabulka č. 105: Pozice starostů a místostarostů měst a obcí v ORP Náchod	245
Tabulka č. 106: Počet členů v zastupitelstvech měst a obcí v ORP Náchod	246
Tabulka č. 107: Počet zaměstnanců obcí a měst v ORP Náchod	247
Tabulka č. 108: Část II: Poptávka po nabízených službách - shrnutí	248
Tabulka č. 109: Právní podpora – současná situace měst a obcí v ORP Náchod	251
Tabulka č. 110: Ekonomické agendy – současná situace měst a obcí v ORP Náchod	253
Tabulka č. 111: Dotační management – současná situace měst a obcí v ORP Náchod	255
Tabulka č. 112: Veřejné zakázky – současná situace měst a obcí v ORP Náchod	257
Tabulka č. 113: IT podpora – současná situace měst a obcí v ORP Náchod	259

Tabulka č. 114: Technická a stavební podpora - současná situace měst a obcí v ORP Náchod.....	261
Tabulka č. 115: Rozvoj obce- současná situace měst a obcí v ORP Náchod	263
Tabulka č. 116: Přehled obcí, které vyplnily III. části dotazníku.....	265
Tabulka č. 117: Preferovaný způsob zajištění dané agendy - shrnutí	266
Tabulka č. 118: Právní podpora – preferovaná stav měst a obcí v ORP Náchod	269
Tabulka č. 119: Ekonomické agendy – preferovaný stav měst a obcí v ORP Náchod	271
Tabulka č. 120: Dotační management – preferovaný stav měst a obcí v ORP Náchod	273
Tabulka č. 121: Veřejné zakázky – preferovaný stav měst a obcí v ORP Náchod	275
Tabulka č. 122: IT podpora – preferovaný stav měst a obcí v ORP Náchod.....	277
Tabulka č. 123: Technická a stavební podpora – preferovaný stav měst a obcí v ORP Náchod	279
Tabulka č. 124: Rozvoj obce – preferovaný stav měst a obcí v ORP Náchod.....	281
Tabulka č. 125: Přehled obcí, které vyplnily část IV.	283
Tabulka č. 126: Způsob financování	284
Tabulka č. 127: Odpovědi na 1. otázku v V. části dotazníku	286
Tabulka č. 128: Odpovědi na 2. otázku v V. části dotazníku	286
Tabulka č. 129: Hrubé roční výdaje obcí v ORP Náchod.....	288
Tabulka č. 130: Přehled spolupracujících obcí při 2. a 3. části finanční analýzy	290
Tabulka č. 131: Provozní výdaje obcí v ORP Náchod za rok 2013	291
Tabulka č. 132: Investiční výdaje obcí v ORP Náchod za rok 2013.....	293
Tabulka č. 133: Analýza cílových (dotčených) skupin.....	295
Tabulka č. 134: Analýza rizik.....	298
Tabulka č. 134 - pokračování.....	299
Tabulka č. 135: SWOT analýza ORP Náchod.....	300
Tabulka č. 136: Problémové okruhy k tématu „Servis samosprávám“ za ORP Náchod.....	307

8.2. Seznam mapových podkladů

Mapa č. 1: Administrativní členění správního obvodu v ČR.....	14
Mapa č. 2: Trasovník SO ORP Náchod /Památky.....	34
Mapa č. 3: Rozvojové oblasti a rozvojové osy	37
Mapa č. 4 Zásady územního rozvoje	37
Mapa č. 5: Náklady na sběr, svoz a odstranění SKO v ORP v ČR, rok 2013	192
Mapa č. 6: Jednotkové náklady (Kč/t) na tříděný sběr využitelných odpadů v území ORP za r. 2013	192
Mapa č. 7: Mapa řešeného území ORP Náchod	241

8.3. Seznam grafů

Graf 1: Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012	15
Graf 2: Vývoj průměrného přepočteného počtu pracovníků v MŠ a ZŠ za období 2005/2006 až 2012/2013	53
Graf 3: Vývoj počtu dětí v MŠ podle zřizovatele v ORP Náchod v období 2005/2006 až 2012/2013... ..	66
Graf č. 4: Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.....	88
Strom problémů – grafické znázornění problémového okruhu1.....	92
Strom problémů – grafické znázornění problémového okruhu 2	93

Strom problémů – grafické znázornění problémového okruhu 3	95
Graf č. 5: Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.	134
Strom problémů – grafické znázornění problémového okruhu 1	137
Strom problémů – grafické znázornění problémového okruhu 2	139
Strom problémů – grafické znázornění problémového okruhu 3	141
Graf č. 6: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP Náchod.....	155
Graf č. 7: Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci ORP Náchod	155
Graf č. 8: Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP) Náchod	155
Graf č. 9: Podíl zařízení sociálních služeb v ORP Náchod dle zřizovatele	156
Graf č. 10: Podíl financování zařízení sociálních služeb v ORP Náchod.....	156
Graf č. 11: Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012 v ORP... ..	156
Graf č. 12: Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby v rámci vybraných sociálních služeb v ORP Náchod	157
Graf č. 13: Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.	190
Graf 14/graf č.1: Celková produkce odpadů, produkce OO a NO na území ORP	218
Graf 15/graf č.2: Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území ORP	224
Graf 16/graf č.3: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008–2012	226
Graf 17/graf č. 4 : Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008–2012	230
Graf 18/graf č.5: Podíl množství BRKO na množství BRO na území ORP za období 2008–2012.....	232
Graf 19/graf č.6: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008–2012.....	234
Graf 20/graf č.7: Nakládání s KO na území ORP za období 2008–2012, využití a odstranění KO	236
Graf 21/graf č.8: Materiálové využití separovaného odpadu na území ORP za období 2008–2012 ..	238
Graf 22/graf č.9: Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území ORP za období	240
Graf č. 23: Pozice starostů a místostarostů obcí v ORP.....	245
Graf č. 24: Počet členů v zastupitelstvech měst a obcí v ORP Náchod	246
Graf č. 25: Počet zaměstnanců měst a obcí v ORP Náchod.....	247
Graf č. 26: Část II: Poptávka po nabízených službách - shrnutí	249
Graf č. 27: Právní podpora – současná situace měst a obcí v ORP Náchod	252
Graf č. 28: Ekonomické agendy – současná situace měst a obcí v ORP Náchod.....	254
Graf č. 29: Dotační management – současná situace měst a obcí v ORP Náchod	256
Graf č. 30: Veřejné zakázky – současná situace měst a obcí v ORP Náchod	258
Graf č. 31: IT podpora – současná situace měst a obcí v ORP Náchod	260
Graf č. 32: Technická a stavební podpora - současná situace měst a obcí v ORP Náchod.....	262
Graf č. 33: Rozvoj obce- současná situace měst a obcí v ORP Náchod	264
Graf č. 34: Preferovaný způsob zajištění dané agendy – shrnutí	267
Graf č. 35: Právní podpora – preferovaný stav měst a obcí v ORP Náchod	270
Graf č. 36: Ekonomické agendy – preferovaný stav měst a obcí v ORP Náchod.....	272
Graf č. 37: Dotační management – preferovaný stav měst a obcí v ORP Náchod	274
Graf č. 38: Veřejné zakázky – preferovaný stav měst a obcí v ORP Náchod	276
Graf č. 39: IT podpora – preferovaný stav měst a obcí v ORP Náchod	278
Graf č. 40: Technická a stavební podpora – preferovaný stav měst a obcí v ORP Náchod.....	280
Graf č. 41: Rozvoj obce – preferovaný stav měst a obcí v ORP Náchod.....	282

Graf č. 42: Způsob financování	285
Graf č. 43: Odpovědi na 1. otázku v V. části dotazníku	286
Graf č. 44: Odpovědi na 2. otázku v V. části dotazníku	287
Graf č. 45: Hrubé roční výdaje obcí v ORP Náchod	289
Graf č. 46: Průměrné provozní výdaje obcí v ORP Náchod za rok 2013.....	292
Graf č. 47: Průměrné investiční výdaje obcí v ORP Náchod za rok 2013	294
Strom problémů – grafické znázornění problémového okruhu 1.....	308
Strom problémů – grafické znázornění problémového okruhu 2.....	309